

БОЖЕСТВЕНАТА МИСЪЛЪ

ЛЕКЦИИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ
НА
МЛАДЕНКИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ

ГОДИНА VII (1927—1928)

ТОМЪ I.

СОФИЯ
1942

Божествената мисъл

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

Размишление.

Тема за следния път: „Отличителнитѣ качества на великитѣ хора.“

Какво прави човѣкъ, когато го канятъ на сватба? Първо той отива на баня да се окъпе, да бѣде чистъ. Следъ това се облича съ чисти дрехи. Казватъ, че нѣкой се облѣкълъ като сватбаръ. Това подразбира, че той се облѣкълъ съ най-новитѣ си и чисти дрехи, премѣнилъ се е, турилъ си накититѣ. Той знае, че тамъ го чака угощение и веселие.

Какво прави човѣкъ, когато го повикатъ на лозе да копае? Той знае, че на лозето трѣбва да отиде като работникъ, цѣль день да вдига и слага мотиката. При това положение, той облича работническитѣ си дрехи, а не сватбарскитѣ. Да отидешъ на сватба, или да отидешъ на лозе да копаяшъ, това сж две различни нѣща, за които се изискватъ различни пособия. Следователно, който разбира живота, знае, какво се изисква отъ него всѣки даденъ моментъ. Не разбира ли живота, той се обърква и изпада въ драматично, ко-

мично или въ трагично положение. Не е ли комично положението на човѣкъ, който отива да копае лозето съ сватбарска премѣна, а на сватба — съ работническа?

И тъй, отъ човѣка зависи да бжде животътъ му комиченъ, драматиченъ или трагиченъ. Самъ по себе си, животътъ не е нищо друго, освенъ драма. Когато драмата не се изпълнява, както трѣбва, превръща се въ комедия; когато въ изпълнението ѝ има пресилване, драмата се превръща въ трагедия. Въ сжщностъ, комедията и трагедията, като самостоятелни прояви на живота, не сжществуватъ. Тѣ сж полюси на самия животъ, който представя драма. Ето защо, за да не изпадате нито въ комично, нито въ трагично положение, поставяйте всѣко нѣщо на своето мѣсто. Ако отивате на сватба, ще се облѣчете въ нова, чиста премѣна; ако отивате на лозе, ще облѣчете работническитѣ си дрехи и ще вземете мотика въ ржка; ако влѣзете въ църква, ще се прекръстите, ще запалите свѣщъ и ще слушате, какво чете свещеникътъ. Вземете ли мотика въ ржка и влѣзете въ църква, вие ще изпаднете въ комично положение.

Като ученици на великия животъ, вие трѣбва да имате широкъ умъ, да разбирате законитѣ, които работятъ въ Битието. Не е достатъчно човѣкъ да разбира външния животъ, както днесъ се проявява. Това е частично проявяване на живота. Човѣкъ трѣб-

ва да разбира цѣлокупния животъ, както се схваща въ пробуденото съзнание. Схване ли живота по този начинъ, ученикътъ става активенъ, готовъ за работа. Който иска да бжде активенъ, дееспособенъ, трѣбва да се стреми къмъ разбиране на цѣлокупния животъ. Не дойде ли до това широко разбиране на живота, човѣкъ се движи въ ограниченъ кръгъ на дейность. За да разшири съзнанието си, той трѣбва да гледа на всѣко явление като на частъ отъ цѣлокупния животъ, да знае, че между всички явления има тѣсна, неразривна връзка. Следователно, дето и да вложите енергията си — да копаете, да пишете, да се молите, да правите добро, тя ще произведе единъ и сжщъ резултатъ. По сжщество енергията е една и сжща, но различна по направление. Ако посоката ѝ е възходеща, и резултатътъ ще бжде възходещъ; ако посоката ѝ е низходеща, такъвъ ще бжде и резултатътъ. Който иска да се благослови трудътъ му, нека вложи енергията си за повдигане на цѣлото човѣчество, т. е. за общото благо. Ако вложи енергията си само за свое, лично благо, той постепенно се понижава и остарява.

И тъй, докато живѣе само за себе си, човѣкъ се намира въ ограничени условия на дейность; когато живѣе за хората, условията му се обогатяватъ, но все още не е дошълъ до цѣлокупния животъ; дойде ли до идейното схващане на живота, до изпълнение на Бо-

жиитѣ закони, човѣкъ влиза вече въ цѣлокупния животъ, който обхваща всичко. Който е влѣзълъ въ областта на великия животъ, той се свързва съ съзнанието на разумнитѣ същества, които сж готови всѣкога да му помагатъ. Ето защо, когато се говори за велики работи, ще знаете, че тѣ сж дѣло на цѣлокупния животъ. Тѣ сж дѣло на велики съзнания, които действуватъ вѣнъ отъ обикновенитѣ форми, вѣнъ отъ обикновения животъ. Когато говоримъ за обикновеното човѣшко съзнание, ние разбираме обикновенитѣ човѣшки прояви. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ отпрати погледа си къмъ васъ, и вие казвате, че ви внушилъ нѣкаква мисль — добра или лоша. Това може да направи всѣки човѣкъ и всѣко животно. И змията, и лѣвътъ, и тигърътъ могатъ да спратъ погледа си върху васъ и да ви уплашатъ. Дойдете ли до човѣкъ, на когото съзнанието е пробудено, той може да изпрати своята мисль не само наблизо, но и на далечно разстояние. Има хора, на които мисльта отива на разстояние стотици и хиляди километри. Съ помощта на своята силна мисль тѣ могатъ да лѣкуватъ болни на разстояние, безъ никакви лѣкарства. Мощно нѣщо е мисльта. Тя прави чудеса, тя твори и разрушава. Като знаете силата на мисльта, хранете въ себе си само свѣтли и възвишени мисли, които повдигатъ, съграждатъ и обновяватъ човѣка.

Съвременниятъ учени се спиратъ върху закона на внушението като вътрешна, съзнателна сила въ човѣка. Достатъчно е да има човѣкъ чисто и пробудено съзнание, за да бжде проводникъ на свѣтлитъ и възвишени мисли на разумнитъ сщщества. Той може да лѣкува, да помага на болни, страдащи, обезсърдени хора, да ги оправя въ пжтя имъ. Като знаете това, работете върху своя умъ, да организирате неговитъ сили, да станете проводници на Божията мисълъ. Ако имате добре организиранъ ларинксъ и добре развито музикално чувство, вие ще възприемете музиката, която иде отъ високъ, възвишенъ свѣтъ. Ако религиозното чувство е добре развито въ васъ, чрезъ него ще възприемете Божията Любовь.

Като ученици, вие трѣбва да работите върху пробуждане на висшето, Божествено съзнание въ себе си, както и върху организирането на висшитъ центрове като проводници на Божественитъ идеи и чувства. Това се постига чрезъ новитъ мисли. Достатъчно е да насочите ума и сърдцето си къмъ новитъ, свѣтли идеи, за да започнатъ тѣ да работятъ въ васъ и да оргнизиратъ ума и сърдцето ви, да събудятъ висшитъ умствени центрове. За каквото мисли човѣкъ, това става. Повечето хора мислятъ, какъ да нареждатъ живота си, какъ по-лесно да преживѣятъ. Откакъ свѣтътъ сществува, хората сж мислѣли по този въпросъ, нѣма защо повече

да се занимаватъ съ него. Не само хората, но и минералитѣ, и растенията, и рибитѣ, и птицитѣ, и млѣкопитаещитѣ мислятъ по този въпросъ. Което живо сѣщество да попитате, какъ живѣе, то веднага ще ви отговори — специализирало се е. По този въпросъ всички живи сѣщества сѣ специалисти, не се нуждаятъ отъ учители. Щомъ е така, трѣбва ли човѣкъ и до днесъ още да мисли какъ да си нареди живота? Това е единъ въпросъ, който не внася нищо ново въ човѣка. Който продължава да се занимава още съ него, той страда отъ така наречената „духовна анемия, малокръвие или безжизненостъ.“ Много естествено. Установенитѣ работи не могатъ да разширятъ човѣшкото съзнание. Колкото и да е добъръ единъ писателъ или поетъ, докато се занимава съ установени въпроси, той не може да се издигне надъ обикновения уровень на мисълта. Колкото и да е добъръ единъ пѣвецъ, докато се движи въ кръга на установенитѣ пѣсни, той не може да възприеме новата пѣсенъ и музика. Когато възприеме новия животъ, писателтъ започва да твори; той излива мисълта си въ нови, стройни форми; пѣвецътъ и музикантътъ изливатъ пѣсенъта си въ нови форми и образи. Пазете се отъ правилата на стария животъ, които сѣ вече изгъркани грамофонни плочи. Не ставайте грамофони, но проводници на новата мисълъ, на новитѣ чувства и на новата пѣсенъ.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ новия животъ, който иде сега, и да ликвидирате съ старото. Ако търсите Бога, ще Го намѣрите въ новия животъ, а не въ стария, който представя замъждѣлото човѣчество. Казано е въ Писанието, че Богъ твори нова земя и ново небе. Значи, стариятъ човѣкъ трѣбва да си замине, да отвори пътъ на новия. Бждещето е въ ржцетѣ на новия човѣкъ. Ако искате да познаете, кой е старъ и кой — новъ човѣкъ, вижте, каква храна употребяватъ, съ какви мисли и чувства се хранятъ. Стариятъ човѣкъ се храни съ отрицателни мисли и чувства — завистъ, користолюбие, страхъ, съмнение и т. н. Новиятъ човѣкъ се храни съ положителни мисли и чувства. Новиятъ и стариятъ човѣкъ се различаватъ единъ отъ другъ и по методитѣ, съ които си служатъ: новиятъ човѣкъ си служи съ методитѣ на свѣтлината, а стариятъ — съ методитѣ на тъмнината.

Мнозина отъ васъ се считате за ученици на Божественото учение. Помислете върху отличителнитѣ качества на ученика и, каквото знаете по този въпросъ, напишете го като тема. Всичко, каквото виждате въ природата — камъни, растения, животни, хора се различаватъ едни отъ други по нѣкаква специфична чѣрта. Следователно, и ученикътъ на новото се отличава съ нѣкои специфични качества. Мислете по този въпросъ, за да си съставите ясна представа за себе си, да знаете, до-

колко, въ сжщностъ, сте Божествени ученици. Човѣкъ трѣбва да се познава добре, да знае, съ какви дарби и способности разполага, за да може да се справя съ всички мжнотиин въ живота си. Даже великитѣ хора изучаваха себе си, съ цель да намѣрятъ най-добри методи за справяне съ мжнотиитѣ въ живота си. Колко повече това е задача за обикновенитѣ хора! Като изучавате живота на великитѣ и гениални хора, виждате, че тѣ не дойдоха на земята съ сватбарски дрехи, но съ работнически. Тѣ носѣха въ ржцетѣ си чукове, мотики, рала, да трошатъ камъни, да правятъ пжтища, да разораватъ земята. Тѣ пожертвуваха живота си за благото на човѣчеството, но проправиха неговия пжтъ. Не бѣше лека тѣхната работа. Тѣ се занимаваха съ грубата материя, но преодоляха мжнотиитѣ. Ако великитѣ хора минаватъ презъ мжнотиин и изпитания, мислите ли, че обикновениятъ човѣкъ ще върви по гладѣкъ и лекъ пжтъ?

Мнозина мислятъ, че, ако приематъ новитѣ идеи, ще прекаратъ живота си леко, безъ мжнотиин. Вѣрно е това, но лекиятъ, приятниятъ животъ ще бжде накрая, а въ началото всички ще минатъ презъ голѣми мжнотиин и страдания. Това не трѣбва да ви плаши. Знайте, че колкото по-голѣми сж мжнотиитѣ ви, толкова по-голѣми постижения ви чакатъ. Човѣкъ става великъ, само когато минава презъ голѣми мжнотиин и изпитания и ги преодолява. Запримѣръ, ако поставите

медузата въ условията на човѣка, тя ще се повдигне, и човѣкъ ще стане. Ако поставите човѣка въ условията на вълка, колкото и да се е повдигналъ, следъ време ще стане вълкъ. Презъ всѣка форма на живота минаватъ специфични течения, които се проявяватъ навѣнъ по начинъ, който съответствува на дадената форма. Следователно, въ каквото течение попадне, човѣкъ неизбежно се намира подъ неговото влияние. Въ този смисълъ, той не може да избѣгне закона на влиянието. Едно се иска отъ васъ: да се стремите къмъ добритѣ влияния и да избѣгвате лошитѣ.

И тъй, като ученици на великия животъ, вие трѣбва да се стремите къмъ новото, което иде вече въ свѣта. Кое е новото, къмъ което трѣбва да се стремите? Новото подразбира нови схващания за живота, нови възгледи за всичко, на което се натъквате. Представете си, че ви дойде нѣкакво страдание. Какъ ще се справите съ него? Като ученици на новото, вие трѣбва да помислите за всички сжщества, малки и голѣми, които сжщо страдатъ. Нѣма сжщество на земята, което да не страда. Щомъ мислите така, по-лесно и разумно ще понасяте страданията. Ако се индивидуализирате и мислите само за своето страдание, вмѣсто облекчение, вие ще страдате повече, отколкото трѣбва. Всѣко живо сжщество взима участие въ общата скръбъ на свѣта. Това е неизбеженъ законъ. Чрезъ страданията животътъ се организира и оформ-

мява. Не става ли сжщото и съ храната? За да придобие известна енергия, чрезъ която да подържа живота си, човѣкъ приема известно количество храна. Първо той донася храната си съ ржцетѣ си, туря я въ устата и започва да я дѣвче. Следъ това я изпраща въ хранопровода, въ стомаха и въ червата. Оттукъ тя минава въ дробоветѣ, дето се пречиства, и най-после отива въ мозъка. Значи, енергията, която се съдържа въ храната, минава презъ редъ процеси на огъвания, страдания, докато се превърне въ фина, организирана енергия, отъ каквато се нуждае човѣкъ. Сжщо така и теченията, т. е. енергиитѣ, които действуватъ въ живота, трѣбва да се префинятъ, да се организиратъ, да подготвятъ човѣка къмъ новъ животъ.

Какъ се постига новото? — Чрезъ съзнателна работа, външна и вътрешна. Добритѣ резултати не се постигатъ чрезъ бързанае, но чрезъ постоянство и любовъ. Който не иска да работи, казва, че е достатъчно да посадишъ лозената пржчка въ земята, за да ти даде винце. Не е така. Първо ще разкопаешъ земята, следъ това ще посадишъ лозовата пржчка, ще се грижишъ за нея и едва следъ три-четири години ще очаквашъ плодъ. Природата работи постоянно, планомѣрно, тя никога не бърза. Ще кажете, че страданията ви, като ученици, сж голѣми. Това е криво разбиране. Всички сжщества страдатъ, независимо това, дали сж ученици, или не. Ране-

ниятъ заякъ не страда ли? Овцата, която колятъ, не страда ли? Онзи, когото турятъ въ затворъ и измъчватъ, не страда ли? Онзи, когото бесятъ, не страда ли? Всички растения, животни и хора страдатъ, безъ да сж ученици. При това, нѣкои хора страдатъ повече, нѣкои — по-малко. Това зависи отъ степенъта на развитието на тѣхното съзнание. Колкото по-будно е съзнанието на човѣка, толкова по-интенсивни сж страданията му. Много хора, съ пробудено съзнание, въ миналото сж били бесени, изгаряни, но тѣ сж разрешили въпроса правилно, както житното зърно. Тѣ гледали на смъртта като условие за посѣване на новия животъ. Съ тѣхното пожертвуване животътъ имъ се вливалъ въ окръжаващата срѣда. Отъ тѣхния животъ се ползували всички сжщества на земята. Нищо въ природата не се губи. Следователно, енергията на човѣка, който се жертвува за общото благо, се влива въ много сжщества, които възприематъ неговитѣ енергии и ги разпространяватъ.

Тѣй щото, ако сте истински ученици, не се страхувайте отъ страданията; не се страхувайте и отъ смъртта. Като умре, човѣкъ влиза въ други хора и пакъ продължава да работи. Въ този смисълъ, за съзнателния, за разумния човѣкъ смъртъ не сжществува. Формата му може да се разруши, но съзнанието — никога. — Какво става съ съзнанието? — Разширява се. Колкото по-будно е

съзнанието на човѣка, толкова повече се разширява. Като знаете това, не се плашете отъ смъртта. Никой никого не може да убие. Страшно е, ако съзнанието на човѣка не е пробудено. Той пакъ не умира, но живѣе въ тъмнина, въ дълбокъ сънъ. За да извади човѣка отъ това състояние, природата му дава страдания. Чрезъ тѣхъ съзнанието се пробужда, и той започва да вижда нѣщата ясно. — Не може ли безъ страдания? Докато сте на земята, страданията сж неизбежни. Влѣзете ли въ духовния свѣтъ, тамъ сжществуватъ други закони. Не избѣгвайте страданията, но се ползвайте отъ тѣхъ. Всѣко страдание крие нѣкакво благо въ себе си — гледайте да не изпуснете това благо.

Една отъ първитѣ задачи на ученика е да изучава своя животъ, да дойде до познаване на своитѣ добри и лоши чѣрти. За да стане истински ученикъ, той трѣбва да се освободи отъ всички слабости. Запримѣръ, между ученицитѣ често се явявя вътрешна, скрита завистъ. Докато не се справи съ нея, ученикътъ не е проникналъ още въ новия животъ. Забележи ли това отрицателно чувство въ себе си, той трѣбва да търси методъ, какъ да се справи съ неговата енергия, да го превърне въ положително чувство. Завистта е опасно чувство, защото въ него нѣма даже микроскопическа свѣтлинка или радостъ. Въ другитѣ слабости все има нѣщо, което радва или залъгва човѣка. Виджате

пияницата, че пие и се разболява отъ пиене, но въ това време той се радва, че задоволява желанието си. Завистливиятъ, обаче, нѣма никаква радостъ въ себе си, благодарение на което и той страда, но иска другитѣ повече да страдатъ. За да не получи съседътъ му по-голѣмо благо отъ неговото, той е готовъ да му извадятъ едното око, но на съседа — дветѣ очи.

Стремете се да превръщате енергията на завистта въ положителна. И тогава, вмѣсто да пожелавате на ближния си по-голѣмо зло, пожелайте му по-голѣмо добро отъ вашето. Христосъ изрази този законъ чрезъ стиха: „Онѣзи, които идатъ следъ мене, ще правятъ по-голѣми чудеса отъ моитѣ.“ Христосъ не завидѣ, не мислѣше, че следъ Него не трѣбва да дохождатъ велики хора, но Той пожела да се увеличи силата на доброто въ свѣта. Това показва, какво благородство се криеше въ душата на Христа, Който носѣлъ въ себе си велика идея. Той разбира, че всички добри и възвишени прояви въ живота, сж Божии, и затова казва: Въ бждеще Богъ ще се прояви по-силно, отколкото днесъ. Следвайте Христа и радвайте се на всѣка добра проява, на всѣки талантъ, на всѣко добро предприятие. Ако завиждате, вие спъвате ближнитѣ си, но спъвате и себе си.

Единъ художникъ представилъ завистта картинно въ видъ на високъ планински връхъ, като идеалъ на човѣчеството. Всич-

ки хора се стремят към него. Всъщност, който се опитва да се качи на върха, веднага пада долу — другият го теглят отзад, не му позволяват да стигне пръв. След първия се качва втори, трети, четвърти, но и него теглят, не му позволяват да стигне върха. Идеалът привлича всички, но, поради завистта, никой не може да го постигне. Навсякъде в живота виждате блъскане, теглене, да не би някой да излезе пръв.

Сега, като на млади, ви казвам: Работете върху съзнанието си, да измъните коренно живота си и разбирането си за него. Дайте широта, простор на душата си, във всяка добра проява да виждате нещо Божествено. Помнете: Като помагате на другия, вие помагате и на себе си. Като давате свобода на Божественото, вие сами се повдигате и усилявате духа си. Не подпушвайте себе си; не подпушвайте и ближния си. Нека Божественото във човека се проявява свободно. Някой иска да напише нещо ново, да се прояви. Дайте му път. Досега мнозина са писали и пишат върху драмата на живота. Нека някой напише нещо ново върху драмата, от гледище на новото. Нека всеки се опита да работи във новия дух. Малко да направите, но да придадете нещо към това, което досега сте съградили.

Сегашните хора се оплакват от неуспехи във живота си. Защо не успяват? Защото се залавят за велики работи. На

всѣки човѣкъ е дадено да носи по една малка частъ отъ общия товаръ, а не цѣлия. Никой не може да носи земята на гърба си, но всѣки може да носи по една малка частица отъ нея. Никой не може да носи страданията на цѣлия свѣтъ, но всѣки може да носи своитѣ страдания, като частъ отъ общитѣ страдания, и да се радва за привилегията, която му е дадена. Привилегия е за човѣка да страда. Чрезъ страданията той вижда, че е предпочетенъ. Кой ученикъ не страда? За да научи уроцитѣ си, той употребява четири-петъ часа отъ времето си, не си доспива, понѣкога не си дояжда, както трѣбва, мжчи се, но въ края на краищата, мжчнотиитѣ и страданията му се възнаграждаватъ. Който не е училъ, не е страдалъ, не се е мжчилъ, животътъ му не се нарежда добре. Трудолюбивиятъ ученикъ се възнаграждава, а ленивиятъ — страда. Ако този законъ е вѣренъ за обикновения ученикъ, колко по-вѣренъ е за ученика на новото. Който иска да бѣде истински ученикъ, не трѣбва да бѣга отъ страданията, нито да се оплаква отъ тѣхъ. Като човѣкъ, като ученикъ въ живота, всѣки трѣбва да бѣде носителъ на Божественитѣ идеи, колкото малки и да сж тѣ, колкото страдания и да му причиняватъ. Най-малката Божествена мисль е въ състояние да повдигне човѣка, да го постави на здрава основа. Не мислете за голѣми идеи, които могатъ да ви спънатъ. Приемете малкитѣ Божествени идеи въ себе си, както майката отгле-

жда детето си въ своята утроба. Отхранвайте малките идеи като малки деца въ себе си, за да се радвате нѣкога на голѣмитѣ идеи. Малките идеи се посаждатъ въ човѣшката душа, растатъ, развиватъ се, цѣвятъ, завързватъ плодъ и зрѣятъ. Ако не сте сѣли, какво ще очаквате?

Радвайте се на малките Божествени идеи, които сж въ състояние да разпрѣснатъ всѣко отчаяние и обезсърдчение. Тѣ действуватъ върху съзнанието, както пълната каса върху задлъжнелия търговецъ, както богатата библиотека върху мисълта на учения. Щомъ се намѣри предъ нѣкой труденъ въпросъ, търговецътъ отваря пълната си каса и го разрешава; учениятъ отива къмъ библиотеката си, изважда една отъ книгитѣ и разрешава мжнотията си. И вие имате условия да разрешавате мжнотиитѣ си. Погледнете къмъ вашата малка, Божествена мисълъ, която живѣе въ ума ви, и мжнотиитѣ ви ще изчезнатъ.

Вѣрвайте въ Божественото въ себе си; вѣрвайте въ Божественото въ всички хора. Не се стремете да станете велики хора, но дайте пжтъ на Божественото въ себе си. То ще ви направи велики. Божественитѣ мисли правятъ хората велики. Като вѣрва въ Божественото Начало, човѣкъ усилва вѣрата си. Внѣтъ отъ Божественитѣ мисли, вѣрата не може да се прояви. Много естествено, ще вѣрвашъ въ това, което сжществува, а не въ това, което не сжществува. Единственото реално нѣщо въ човѣка е Божественото, което е вѣчно и неизмѣнно.

И тъй, който иска да се развива правилно, трѣбва да приеме съществуването на Божественото Начало въ себе си, като аксиома. Ще кажете, че не приемате недоказани нѣща. Понѣкога доказанитѣ нѣща се приематъ по-мжчно отъ недоказанитѣ, но очевидни. Божественитѣ нѣща сж очевидни. Достатъчно е да ги възприемете, за да се оформятъ като доказани. Каква нужда има растението отъ доказване на неговото съществуване? То стои предъ тебе, расте, развива се, цъвти и плодъ дава. Трѣбва ли да доказвате процеситѣ, презъ които минава то? Ще кажете, че вѣрвате въ дървото, а не вѣрвате въ неговата семка. Малка е семката, наистина, но въ нея е скритъ животътъ на цѣлото дърво. Приемайте и вие малкитѣ Божествени идеи, въ които е скритъ животътъ на цѣлото. Първоначално и земята е била малка, но постепенно е расла и се разширявала, докато е дошла до положението на плодъ, който зрѣе. Единъ день тя ще узрѣе и ще капне отъ дървото на живота. Заедно съ земята ще узрѣятъ и хората. Тогава ще дойдатъ ангели отъ разумния свѣтъ, да видятъ узрѣлия човѣкъ и да го поставятъ при нови условия на живота. Всѣки човѣкъ ще узрѣе, но това трѣбва да стане на време, когато всички ще го ценятъ, а не преждевременно, когато червеи ще го ядатъ.

Пазете следното правило: ставайте отъ сънъ съ радостъ, че носите Божественото въ себе си и съ негово съдействие можете да

развивате дарбитѣ и способноститѣ си. Вървайте въ всѣка Божествена мисль, колкото да е малка, като зародишъ, отъ който може да израсте голѣмо, велико дърво. И най-малката Божествена мисль е магическа пръчица, която ви отваря пъть навсѣкжде. Тя е подобна на малка свѣтлинка въ тъмна, бурна нощъ, която освѣтява пътя ви крачка по крачка, докато слънцето на живота изгрѣе и освѣти цѣлия ви пъть. Това значи, да се измѣни коренно живота ви, да влѣзете въ областта на новото, великото въ свѣта. Слънцето на човѣшкия животъ не е изгрѣло още, но човѣкъ има ръководни нишки, които го упътватъ. Това сж малкитѣ Божествени мисли, които не трѣбва да се пренебрегватъ. Безъ тѣхъ човѣкъ не може да направи крачка напредъ. Такъвъ животъ води къмъ голѣми разочарования. Трѣбва ли младиятъ да върви по пътя на стария, който се е обезсърдчилъ и разочаровалъ? Стойте далечъ отъ стария животъ. Едно ви е нужно: да вложите въ ума си мисльта, че Божественото Начало е въ всѣки човѣкъ. Нека тази мисль бжде основниятъ камѣкъ на вашия животъ, за да съградите върху нея своето велико бждеще.

— Само свѣтлиятъ пъть на мъдростъта води къмъ истината.

*

1. Лекция отъ Учителя, държана на 4 септемврий, 1927 г. София.

Великитѣ хора

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростѣта води къмъ истината.

Чете се темата: „Отличителни качества на великитѣ хора“.

Като се говори за великитѣ хора, ние дохождаме до тѣхния произходъ и до пѣтя, по който сж вървѣли. Ние се интересуваме отъ тѣхъ дотолкова, доколкото можемъ да следваме пѣтя имъ и да се ползуваме отъ тѣхнитѣ опитности. Важно е да се знае, кой е билъ първиятъ тласкъ въ човѣка, да работи върху себе си и да стане великъ. Първиятъ тласкъ въ човѣка за съзнателна работа се крие въ мисълѣта. Мозъкътъ оформява човѣшката глава и опредѣля границитѣ, въ които човѣкъ може да се движи. Като мислилъ дълго време, човѣкъ опредѣлилъ кръга на своята дейность въ умствения свѣтъ. Отъ този свѣтъ той слѣзълъ въ сърдцето и образувалъ другъ кръгъ — поле на дейността си въ свѣта на чувствата. Мислитѣ представятъ формитѣ на идеитѣ, но форми безъ съдържание нищо не струватъ. За да ги осмисли, човѣкъ вложилъ въ тѣхъ чувства, като съдържание на мислитѣ. Следователно, мозъкътъ е резултатъ на умствената

дейностъ на великитѣ хора. Бѣлиятъ дробъ и сърдцето сж резултатъ на тѣхнитѣ чувства. Между великитѣ хора, както и между обикновенитѣ, се появило раздвояване: еднитѣ тръгнаха налѣво, другитѣ — надѣсно. Първитѣ били по-силни отъ вторитѣ, поради което измѣстили сърдцето налѣво. Въ бждеще, когато мислитѣ и чувствата на човѣка се уравни-весятъ по сила, сърдцето ще бжде точно на срѣдата, както е било първоначално, при създаването на първия човѣкъ. Най-после, великитѣ хора постепенно слизали надолу, докато единъ день стъпили на земята и създали стомаха — третиятъ кржгъ на своята дейностъ, проявена на физическия свѣтъ. Стомахътъ е полето, въ което човѣкъ усилено работи, за да придобие блага, чрезъ които да подслажда живота си. Значи, като говоримъ за великитѣ хора, ние имаме предъ видъ това, което тѣ сж създали чрезъ мисълта, чувствата и стремежа си къмъ хранене, къмъ задоволяване нуждитѣ на вкуса. На великитѣ хора, именно, се дължи създаването на мозъка, бѣлия дробъ, сърдцето и стомаха.

И тѣй, първото нѣщо, което опредѣля човѣка, е правата мисълъ, която трѣбва да бжде строго опредѣлена, т. е. да отговаря на реалността. Реалността е тилъ на правата мисълъ. Второто нѣщо, което се иска отъ човѣка, сж правитѣ чувства, които иматъ задъ себе си поне една основна мисълъ като тилъ. Преходнитѣ чувства нѣматъ никакъвъ тилъ

задъ себе си. Тъй щото, човѣкъ може да бжде великъ, когато мислитъ му иматъ за тиль Божествени принципи, а чувствата му се подържатъ отъ Божествени мисли. Първоначално, когато свѣтътъ се е създавалъ, великитъ хора сж взимали участие въ създаването му. Тъ сж били богове на небето. Като свършили работата си горе, тъ слѣзли на земята на пониска служба — да я уредятъ. Щомъ завършатъ тази работа, тъ ще се качатъ на небето, като оставятъ на земята по нѣколко отъ своитъ представители. Като проследите живота на великитъ хора, виждате, че тъ сж живѣли при голѣми ограничения, поради което не сж могли да се проявятъ напълно. Тъ се проявили частично. Христосъ бѣше великъ човѣкъ, но не можа да се прояви напълно, не му се даде възможность: биха Го, разпнаха Го и Го изпратиха на онзи свѣтъ. Христосъ носѣше въ себе си велико слово, свѣтлина и мдрость, знание и любовь, но не можа напълно да се прояви. Днесъ постепенно се създаватъ условия за проявяване на великитъ хора. Отсега нататкъ тъ ще слизатъ на земята, за да се проявятъ въ своята пълнота и величие. И въ сегашнитъ времена слизатъ велики хора на земята, но малцина ги приематъ съ любовь, още по-малцина ги познаватъ. За да познаете, кой човѣкъ е великъ, вие трѣбва да имате отзивчиво сърдце и будно съзнание. Който не е готовъ да познае великитъ хора, той

минава край тѣхъ, както край обикновенитѣ, безъ да придобие нѣщо. Много естествено. Какъ може слѣпиятъ да се ползува отъ свѣтлината на слънцето? Срещнатъ ли човѣкъ, който има любовъ въ себе си, великитѣ хора веднага се отварятъ, пушатъ малко отъ свѣтлината си и отново се затварятъ. Не бѣше ли сжщото и съ Христа? Колко души Го познаха и приеха учението Му?

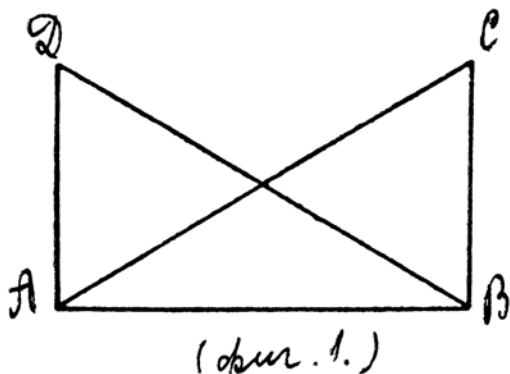
Като ученици на живота, вие се нуждаете отъ смирение. Да се смири човѣкъ, това значи, да научи закона на смаляването. Въ една легенда се разправя, какъ Буда приложилъ закона на смаляването. Единъ день той си почивалъ въ една градина, между цвѣтята, и до него дошла астралната змия, обвила го и започнала да го души. За да се освободи отъ нея, той започналъ да се смалява и се смалилъ толкова много, че се излузилъ отъ нейнитѣ гънки. Следователно, щомъ се намѣрите предъ нѣкаква мжнотия, направете опитъ, да се смалите, да станете като водата и въздуха, да прониквате и презъ най-малкитѣ отвѣрстия.

Кои сж отличителнитѣ качества на свѣтлината, на въздуха, на водата и на земята? Кое е отличителното качество на вжглера? — Твърдостъта. Най-свършената форма на вжглера е диамантътъ, който се отличава съ твърдостъ и лжчепречупване. Кое е отличителното качество на водорода? — Неговата подвижностъ и способностъ да прониква и

презъ най-малкитѣ шупли. Достатъчно е да отворите сжда, въ който е билъ водородътъ, за да изпълни цѣлото пространство. Той е общителенъ, съ всички става приятель. Турцитѣ иматъ една поговорка: „Не ставай приятель съ седемъ крале.“ Значи, между седемъ крале не може да има разбирателство. Тѣ не се разбиратъ, а вие ще ставате приятель съ всички. Бждете твърди и устойчиви като диаманта. Щомъ се натъкнете на нѣкаква мжнотия, одерете кожата ѝ, както на змията. Ако въ сърдцето ви влѣзе едно желание, което има характера на змията, не се оставяйте то да ви души, но вземете диаманта, който носите въ себе си, направете единъ разрѣзъ около врата на това желание и одерете кожата му. То веднага ще се укроти, ще се смири, и втори пжтъ нѣма да чуете гласа му.

Кое е отличителното качество на азота? Той е недеятеленъ газъ, мжно влиза въ съединение съ другитѣ елементи. Съ други думи казано: азотътъ не е общителенъ, не прави връзки съ хората, не мисли за любовни работи, за домъ, за семейство. Той е идеалистъ, остава вѣренъ на единъ принципъ — на огъня. Щомъ се повиши температурата, той влиза вече въ съединение и съ други елементи. Както водородътъ, така и азотътъ се съединяватъ съ кислорода, като единъ крайно активенъ елементъ, и образуватъ нови вещества. Когато намислите да правите зло, мислете за азота, който образува неустойчиви съединения.

Ето защо, влѣзете ли въ сѣюзъ съ злото, бързайте да развалите този сѣюзъ. Бждете неустойчиви въ сѣюза си съ злото, а устойчиви въ сѣюза съ доброто. Всѣки елементъ има опредѣлено мѣсто въ човѣшкия организъмъ. Запримѣръ, мѣстото на кислорода е въ кръвта на човѣка; на азота — въ мозъка, въ нервната система; на водорода — въ стомаха; на въглерода — въ коститѣ.

Да се върнемъ къмъ въпроса за дейността на човѣка, който се е поляризиралъ: единиятъ полюсъ представя дейността на ума, а другиятъ — на сърдцето. Фигуративно представяме това съ помощта на два тригълника — фиг. 1., които могатъ да се намаляватъ и увеличаватъ. Намаляването и увеличаването на тригълниците зависи отъ дейността на човѣшкия умъ и на

човѣшкото сърдце. При това, колкото по-голяма хармония съществува между ума и сърдцето на човѣка, толкова по-правилни сж трижгълниците. Като изучава законитѣ на ума и на сърдцето, човѣкъ може лесно да се справя съ своитѣ криви мисли и чувства. Достатъчно е да измѣни посоката на действащитѣ сили въ ума и въ сърдцето си, за да преодолява всички мъчности и смущения. Като познава законитѣ на ума и на сърдцето си, той ще скжсява и удължава линиитѣ АД и СВ, ще скжсява и удължава линията АВ — резултатъ на силитѣ. Така той ще превръща силитѣ, които действуватъ въ триизмѣрния свѣтъ, въ едно и двуизмѣрни, споредъ нуждитѣ на своя организъмъ.

Представете си, че нѣкой заема високо обществено положение — прѣвъ министъръ въ отечеството си. Като министъръ, той има много задължения, отговорности, съ които не може да се справи. Той се движи въ триизмѣрния свѣтъ на своитѣ мисли и чувства, но не може да ги хармонизира. За да излѣзе отъ това трудно положение, той трѣбва да напусне своя постъ, да приеме само една идея. Ако му предложите да си даде оставката, ще се огорчи. Въ такъвъ случай, освобождаването му отъ трудния постъ може да се наложи по другъ начинъ — чрезъ заболяване. Тогава той непременно ще напусне поста си и ще има само една мисль — да оздравѣе. По този начинъ той ще излѣзе отъ

триизмѣрния свѣтъ и ще влѣзе въ едноизмѣрния. Не чакайте това да става по насилственъ начинъ, но изучавайте законитѣ, сами да минавате отъ единъ свѣтъ въ другъ, да трансформирате състоянията си.

Ще кажете, че човѣкъ се понижава, когато държи само една мисль въ ума си. Зависи, каква е мисълта. Ако дадете пжтъ на една Божествена мисль въ ума си и на едно Божествено чувство въ сърдцето си, вие туряте основа на своето величие. Работете съзнателно върху Божественитѣ мисли и чувства и не мислете, кога ще станете велики. Това е въпросъ на времето. Божественитѣ мисли и чувства могатъ да се проявяватъ всѣки моментъ, но човѣкъ трѣбва да се освободи отъ дребнавоститѣ въ живота, които играятъ роля на паразити. Тѣ изаяждатъ възможноститѣ и добритѣ условия за проявяване на Божественото Начало въ човѣка.

Като ученици, вие трѣбва да работите върху сърдцето си, да го храните съ устойчиви чувства. Това се постига чрезъ любовта. Само любовта прави човѣшкото сърдце устойчиво. За да придобиете любовта, вие трѣбва да правите опити, да обичате хората. Кого трѣбва да обичаме? Да обичате онзи, който ви обича, това е естествено, то е въ реда на нѣщата. Детето да обича майка си, и майката да обича детето си, това е естествено. Христосъ казва: „Да възлюбишъ ближния си, като себе си.“ Той казва, че чо-

вѣкъ трѣбва да люби и враговетѣ си, но какъ, не е казано. Значи, това не е достояние за всички хора. Само великитѣ хора могат да любятъ враговетѣ си. Тѣ иматъ методъ, по който проявяватъ любовъ къмъ враговетѣ си. Който не е дошълъ до този методъ, трѣбва да прави опити, да си изработи свой специфиченъ методъ. Защо трѣбва да любите враговетѣ си? — За да станете велики. Като люби враговетѣ си, човѣкъ е подобенъ на Бога, Който изпраща слънцето, дъжда и вѣтъра за добритѣ и за лошитѣ. Когато раздава благата, Богъ има предъ видъ всички същества, малки и голѣми, добри и лоши. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да люби враговетѣ си и да е готовъ да прощава.

Разправятъ за единъ отъ българскитѣ писатели и общественици, че, когато заминавалъ за онзи свѣтъ, поискалъ прошка отъ всички хора, които обиждалъ; същевременно той простилъ въ себе си на всички, които нѣкога сж го обиждали. Велико нѣщо е да искашъ прошка отъ онѣзи, които си обиждалъ, но по-велико е да простишъ на онѣзи, които сж те обиждали и причинявали пакости. Това е качество на великия човѣкъ. То не се постига изведнѣжъ. Много трѣбва да работи човѣкъ върху себе си, за да го придобие. Направете опитъ, да работите поне една година върху това качество, да видите, какво ще постигнете.

Беденъ човѣкъ дължалъ голѣма сума на единъ богатъ и не могълъ да му я върне. Богатиятъ не искалъ да прости дълга на бедния и постоянно го безпокоелъ за паритѣ. Единъ день бедниятъ се разхождалъ край брѣга на рѣката и видѣлъ, че нѣкой се дави. Веднага той се хвърлилъ въ водата, хваналъ давящия се за ржката и го извлѣкълъ на брѣга. Въ него той узналъ своя кредиторъ. Отъ благодарностъ къмъ бедния, който спасилъ живота му, богатиятъ го пригърналъ братски и му простилъ дълга.

Когато Христосъ казва да възлюбимъ враговетѣ си, Той има предъ видъ това положение, че презъ дългия земенъ животъ на човѣка, ще дойде день, когато врагътъ му ще го извади отъ рѣката и ще спаси живота му. Отъ вашия врагъ зависи, да ви извади отъ водата, или да ви остави да се удавите.

И тѣй, мислете за великитѣ хора, за идейнитѣ нѣща. Като мислите известно време върху идейното въ живота, ще започнете постепенно да го прилагате. Мислете за Бога, Който повдига и облагородява човѣшкото сърдце. Мислете и за великитѣ хора, като образци на трудолюбие, постоянство, любовъ къмъ знанието, истината и свободата.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

*

2. Лекция отъ Учителя, държана на
11 септемврий, 1927 г. София.

Качества и линии на красотата

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

Размишление.

Чете се резюме на темата: „Отличителни качества на великитѣ хора.“

Чете се темата: „Значението на красотата.“

Какви сж основнитѣ качества и линии на красивия човѣкъ? На челото, на носа, на лицето на красивия човѣкъ се забелязватъ тънки, фини линии. Когато той се усмихва, само наблюдателното око може да схване едно слабо, едва уловимо мръдване края на устнитѣ. Тази усмивка увеличава физическата красота на човѣка и предава весело изражение на лицето му. Краятъ на устнитѣ се повдига нагоре. Въ песимиститѣ е точно обратно — надолу. Изобщо, когато човѣкъ е веселъ, радостенъ, линиитѣ на устата му взиматъ възходяща посока; когато е тжженъ, скърбенъ, линиитѣ взиматъ низходяща посока. Който погледне лицето на такъвъ човѣкъ, разбира, че той е подъ тежестта на известни страдания. Който изпадне въ песимизъмъ, въ обезсърдчаване, губи красотата си. Всѣко по-

мръдване на линиитѣ на устата надолу причинява малко или голѣмо нещастие на човѣка. Значи, човѣкъ самъ създава нещастieto си. Той самъ туря хомота на главата си, но и самъ може да си помогне. Една усмивка е въ състояние да измѣни посоката на линиитѣ и жглитѣ на устата му — отъ низходящи да ги превърне въ възходящи. Ако сте се скарали съ приятеля си, и двамата ще се върнете дома си съ песимистиченъ изразъ на устата. И двамата ще бждете недоволни. Какво се изисква отъ васъ? Да се срещнете пакъ, но съ усмивка на лицето, съ повдигнати линии на устата. Помнете: лошитѣ навици измѣнятъ естественитѣ, красиви линии на лицето, на устата. За да не изопачите мускулитѣ на лицето си и правилнитѣ линии, които природата ви е начъртала, стремете се къмъ доволство, къмъ добро разположение на духа.

Кои линии правятъ човѣка красивъ? — Които природата е поставила. Всички хора се усмихватъ, но не всички усмивки сж красиви. Има линии на устата, които правятъ усмивката неприятна. Очитѣ на красивия човѣкъ нито сж много отворени, нито много затворени. Нѣкой затваря очитѣ си толкова много, че едва вижда. Той иска да се виждатъ клепкитѣ му, да бжде красивъ. Въ красивия човѣкъ сѣнката, която пада отъ горния клепачъ, минава презъ срѣдата на зеницата. При това, посоката на лжча, който излиза отъ очитѣ му, е възходящъ. Той живѣе на зе-

мята, но умътъ му е заетъ съ свѣтли, възвишени мисли, а сърдцето — съ благородни чувства. Правете наблюдения върху очитѣ, върху посоката на погледа, върху най-слабитѣ помръдвания на носа, на устата въ различнитѣ хора, за да си извадите сами заключение за красивитѣ линии, както и за красотата на човѣка.

Изучавайте челата на хората, да различавате челото на красивия човѣкъ отъ челото на разумния и добъръ човѣкъ. Ако челото е високо и широко, вие имате предъ себе си уменъ човѣкъ, съ силно въображение, но не и красивъ. Челото на красивия човѣкъ е особено. Въ красивия човѣкъ преобладаватъ повече чувствата, отколкото мисълта. Той не е философъ, не е мъдрецъ, но експансивенъ човѣкъ, съ добро сърдце. Въ красивитѣ хора чувствата играятъ важна роля. Тѣй щото, когато говоримъ за красотата въ живота, имаме предъ видъ проява на разумния животъ чрезъ чувствата. Чувствата сж по-близо до живота, отколкото мисълта, която се движи въ по-високо поле на живота.

Какъвъ е носътъ на красивия човѣкъ? Нѣкой ще каже, че красивиятъ носъ трѣбва да бѣде „гръцки типъ.“ Не е така. Гръцкиятъ типъ носъ показва интелигентностъ, той изразява повече красота на интелигентностъ, но не и красота на линията. Красивиятъ носъ не е много широкъ, нито много сплеснатъ. Широкиятъ носъ означава голѣма чувстви-

телностъ, а тѣсниятъ, сплесканиятъ — голѣма сухота. Носътъ на красивия човѣкъ се отличава съ лека, едва видима подвижностъ, която говори за будностъ на съзнанието. Красивиятъ човѣкъ съзнава, че крие въ себе си нѣкаква сила нѣкакво обаяние. Движенията му сж хармонични и въ тактъ; когато се усмихне, едновременно се помръдватъ очитѣ, веждитѣ, линиитѣ на челото и на носа. Не само това, но и движенията на цѣлото тѣло въ него сж хармонични.

Като ученици, вие трѣбва да наблюдавате хората, да изучавате линиитѣ и движенията на красивитѣ хора, да видите, каква пластика има въ тѣхъ, какви красиви движения правятъ тѣ. Така ще различите истинската красота отъ привидната, духовната отъ физическата. Нѣкои хора сж красиви само външно, като маски, но нѣматъ никаква пластичностъ, никаква красота въ движенията си. Тѣ сж наследили тази красота, но понеже нѣматъ красивъ вътрешенъ животъ, линиитѣ на лицето имъ сж неподвижни, въ застой. Като изучавате цвѣта на лицето на красивитѣ хора, ще забележите три характерни цвѣта: блѣдо розовъ, белезникавъ и слабо, едва забележимо жълтъ. Първиятъ цвѣтъ показва, че този красивъ човѣкъ живѣе повече въ чувствата; вториятъ живѣе повече въ мисълта, а третиятъ е излѣзълъ и отъ двата свѣта и се занимава съ възвишеното, великото въ свѣта. Красотата на третия типъ

наричатъ „духовна красота“. Когато човѣкъ се моли постоянно, когато чете духовни книги и се занимава съ красиви работи, лицето му придобива особени линии, особена красота.

Една американка презъ цѣлия си животъ прочела съзнателно, съ любовъ и разположение Библията 90 пѣти. Това занимание съ Библията дало отпечатѣкъ на лицето ѝ. Тя придобила особени линии, които ѝ предали нѣжностъ, красота и пластичностъ. Тя възприела добритѣ чѣрти на библейскитѣ пророци и на апостолитѣ. Затова е казано: „Съ какъвто дружишъ, такъвъ ставашъ.“ Дружбата не подразбира само външни приятели, но и приятелство съ възвишенитѣ и свѣтли мисли и чувства на разумни, велики хора. Като четете живота на великитѣ хора, вие се свързвате съ тѣхното величие и подсъзнателно възприемате нѣкои тѣхни чѣрти. Казвате за нѣкого, че е великъ. За да се произнесете така, това показва, че имате представа за великия човѣкъ. Казвате за нѣкого, че е строгъ, сериозенъ човѣкъ. По какво познавате? — По линиитѣ на лицето, на устата, на челото, на очитѣ. Когато човѣкъ стисне устнитѣ си, това показва, че той е твърдъ, взелъ е нѣкакво решение. Когато учителтъ влиза въ класъ, ученицитѣ веднага познаватъ, строгъ ли е, или не. Ако е строгъ, той е навъсенъ: свива веждитѣ си, челото му се набръчква, поглежда подъ очи, сѣнката на горния клепачъ минава подъ центъра на зеницата. Сле-

дователно, когато сѣнката на горния клепахъ минава надъ центъра на зеницата, човѣкъ е справедливъ, мекъ и снисходителенъ. Щомъ се измѣни посоката на тази линия, той става строгъ, грубъ и дава видъ, че нищо не вижда, а въ сѣщностъ всичко вижда.

И тъй, дойдете ли до въпроса за красотата, гледайте на нея като на нѣщо възвишено, Божествено. За да станете красиви, стремете се къмъ красивитѣ, здрави и живи форми. Не се спирайте върху изсѣхналитѣ цвѣтя и дървета, върху умрѣлитѣ животни и хора. Красиво е онова, което расте, цвѣти и зрѣе. Стремете се къмъ чиститѣ извори, вслушвайте се въ тѣхното клокочене, въ духането на вѣтъра. Наблюдавайте изгрѣването на слънцето, пѣнието на птичкитѣ. Цѣлата природа е пълна съ красота и хармония, съ пѣсень и животъ. Влѣзте въ съгласие съ природата, за да се ползвате отъ нейната красота. И майката дава, и бащата дава, но природата дава изобилно. Тя изправя неправилнитѣ и изопачени форми. Достатъчно е да влѣзете въ връзка съ нея, за да може само съ една линия, съ една сѣнка да изправи това, което човѣкъ е изкривилъ въ себе си. Ако грозниятъ човѣкъ се предаде съзнателно въ ржцетѣ на разумната природа, само въ нѣколко години тя ще го преобрази, ще го направи красивъ.

Велико нѣщо е красотата. Турцитѣ казватъ: „Благословение е за човѣка да гледа

красиви нѣща“. Засега малко хора сж красиви, но всички носятъ красотата въ себе си като залогба. Ще дойде день, когато всички хора ще бждатъ красиви. Въ своитѣ първични форми красотата действува възпитателно върху човѣка. Въ всѣки човѣкъ има поне една красива чѣрта, поне една красива линия. Той трѣбва да знае тази своя чѣрта и да работи за усѣвършенствуването ѝ. Когато обичате нѣкого, това се дължи на красивата чѣрта въ характера му. Тя може да бжде въ обходата, въ движенията, въ усмивката, въ говора му и т. н. Заради една красива чѣрта въ характера му, вие сте готови да понасяте неговитѣ лоши прояви. Красотата, вложена въ човѣка, е въ състояние да заличи лошото, което се проявява въ характера му.

Сега се явява въпросъ : каква е температурата на красивия човѣкъ? Ако пипнете ръката му, ще усѣтите приятна, умѣрена топлина. Повиши ли се топлината на ръката му, той е изпадналъ въ отрицателно състояние. Красивиятъ човѣкъ има силно развита надежда. Той не се обезсърдвава. Скрѣбътъ и страданията могатъ да го посетятъ, но никога не го обезсърдчаватъ. Тѣ сж необходимими за него, за да се развие по-голъма дълбочина въ характера му. За да придобиятъ топлината на красивия човѣкъ, хората трѣбва да си въздействуватъ съзнателно съ красиви образи : камъни, растения, цвѣтя, картини отъ природата и т. н. По този начинъ ще

внесатъ чувството къмъ красотата като необходимъ елементъ при възпитанието на младото поколѣние. Бждещитѣ хора трѣбва да служатъ на красотата. Хората отъ шестата раса, която иде въ свѣта, ще бждатъ красиви. Тѣ носятъ високъ идеалъ въ душата си, който ги прави красиви. Какъ може да стане човѣкъ красивъ? — Като направи известно усилие и употреби малко енергия, за да повдигне жглицѣ на устата си нагоре и отвори очитѣ си така, че сѣнката отъ горния клепачъ да пада надъ центъра на зеницата на очитѣ. Като гледа по този начинъ и като се усмихва приятно, той ще обърне внимание на ближнитѣ си, и тѣ ще му се радватъ, ще го приематъ добре. И приятелитѣ му ще иматъ добра обхода къмъ него, и той — къмъ тѣхъ.

Какъ се поздравяватъ хората? Кой е най-красивиятъ поздравъ? Днесъ мжжетѣ поздравяватъ своитѣ познати съ снемане на шапка, а женитѣ — съ слабо навеждане на главата. Американцитѣ, за които времето е пари, за да не губятъ време да свалятъ шапката си и пакъ да я турятъ, вдигатъ малко ржката си и заминаватъ. Нѣкога хората сж се поздравявали, като допирали носовѣтъ си, после — езицитѣ си. Тѣ още не сж дошли до истинския поздравъ. Животнитѣ се запознаватъ и опознаватъ съ мирисане. Като се срещнатъ две животни, първо се спиратъ, погледнатъ се, после се приближатъ едно до

друго и започватъ да се миришатъ: по носа, по гърба си и се раздѣлятъ.

Какви трѣбва да бждатъ веждитѣ на красивия човѣкъ? Нито много тънки, нито много дебели, но въ никой случай сключени. Изобщо, всички части въ тѣлото на красивия човѣкъ сж съразмѣрни, съ правилни съотношения помежду си. Ако нѣкой човѣкъ е природно красивъ и наследилъ отъ майка си красотата, той се намира при щастливи, благоприятни условия. Който е далечъ отъ тѣзи условия, трѣбва да работи много, за да стане красивъ. Ако устнитѣ на човѣка сж много тънки, това показва сухота; ако сж дебели, показва, че има много влага въ организма си. Следователно, устнитѣ не трѣбва да бждатъ нито много тънки, нито много дебели. Както при хора съ дебели устни, така и при хора съ тънки устни, ритъмътъ на сърдцето не е правиленъ. Съкращениятъ ритъмъ на сърдцето е причина за неврастенията. Сърдцето трѣбва да бие ритмично, равномерно. Добре е отъ време на време да провѣрвате ритма на сърдцето си, но ако се укаже нѣкаква неправилностъ, не трѣбва да се страхувате; ако е правиленъ, радвайте се и благодарете на Бога, че сърдцето ви е въ изправностъ.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ красотата, като нѣщо сжществено въ живота ви. Докато е красивъ, човѣкъ се радва на живота; изгуби ли красота-

та си, той престава да се радва на живота, но и хората вече не му се радватъ. И животинѣ се влияятъ отъ красотата. Кучето не лае красивитѣ хора, но, срещне ли нѣкой грозенъ, веднага се хвърля върху него. Красотата е изразъ на истината. Казано е въ Писанието: „Възлюбилъ Си истината въ човѣка“. Значи, истината е вложена въ човѣка, но всѣки не я проявява. Само красивиятъ човѣкъ проявява истината. Стремете се къмъ красотата, за да проявявате истината, вложена въ душата ви. Като знаете това, работете върху себе си, да се освободите отъ лошитѣ наследствени чѣрти. Както сж създадени тѣ, така можете да се освободите отъ тѣхъ. Сегашното поколѣние е въ състояние да се справи съ лошитѣ чѣрти, наследени отъ дѣди и прадѣди. Ако се натъкнете на нѣкой лошъ навикъ въ себе си, правете усилия да не го проявявате. Вие сте го придобили чрезъ често повтаряне. Като избѣгвате да го проявявате, ще се отвикнете отъ него.

Три нѣща сж необходими за придобиване на красотата: любовъ къмъ любовта, т. е. свързване съ природата, за да се оформи човѣшката уста. Любовъ къмъ мъдростта; тя ще оформи човѣшкия носъ. Най-после, любовъ къмъ истината; тя ще оформи челото, погледа и очитѣ. Очитѣ, съ веждитѣ и клепачитѣ, изразяватъ истината. Самитѣ очи, безъ вежди и клепачи, като пособия, не сж красиви. Днесъ истинската красота е изгубена.

За да придобиете красота, правете красиви движения. И тогава всѣки ще каже: Ето човѣкъ съ красиво сърдце и съ красивъ умъ. Може ли умътъ да бжде красивъ? Щомъ ностътъ е красивъ, и умътъ ще бжде красивъ; щомъ устата е красива, и сърдцето ще бжде красиво.

Въ какво се заключава новото учение? Въ преустройство на сегашната човѣшка форма и въ нейнитѣ удове: лице, чело, носъ, устни, рѣце и др.

Красотата е колективно благо на цѣлъ народъ, на цѣлото човѣчество. При това, за придобиване на красотата трѣбва да се работи едновременно въ тритѣ свѣта: въ физическия, духовния и умствения. Въ физическия свѣтъ човѣкъ има възможности да прави опити и да работи; въ ангелския, т. е. въ духовния свѣтъ той придобива красотата, а въ умствения свѣтъ тя се превръща въ нѣщо величествено.

Гледайте красиви нѣща, мислете за красотата и създавайте красиви форми.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростта води къмъ истината.

*

3. Лекция отъ Учителя, държана на
18 септемврий, 1927 г. София.

Линиитѣ на ума и на сърдцето

— Само свѣтлиятъ път на мъдростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Чете се резюме на темата: „Предназначението на красотата“.

Кои линии наричаме успоредни? Въ каква посока могат да вървятъ успореднитѣ линии? — Въ една и съща и въ обратна посока. Въ същностъ, успореднитѣ линии се движатъ винаги въ противоположна посока. — Защо? — Защото две успоредни линии всѣкога представятъ две части на едно цѣло. Запримѣръ, линията на сърдцето и линията на ума въ човѣшката ржка представятъ две приблизително успоредни линии, които сж части на едно цѣло. Тѣ се движатъ въ противоположни посоки: умътъ излиза отъ възвишението на Юпитеръ и отива къмъ Марсъ; сърдцето върви въ обратна посока на ума. За да запазятъ своята успоредностъ, дветѣ линии трѣбва да бждатъ еднакво дълги, т. е. еднакво интензивни. Ако едната изгуби скоростѣта си, другата ще я привлѣче къмъ себе си, и нѣкъде въ вѣчността тѣ ще се пресѣкатъ. Пресичането на успореднитѣ линии показва, че сж

попаднали въ различно гъсти сръди. Ако линията на сърдцето е по-дълга, а на ума по-къса, това показва, че сърдцето е по-интенсивно и се движи съ по-голяма бързина отъ ума.

Представете си, че сърдцето е канализация, презъ която минаватъ енергиитъ отъ козмичния свѣтъ. Колкото по-широка става канализацията, толкова повече енергия минава презъ нея. Какво ще прави човѣкъ съ толкова много енергия? — Ще увеличи тѣлото си. На голѣмо сърдце отговаря голѣмо тѣло. Наистина, първитъ сщества, на които сърдечната линия била дълга, си създали голѣми тѣла, безъ да мислятъ за бждещето поколение. Тѣ не сж взимали въ внимание, дали растенията могатъ да изхранятъ бждещитъ поколения. Тази е причината, дето първичнитъ животни, като мамонта и др., сж изчезнали. Какво може да направи днесъ единъ мамонтъ? За домашна работа не може да се използва, на нивата и на лозето — сжщо. Трѣбва само да го хранятъ, но нѣма да има достатъчно храна за него. Като имала предъ видъ бждещитъ условия и като спазвала закона на икономията, природата поставила голѣмитъ животни при такива условия, въ най-скоро време да изчезнатъ. Много желаниа на човѣка сж подобни на предпотопнитъ животни: колкото и да ги храните, не можете да ги заоволите. Чувате нѣкой да казва: Искамъ да обичамъ цѣлия свѣтъ. Какъ ще обичашъ цѣ-

лия свѣтъ съ малкото си сърдце? Може ли да съберешъ цѣлия свѣтъ въ сърдцето си? Когато човѣкъ пожелае да обича цѣлия свѣтъ, това показва, че той има друго сърдце, въ което може да събере всички хора. Кжде е това сърдце, не знаете. Мѣстото на физическото сърдце знаете, но кжде е сжшинското, духовното сърдце, не знаете. Сърдцето е резервоаръ, въ който се втичатъ и изтичатъ енергиитѣ на козмичния свѣтъ.

При новото възпитание се обръща внимание, линиитѣ на ума и на сърдцето да бждатъ еднакво дълги. Ако линията на ума е по-дълга отъ линията на сърдцето и надмине марсовото поле, човѣкъ става чрезмѣрно страховитъ и скжперникъ. Сжщевременно той е много уменъ. Каквато задача му дадете, ще я реши. Ако се занимава съ статистика, той взима подъ внимание и най-дребнитѣ данни, на които малцина даватъ значение. Изобщо, този човѣкъ е много съобразителенъ. Ако линията на сърдцето е много дълга, човѣкъ става голѣмъ идеалистъ. Той търси все идеални хора, но понеже живѣе по високитѣ върхове, не може да ги намѣри. Ако отиде на Тибетъ, на шесть хиляди метра височина, тамъ ще намѣри нѣколко отшелника. По-високо отъ Тибетъ той не може да намѣри хора. Истинскитѣ идеалисти живѣятъ на Хималаитѣ. Идете тамъ и отъ тази височина разглеждайте човѣшкия животъ. Какво представятъ Хималаитѣ? — Възвишенитѣ човѣшки мисли. Следова-

телно, искате ли да разрешите мъжните задачи на живота, качете се въ възвишения свѣтъ на вашия умъ. Тамъ ще ги решите правилно. Има мисли, които човѣкъ мъчно може да реализира. За тѣхъ сж нуждни стотици и хиляди години. При това, колкото по-посрѣдственъ е човѣкъ, толкова и времето се удължава. Даже за гениалнитѣ хора и за светиитѣ сж нуждни хиляда години, за да реализиратъ своитѣ свѣтли и възвишени мисли. Какво представятъ хиляда години? За умнитѣ хора хиляда години сж едннъ щастливъ день. Като изучавате линията на ума и на сърдцето, ще познаете посоката, въ която човѣкъ се движи въ пространството. По дължината и напавлението на тѣзи линии познавате пѣтищата, презъ които минаватъ човѣшкото сърдце и човѣшкия умъ. Отъ посоката на движението на тѣзи линии опредѣляте характера на човѣка. Знаете, че характерътъ на човѣка, както и бждещето му, се опредѣлятъ отъ различнитѣ планети на слънчевата система, въ която днесъ живѣе той.

Мнозина се запитватъ, докога човѣкъ ще живѣе въ слънчевата система. — Докато завърши еволюцията си. Единъ день, когато завърши еволюцията си въ слънчевата система, човѣкъ ще мине въ друга система — въ Сириусъ — най-свѣтлата звезда на небето. По култура тя стои по-високо отъ слънцето. Като я наблюдава често, човѣкъ изпитва особенъ, свещенъ трепетъ въ себе си. Тя събужда въ

човѣка стремежъ къмъ чистота, къмъ нѣщо свѣтло и възвишено. Всѣки би желалъ да отиде на Сириусъ, но тамъ приематъ само хора съ пробудено съзнание. За неподготвенния, животътъ на Сириусъ е подобенъ на описанията, дадени въ приказкитѣ „Хиляда и една нощъ“.

И тъй, когато чувствителността на човѣка се увеличава, сърдечната му линия се удължава. Въ него се събира излишна енергия, която се натрупва въ задната частъ на мозъка и му създава голѣми тревоги и смущения. За да се справи съ тази енергия, той трѣбва да мисли, да я отправи въ предната частъ на мозъка. Ако линията на ума се удължава за смѣтка на сърдечната, чувствителността се намалява, и човѣкъ постепенно губи топлината и влагата си, втвърдява се и заболява отъ артериосклероза. Тази е причината, дето младитѣ страдатъ отъ голѣма чувствителностъ, която ги довежда до размекване въ чувствата, а старитѣ — отъ сухота, втвърдяване и артериосклероза.

Следователно, за да не страдатъ нито младитѣ, нито старитѣ, между чувствата и мислитѣ имъ, както и между ума и сърдцето имъ, трѣбва да има равновесие. За да не се размекватъ чувствата, не значи, че не трѣбва да обичате. Ще обичате, колкото е нужно — нито по-малко, нито повече. — Колко души трѣбва да обичамъ дневно? — Иди на лозето и вижъ, колко корена можешъ да пре-

копаешъ. Колкото корена си прекопалъ презъ деня, толкова е любовта ти. Да обичашъ хората, това значи, да работишъ за тѣхъ. Щомъ обикнешъ единъ човѣкъ, ти влизашъ въ неговото положение, интересуваешъ се отъ живота му, отъ неговитѣ умствени и сърдечни прояви—отъ цѣлия му животъ. Нѣкой говори за идейна любовъ и по цѣли часове седи на едно мѣсто и размишлява. Това не е любовъ. Любовта подразбира работа за ближния. Ти обичашъ човѣка заради една негова черта, която при всички условия остава неизмѣнна. Много качества има човѣкъ, добри и лоши, но нѣкои отъ тѣхъ сж постоянни. На тѣхъ, именно, може да се разчита. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ е справедливъ, другъ — честенъ, трети — услужливъ и т. н. За тѣзи качества тѣ могатъ да бждатъ обичани. За да се обичатъ двама души, сърдцето на единия трѣбва да бжде еднакво интензивно съ ума на другия и обратно: умътъ на втория трѣбва да бжде еднакво интензивенъ съ сърдцето на първия. Значи, въ любовта между двама души трѣбва да става кръстосване на енергиитѣ.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате линиитѣ на ржката си, не само по форма, голѣмина и посока, но и по дълбочина. Сжщо така трѣбва да изучавате пжтя, по който енергиитѣ текатъ, презъ какви възвишения минаватъ. Ако линията на ума и на сърдцето не сж еднакво дълги, тѣ ще изгубятъ своята успоредность и, или ще се кръстосатъ или ще се

слѣятъ. И едното, и другото говорятъ за нѣкаква фаталностъ въ човѣшкия животъ. Съ такива хора не правете никакво съдружие. Има случаи, когато линията на сърдцето се влияе отъ линията на ума. И обратно: линията на ума се влияе отъ линията на сърдцето. Това сж отклонения въ човѣшкия животъ, които трѣбва да се изправятъ. Изучавайте ржката си, като справочна книга въ живота ви. Изучавайте линията на ума си, да знаете, колко е дълга, разклонена или права и колко е дълбока. После, проследете пѣтя ѝ: къмъ сърдцето ли отива, или надолу, къмъ луната. Ако линията на ума слиза къмъ луната, човѣкъ става мистикъ, живѣе повече въ въображението си и мисли, че може да направи всичко, каквото желае. Ако линията на ума се качва нагоре, къмъ сърдечната линия, при Меркурий, човѣкъ проявява спекулантски способности. Той се движи въ гжстата материя; голѣмъ материалистъ е, нѣма високъ моралъ. Моралтъ му се отнася до неговитѣ смѣтки. Вънъ отъ тѣхъ никакъвъ моралъ не признава. Какъ може да бжде честенъ, когато едновременно дължи на много хора? Пари нѣма и не може да плати дълговетѣ си. Като се намѣри въ голѣми мжнотии, той се ожесточава и казва: Не може да се живѣе съ моралъ, съ честностъ. Когато по линиитѣ на ржката срѣшате знаци — квадрати, кръстове, тѣ представятъ спирачки на енергиитѣ въ човѣка.

Като изучавате хиромантията, вие ще се натъквате на много линии, но ние обръщаме вниманието ви върху основнитъ — линиитъ на ума, на сърдцето и на живота. Линията на сърдцето трѣбва да върви къмъ Юпитеръ, а линията на ума — между Луната и Марса, които се обичатъ. Понеже Луната обича философията, а Марсъ е войнственъ, линията на ума трѣбва да се движи между тѣхъ, да уравни-весеява силитъ си. Ако линията на ума е покжса отъ линията на сърдцето, ще правите опити, чрезъ мисълта си да я продължите по-не съ единъ-два милиметра. За тази цель трѣбва да се занимавате съ трудни науки — математика, физика, философия, да уравнивесите силитъ на ума съ силитъ на сърдцето си. Така вие се свързвате съ разумни, съзнателни сжщества, които ви водятъ въ правия пжтъ. Тѣ дохождатъ при васъ, съ своята мотика и рало, да разкопаватъ почвата ви; следъ това посаджатъ доброкачествени растения и плодни дървета. Отъ време на време тѣ ги присаждатъ.

Всички трѣбва да изучавате хиромантията, да знаете, какво ви предстои, за да избѣгнете известни мжчнотии. Има случаи, когато и да знаете, какво ще ви сполети, не можете да го избѣгнете. Тогава, ако сте страхливи, за предпочитане е да сте невежи, отколкото да разполагате съ голѣми знания. Представете си, че ви предстои нѣкаква страшна физическа или психическа криза. Какво ще

правите? Вие ще се уплашите толкова много, че отъ страхъ можете преждевременно да умрете. Ако сте студентъ и знаете, че нѣкой отъ професоритѣ ще ви намрази и ще ви скжса три пжти на изпитъ, какво ще правите? Ще кажете, че ще напуснете университета и ще следвате другъ университетъ. Но и тамъ ще се намѣри професоръ, който ще ви скжса. Има нѣща кармически, които не могатъ да се избѣгнатъ. Професорътъ може да ви скжса, но може да бжде крайно разположенъ къмъ васъ, и изпититѣ ви да вървятъ отлично — зависи, какво е положението ви спрямо него — карма или дихарма.

Като ученици, правете усилия, да подобрите сегашния си животъ. Ако сегашниятъ ви животъ е добъръ, и бждещиятъ ще е добъръ. Това подразбира, че идната година се опредѣля отъ сегашната. Ако при усилията, които правите, можете да се свържете съ разумни същества, вие ще подобрите съдбата си. Това значи, да върва човѣкъ въ Бога и да уповава на Него. Да се подобри съдбата на човѣка, това не значи, да се освободи абсолютно отъ товара си, но да му се покаже, какъ да го носи и по кой пжтъ да върви. Въ това отношение хиромантията може да помогне на човѣка. Запримѣрь, ако прѣститѣ на ржцетѣ ви сж сухи, не дружете съ човѣкъ, на когото прѣститѣ сж сжщо така сухи. Ако вие сте слабъ, сухъ, другарятъ ви трѣбва да бжде пѣленъ, съ малко въздебели

пръсти при основата си. Значи, между двама другари, единиятъ трѣбва да има добре развита стомашна система, а другиятъ — добре развитъ умъ. По линията на сърдцето познаваме състоянието па стомаха, а по линията на ума — състоянието на бѣлитѣ дробове.

И тъй, вие трѣбва да развивате мозъчнитѣ си центрове правилно, за да не се създава нѣкаква аномалия. Запримѣрь, ако центърътъ на предпазливостта е силно развитъ, човѣкъ става страхливъ. Когато има много непостигнати желанія и голѣмъ страхъ, човѣкъ става неврастеникъ. Ако знаете хиромантия, вие можете да си въздействувате. Запримѣрь, ако пръститѣ ви при основата си сж слаби и между тѣхъ има празднини, това показва, че стомашната ви система е слаба. Който има такава стомашна система, той може да живѣе едва 30—40 г. Ако пръститѣ ви при основата сж дебели и плътно прилепватъ единъ до другъ, стомашната ви система е добре развита. Но при това положение човѣкъ е изложенъ на друга опасностъ — затлъстяване. И той не може да живѣе до дълбока старостъ. Но, като знаете хиромантия, вие ще си помогнете по другъ начинъ. Ако стомахътъ ви е слабъ, ще усиловате дробоветѣ си. Приложете хиромантията като новъ методъ при самовъзпитанието. Вижте, какво прави прилежащиятъ ученикъ. Като учи единъ предметъ и се умори, той не хвърля книгата съ недоволство, но я замѣства съ друга; ако и

отъ нея се умори, замѣства я съ трета. По този начинъ той дава възможность на всички мозъчни центрове да работятъ, за да се развиватъ правилно. Сжщо така постѣпва човѣкъ, който обича да чете. Като чете нѣкоя книга, която засѣга ума, за да не се умори, отъ време на време той я смѣнява съ друга, която действува върху сърдцето. Изобщо, при обучаване на децата, така нареждатъ програмата, че всички предмети да бждатъ застѣпени, да се развиватъ еднакво и умътъ, и сърдцето. Тѣ трѣбва да вървятъ успоредно въ развитието си.

Нѣкои окултисти подържатъ мнението, че човѣкъ трѣбва да работи главно върху сърдцето си. Човѣкъ трѣбва да работи и върху ума си. Линията на ума и на сърдцето трѣбва да бждатъ успоредни. Даже и линията на живота трѣбва да бжде успоредна на другитѣ две, но засега ние се занимаваме главно съ линиитѣ на ума и на сърдцето. Човѣкъ трѣбва да се развива правилно. Когато мисли, той дава ходъ на мисълта си, свободно да се проявява; когато чувствува, дава ходъ на сърдцето си: нито подпушва чувствата си, нито на пара ги поставя. Ние говоримъ за любовта, като разумна проява въ живота, а не за човѣшкитѣ чувства и настроения.

И тъй, искате ли да дадете пжтъ на чувствата си, да се проявятъ, трѣбва да обичате. Въ всѣко сжщество — растение, животно или човѣкъ, ще намѣрите поне една добра чърта

заради която можете да го обичате. Обичьта подразбира правилна обмѣна на енергиитѣ между две сѣщества, които едновременно си помагатъ. Ако двама души се обичатъ и не могатъ взаимно да си помагатъ, обмѣната между тѣхъ не е правилна. Обичьта подобрява здравето на човѣка. Казано е въ Писанието: „Слабиятъ въ вѣрата си да яде зеле“. Азъ пъкъ казвамъ: Слабиятъ въ здравето си да обича. Правете опити въ това отношение, да се увѣрите въ истинността на закона. Ако страдате отъ ревматизмъ, треска или друга нѣкаква болестъ, обикнете нѣкого. Въ скоро време здравето ви ще се подобри. Колкото по-скоро оздравѣете, толкова по-правилно сте проявили обичьта. Законъ е: Любовта премахва всички слабости и недъзи. Тя е особено космическо течение, което минава презъ всички живи сѣщества. Колкото по-правилно се приема и предава тази енергия, толкова по-здравъ е човѣкъ. Ржката му има здравословенъ цвѣтъ, съ приятна топлина и мекота. Ржката на здравия човѣкъ не е нито много влажна и топла, нито много суха и студена. И едното, и другото представятъ крайности. Като пипнете дѣсната ржка на здравия човѣкъ, усѣщате приятна хладина; отъ лѣвата му ржка се отдѣля слаба топлина. Обаче, при най-малкото заболяване, физическо или психическо, тѣзи течения се смѣсватъ въ организма, вследствие на което се явяватъ различни неразположения: напрежение въ слѣпитѣ очи,

задъ ушитѣ, въ задната частъ на мозъка и т. н. Човѣкъ самъ се чуди, какво става съ него, че се явява желание да се гнѣви, да се бие, да се сърди на окръжаващитѣ. Причината е ясна: въ нѣкои отъ удовѣтъ му се е събрала излишна енергия. Освобождавайте се отъ излишната енергия. Какъ?—Вечеръ, като си лѣгате, отворете всички кранове на тѣлото си, да излѣзе излишната пара навънъ. Това значи, да си даде човѣкъ смѣтка за постѣпкитѣ си презъ деня и да се освободи отъ всички заблуждения и погрѣшки. Сутринъ, като стане отъ сънъ, трѣбва да тури вжглища въ машината си и да каже: Готовъ съмъ за работа!

Следователно, изучавайте себе си, за да можете сами да си помагате. За тази цель ползувайте се отъ хиромантията, физиогномията, френологията, астрологията. Тѣ ще ви доведатъ до познаване на себе си, до очѣртаване на вашия характеръ въ най-голѣми подробности. И тогава, като погледнете главата, лицето и ржката си, вие ще четете по тѣхъ, като по книга. Всѣка линия на ржката, всѣка чѣрта на лицето и всѣки центъръ на главата сж писма, които свидетелствуватъ за живота и дейността на човѣка отъ далечното минало до днесъ. Всѣка нова линия на ржката или на ржцетѣ трѣбва да ви радва. Обаче, страшно е, когато линиитѣ на ржката се губятъ. Това показва, че енергиитѣ на човѣшкия организъмъ потъватъ нѣкъде дълбоко.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате различнитѣ типове ржце, глави, лица, тѣла, всѣки да се опредѣли, къмъ кой типъ спада. Нѣкой се хвали съ знанията си, иска да мине за ученъ човѣкъ, а като го запитатъ нѣщо за самия него, къмъ кой типъ спада, нищо не знае. Не е ученъ онзи, който знае много нѣща за външния свѣтъ, а себе си не познава. Не е ученъ онзи, който знае различни теории за душата, а своята не познава и е готовъ да я отрече. Ето защо, човѣкъ трѣбва да изучава окултнитѣ науки, за да се домогне до истинското знание, което материалистичната наука не може да даде. Като изучавате физиогномията, вие можете да опредѣлите, къмъ кой типъ спадате, какви възможности носите въ себе си за справяне съ изпитанията и изкушенията въ живота. Всѣки отъ васъ ще се намѣри предъ отворени каси и ще види, доколко може да издържи на изкушението. Нѣкой ще се изкуси и ще бръкне въ една отъ тия каси, а другъ ще мине и замине, като че нищо не вижда. Опасни сж отворенитѣ каси въ живота! Защо трѣбва да се изкушавате отъ отворенитѣ каси? Погледнете главата, лицето и ржката си, да видите, какви блага и богатства се криятъ въ тѣхъ. Ако носите богатството и блага си въ себе си, трѣбва ли да се изкушавате отъ външнитѣ богатства и блага? Не бъркайте въ чуждитѣ каси, но бръкнете въ собствената си каса, въ която ще намѣрите всичко, каквото

ви е нужно. Изпаднете ли въ сиромашия, погледнете ржката си; тамъ ще намърите начинъ, какъ да се справите съ положението си. На ржката, на лицето е написано, какъ и къде ще намърите приятелитъ си, които могатъ да ви помогнатъ. Ако бѣхте пристигнали на време до спасителната станция — при вашитъ приятели, щѣхте да избѣгнете много трудности и мъчности.

Помнете: богатството на човѣка е въ самия него. Затова, именно, е казано: „Познай себе си!“ Познай себе си, открий своето богатство и го приложи.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мъдростъта води къмъ истината.“

*

4. Лекция отъ Учителя, държана на
26 септемврий, 1927 г. София.

Значение на линиитѣ

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

За следния пѣтъ пишете върху нѣкоя свободна тема.

Когато въ ржката на човѣка преобладаватъ успореднитѣ линии, по характеръ той е независимъ, на никого не се подчинява. Успореднитѣ линии сж линии на разумността. Следователно, човѣкъ съ успоредни линии на ржката е разуменъ, има идеи, особено мнение за нѣщата, не се нуждае отъ чужди съвети. Има случаи, когато линията на живота въ ржката е успоредна на другитѣ две. Такъвъ човѣкъ е крайно независимъ и свободолюбивъ. Каквото и да му говорите, той постѣпва, както си знае. Има случаи, когато линията на ума и на живота се пресичатъ. И това не е лошо. Този човѣкъ е готовъ да се подчинява на разумността. Пресичането на линиитѣ въ ржката му показва, че той се е намиралъ подъ нѣкакво силно външно влияние. Той е благороденъ, отстѣпчивъ. Хиромантицитѣ сж констатирали, че въ нѣкои ржце линиитѣ на ума и на живота сж успоредни, а въ нѣкои — въ

началото се сливатъ и после се раздѣлятъ, но какви, въ сжщностъ, трѣбва да бждатъ тѣзи линии, не казватъ. Тѣ сж опредѣлили характера на еднитѣ и на другитѣ, но не сж посочили направлението на тѣзи линии, да се знае, какво трѣбва да бжде. Ако линията на сърдцето дойде въ съприкосновение съ линията на живота, такъвъ човѣкъ има нѣкаква фаталностъ въ живота си. Ако линията на ума въ нѣкого се слива съ линията на сърдцето, бжди далечъ отъ него. Опасно е, ако тѣзи линии се сливатъ и въ дветѣ рѣце. Каквото обещае този човѣкъ, нищо не изпълнява. Явили се мистичниятъ кръстъ на ржката, положението се спасява. Той раздѣля линията на ума отъ линията на сърдцето.

Често се говори за благоприятни и неблагоприятни условия на живота. Последнитѣ условия се дължатъ на гжстата материя, която се е създала отъ изопаченитѣ човѣшки умове. Както ученитѣ, съ помощта на ниска температура и високо налѣгане, успѣватъ да сгжстятъ газоветѣ и да ги превърнатъ въ течности, така и човѣшкиятъ умъ е въ сила да сгжсти и да разрежи материята. Въ първия случай тѣ създаватъ неблагоприятни условия за живота, а въ втория — благоприятни. По силата на този законъ, именно, за сгжстване на материята, е създадена и земята. Въ Битието е казано: „Въ начало Богъ създаде небето и земята, но земята бѣше неустроена и пуста. И Духъ Божи се носѣше надъ безд-

ната.“ Земята и до днесъ още не е устроена, още се устройва. Единъ день, когато налѣгането, което я притиска като капакъ, се вдигне отъ нея, тя ще бжде вече устроена. Този капакъ е подобенъ на черупката на яйцето. Докато черупката не се махне, пилето не може да излѣзе навънъ. Капакътъ, който налѣга върху земята, не е отъ варовито вещество, както черупката на яйцето, но отъ много гъста материя съ голѣмо сцѣпление между частицитъ ѝ. Тукъ действуватъ особени сили на природата. Налѣгането върху земята е причина за голѣмитъ страдания, презъ които минава човѣшкиятъ духъ, но тѣ сж временни. И Апостолъ Павелъ казва, че цѣлото създание лежи въ страдания, въ робство и въ ограничения, но това е временно. Налѣгането е необходимъ процесъ за оформяване на нѣщата. Следователно, и хората минаватъ презъ процеса на оформяването. Единъ день, когато се оформятъ и завършатъ развитието си, капакътъ отъ земята ще се вдигне, пилето ще покаже главата си и ще излѣзе вънъ. Тогава човѣкъ ще бжде свободенъ.

Много нѣща знаятъ хиромантицитъ, но каква трѣбва да бжде дължината на основнитъ линии на ржката, нищо не казватъ. За предпочитане е, обаче, линията на сърдцето да бжде по-дълга отъ линията на ума. Ако линията на ума е чрезмѣрно дълга, тѣзи хора сж много подозрителни, съмнителни и хитри. Въ материалния свѣтъ тѣ сж добри, но въ духов-

но отношение сж крайно подозрителни. Каквото и да имъ говорите, тѣ казватъ: Никой не може да ме излъже, не вѣрвамъ на хората. Това се отнася до живитѣ линии на ржката, а не до мъртвитѣ. Значи, има два вида линии на ржката: живи, които сж въ процесъ на развитие, и мъртви—спрѣли вече развитието си. Тѣй щото, колкото и да сж дълги мъртвитѣ линии, тѣ нѣматъ значение, т. е. не указватъ влияние върху характера. Запримѣръ, линията на сърдцето въ шимпанзето е чрезмѣрно дълга, но тя не увеличава неговото благородство. Хора, въ които линиитѣ на ржцетѣ сж мъртви, се намиратъ въ застой. Тѣхното развитие е спрѣло за известно време. Тѣ трѣбва да чакатъ благоприятни условия, да дойде нѣкаква възходяща вълна въ живота имъ, да ги подеме. Докато се намира подъ влиянието на мъртвитѣ линии, човѣкъ е подобенъ на животно: не иска да учи, да се моли, да работи — отъ нищо не се интересува. И при това положение, на човѣка сж дадени възможности, да прескочи мъртвитѣ линии и да върви напредъ. Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да има обичъ къмъ знанието, да не гледа на него като на професия, да се прехранва. Гледа ли на знанието като на условие за прехрана, човѣкъ постепенно се изражда. Приеме ли го съ любовъ, той се повдига.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ новитѣ идеи. Това е естественъ стремежъ, понеже новото ще подобри състоянието на тѣх-

ния животъ, ще измѣни линиитѣ на ржцетѣ имъ. Тази промѣна ще стане първо въ астралния свѣтъ, дето основнитѣ линии сж успоредни, а после въ физическия, дето ставатъ голѣми или малки отклонявания. Обаче, отклоняването на тѣзи линии не показва, че теченията, които сж ги създавали, не сж успоредни. Ако отречемъ тѣхната успоредностъ, отричаме и разумността имъ. Това е невъзможно. Разумността е първата сила, съ която природата работи, но, въпрѣки това, отклоняването е неизбеженъ процесъ на физическия свѣтъ. Срѣщате, запримеръ, човѣкъ съ правилни линии на лицето, на ржцетѣ, съ благороденъ характеръ, но опитайте се да се докоснете до нѣщо, което е свързано съ неговия личенъ животъ, да видите, какъ ще се отклони отъ разумността, която е работила върху него. Ако е поетъ, ученъ, философъ и се опитате да докоснете нѣкой пасажъ отъ съчиненията му, той веднага ще се нахвърли върху васъ, ще каже, че нѣмате право да пипате работитѣ му. Обаче, при другъ случай и той може да постѣпи по сжщия начинъ. Това показва, колко трѣбва да работи човѣкъ върху себе си, за да не се подава на силитѣ въ физическия свѣтъ, да го отклоняватъ отъ правия пѣтъ.

Като говоримъ за хиромантията като наука, имаме предъ видъ бждещето ѝ развитие. Трѣбва да се явятъ хора, които обичатъ тази наука, да правятъ точни математически

изчисления, да поставятъ хиромантията на почетно мѣсто, като абсолютна наука. Тогава тя ще има практическо приложение въ училищата, въ семействата, при възпитанието и самовъзпитанието. Учителътъ ще погледне ръката на ученика и ще разбере, въ какво материално положение се намира, какви наследствени чърти носи въ себе си. Ако нѣкой иска да влѣзе въ съдружие, пакъ чрезъ хиромантията ще разбере, трѣбва ли да се свързва съ него, или не. Който си служи съ хиромантията, никога не се лъже; който не я разбира, много грѣшки прави.

Сега, ще се отклоня отъ хиромантията. Представете си, че имате числа или букви, повдигнати въ различни степени. Запримѣръ, имате числото 2, 2^2 , 2^3 , 2^4 или А, A^2 , A^3 , A^4 . Буквата А представя човѣкъ съ единъ моралъ, A^2 — съ два морала, A^3 — съ три морала, A^4 — съ четири морала. Ако имате отношения съ А, никога нѣма да се излъжете. Той си служи съ една мѣрка, която прилага еднакво и къмъ себе си, и къмъ ближния си. Човѣкътъ A^2 непремѣнно ще ви излъже, понеже си служи съ две различни мѣрки въ отношенията си, но все пакъ можете да хванете лъжата му, понеже се движи въ плоскостъ. Човѣкътъ A^3 мжно можете да го хванете. Щомъ разбере, че сте го познали, ще избѣга въ гората. Онзи пъкъ, който си служи съ четири мѣрки — A^4 , ще хвъркне въ въздуха. Споредъ езика на математиката, степенитѣ на числата означаватъ

измѣренията. Ако числото е въ първа степенъ, означава точка; ако е въ втора степенъ, означава права линия, която подразбира движение на войската напредъ и назадъ. Число, взето въ трета степенъ, подразбира тритѣ измѣрения въ геометрията, т. е. движение, освенъ по права линия, още нагоре и надолу, въ въздуха и въ водата. Четвъртата степенъ подразбира четири измѣрения, т. е. движение въ всички посоки. Степенитѣ вървятъ до безкрайностъ. Значи, измѣренията сжщо сж безкрайни. Въ това отношение, степенитѣ, както и измѣренията, сж части на едно велико цѣло. Праведниятъ съзнава, че всичко, което притежава, е частъ на великото цѣло и му се подчинява. Който не се подчинява на великото цѣло, изпада въ отрицателнитѣ течения на живота.

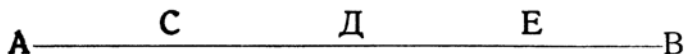
И тъй, когато иска да решава задачитѣ си правилно, човѣкъ трѣбва да започне отъ правата линия, като мѣрка на нѣщата. Колкото повече степенитѣ се увеличаватъ, толкова по-голѣми сж противоречията му. За да се справи съ тѣхъ, той трѣбва да си служи съ разумнитѣ сили, които действуватъ по прави линии. — Коя линия на ржката се явила първа? — Линията на живота. Следъ нея се явила линията на сърдцето, а най-после — линията на ума. Ако означимъ линията на живота съ A , на сърдцето съ A^2 , а на ума съ A^3 , имаме тритѣ измѣрения. За да бжде човѣкъ добъръ, да се развива правилно, трѣбва да живѣе не само въ три, но въ много измѣрения, да разполага

съ много начини за изпълнение на Божията воля. Не само единъ път води къмъ планината, много пътища има. Разумниятъ човѣкъ намира много пътища, които могатъ да го заведатъ на планината, даже и съ аеропланъ може да се изкачи.

Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да търси пътъ, не само за физическото си изкачване по планини и високи върхове, но и за духовното си повдигане. Затова, именно, той трѣбва да избира съответни методи за работа върху себе си. Ако се обезсърдчи, трѣбва да знае, какъ да си помогне. Лесно се обезсърдчава човѣкъ, когато попадне въ астралния свѣтъ. Понеже астралниятъ свѣтъ представя водно състояние на чувствата, човѣкъ лесно се въодушевява и лесно се обезсърдчава. Докато не се е натъкналъ на нѣкаква мъжнотия, той предприема много работи; щомъ дойде мъжнотията, отказва се отъ всичко, което е намислилъ да прави. Като вижда своята неустойчивостъ, човѣкъ се задълбочава и вижда, че има скрити сили въ себе си, чрезъ които може да се изправи, да измѣни характера си. Щомъ види доброто и благородното въ другитѣ, човѣкъ трѣбва да бжде готовъ да прояви сжщото. Ако се възхищавашъ отъ благородството и добротата на другитѣ хора, прояви и ти сжщитѣ качества. Ще кажете, че не искате да страдате. Върно е, че добриятъ и благородниятъ човѣкъ страдатъ повече, но, който иска да благува, трѣбва да приеме и

страданията. Радоститѣ и скърбитѣ въ живота се смѣнятъ. Безъ радости и скърби, животътъ не може да се прояви; тѣ сж две естествени посоки на движение, но, за да придобие нѣщо, човѣкъ трѣбва да се стреми повече къмъ възходящитѣ, положителнитѣ посоки. Ако всѣки день човѣкъ не придава по нѣщо къмъ живота си, той ще се превърне въ точка.

Представете си, че сжществото А иска да отиде до сжществото В по права линия. То

трѣгва по правата линия и се намира при В. На другия день, обаче, не отива при В, но съкращава пжтя си и отива при Е, на третия день — при Д, на четвъртия — при С и т. н. Защо съкращава пжтя на своята права линия? — По две причини: или се е разболѣлъ и не може да върви дълъгъ пжтъ, или е изгубилъ интереса си къмъ живота. Изгуби ли интереса си къмъ живота, къмъ хората, човѣкъ се превръща въ точка, въ неизмжтено яйце. Следователно, чуete ли, че нѣкой пита хората: Знаешъ ли, кой съмъ азъ? — ще му отговорите, че ти си едно неизмжтено яйце. Кажете си: Азъ съмъ човѣкъ, който иска да работи. Това значи: ти си човѣкъ, който се движи по правата АВ, има опредѣлена работа, която трѣбва да свърши. Трѣгналъ си на училище да се учишъ, да придобиешъ знания.

Питамъ го: Готовъ ли си да извървишъ този пътъ? — Готовъ съмъ. Значи, правата АВ представя дългия пътъ, който човѣшката душа трѣбва да мине. Въ пътя на своето движение той срѣща препятствия, които се дължатъ на гжстата материя. Въ този случай той се намира въ положението на островъ срѣдъ вода. Какво ще прави? — Ще измѣни посоката на своето движение въ плоскостъ и ще образува квадрата, въ който всички страни сж равни, но две по две срещуположнитѣ сж успоредни. Тази успоредностъ говори за разумността, която разрешава мжнотиитѣ. Затова казваме, че квадратътъ разрешава всички въпроси. Срещнете ли квадрати по линиитѣ на ржката, ще знаете, че тѣ представятъ спирачки.

Като разглеждате ржката на човѣка, освенъ квадрати, ще видите още тригълници и кръстове. Като ги изучавате, ще обръщате внимание на мѣстата, дето се намиратъ. Запримѣръ, ако квадратътъ се намира на Юпитеръ, предпазва човѣка отъ нещастия. За да се образува този квадратъ, върху човѣка сж действували висши разумни сили. Ако вмѣсто квадратъ има тригълникъ, този човѣкъ притежава особена способностъ или дарба. Ако има кръстъ, очакватъ го страдания. Кръстътъ показва диагоналитѣ въ живота. Значи, странитѣ на квадрата сж изчезнали, останали сж само диагоналитѣ.

Линиитѣ на човѣшката ржка сж резултатъ на сили, на течения, които работятъ въ

природата. Човѣкъ неизбежно попада подъ влиянието на тѣзи течения и нѣкога съжалява, нѣкога се радва — зависи подъ влиянието на какви сили е попадналъ. Понѣкога човѣкъ се разкайва и за доброто, и за злото, което е направилъ. И следъ това започва да разправя на хората, какво е извършилъ. Направи ли нѣкакво добро, разумно дѣло, човѣкъ трѣбва да мълчи. Доброто има отношение къмъ козмоса. Следователно, радвай се, че си изпълнилъ Божията воля, че служишъ на Господа. Линиитъ на ржката на духовния човѣкъ иматъ опредѣлена дължина, тѣ представятъ ирационални числа, което показва, че животътъ продължава и задъ физическия свѣтъ. Дробнитъ числа, които се получаватъ при измѣрване линиитъ на ржцетъ, показватъ, докжде е достигналъ всѣки човѣкъ по отношение на разумността.

Сега, колкото и да се говори върху хиромантията, човѣкъ самъ трѣбва да работи, да провѣрява знанието, което има, за да не се отегчи отъ него. Въ такъвъ случай, по-добре е да знае малко, но да се радва на знанието си, отколкото много да знае и да се отегчава. Затова той трѣбва да свързва знанията си по всички окултни науки въ едно цѣло. Ще знаете, че всички линии на ржката и на лицето указватъ влияние върху мозъчните центрове. Работете върху всички центрове, да ги развивате правилно. Иначе, човѣкъ може да изпадне въ добри и лоши настроения,

отъ които не може да се ползува. — Защо? — Настроенията сж временни състояния, които иматъ отношение къмъ животинския свѣтъ. За да излѣзе отъ животинския свѣтъ, човѣкъ трѣбва да работи съзнателно, всѣки день да прибавя по нѣщо ново къмъ своето знание. Новото внася потикъ, импулсъ въ живота. То въвежда човѣка въ Божествения свѣтъ, въ вѣчния животъ. Още съ ставането отъ сънь, внесете поне една малка Божествена мисль въ ума си и по едно малко Божествено чувство въ сърдцето си, за да осмислите своя животъ. Обаче, въ желанието си да постигне нѣщо голѣмо, велико, човѣкъ пропуска малкитѣ нѣща, които, въ сжщностъ, ще го ползватъ най-много.

Единъ день султанъ Махмудъ трѣгналъ съ великия везиръ на разходка изъ Цариградъ, да види, какъ живѣятъ поданицитѣ му. За тази цель той се дегизиралъ, никой да не го познае. Понеже трѣбвало да минатъ на другия брѣгъ на рѣката, тѣ взели една лодка. Лодкарьтъ билъ уменъ човѣкъ и веднага позналъ, съ кого има работа. По пжтя султанътъ го запиталъ: Твоя ли е лодката? — Моя е, купихъ я въ деня, когато султанъ Махмудъ взе престола. — Доволенъ ли си отъ работата си? — Откакъ султанъ Махмудъ дойде, работата ми върви добре. Това се харесало на султана. Като стигнали на другия брѣгъ на рѣката, султанътъ казалъ едно мждро изречение на лодкаря „Казанътъ има седемъ хал-

ки. Когато се намѣришъ въ мѣнотия, хвани едната халка, и мѣнотията ще се разреши“. Следъ това той извадилъ една златна монета да плати на лодкаря. Последниятъ казалъ: Не искамъ пари, но моля ви да ми напишете за споменъ изречението, което ми казахте, много ми хареса. Султанътъ извадилъ единъ голѣмъ ферманъ отъ джоба си, написалъ изречението и се подписалъ: Махмудъ.

Като взелъ фермана въ ржката си, лодкарътъ дошълъ до една велика идея, за реализирането на която му било нужно съдействието на другаритѣ му лодкари. На другия день още той извикалъ другаритѣ си и имъ казалъ: Дойде ми една свѣтла идея. Много време страдаме съ нашия занаятъ. Време е вече да подобримъ живота си. Съберете помежду си 400 лири: двеста ми сж нуждни да си направя дрехи за великъ везиръ, а останалитѣ двеста ще дамъ на нѣкой добъръ писаръ, да напише заповѣдь за уволняване на досегашния везиръ. Отдолу ще туря подписа на султана, който ми е даденъ отъ самия него. Лодкаритѣ изпълнили желанието на другаря си, понеже знаели, че е уменъ и добъръ човѣкъ. Като взелъ заповѣдта въ ржцетѣ си, лодкарътъ отишълъ въ джамията, дето великиятъ везиръ се молѣлъ. Тихо се приближилъ до него, хваналъ го за рамото и му казалъ: Ето, по желанието на великия султанъ Махмудъ, азъ, новиятъ везиръ, те арестувамъ. Турилъ го следъ това въ затвора и започналъ да управлява. Първа-

та му работа била да смѣни всички по-главни чиновници съ своитѣ другари лодкари. Понеже опитали неправдитѣ на дотогавашнитѣ чиновници върху гърба си, тѣ проявили голѣма справедливостъ и добросъвѣстностъ въ работата си. Въ продължение на три месеца новиятъ везиръ изчистилъ страната отъ крадци и разбойници, отъ рушветчии, благодарение на което всички поданици заживѣли спокойно, сигурни за своя животъ и имотъ.

Въ това време стариятъ везиръ намиралъ да пише писмо на султана, да го пита, защо не си спомни за него, да го освободи отъ затвора. Той завършилъ писмото си съ думитѣ: Ако има наказание, нѣма ли прошка? Султанътъ се почудилъ, кой турилъ въ затворъ везира и веднага заповѣдалъ да го освободятъ и доведатъ при него. Едва сега той разбралъ, че има новъ везиръ, който турилъ стария въ затвора. Следъ това извикалъ новия везиръ, да разбере отъ него, какъ е станала тази работа. Новиятъ везиръ се явилъ предъ султана, облѣченъ въ формата на великъ везиръ и казалъ: Ето вашиятъ подписъ, който ме постави на това мѣсто. Султанътъ му казалъ: А бе, синко, азъ ти казахъ да хванешъ едната халка на казана, а ти хвана седемтѣ. Но понеже управлявашъ справедливо, и всички поданици сж доволни отъ тебе, ще си останешъ на поста.

Сега и на васъ казвамъ: Бждете смѣли и хванете едната халка на казана, безъ да по-

ставяте стария везиръ въ затвора. Смѣлостъ-та е добра чѣрта. Бждете смѣли и решителни, да управлявате царството си по-добре отъ стария везиръ, който се подкупва съ пари. Лодкарътъ представя човѣка на новото, а везирътъ — стария, страхливия човѣкъ, който следъ голѣми страдания се осмѣли да пише писмо на султана и да го запита: Ако има наказание, нѣма ли прошка?

Докато живѣе съ старото, човѣкъ всѣкога ще лежи въ затвора. Въ който день приеме новото, той излиза на лице: самъ се назначава, самъ взима високъ постъ и започва да управлява въ името на великата Правда, да възстанови редъ и порядъкъ въ държавата, да я очисти отъ всички вредни елементи, които живѣятъ съ подкупи на гърба на добритъ и трудещи се хора. Правдата трѣбва да възтържествува! Всички хора, които се мжчили и страдали, трѣбва да излѣзатъ на лице, да приложатъ наученото, да заживѣятъ братски помежду си и да внесатъ свободата въ свѣта.

Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

*

5. Лекция отъ Учителя, държана на
16 октомврий, 1927 г. София.

Научни изследвания

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

Размишление.

Четоха се свободнитѣ теми.

Чете се резюме на миналата лекция.

Днесъ всички хора се стремятъ къмъ знание. Всѣки иска да стане ученъ. Добро е това желание, но се изисква работа, наблюдения, измѣрвания. Като срещнете нѣкой добъръ, благороденъ човѣкъ, наблюдавайте проявитѣ му. Ако имате възможность, измѣрете дължината на ржката му, отъ рамото надолу, до прѣститѣ. После измѣрете ржката му на части: отъ рамото до лакета, отъ лакета до китката, а най-после и китката, до края на прѣститѣ. После измѣрете горната и долната частъ на китката поотдѣлно. Изобщо, добре е да имате метъръ, съ който да измѣрвате дължината на ржката на добри и благородни хора, както и на груби, низки натури, да имате представа за противоположноститѣ въ живота. Като правите своитѣ измѣрвания и наблюдения точно, ще дойдете до истинскитѣ мѣрки, които природата е опредѣлила. Не е случайно дадена дължината на ржката на добрия и на лошия човѣкъ. Нормалната висо-

чина на човѣка е 1'65 м. На тази височина отговаря нормално дълга ржка. По-горе и по-долу отъ тази мѣрка, заедно съ човѣшкия ръстъ се измѣня и мѣрката на ржката. Все пакъ трѣбва да се знае, какво е отношението между ръста и дължината на ржката. Важно е да знаете нормалната височина на човѣка. Що се отнася до отклоненията, това е предметъ на подробни изучавания. Като изучавате тѣзи нѣща, вие се домогвате до ценни данни по отношение на човѣшкия характеръ. Всѣка промѣна въ ръста, въ дължината на ржцетѣ указва влияние и върху характера.

Добре е човѣкъ да изучава окултнитѣ науки, но трѣбва да бжде готовъ за тѣхъ. За да не изпада въ погрѣшки, нужно е да развива наблюдателностъ, точностъ, безстрашие, да мѣри върно, а после да си служи съ външни пособия. Той трѣбва да схваща нѣщата правилно и, каквото му се открие, да не се страхува. Човѣкъ не може да бжде астрологъ, френологъ, хиромантикъ, ако не е чувствителенъ. Много нѣща познава той по линиитѣ, по центроветѣ, по влиянието на планетитѣ, но много нѣща му се откриватъ при съприкосновението му съ даденъ човѣкъ. Достатъчно е да пипне ржката му и, ако е чувствителенъ, да каже много нѣща. Сухата и слаба ржка, съ дълги прѣсти говори едно, а влажната и пълна ржка, съ къси прѣсти, говори друго. Виждате, че нѣкоя врачка нарежда бобъ или карти въ различни системи

и гадае по тѣхъ. Но тя има и друго виждане — вътрешно. Външните фигури служатъ само като външенъ поводъ, да се съсредоточи човѣкъ, да концентрира мисълта си къмъ известенъ центъръ, отдето идатъ теченията. Свърже ли се съ този центъръ, човѣкъ може да предсказва. Като се упражнява въ това направление, човѣкъ развива своето вътрешно виждане.

Доказано е, че линиите на ржката се обуславятъ отъ мозъчните центрове. Ако пипнете ржката на човѣкъ, въ когото мозъчните центрове сж добре развити, ще усѣтите особена мека, приятна топлина. Като се вгледате въ линиите на ржката, ще видите, че отъ нѣкои излиза свѣтлина. Такава свѣтлина излиза и отъ нѣкои мозъчни центрове, които сж добре развити. Запримѣръ, ако центърътъ на съвѣстѣта е добре развитъ въ човѣка, оттамъ излиза бѣла, приятна свѣтлина. Има случаи, когато отъ единъ центъръ излиза свѣтлина, а другъ нѣкой е свършено тъменъ. Запримѣръ, човѣкъ може да бжде крайно съвѣстенъ, справедливъ, а да не е развилъ религиозното чувство—любовъ къмъ Бога. Този центъръ се намира на горната частъ на главата. Щомъ не е развитъ този центъръ, никаква свѣтлина не излиза оттамъ. Широчината на ржката се определя отъ широчината на мозъка, а дължината ѝ — отъ дължината на мозъка. По широчината на ржката се познава още, здравъ ли ще бжде човѣкъ, или не. Приятно е да хване-

те ржка, на която линиитѣ сж живи. Отъ тѣхъ блика животъ и свѣтлина. Тѣ сж подобни на бистри планински изворчета, на долини, обрасли съ зеленина, опѣстрена съ множество разновидни цвѣтя.

Работете върху себе си, но правете и външни научни изследвания, да придобиете знанието на хиромантика, на френолога и на физиогномиста. И тогава, като погледнете ржката, лицето, главата на човѣка, а после и цѣлото му тѣло, да знаете, какво представя той. Цѣлиятъ човѣкъ е жива книга, която трѣбва да изучавате. Ако линията на сърдцето въ ржката на нѣкой човѣкъ е добре развита, казвате, че той има добро сърдце; обаче, ако главата му е тѣсна и отзадъ неоформена, въпрѣки добре развитата сърдечна линия, той е гордъ и взискателенъ. Каквото и да говори, той все ще каже нѣщо за своето високо произхождение. Кжде е мѣстото на сърдечната линия въ ржката, знаете, но кжде е тази линия на лицето? — Тя се намира отчасти въ устата и отчасти въ очитѣ. Кжде е линията на ума въ лицето? — Въ носа и въ челото. А линията на живота? — Въ устата и въ челюститѣ.

Всички хора могат да изучаватъ хиромантията, френологията, физиогномията, но всички не могат да бждатъ добри гадатели. Нужно е вътрешно виждане, чувствителностъ, върно схващане на нѣщата. Истинскиятъ гадателъ никога не бърза въ заключенията си.

Ако види една линия на ржката, той не се произнася още, докато не намѣри сжщата линия на лицето и на главата. Значи, всѣка чърта трѣбва да се срѣща на три мѣста. Нѣма ли я на третѣ мѣста, не можете да кажете за човѣка нито добро, нито лошо. Като се е отклонилъ отъ правия пжтъ на живота, човѣкъ измѣнилъ нѣкои линии въ себе си, поради което на главата си носи една добра чърта, която въ ржцетѣ си е изопачилъ вече. Запримѣръ, срѣщате единъ човѣкъ съ продълговато лице, съ добре оформена глава, а съ малка ржка и кжси прѣсти. Срѣщате другъ нѣкой съ дълга ржка, дълги прѣсти, добре оформени, а главата не е много добре оформена, лицето кржгло. Това несѣответствие говори за отклоненията, презъ които човѣкъ е миналъ.

Спрете вниманието си върху устнитѣ, върху челюститѣ на човѣка, да видите, какво разнообразие сжществува и тукъ. Долната устна на нѣкои хора е издадена напредъ, а горната е навжтре. Това показва, че външни причини сж указали влияние върху чувствата му и сж го направили пасивенъ. По отношение на чувствата, той повече възприема, помалко дава навънъ. На това се дължи голѣмата потенциална сила въ него. Колкото и да му говорите, той всичко ще възприеме, но почти нищо нѣма да приложи. Като противоположностъ на него се явява човѣка съ издадена горна челюсть малко навънъ. Той е крайно активенъ, човѣкъ съ голѣма инициа-

тива. Умътъ въ него е добре развитъ; той упражнява влияние върху горната челюсть, а волята — върху долната. Като работи върху умственитѣ си способности, следъ време човѣкъ може да измѣни неправилноститѣ на лицето, на главата, на ржката си, да създаде отъ себе си правиленъ типъ въ всѣко отношение. Ако не работи, той може да деформира линиитѣ на лицето и на ржцетѣ. Запримѣръ, не е правилно челюститѣ да се издаватъ навънъ, както въ животнитѣ, въ които умътъ, изобщо, е слабо развитъ. Обективниятъ умъ въ животнитѣ е развитъ дотолкова, доколкото да си доставятъ храна. Тѣ криятъ въ себе си повече магнетизмъ, отколкото електричество, затова умътъ имъ е слабо развитъ.

Първата задача на ученика е да работи върху лицето си, да го оформи, да изправи отклоненията. Ако и дветѣ челюсти сж издадени навънъ, трѣбва да се изправятъ. Центърътъ на тежестъта въ човѣшкия мозъкъ трѣбва да бжде предъ ушитѣ, а не задъ тѣхъ. Остане ли задъ ушитѣ, човѣкъ дълго време ще бжде лишенъ отъ религиозно чувство. Докато центърътъ на тежестъта на мозъка не дойде предъ ушитѣ, за никаква религия не може да се говори. Въ човѣшкия мозъкъ има две плоскости — хоризонтална и отвесна, които сж въ постоянно движение. Отъ наклона и направлението на тѣзи живи плоскости една къмъ друга, зависятъ проявитѣ на човѣка като чувственъ или умственъ типъ. Ако при дви-

жението си, тѣзи плоскости отправятъ силитѣ на ума въ задната частъ на мозѣка, човѣкъ се проявява повече като чувственъ типъ; ако силитѣ на ума се отправятъ къмъ горната частъ на мозѣка, човѣкъ е повече религиозенъ, съвѣстенъ и справедливъ; и най-после, ако силитѣ на ума се отправятъ къмъ предната частъ на мозѣка, човѣкъ е интелигентенъ, наблюдателенъ. Когато силитѣ на ума се отправятъ равномерно къмъ всички посоки, имаме нормално развитъ човѣкъ. Опасно е, когато силитѣ на човѣшкия организъмъ се отправятъ къмъ задната частъ на мозѣка, дето става голямо горение, което предизвиква омекване на мозѣка. То е причина за неправилното действие на нервната система. Всички нервни заболявания се дължатъ, именно, на възпаления, на сътресения въ задната частъ на мозѣка.

Човѣкъ не трѣбва да се тревожи, да се гнѣви и възбужда. Ако не можешъ да решишъ известенъ въпросъ ще го оставишъ настрана. Човѣкъ носи, докато може да издържа. Щомъ дойде до крайния предѣлъ, дето не може повече да издържа, той казва: Такава е Божията воля. Докато можешъ да издържашъ, не казвай, че е такава Божията воля. Щомъ не можешъ да издържашъ напрежения, кажи въ себе си: Такава е Божията воля. Минешъ ли този предѣлъ, безъ да си се смирилъ, сърдцето ти може да се прѣсне, да се скъса нѣкоя вена, да стане раз-

ривъ. Ако не можешъ да се смиришъ, отпра-
ви излишната енергия на сърдцето си къмъ
ума си и започни да мислишъ. Кажи си: Не
съмъ азъ единственъ въ свѣта, който страда.
Защо трѣбва да се обезсърдчавамъ? Всички
хора страдатъ, и азъ страдамъ. Не само хо-
рата страдатъ, но и животнитѣ. Много живот-
ни биха желали да смѣнятъ живота си съ чо-
вѣшкия. Колко по-високо стои човѣкъ отъ
всички животни! Защо трѣбва да се отчайва
тогава? Ако сте музикантъ, вземете инстру-
мента си и трѣгнете по свѣта да свирите; ако
сте художникъ, вземете четката и боитѣ си и
трѣгнете по свѣта да рисувате; ако сте лѣкаръ,
започнете да изучавате нѣкоя болестъ, да се
специализирате. Така ще изучавате хората и
ще се калите въ живота. Защо не вземете
метъръ, книга и моливъ и не трѣгнете по свѣта
да правите измѣрвания на човѣшкитѣ глави?
Не е лесна тази работа, но голѣми знания се
придобиватъ. При това, трѣбва да бждете сил-
ни, да не се свързвате съ енергиитѣ въ човѣка.
Има ржце, които даватъ, но има такива, които
приличатъ на ахтаподъ, смучатъ. Достатъчно
е да хванете ржката на човѣка, да познаете,
какви сили се криятъ въ него. Има хора до-
бри, магнетични, добре разположени. Като хва-
нете ржката на такъвъ човѣкъ, изпитвате при-
ятностъ. Той дава нѣщо отъ себе си. Който
има обичъ къмъ знанието, ще понесе всички
мжнотии и неприятности, но ще бжде възна-
граденъ — много тайни ще му се разкриятъ.

Природата е щедра къмъ онѣзи, които обичатъ знанието и го търсятъ.

Мнозина изучаватъ хиромантията, френологията, но не могатъ да ги прилагатъ. Нѣкои сж слушали за тѣзи науки, но не ги признаватъ. Тѣ мислятъ, че чрезъ тѣзи науки се дохожда до нѣкои общи положения, но не могатъ да проникватъ на дълбоко, да откриятъ специфичнитѣ чърти на човѣка. Обаче, ако имъ кажете всичко, което сж проявили отъ детинство до зрѣла възраст, тѣ оставатъ изненадани. Човѣкъ вѣрва главно въ това, което се отнася лично до него, което засѣга неговия животъ. Тогава той казва, че окултнитѣ науки сж положителни и може да се разчита на тѣхъ. Много неджзи има сегашното поколѣние, наследени и лични, но има начини за изправянето имъ.

Окултнитѣ науки отварятъ очитѣ на хората. Сждятъ нѣкой човѣкъ за кражба. Викатъ свидетели, да се произнесатъ, крадецъ ли е той, или не. Въ края на краищата, пакъ могатъ да се заблудятъ. Достатъчно е да погледнатъ на ржката, на лицето и на главата му, за да видятъ, има ли знака за кражбата или нѣма. Въ единъ моментъ тѣ могатъ да се произнесатъ, крадецъ ли е даденъ човѣкъ, или не. Който краде, той носи тази слабостъ отъ далечното минало, когато кражбата се е развивала специално, като добродетель. Такъвъ е билъ моралътъ въ миналото. Днесъ кражбата строго се преследва. То-

ва показва, че хората още не живѣятъ въ абсолютния моралъ, защото и днесъ още има прояви, които се считатъ за добродетели, а въ бъдеще ще минаватъ като пороци и слабости. Като пази равновесие между силитѣ на своя организъмъ, човѣкъ постепенно дохожда до онзи абсолютенъ, органически моралъ, който сѣществува въ разумната природа.

Какво трѣбва да правите, за да запазите равновесието на своитѣ сили? Вечеръ, преди да си легнете, прекарайте всички мисли, чувства и образи, които сж минали презъ ума и сърдцето ви. Тѣзи, които намирате, че сж противоречиви и внасятъ смущение въ васъ, турете настрана. Оставете ли ги въ себе си, тѣ ще внесатъ известни наслоявания, които ще предизвикатъ подпушване на чувствата. Въ резултатъ на това подпушване се явяватъ различни болезнени състояния. Като направите тази равностѣтка, вие се примирявате съ себе си, успокоявате се и заспivate здравъ, спокоенъ сънъ. Ликвидирате ли веднѣжъ съ старитѣ си смѣтки, повече не ги допускате въ ума си. Постѣпвате ли вечеръ по този начинъ, сутринъ ще бъдете бодри, радостни, като че сега се раждате и започвате новъ животъ.

Така ли живѣятъ сегашнитѣ хора? Малко хора сж примирени съ себе си и съ ближнитѣ си. Повечето сж обидени едни отъ други, не се поздравяватъ, не могатъ да се търпятъ. Само като си помислятъ, че еди-кой си ги

обидилъ, тѣ казватъ: Никога нѣма да простя на този човѣкъ за обидата, която ми нанесе. Правъ си, обидилъ те е този човѣкъ, но какво печелишъ, ако не му простишъ? Не само, че нищо не печелишъ, но пакостишъ на себе си. Вѣрно е, че човѣкъ не може да дружи съ всички хора, да обича всички еднакво, но все пакъ, ще намѣри начинъ да превърне енергиитѣ и на най-нехармонично настроения човѣкъ. Какъ ще стане това? — Като прекара енергиитѣ на този човѣкъ презъ други хора, които си хармониратъ съ него. Забелязано е, запримѣръ, че ако този, когото не можете да търпите, влѣзе въ обществото на вашитѣ приятели, той ви става, ако не приятенъ, поне търпимъ. Това показва, че едни за други хората представятъ срѣда, презъ която енергиитѣ се хармонизиратъ. Не е лесно самъ човѣкъ да се справи съ енергиитѣ на нѣкои хора. Има случаи, когато, въпрѣки голѣмото разположение на нѣкого къмъ васъ, вие не можете да дружите съ него. Той е любезенъ съ васъ, услужливъ, но вие го избѣгвате. Другъ нѣкой, безъ да е любезенъ и внимателенъ къмъ васъ, вие го търсите, приятно ви е неговото присѣствие. Коя е причината за добритѣ и за неприязненитѣ отношения къмъ хората? — Нѣкога причината е външна, видима, а нѣкога — вътрешна, незначна.

Единъ гражданинъ отишълъ въ едно село, въ Варненско, по работа при единъ селянинъ. Последниятъ го посрещналъ любез-

но, угостилъ го добре и приятелски се разговаряли. По едно време домакинята, угледна жена, влѣзла въ стаята при мъжа си, ржувала се съ госта, който я погледналъ набързо и пакъ продължилъ разговора съ селянина. Недоволенъ отъ госта си, който се осмѣлилъ да погледне жена му, селянинътъ взелъ една тояга и се нахвърлилъ върху него. Гостътъ скочилъ отъ мѣстото си, затичалъ се къмъ вратата и едва се спасилъ отъ разярения селянинъ. Той не могълъ да си обясни защо селянинътъ го приелъ толкова любезно, а накрая го изпждилъ съ тоягата. Селянинътъ обичалъ жена си и я ревнувалъ отъ всѣки чуждъ погледъ. Неговата любовъ има свойството да предизвиква вкисване. Вкиснели се веднѣжъ, човѣкъ не може да бжде господарь на себе си. Много случаи има въ живота, които предизвикватъ вкисване. Представете си, че нѣкой свършилъ два факултета, способенъ е, но го назначаватъ за подначалникъ въ едно министерство, дето началникътъ не е образованъ, нито много способенъ. Значи, учениятъ, способниятъ, даровитиятъ трѣбва да се подчинява на по-доленъ отъ себе си. Той се вкисва, сърди се, недоволенъ е отъ положението си.

Представете си, въ единъ домъ се раждатъ две момчета: по-големия наричатъ „ба-те“, но той е посрѣдственъ, съ по-ниска култура отъ малкия; по естество е грубъ, невнимателенъ, лошъ. Малкиятъ е съ по-висо-

ка култура, по природа мекъ, учтивъ, добъръ. Голѣмиятъ братъ като „бате“ се налага на малкия, бие го, иска да го подчини. Въ първо време малкиятъ е недоволенъ отъ положението си, не може да търпи, щото братъ му, по-некултуренъ и грубъ, да го бие, но, като мисли върху положението си, намира начинъ, какъ да смекчи брата си. Той не му се сърди, но отива при него, гали го, приказва му спокойно, докато единъ день голѣмиятъ братъ отстъпва. Той вижда, че малкиятъ братъ има право да бжде на еднакви начала съ него и измѣня отношенията си. Малкиятъ братъ се смирява, а голѣмиятъ отстъпва предъ неговото смирение. Това става въ семействата, но сжщото става и вънъ, между чужди хора. Ако се намѣрите въ положението на малкия братъ, не трѣбва ли и вие да се смирите? Щомъ се смирите, отношенията ще се подобрятъ. Търпение се иска отъ всички хора, за да разрешатъ задачите си правилно.

Пазете равновесието на силите си, да не излѣзете отъ релсите на своя животъ. Следъ това трѣбва да употребите голѣми усилия, за да се върнете въ първото си положение и да набавите изгубената енергия. Тъй щото, колкото и да ви обиждатъ, бждете като патиците, по перата на които водата се хлъзга, безъ да ги намокри. Нека и обидите да се сипятъ върху васъ, безъ да ви засѣгатъ, безъ да намокрятъ крилцата ви. Вземете примѣръ отъ великите хора. Презъ какви обиди и

хули сж минали тѣ, безъ да нарушатъ своето равновесие, безъ да измѣнятъ своя животъ. Дълго време следъ смъртта имъ се явяватъ хора, които ги разбиратъ и възстановяватъ тѣхното име, честъта и достоинството имъ. Ще каже нѣкой, че нарушили разположението му. Има ли нѣщо лошо въ това? Вие сте ученъ човѣкъ, не се подавайте на външнитѣ условия, но спрете се и започнете да мислите, коя е причината за неразположението ви, външна или вътрешна; ако е нѣкое сжщество, питайте го, какво иска, отде е дошло и, ако има нужда отъ васъ, помогнете му; ако не се нуждае отъ вашата помощъ, поговорете съ него и го помолете да излѣзе вънъ. Ако доброто ви разположение се е смѣнило съ скръбъ, направете следното: или помогнете на сжществото въ васъ, което скърби, или му кажете строго, че нѣмате време да се занимавате съ него и му отворете вратата да излѣзе вънъ.

Мнозина мислятъ, че трѣбва да се стнасятъ съ страданията си меко, да ги гладятъ. Ако много гладите страданията си, тѣ ще ви ухапятъ. Не прави ли сжщото и котката? Започнете да гладите котката по козината, и вижте, какво ще направи. Въ първо време тя изпитва приятностъ отъ гладенето. Колкото повече я гладите, тя започва да се дразни и се обръща да хапе. Отъ гладенето върху козината се образува електричество, отъ което котката иска да се освободи. Тѣй щото,

искате ли да имате добри отношения съ хората, нито ги хвалете, нито ги укорявайте. Укоряването е по-тежко отъ хваленето, но и дветѣ не се препоръчватъ. Стремете се къмъ положителни постѣпки въ живота. Що се отнася до отрицателното, нѣма защо да го учите. Всички хора сж минали презъ тази наука.

Разправятъ за една жена, че когато се карала съ съседитѣ си, ставала много красноречива, като ораторка. Когато била тиха и спокойна, езикътъ ѝ се преплиталъ, не могла да говори. Щомъ се възбуждала и разгнѣви, езикътъ ѝ се развързвалъ, и тя могла да говори по два-три часа непрекъснато. Всички ѝ се чудѣли, какъ може да говори толкова много. Но и това е болезнено състояние. Човѣкъ трѣбва да бжде енергиченъ, но да не се гнѣви. Ако иска да направи нѣкаква забележка на нѣкого, ще я направи смѣло, съ енергия, безъ да се гнѣви, безъ да внася отрова въ организма си.

Единъ отъ древнитѣ философи се разхождалъ въ гората и разсждавалъ върху важенъ въпросъ. Срещналъ го единъ разбойникъ и се готвѣлъ да го обере. Философътъ свалилъ дрехата си и се хвърлилъ върху разбойника, набилъ го добре и му казалъ: Да помнишъ, какъ се обира философъ! Следъ това наметналъ дрехата си и продължилъ пѣтя си, като че нищо не се случило. Това е характеръ! Не можете ли и вие да по-

стѣпвате по сѣщия начинъ съ своитѣ мѣчно-
тии? Натѣкнете ли се на една мѣчнотия, хвѣр-
лете дрехата си и започнете да я налагате.
Като я обезсилите, метнете дрехата на гърба
си, вземете книгата си въ рѣка и, като фило-
софа, продължете пѣтя си и размишлявайте
върху важнитѣ въпроси. Характеръ трѣбва да
има човѣкъ!

Материалниятъ животъ, въ който се дви-
жите, носи условия за създаване на характе-
ри. Тукъ, именно, вие ще срещнете своя про-
тивникъ, своя неприятель, който ще ви раз-
търси. Въ борбата си съ него вие ще се ка-
лите, ще създадете характеръ. Справедливъ е
вашиятъ неприятель. Той е изпратенъ отъ ра-
зумния свѣтъ да предизвика мисълта ви, да
ви застави да мислите. Вие ще се калите въ
борбата си съ него, и следъ време ще стане-
те герой. Но каквото и да ви говори той, не
трѣбва да се обиждате. Извадете благото,
което се крие въ думитѣ му. Постѣпвате ли
по този начинъ, следъ време ще станете
приятели.

Помнете: мѣчнотиитѣ, презъ които ми-
навате, сѣ вашитѣ неприятели, съ които въ-
даденъ случай не хармонирате. Следъ време
ще се хармонизирате съ тѣхъ, и тѣ ще ста-
натъ ваши приятели. Мѣчнотиитѣ сѣ живи,
разумни сили, съ които можете да се разго-
варяте. Като знаятъ това, проповѣдницитѣ го-
ворятъ, проповѣдватъ на грѣшницитѣ, съ цель
да имъ въздействуватъ. Тѣ слушатъ да имъ

се говори за доброто, докато единъ день решатъ да измѣнятъ живота си. И държавниците прилагатъ сщия законъ къмъ своитѣ неприятели, да ги превърнатъ въ приятели. Христосъ казва: „Направете си приятели отъ неправдата“.

Изучавайте себе си, своитѣ състояния и ги възпитавайте. Говорете имъ като на разумни същества, да разбератъ, че има единъ, който стои по-високо отъ тѣхъ. Ако човѣкъ не стане господарь на своитѣ състояния и не може да имъ въздействува, той не може да се нарече силенъ. Като работите върху себе си, вие ще дойдете до положение, да отдѣляте чуждото, външното влияние и да се справяте съ мжнотиитѣ си. Щомъ искате да се възпитавате, можете да прилагате различни методи, но справедливи трѣбва да бждете. Не сте ли справедливи, педагогиката ви пропада. Докато постъпвате справедливо, съществата въ васъ ще ви слушатъ. Измѣните ли на справедливостта, никакви методи не могатъ да имъ въздействуватъ. При това, обещаете ли имъ нѣщо, непременно ще го изпълните. Само при това положение ще бждете свободни отъ мрачни и тъмни мисли и настроения. Ще кажете, че кжща безъ димъ не може. Кжща безъ димъ не може, но само при голѣми вѣтрове и бури. При тихъ вѣтъръ, при нормални условия горението става пълно, и въздухътъ е чистъ и приятенъ. Спазвайте правилата за живота, за да преодолявате на съпротивленията

на гжстата материя, въ която живѣете. Ще каже нѣкой, че при днешнитѣ условия на живота човѣкъ трѣбва да се огъва. Какъ ще се огъва: като скорпионъ между два огъня, или като змия въ мравунякъ? Такова огъване не се позволява. Въ него нѣма никаква философия. Подъ думата „огъване“ въ широкъ смисълъ разбираме прилагане на разумността. Прилагайте разумността навсѣкжде въ живота си, за да се справяте съ мжчнотиитѣ и противоречията си.

— Само свѣтлиятъ път на мждростта води къмъ истината.

*

6. Лекция отъ Учителя, държана на
23 октомврий, 1927 г. София.

Съотношение на величинитѣ

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Като измѣрвате височината на тѣлото, грѣдната обиколка, врата, дължината на ръката, както и отдѣлнитѣ ѝ части, дължината отъ рамото до лакета, отъ лакета до китката и самата китка, виждате, че между всички величини съществува известно съотношение. По дължината на ръцетѣ, запримѣръ, по тѣхната форма сждите още и за условията, при които се създавали ръцетѣ преди хиляди години. Като измѣрвате грѣдния кошъ на различни хора, виждате, че въ различни времена и епохи съществували различни условия, благоприятни или неблагоприятни, за създаването му. Различнитѣ системи въ човѣка — дихателна, стомашна, нервна сж били създадени при различни условия и времена, подъ влиянието на различни планети. Същото може да се каже и за различнитѣ удове на тѣлото. Запримѣръ, ръцетѣ се намиратъ подъ влиянието на Близнаци и Меркури, краката се намиратъ подъ влиянието на Юпитеръ и Риби, дробоветѣ — подъ влиянието на Ракъ, главата — подъ влиянието на Овенъ.

Като ученици, вие трѣбва да правите измѣрвания, да се домогнете до известни практически данни, отъ които да се ползвате въ живота си. Така можете да се освободите отъ нѣкои лоши наследствени чѣрти, или поне да се предпазвате отъ тѣхъ. Забелязано е, че силитѣ или теченията, подъ влиянието на които човѣкъ се намира днесъ, следъ 22 години се повтарятъ. Това е законъ въ природата. Като знаете, че презъ периодъ отъ 22 години събитията или явленията въ природата, както и въ живота на човѣка, се повтарятъ, вие можете, чрезъ усилена работа върху себе си, да ги избѣгнете. Особено това е отъ значение, когато се говори за лошо наследство. Наистина, има повторения въ природата, но не въ абсолютно сжщата форма и сила. По сжщество повторението е еднакво, но по форма и сила има известна разлика. Значи, въ възможноститѣ на човѣка е да усили доброто и да намали слабоститѣ си.

Човѣкъ желае много нѣща, запримѣръ, да стане гений, великъ човѣкъ, но затова сж нуждни условия, специално стечение на обстоятелствата. За да се яви единъ музикаленъ гений въ свѣта, нужно е първо срѣда, която да го създаде; после, трѣбва да дойдатъ двама учители — отвжтре и отвънъ, да му дадатъ потикъ и методи за работа. Вътрешниятъ учител може да бжде бащата или майката, които ще го импулсиратъ къмъ музиката; външниятъ учител ще му даде технически методи

и начини, за да приложи музиката. Каквото е нужно за музикалния гений сжщото се отнася и до всѣки другъ гений, както и за всѣки талантъ. При това, когато работи върху своитѣ дарби и способности, човѣкъ трѣбва да спазва едно правило: да не внася своята личностъ, своята амбиция. Ако личността на нѣкой писателъ или поетъ е силно развита, мислитѣ му се нареждатъ по особенъ начинъ. Това дава поводъ на критицитѣ да го нападатъ яростно. Съ това се обяснява, защо нѣкои критици сж безпощадни къмъ известни писатели, а къмъ други — меки, снизходителни. Личниятъ елементъ, внесенъ въ поезията или въ прозата, дразни читателитѣ, особено критицитѣ. Следователно, който пише, трѣбва да си служи съ общъ, принципенъ езикъ. Това се постига чрезъ усилена работа върху себе си.

Следователно, човѣкъ трѣбва да познава себе си, да знае, какви числа, т. е. какви сили действуватъ върху него. Запримѣръ, ако вземете отношението между отдѣлнитѣ части на ржката 35 : 27 : 19, т. е. дължината отъ рамото до лакета, отъ лакета до китката и дължината на китката, виждате една несъразмѣрностъ, която води къмъ разочарования. Който има тѣзи числа на ржката си, започва добре своитѣ работи, но, като дойде къмъ срѣдата или края, става нѣщо особено, и той не дохожда до никакви резултати. На края работата се разваля. Това се дължи на чи-

слото 35, което действува на физическия свѣтъ. Числото 35 дава сборъ $3 + 5 = 8$; то е пасивно число. Обаче, числото 27, сумата на което е 9, е активно число, поради което уравновесява силитѣ на числото 35. Дължината на китката, 19 см., показва, че и лицето на този човѣкъ е дълго. Дългото лице обикновено изразходва повече енергия, отколкото придобива. Такива хора сж припрѣни, самообладанието имъ е слабо. Тѣ трѣбва да правятъ голѣми усилия, за да се владѣятъ. Отъ тѣхъ се иска въздържание, за да уравни-весяватъ органическитѣ сили, които работятъ въ тѣлото имъ.

Като работи съзнателно върху себе си, човѣкъ дохожда до познаване на вътрешнитѣ сили въ себе си, както и на външнитѣ сили, които правятъ времето добро или лошо, благоприятно или неблагоприятно. Той изучава срѣдата, въ която живѣе, условията, които му съдействуватъ или противодействуватъ и т. н. Само по този начинъ той разбира своитѣ състояния и лесно се справя съ тѣхъ. Иначе, изпада въ различни състояния, тжжни или весели, безъ да знае причинитѣ имъ, поради което се гнѣви, сърди на окръжаващитѣ. И, въ края на краищата, вмѣсто да си помогне, да се освободи отъ тежкото състояние, той го влошава. Човѣкъ трѣбва да бжде пластиченъ. Това значи, да познава силитѣ, които действуватъ вънъ и вжтре въ него, че, като започнатъ да го атакуватъ, да се врѣ-

щатъ назадъ, безъ да го засегнатъ. Колкото пѣти да падне на земята, веднага да се изправи на краката си неповреденъ.

Новитъ времена изискватъ издържливи, устойчиви, здрави хора. Хората ставатъ почувствителни, дарбитъ и способноститъ имъ се развиватъ повече, амбицията имъ за проявяване, за постижения расте, но външнитъ условия сж ограничени, не даватъ просторъ на човѣка, да се развива. Какво трѣбва да правите при това положение? Човѣкъ трѣбва да дойде до съзнанието, че не живѣе само за настоящето, но и за бждещето. Днесъ той приготвя условия за бждещитъ поколѣния. Ако мислите, че живѣете само за настоящето, вие се движите въ тѣсенъ кръгъ на съзнанието си. Значи, това, което искате да постигнете днесъ, ще го постигнете утре; ако днесъ не се проявите, утре ще се проявите. Бждещитъ условия носятъ по-голѣми възможности отъ днешнитъ. Но затова се иска работа, да се приготвите за новитъ условия. Като работите днесъ, ще се ползвате отъ богатата на бждещето.

Мнозина искатъ да знаятъ нормалнитъ данни за дължината на лицето, за широчината на врата, за дължината на ръката и т. н. Мжно може да се дадатъ нормалнитъ мѣрки, защото тѣ сж въ зависимостъ отъ ръста. За примѣръ, дължината на лицето може да бжде 17, 17·5, 18, 18·5, 19, 19·5, 20 см., но това зависи отъ другитъ величини. Ако лицето е мно-

го дълго, а ръстът малък, въ този човѣкъ има нѣкакво несѣответствие, благодарение на което се явява известна аномалия. И обратното не е нормално: голѣмъ ръстъ, кжсо лице. Ако вратътъ е много широкъ, отъ 35 см., нагоре, до 41, 42 см., този човѣкъ е изложенъ на апоплексия. Той трѣбва да направи нѣщо, да намали дебелината на врата си. Ще пости ли, диета ли ще пази, не е важно — вратътъ трѣбва да стане по-тънъкъ. Вратътъ на човѣкъ, който има височина 165 см., трѣбва да бжде най-много 35 см. широкъ. Ако се намали широчината и стигне до 29—30 см., той е изложенъ на друга опасностъ. Трѣбва да се храни по-добре, да увеличи дебелината на врата си. Който може да увеличи или намали широчината на врата си, той може да се лѣкува. Ако дебелината на врата и на ржката на нѣкой човѣкъ постепенно намаляватъ, той е изложенъ на опасностъ, да заболѣе отъ нѣкаква грѣдна болестъ. Помнете: преди да сте се разболѣли, вие можете сами да си помогнете, да предотвратите известни състояния, които ви очакватъ. За тази цель, правете си сами измѣрвания, да определите диагнозата си, докато сте още здрави. Нѣма по-добъръ практически методъ за определяне диагнозата на здравия човѣкъ, отъ измѣрването и наблюденнето първо върху себе си, а после и върху близкитѣ си. Следете, какви промѣни ставатъ съ ноктитѣ ви. По състоянието на ноктитѣ може да се опредѣ-

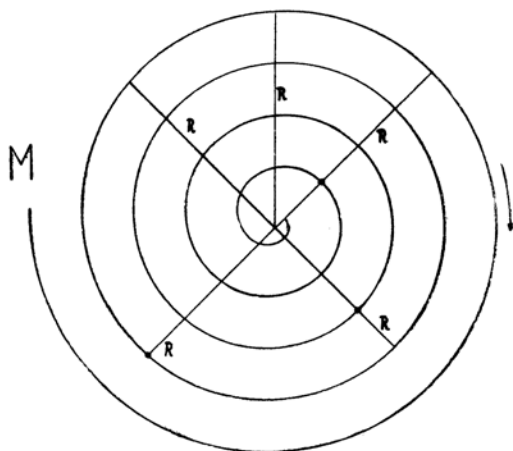
ли, какви болести ви очакватъ даже следъ 20 години. И ако тѣ сж наследствени, можете да се справите съ тѣхъ по естественъ, разуменъ начинъ. Вземете ли предварително мѣрки, като дойдете до болестъта, която ви дебне, ще минете известни страдания, но лесно ще изплувате надъ тѣхъ. Изобщо, окултнитѣ науки показватъ на човѣка, какво може да го сполети, но сжщевременно тѣ му посочватъ и методи за справяне съ мжчнотиитѣ и изпитанията, които го очакватъ.

Като ученици на живота, вие трѣбва сами да си помагате. Каквато болестъ, или каквото неразположение да ви нападне, първо трѣбва сами да си помогнете. Ако нѣмате резултатъ, тогава потърсете външна помощъ. Нѣкой се простудилъ слабо и търси човѣкъ, на когото да се оплаче. Това е старъ методъ. Направете опитъ сами да си помогнете. Ако постоянно се оплаквате, вие ще станете отегчителни на хората. Боли ви жбъ, тичате при лѣкаръ. И това е добре, но потърсете причината на заболяването. Тя е духовна. Жбоболието се дължи на нарушаване закона на любовта. Това нарушаване може да е станало въ далечното минало, а днесъ изпитвате последствията му. Първоначално нарушаването на закона се е отразило върху ума, изопачило е мислитѣ; после е слѣзло въ чувствата, а оттамъ въ физическия свѣтъ, дето се е отразило дисхармонично на жбитѣ. Значи човѣкъ може да си помогне по духовенъ начинъ, да

въздействува на ума и на сърдцето си, да изправи отношенията си към любовта. Щомъ се развалятъ жбитѣ, човѣкъ не яде сладко, храносмилането не става правилно, а оттамъ и здравето му се разстройва. Безъ жби нѣма здраве. Безъ любовъ нѣма животъ. Значи, между яденето и любовта има известно съотношение. Ние говоримъ за любовта, която носи животъ и подтиква човѣка къмъ придобиване на знание. Значи, знанието, науката се дължатъ на любовта. Докато не обича нѣщо или докато не обича нѣкого, човѣкъ не може да учи. За да се прояви, той трѣбва да обича нѣкого. Въ това отношение, животътъ не е нищо друго, освенъ потикъ, любовъ, стремежъ на висшето съзнание да се прояви навънъ.

Има една основна идея въ всички живи същества, която имъ дава тласъкъ да живеятъ, да се проявяватъ, да се развиватъ. Тази основна идея е центърътъ на живота, който се представя като центъръ на една спирала (фиг. 1). Чувствата се движатъ около основната идея по спиралата къмъ точка М, а мислитѣ—по радиуситѣ. Значи, мислитѣ се движатъ по права линия, а чувствата — по крива. Мислитѣ и чувствата на човѣка се пресичатъ въ известни точки, наречени вжзли. Като дойде до единъ отъ тѣзи вжзли, човѣкъ може да спре, да направи изчисления, да види, какво е отношението между неговитѣ мисли и чувства, съществува ли между тѣхъ хармония, или не. Ако между мислитѣ и чувствата нѣма хар-

мония, волята постепенно отслабва. Ако умътъ и сърдцето сж силни, и волята е силна. Волята е дете на ума и на сърдцето. Тя върви по мъжка линия; значи, тя е синътъ на ума и на

фиг. 1.

сърдцето. Когато волята на човѣка е силна, синътъ управлява; щомъ отслабне волята, дъщерята управлява. Ето защо, по закона на прераждането, човѣкъ се ражда ту съ по-силна, ту съ по-слаба воля, докато се уравни-весятъ и се създаде срѣденъ типъ човѣкъ, съ уравновесенъ характеръ. Въ нѣкои случаи, силната воля е за предпочитане предъ слабата, а въ нѣкои — обратно. Следователно, човѣкъ не трѣбва да дава предимство на волята

си, но на разумността. Има опасност, силната воля да се превърне въ упоритост, а слабата — въ мекушавост. Затова, именно, казваме, че човѣкъ трѣбва да прояви разумната си воля, която дава представа за срѣденъ, или нормално проявенъ типъ, въ когото силитѣ на ума, на сърдцето и на волята сж напълно уравновесени и хармонизирани.

Като дойдемъ до човѣшката воля, виждаме различни прояви. Запримѣръ, срѣщате единъ генералъ, или началникъ на учреждение, на които всички се подчиняватъ; на генерала се подчинява цѣла армия, а на началника — всички чиновници и служащи въ учреждението. Всички се произнасятъ за тѣхъ, че сж строги, волеви хора. Достатъчно е, обаче, да се яви предъ тѣхъ любимата имъ дъщеря, за да отстѣпятъ веднага. Предъ дъщеря си веднага отстѣпватъ, но предъ другитѣ хора не правятъ никакви отстѣпки. Това е естествено положение. Любимата дъщеря е идеалъ на бащата. Въ нея той вижда реализиранъ своя идеалъ. Може ли той да се бори съ идеала си, съ самия себе си? — Не може. Ето защо, дъщерята може да повдигне баща си, но може и да го понижи. Ако е разумна, тя знае, какво може да иска отъ баща си, безъ да го понижи; ако е неразумна, тя ще иска отъ него да задоволи всичкитѣ ѝ желанія и, безъ да съзнава, ще го понижи. Той ще отстѣпва предъ всѣко нейно желание, разумно или не-

разумно, и въ скоро време ще се обезличи като човѣкъ.

Много нѣща могатъ да повдигнатъ или да понижатъ човѣка. Представете си, че въ ума на човѣка влѣзе една мощна, разумна идея, която може да се реализира. Щомъ започне да работи за реализирането ѝ, тя го повдига. Обаче, ако въ ума му влѣзе една неразумна идея, недостѣпна за човѣшкия умъ, която не може да се реализира, тя ще го понижи, ще го съсипе. Започне ли да работи за реализирането ѝ, въ скоро време той ще се съсипе и материално, и духовно. Запримѣръ, такава е идеята „*perpetuum mobile*“. Не е неразумна тази идея, но днесъ не може да се приложи на физическия свѣтъ. Тя е задача за бъдещето; тя е задача за великитѣ сжщества, които сж разрешили вече своя животъ. Математически тази идея е разрешима, но не отъ сегашния човѣшки умъ. Днесъ човѣшкиятъ умъ и човѣшкото сърдце не могатъ да я обхванатъ. Запримѣръ, какъ можете да вложите въ ума си мисълта, че ще обичате цѣлия свѣтъ? Днесъ това е невъзможно. Човѣшкото сърдце не може да обхване цѣлия свѣтъ. Какъ ще вложите въ сърдцето си желанието да станете виденъ човѣкъ, да ви познаватъ всички хора на земята и на небето? Сърдцето ви не може да издържи на външния напоръ, което това желание предизвиква. Какъ ще реализирате желанието си да пораснете толкова, че да стигнете до слън-

цето? За земята такъв човъшки ръст е невъзможен. Това сж нъколко идеи, мисли и желаниа отъ характера на идеята „perpetuum mobile“

Съвременнитъ хора върватъ само въ нъща, които могатъ да се докажатъ. Обаче, има нъща, които и безъ доказване сж върни, и даватъ известни резултати. Запримъръ, когато нъкой се оплаква отъ болки въ зжбитъ, той търси нъкакво външно лъкарство, за да успокои болкитъ: компресъ, гаргара съ солена вода, йодъ и др. Сжщо така приема и вътрешни лъкарства. Какъ действуватъ тъзи лъкарства, той не се интересува, важно е да му помогнатъ. Има и психически начини за лъкуване. Тъ се отнасятъ главно за съзнателния ученикъ, който не критикува, но прилага и се учи отъ придобититъ резултати. Само за ученика давамъ следния начинъ за лъкуване на зжби. Ако жбоболътъ съвпадне съ изпразването на луната, нека вземе едно чукче, да тури раницата на гърба си и, ако денътъ е топълъ, да тръгне къмъ планината. Като види на пжтя си камъкъ, да спре тамъ и да започне да удря съ чукчето, докато откърти малки парченца. Ще чука съ чукчето и мислено ще си казва: Както камъкътъ се кърти, така да се откърти болката на зжба ми. Сжщевременно, нека брои, да види, следъ колко удара болката ще мине. Колкото по-съзнателно се отнася къмъ опита, толкова по-бързо ще мине болката. Така той ще има възможность

да направи екскурзия и да се излѣкува. Ще знаете, че този опитъ може да стане само лѣтно време и при изпразване на луната. Ако ви боли зѣбъ презъ друго време, ще прилагате други методи. Какъ ще си обясните лѣкуването на зѣбобола по този начинъ? — Чрезъ скритата, потенциална енергия въ камѣка. Чрезъ чукането човѣкъ се свѣрзва съ потенциалната сила на камѣка, която лѣкува. Този опитъ се отнася само за ученика. Докато самъ не направи опита и не получи резултатъ, нищо да не говори за него.

Има още много психически методи, чрезъ които човѣкъ може да лѣкува не само зѣбобола, но и други, по-сериозни болести. За това се иска вѣра и съзнателно отнасяне къмъ опититѣ. Съвременната медицина лѣкува съ екстракти, извлѣчени отъ растителното и минералното царство. Обаче, тя е дошла и до новъ начинъ на лѣкуване — чрезъ храната. Той се състои въ следното: чрезъ храната да се доставятъ на организма онѣзи елементи, отъ които той се нуждае въ даденъ случай.

Сега и на васъ ви трѣбватъ два важни елемента за психическия ви животъ, т. е. за правилното ви развитие. Тѣзи елементи наричамъ правила. Значи, за да се развива правилно, ученикътъ трѣбва да има предъ видъ две свещени правила въ живота си. Първото правило: Никога да не отнемашъ на ближния си или на своя приятел времето, което не можешъ да му дадешъ. Въ това време прия-

тельтъ ти е заетъ съ важна работа, която решава сѣдбата му — не му отнимай времето. Щомъ разберешъ, че не е свободенъ, върни се и му помогни мислено, да свърши добре работата си. Като се освободи, той самъ ще те извика да се разговаряте.

Второто правило: Никога не се отказвай да направишъ това, което можешъ. Отъ тебе искатъ да направишъ една малка услуга — не се отказвай, не мисли, че не можешъ да я направишъ. Откажешъ ли се подъ предлогъ, че не искашъ, не можешъ или нѣмашъ време, ти се свързвашъ съ единъ отрицателенъ законъ въ природата. Противъ тебе се опѣлчва верига отъ отрицателни сили, които следъ време ще развалятъ хубавитѣ ти планове. Тѣ представятъ подпочвена вода, която бавно, но сигурно разрушава основитѣ на твоя животъ. Единъ день ти ще се намѣришъ предъ голѣма катастрофа. Това подразбира бѣлгарската поговорка: „Малкото камъче събаря колата.“

Като спазвате тѣзи правила, ще се научите да зачитате правата на другитѣ хора. Ще знаете, че идеитѣ, съ които хората се занимаватъ, сѣ свещени. Не питайте, съ какво се занимава този или онзи, какви мисли ги вълнуватъ. Това е тѣхна работа. Отъ васъ се изисква да минете край тѣхъ, безъ да ги смущавате съ мисълта си. Ако ученицитѣ пазятъ тѣзи правила въ отношенията си, тѣ ще се повдигнатъ въ морално отношение, ще

създадатъ помежду си благоприятна атмосфера. Това е първото условие за създаване на добра обхода.

Първото правило работи въ дѣсното полукълбо, а второто — въ лѣвото. Затова, когато видишъ, че приятелътъ ти е заетъ, тури дѣсния си кракъ напредъ и бавно отстѣпвай. Когато нѣкой иска отъ тебе една малка услуга, тури лѣвия си кракъ напредъ и сигурно пристѣпвай. Въ първия случай ти си готовъ да покажешъ зачитане правото на своя приятел, а въ втория — си готовъ да дадешъ нѣщо отъ себе си, да направишъ малка услуга. Който е разбралъ дветѣ правила и ги прилага, той расте въ духовно отношение отъ никого незабелязанъ, и всѣки день притуря по малко къмъ своитѣ добродетели. Като спазвате правилата къмъ приятелитѣ си, ще се научите да ги спазвате и къмъ себе си. Седишъ, размишлявашъ върху една велика идея. Въ това време нѣкоя странична мисълъ влѣзе въ ума ти и започне да те смущава. Казвашъ си: Какво съмъ седналъ да се занимавамъ съ велики идеи. Важно е, да прекарамъ живота си леко. Какъ ще преживѣя съ тѣзи идеи? — Тури дѣсния си кракъ напредъ и започни да отстѣпвашъ. Не отнемай священото време на духа си. Отстѣпи назадъ!

Второто правило има отношение, освенъ къмъ душитѣ на вашитѣ ближни, още и къмъ вашата душа. Ако нѣкой хлопа на вратата ви

да иска услуга отъ васъ, нали ще станете да му услужите? Не трѣбва ли да направите услуга и на вашия приятелъ, вжтре въ васъ, който хлопа и очаква нѣщо отъ васъ? И да спите даже, щомъ чуете хлопането на приятеля си вжтре въ васъ, веднага станете, измийте се, облѣчете се и дайте ухо, да видите, отъ какво се нуждае. Малка услуга иска той отъ васъ, но не трѣбва да му откажете. Той ще ви зададе единъ въпросъ, и вие ще му отговорите. Ще дойде день, той ще ви благодари за направената услуга. Освенъ на земята, човѣкъ има приятели и въ духовния свѣтъ. Затова е казано въ Писанието, че никой не живѣе за себе си. Цѣлото живѣе за насъ, и ние трѣбва да живѣемъ за Него. Това е велика идея, която трѣбва да движи човѣчеството. Ние ще живѣемъ за тази велика идея, а тя — за насъ.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

*

7. Лекция отъ Учителя, държана на
30 октомврий, 1927 г. София.

Психически анализъ

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

Размишление.

Тема: „Произходъ на тъкачеството.“ Когато е създадено тъкачеството и при какви условия?

Когато се говори за тъкачество, имаме предъ видъ тънки и дебели нишки. Явява се въпросъ: Защо нѣкои тъкатъ тънки материи, а други — дебели? Защо сжществуватъ тънки и дебели линии? Паякътъ, запримѣръ, тъче тънко. Паяжината му е направена отъ тънки нишки. Защо? — Отъ икономична гледна точка. Тънкото предене е свързано съ икономията въ живота. Първитѣ тъкачи въ свѣта сж растенията. Тѣ тъкатъ и разнищватъ. После се явилъ паякътъ като тъкачъ.

Наблюдавайте човѣка, да видите, какви линии се срѣщатъ въ него. Запримѣръ, носътъ на нѣкои хора горе е тѣсенъ, образува тънка линия, а долу е широкъ, образува дебела линия. После виждаме разлика въ поставянето на очитѣ: нѣкои очи сж близо едно до друго, а други — надалечъ. Онѣзи, на които очитѣ сж близо едно до друго, обичатъ да се вглѣбватъ, да се занима-

ватъ повече съ себе си, отколкото съ външния свѣтъ. Тѣ приематъ по-малко свѣтлина и по-малко впечатления отъ външния свѣтъ. Онѣзи, на които очитѣ сж отдалечени, приематъ много впечатления отъ външния свѣтъ, поради което малко се занимаватъ съ себе си. Когато очитѣ на човѣка сж голѣми и широко отворени, това показва, че той се е родилъ вечерь. Малкитѣ очи и не много отворени, показватъ, че човѣкъ се е родилъ презъ деня, на свѣтло. Добре е човѣкъ да прекарва повече на свѣтлина, но да се пази отъ пресищане. Свѣтлината храни и развива очитѣ. Като приематъ свѣтлината, тѣ я пращатъ къмъ мозъка, който се храни съ нея и се развива добре. Щомъ мозъкътъ се храни добре, той действува добре, и човѣкъ мисли правилно. Понеже очитѣ възприематъ свѣтлината и хранятъ мозъка, трѣбва да ги пазите, да не отслабватъ. Очитѣ отслабватъ отъ чрезмѣрна свѣтлина, отъ страхъ, отъ отрицателни чувства и силни преживявания. Кога се страхува човѣкъ? Когато се свърже съ нѣкакъвъ обектъ отъ външния свѣтъ.

Представете си, че сте се качили на единъ планински връхъ, високъ около петъ — шесть хиляди метра. Мѣстото, дето сте застанали, е тѣсно, а подъ васъ се отваря пропасть, дълбока сжщо петъ — шесть хиляди метра. Вие поглеждате надолу и изпитвате ужасъ, да не паднете въ пропастьта. Мисълъта за пропастьта ви плаши. Не можете ли да бждете като

авиаторитѣ, които летятъ въ въздуха на голѣма височина и не се страхуватъ, че могатъ да паднатъ? Самообладание се иска отъ ученика. Другъ пъкъ върви по планината, но се страхува отъ змия, да не подаде отнѣкъде главата си и да го ухапе. Змията не е по-силна отъ човѣка. Достатъчно е да отправите къмъ нея мисълта си, за да я стреснете. Тя се страхува отъ човѣшкия погледъ и бѣга. Змията е опасна, само когато я настѣпите. Само тогава тя хапе. Имайте предъ видъ, че въ свѣта сѣществува една разумностъ, която следи за всичко, поради което нѣма случайни и произволни нѣща.

Вървите самъ въ гората, страхувате се да не излѣзе отнѣкъде разбойникъ да ви убие. Ако сте богатъ, донѣкъде имате основание да се страхувате; ако сте беденъ, нѣма защо да се страхувате. Богатиятъ може да се страхува отъ разбойници, а бедниятъ — отъ вълци. Невежиятъ се страхува, ако му дадатъ да развие една философска тема, но учениятъ — не се страхува. Той има знания, може да развие темата. Това показва, че нѣкога страхътъ е основателенъ, а нѣкога — неоснователенъ. Страхътъ се дължи на сърдцето, а не на ума. Той иде отъ астралния свѣтъ. Като се страхува и не може да си обясни причинитѣ за страха, човѣкъ започва да страда. Затова, именно, казваме, че и страданията идатъ отъ сърдцето, т. е. отъ астралния свѣтъ. За да не се страхува безъ причини, човѣкъ трѣбва да анализира мислитѣ си, да види, кж-

де се крие страха въ тѣхъ и да го използва.

За да се освободи отъ страдания и нещастия, човѣкъ трѣбва да се откаже отъ ненужднитѣ си желанія. Затова е казано, да се отрече човѣкъ отъ желаніята си. Азъ добавямъ: отъ ненужднитѣ си желанія. Нѣкой желае да стане виденъ философъ, да бжде известенъ на цѣлия свѣтъ. Какво ще придобие съ тази известностъ? Другъ иска да бжде виденъ поетъ, всички хора да го познаватъ, да се възхищаватъ отъ поезията му. Какво ще придобие отъ тази известностъ? — Ще има по-голъми страдания. За да стане нѣкой виденъ, трѣбва да дойде единъ силенъ, разуменъ човѣкъ, прѣвъ той да го признае и да го наложи на другитѣ. Гърцитѣ се прочуха благодарение на римлянитѣ. Съ своята силна воля римлянитѣ наложиха гръцката култура и философия и на други народи. Тѣ приеха гръцката философия, гръцката култура, дадоха ѝ малко практиченъ духъ. Кой сж отличителнитѣ чърти на философията на Аристотеля, на Платона и на Сократа?

Първото правило въ философията на Сократа гласи: „Познай себе си!“ Това значи: Познай доброто и злото въ себе си. Като го познаешъ въ себе си, ще го познаешъ и въ своитѣ ближни. Само по този начинъ ти ще бждешъ свободенъ. Докато не познава себе си, човѣкъ е изложенъ на изпитания, на опасности и страхъ. Той се страхува и тамъ, дето нѣма никаква опасностъ. Страхътъ въ чо-

вѣка е дошълъ отъ животнитѣ; тамъ страхътъ е законъ. Животното се подчинява на страха, защото предчувствува, че го очаква нѣкаква опасностъ. За човѣка не е така. Той има умъ, може да мисли, да анализира нѣщата, да разбере, има ли смисълъ да се страхува отъ нѣщо, или не. Той има условия да изпитва, да прилага нѣщата и да придобива знания и опитности, освенъ по външенъ, още и по вътрешенъ пътъ.

Отъ васъ се изисква съзнателна работа, да преодолявате мжнотиитѣ си, да се справяте съ недоволството и страданията. Щомъ сте дошли на земята, не трѣбва да ги избѣгвате, но ще мислите, ще работите, ще търсите начини, какъ да се справяте съ тѣхъ. Страданията сж дадени като условия за създаване на човѣшкия характеръ. Страхътъ сжщо е необходимъ за човѣка. Чрезъ него той се калява, изработва нѣщо устойчиво въ себе си. Казано е въ Писанието: „Страхътъ отъ Господа е начало на мъдростъта“. Страхъ отъ Бога има само онзи, който е готовъ да изпълнява Божиитѣ закони. Въ Писанието думата „страхъ“ е употребена въ другъ смисълъ, а не въ този, който обикновено се разбира. Не може човѣкъ да изпълнява Божиитѣ закони отъ страхъ. Който е готовъ да изпълни великитѣ закони на Битието, той е изпълненъ съ любовъ, съ благоговение къмъ Бога.

Като ученици на живота, вие трѣбва да работите върху своитѣ мисли, да ги анализи-

рате. Преди да приемете една мисъл, анализирайте я, вижте, какво съдържа тя, отде иде и какво иска отъ васъ. Нѣкои мисли понижаватъ човѣка, а други го въздигатъ. Приемете и еднитѣ, и другитѣ, безъ да се понижавате или възгордявате. Ако се възгордѣте, ще паднете; ако се понижите, ще се повдигнете. Не е въпросъ до понижаването, но до смирението, което ученикътъ трѣбва да постигне. Чрезъ смирението той расте, укрепва и се развива. По сжщия начинъ трѣбва да анализирате и чувствата си, да знаете, отъ какво можете да се страхувате и отъ какво да не се страхувате.

Помнете: никой не може да се избави отъ изпитания и страдания. Каквото и да правите, тѣ ще ви следватъ. Законъ е: само смѣлитѣ хора се поставятъ на изпитания, а не и страхливитѣ; само на способнитѣ ученици се даватъ мъчни задачи, а не и на неспособнитѣ; само на силнитѣ хора се дава да носятъ товаръ, а не на слабитѣ. Дръжте въ ума си тѣзи мисли, и смѣло вървете напредъ. Докато държите връзката си съ Бога, съ Неговитѣ закони, никой не може да отнеме живота ви, да ви обере. Предъ Божиитѣ закони отстъпва и смъртта.

— Само свѣтлитѣ пжть на мъдростъта води къмъ истината.

*

8. Лекция отъ Учителя, държана на
6 ноемврий, 1927 г. София.

Цѣлесъобразни срѣди

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

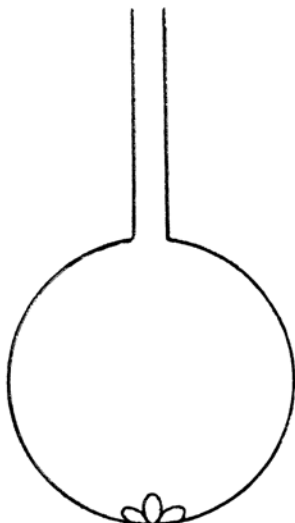
Размишление.

Чете се темата: „Произходъ на тъкачеството.“

Сегашнитѣ хора гледатъ на тъкачеството като на занаятъ. Наредъ съ него се говори и за рударството, пакъ като занаятъ. Обаче, ние се интересуваме за тѣхния произходъ. Кой човѣкъ или народъ е започналъ прѣвѣ да копае руди? Това сж въпроси, отъ които се интересуватъ естественицитѣ, хората на положителнитѣ науки. Религиознитѣ и духовни хора говорятъ за хармониченъ животъ, който се обуславя отъ благоприятни външни и вътрешни условия. За да живѣе хармонично, да бжде здравъ, първо човѣкъ трѣбва да бжде господаръ на външнитѣ условия. Затова е нужна разумность.

Кога две сжщества живѣятъ разумно? — Когато пжтътъ имъ образува успоредни линии. Първоначално тѣ се движатъ по прави линии (фиг. 1). Следъ известно време измѣнятъ движението си: едното сжщество се извива налѣво, другото — надѣсно и образуватъ

една форма — (фиг. 1), която напомня формата на земята. Едното същество създаде едната половина на земята, а другото — втората половина. Тази форма може да се уподоби и на плодъ — ябълка, орѣхъ, леш-

фиг. 1.

никъ и др. Защо орѣхътъ и лешникътъ иматъ твърди черупки? — За да издържатъ на външнитѣ неблагоприятни условия. Следователно, когато казваме, че нѣкой е твърдъ по характеръ, разбираме, че той е живѣлъ при неблагоприятни външни условия. Тѣзи условия правятъ човѣка твърдъ, упоритъ. Ако вътрешнитѣ условия сж неблагоприятни, той става жестокъ.

Формата, която дветъ сжщества образуватъ, може да бжде стомна. Колкото по-красива е стомната, толкова по-голъмо внимание обръща на минувачитъ. Ако отивате за вода съ нея, децата ще вървятъ следъ васъ, ще искатъ да знаятъ, какво има въ стомната. Тъ ще я замърватъ съ камъни, докато се пукне, и водата изтече. Видятъ ли водата, ще бждатъ доволни, че сж научили нъщо. Тъ сж научили нъщо, но вие сте изгубили стомната си. Какъ можете да се справите съ децата, че и тъ да се задоволятъ, и стомната ви да остане здрава? Ще имъ дадете по нъколко оръха. Като видятъ оръхитъ, децата ще забравятъ стомната. Сжщевременно вие ще се запознаете съ тѣхъ, и тѣ нѣма повече да замърватъ стомната ви съ камъни. Следователно, когато обществото отвѣнъ ви преследва, или когато външнитъ условия сж неблагоприятни за васъ, подхвърлете имъ нъщо — оръхи, пари, съ което да ги залъжете, да се занимаватъ, да не ви безпокоятъ.

Като говоримъ за мжнотиитъ и изпитанията, за страданията и болеститъ, ние имаме предъ видъ разумнитъ мжнотии, които ползватъ човѣка, а не онѣзи, които нищо не допринасятъ. Запримѣръ, Толстой казва, че следъ всѣко боледуване придобивалъ известно прозрение. Той гледа на страданията, на мжнотиитъ и на болеститъ като на посвещение. Нѣкой си счупилъ крака и страда. Ако нищо не придобие отъ това страдание, напраздно

е счупилъ крака си. Но ако чрезъ боледуването, той се запознае съ лѣкаря, съ цѣлото му семейство и създаде отъ тѣхъ добри приятели, страданието му се оправдава. Човѣкъ страда и не се ползува отъ страданията си дотогава, докато гледа на физическия свѣтъ като на нѣкакъвъ отдѣленъ, случайно създаденъ свѣтъ, безъ никаква разумностъ. Какво се каза на Мойсея, когато отиде на Синайската гора да получи законитѣ? — Той чу Божия гласъ, Който му говорѣше, да направи всичко така, както видѣлъ горе. Значи, надъ физическия свѣтъ има другъ, по-високъ, който се управлява отъ Разумността. Сжщата Разумностъ работи и въ физическия свѣтъ, по сжщитѣ закони и принципи. Който разбира този законъ, той лесно се справя съ мъжнотиитѣ и страданията и различава цѣлосъобразнитѣ отъ ненужднитѣ. Нека всѣки отъ васъ да си постави за задача, да различава разумнитѣ отъ ненужднитѣ страдания.

Представете си, че е дошълъ нѣкой виденъ музикантъ, или философъ и, по нѣмане на пари, не можете да си купите билетъ. Тръбва ли да страдате за това? Разумно ли е вашето страдание? Ако не можете самъ да отидете, ще помолите нѣкой, който е присъствувалъ на концерта или на сказката, да ви разкаже нѣщо. Ще възразите, че обичате сами да пиете вода отъ извора, а не други да ви носятъ отъ него вода. Кой е истинскиятъ

изворъ: който извира отъ земята, или който слиза отъ небето?

Задачата на всѣки човѣкъ е да различава страданията, дали сж цѣлосъобразни или не; дали идатъ за изпитание или сж ненуждни. Като си отговорите правилно, ще потърсите начинъ, да се справите разумно съ тѣхъ. Понѣкога е за предпочитане да се откажете отъ нѣкакво благо, отколкото да го получите.

Днесъ много хора живѣятъ на земята, като въ великъ Божественъ университетъ, но не всички сж записани за редовни ученици. На земята има много университети, създадени по подобие на Божествения. Като влѣзе въ единъ отъ тѣзи университети, човѣкъ вижда разликата, която съществува между тѣхъ и Божествения. Вънъ отъ Божествения университетъ всички останали сж само подготвителни институти за истинския, вѣченъ университетъ.

Както четиритѣ годишни времена се различаватъ едно отъ друго, така се различаватъ временнитѣ университети отъ вѣчния. Така и хората се различаватъ едни отъ други, споредъ времето, когато сж раждани. Онзи, който е роденъ зимно време, се различава отъ този, който е роденъ презъ пролѣтътъ. Достатъчно е да погледнете лицето на човѣкъ, роденъ презъ зимата, за да познаете, какво е било времето, имало ли е снѣгъ, или не; ако нѣкой е роденъ презъ пролѣтътъ, лѣтото или есенъта, на лицето му се чете всичко: какво

е било времето, имало ли е изобилие, или не — всичко е написано на човѣка. Той е книга, въ която може да се чете всичко съ най-голѣми подробности. Който може да чете, той познава мислитѣ и чувствата на човѣка, разбира неговия вътрешенъ животъ. Колкото по-дълго време се задържатъ образитѣ на мислитѣ и чувствата върху човѣшкото лице, толкова по-здравъ е той. Мислитѣ и чувствата сж нишкитѣ, съ които човѣкъ тъче платното на своя животъ.

Работете съзнателно, за да влѣзете въ Божествения университетъ. Правете опити да преодолявате мѣчнотиитѣ и неразположенията си. Ако сте неразположени и не можете да учите, кажете си нѣколко пѣти тихо думитѣ: животъ, свѣтлина и любовъ. Следъ това кажете: Азъ се движа въ живота; азъ живѣя въ свѣтлината; азъ живѣя въ любовта. Като повторите нѣколко пѣти тѣзи мисли, ще видите, какво действие ще укажатъ върху васъ. Животътъ изнася много нѣща предъ човѣка, но когато той рече да ги вземе, тѣ веднага се скриватъ. Въ такова положение се намирате при срѣщата си съ нѣкой адептъ. Вие се оплаквате отъ сиромашията си, и той ви дава пълна кесия съ златни монети. Туряте кесията въ джоба си, но следъ известно време джобътъ ви се изпразва. Кжде отидоха паритѣ, не знаете. Вие се намирате въ положението на човѣкъ, на когото стомната е пукната. Той не знае това, отива на чешмата, пълни стомната,

но водата се излива. Кой е виновенъ? — Който е направилъ стомната. Кой е по-разуменъ, който налива водата, или който носи пукнатата стомна?

Като изучавате окултнитѣ науки, трѣбва да се ползвате отъ тѣхнитѣ методи, за да решавате задачитѣ си правилно. Всѣка мжнотия е задача, която трѣбва да се реши правилно. Първо трѣбва да знаете, отъ какъвъ характеръ е тя, външенъ или вътрешенъ, за да употребите съответенъ методъ. Не можете ли да приложите къмъ мжнотията нѣкакъвъ методъ, вмѣсто да се ползвате отъ нея, тя ви създава нови неприятности.

Единъ конь билъ вързанъ за единъ подвиженъ даракъ така, че, като прави кржгове около дарака, последниятъ се движелъ и раздрѣнква вълната. За да обикаля дарака доброволно, на известно разстояние предъ него турили сѣно, което да привлича коня. По цѣли часове коньтъ гонѣлъ сѣното, но не могѣлъ да го стигне. Обаче, даракътъ се движелъ и вършилъ работа. Както коньтъ обикаля около дарака да гони сѣното, сжщото правятъ и хората. Въ живота на всѣки човѣкъ има по единъ даракъ и предъ него купъ сѣно, което той гони да стигне. Не е лошо, че човѣкъ гони сѣното, но трѣбва да знае, на каква основа е застаналъ.

Основата, на която съвременнитѣ хора стоятъ, трѣбва да бжде неподвижна. Човѣкъ трѣбва да мине отъ подвижната къмъ непо-

движната основа на живота, т. е. отъ условията на временния животъ къмъ вѣчния животъ. Следъ като обикалялъ цѣлъ день дарака, най-после коньтъ получава малко сѣно. Следователно, и човѣкъ, следъ като работилъ десетки години въ свѣта, при подвижна основа, накрая ще му се даде малко почивка. Ако нѣкой ученъ, писателъ или поетъ работилъ цѣлъ животъ за отечеството си и, въ края на краищата, критицитѣ го нападнатъ отъ всички страни, той се обезсърдчава, не иска вече да живѣе. Защо трѣбва да се обезсърдчава? Ако пъкъ не може да понесе критиката и се обезсърдчи, нека си постави за задача, да изучава обезсърдението, условията, при които се появява и т. н. Поне ще го разреши научно. Радвайте се, когато обезсърдението дойде при васъ. То ви дава възможность, като на ученъ човѣкъ, да го изследвате, да придобиете нови знания. Застанете въ положението на ученъ човѣкъ, изследвайте живота въ всѣка негова стѣпка, въ най-малкитѣ му прояви; изследвайте свѣтлината стѣпка по стѣпка, въ най-слабитѣ ѝ прояви; изследвайте любовта стѣпка по стѣпка, въ красивитѣ ѝ прояви.

Нека всѣки отъ васъ си постави за задача, цѣлъ месецъ да изследва мжнотиитѣ, страданията, обезсърденията си и да се произнесе, цѣлестъобразни ли сж, или не; при какви условия се явяватъ — благоприятни или неблагоприятни, външни или вътрешни. Колко-

то по-искренъ е ученикътъ въ изследванията си, толкова повече знания ще придобие. Нека всѣки си отбелязва въ тетрадка, като въ дневникъ, резултата на своитѣ научни изследвания.

Работете съзнателно върху себе си, да придобиете повече животъ, повече свѣтлина и повече любовъ. Животъ, свѣтлина и любовъ сж цѣлесъобразни срѣди, при които човѣкъ расте, цъпти и зрѣе.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мждростъта води къмъ истината.

*

9. Лекция отъ Учителя, държана на
13 ноемврий, 1927 г. София.

Скрититѣ сили

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Чете се резюме на темата: „Произходъ на тѣкачеството“.

Чете се темата: „Първиятъ рудокопачъ“.

Тема за следния пѣтъ: „Разлика между функциитѣ на алгебричните числа и функциитѣ на органическитѣ сили“.

Каква е задачата на съвременната наука? — Да подобри живота на човѣка чрезъ усилията на неговия умъ. Затова, именно, човѣкъ трѣбва да работи за развитието на своя умъ, да слиза съ него на физическия свѣтъ и да се качва въ умствения, т. е. да твори. Чрезъ науката човѣкъ дохожда до музиката, художеството, като изкуства. Въ тѣхъ той развива чувствителностъ, мекота, благородство. Обаче, има науки, изкуства и занаяти, които огрубяватъ човѣка. Запримѣръ, хирургътъ, съ постояннитѣ операции, огрубява; скулпторътъ, съ постоянното мачкане на глината, огрубява; тѣкачътъ, съ еднообразната работа, огрубява. За да не огрубява, човѣкъ трѣбва да смѣня предмета, съ който се занимава. Това нарича-

ме законъ за „смѣна на енергиитѣ“. Той има отношение и къмъ чувствата. Ако не смѣня чувствата си, човѣкъ огрубява. Който се движи въ една и сѣща посока на своитѣ мисли, чувства и постѣпки, въ края на краищата ще огрубѣе. Ако се храни изключително съ месо, човѣкъ огрубява. Съ какво може да се замѣсти месото? — Съ бобъ. За да бжде лесно-смилаемъ, трѣбва да се изхвърлятъ люспитѣ му. Тогава той е отлична храна. Добре е поне единъ пѣтъ въ седмицата да се яде бобъ.

Днесъ отъ всички се иска да преустроятъ тѣлото си, да го нагодятъ на сегашнитѣ условия. Не успѣятъ ли да направятъ това, тѣ не могатъ да използватъ новитѣ условия и често ще се демагнетизиратъ. Хора съ еднакви енергии се отблъскватъ и се проявяватъ грубо едни къмъ други. Това се забелязва особено между господари и слуги. Слугата може да смѣни състоянието на господаря си, да му повлияе по нѣкакъвъ начинъ. — Какъ? — Чрезъ храната. Ако господарьтъ му употребява една храна, той трѣбва да употребѣи друга, противоположна на първата. Чрезъ храната, въ господаря и въ слугата се развиватъ два вида магнетизмъ, които взаимно допълватъ нуждитѣ и на двамата. При това положение господарьтъ не се гнѣви на слугата си, но е доволенъ отъ него. Като го види, той му се усмихва, разговаря се приятелски съ него. Значи, ако господарьтъ яде кисели храни, слугата трѣбва да яде сладки храни, за да уравни

енергиитѣ на господаря си. Този законъ работи въ цѣлата природа, затова едни хора се хранятъ съ кисели храни, а други — съ сладки. Този законъ наричаме законъ за „уравновесяване на силитѣ въ природата“.

Като учите, вие трѣбва да смѣняте предметитѣ, за да се развива различенъ родъ енергия въ мозѣка. Направете следния опитъ: за една седмица занимавайте се по единъ часъ дневно съ алгебра, именно първия часъ следъ изгрѣването на слънцето. Не мислете, че ще придобиете голѣми знания, но ще събудите въ себе си особени енергии, чрезъ които ще свършите друга нѣкаква работа. Следъ това, опредѣлете втория часъ следъ изгрѣване на слънцето за изучаване на нѣкаква философска система. Като работите една седмица въ това направление, ще събудите въ себе си другъ родъ енергия. Презъ времето, когато се занимавате съ математика и философия, измѣрвайте врата си и широчината на ржката при китката, да видите разликата между енергиитѣ въ единия и въ другия случай и действието имъ върху кръвообрѣщението. Като разбиралъ този законъ, псалмопѣвецътъ казва: „Господи, на ранина ще Те призова“. Това значи: На ранина, преди изгрѣването на слънцето, ще се занимавамъ съ най-великата работа — общение съ Бога, да придобия енергия, съ която да свърша работата си презъ деня. Дето и да отиде човѣкъ, каквато работа да започне, той се нуждае отъ енергия. Вие трѣбва да

бждете външно и вътрешно богати, съ мощенъ духъ, широка душа, свѣтълъ умъ и съ благородно сърдце.

Радвайте се и благодарете, че живѣете при благоприятни условия, когато заедно съ васъ работятъ много хора и взаимно си помагате. Като изучавате математика, запримѣръ, вие се свързвате съ умоветѣ на всички, които работятъ въ тази посока и се импулсирате едни други. Въ древността не е било така. Малко хора сж работили тогава въ областта на науката, и всѣки самъ, съ малка външна помощъ, си е пробивалъ пътъ.

Препоръчвамъ ви да четете, да учите, да развивате всички мозъчни центрове. Добре е да четете Стария и Новия Заветъ, да изучавате живота и характера на пророцитѣ и апостолитѣ. Ако искате да имате тѣхнитѣ опитности, трѣбва да минете презъ тѣхния животъ, но нѣщата не се повтарятъ. Запримѣръ, опитноститѣ и животътъ на Мойсея, на Соломона и на другитѣ библейски личности никога нѣма да се повторятъ. Четете Еклисиастъ, правете анализъ и синтезъ на Соломоновата философия, въ която той казва: „За всѣко нѣщо има време“. Като изучавате характера и живота на велики личности, вие се ползвате отъ тѣхнитѣ опитности. Сжщото се отнася и до наукитѣ, съ които се занимавате. Ще дойде день, когато ще ги приложите въ живота си и ще се ползвате отъ тѣхъ.

Въ училищата се изучава математика на числата, но безъ да се прилагатъ въ психическия животъ на човѣка. Който знае живата математика, той я прилага въ всѣкидневния си животъ. Още съ ставането си отъ сънь той прави изчисления, съ колко хора ще се срещне презъ деня и какви преживявания ще има; следъ това, колкото косми паднатъ отъ главата му, той ги изброява и измѣрва, да разбере причинитѣ на падането имъ. Така той опредѣля, какво ще му се случи презъ деня. Ще кажете, че падането на космитѣ е маловажна работа. Не е така, космитѣ сж антени, чрезъ които човѣкъ се свързва съ духовния свѣтъ. Ето защо, не ги хвърляйте, дете попадне. Събирайте ги въ пликъ и, когато отидете на планината, накладете огънь и тамъ ги изгорете. Това означава почитание къмъ себе си. Ако човѣкъ себе си не почита, никога не може да почита ближния си. Сжщо така събирайте и ноктитѣ си и ги изгаряйте на планината, заедно съ космитѣ. Велико нѣщо е да знае човѣкъ живата математика, живата химия и т. н. Ако си химикъ, който познава живата, психическа химия, ти ще можешъ да анализирашъ слюнката си и всѣки день ще знаешъ, какво те очаква. Съставътъ на слюнката всѣки моментъ се мѣни и опредѣля промѣнитѣ, които ставатъ въ психиката на човѣка. Това е наука, която ще се изучава въ бъдеще.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате свѣтлината, да видите, че всѣки цвѣтъ има раз-

лични вълни, различенъ брой трептения въ различнитъ октави. Запримѣръ, червениятъ цвѣтъ въ долната октава има известенъ брой трептения, въ горната октава — другъ брой трептения. Колкото по-нагоре се качвате, до седмата октава, броятъ на трептенията все повече се увеличава, цвѣтътъ става по-мекъ, по-приятенъ.

Като изучаватъ трептенията на свѣтлина-та, както и вълнитъ, които тя образува, ученитъ дохождатъ до заключението, че енергията, която излиза отъ слънцето, докато дойде до земята, претърпява редъ трансформирания и най-после се проявява като свѣтлина, която ние възприемаме чрезъ очитъ си. Сжщото се отнася и до човѣшкото тѣло. Нашиятъ организъмъ е образуванъ отъ милиарди клетки, които иматъ свойствата на земята, да възприематъ слънчевитъ лъчи, да ги трансформиратъ и да задържатъ отъ тѣхъ необходимата прана за обновяване и лѣкуване. Ето защо, когато сте неразположени, прекжснете работата си и излѣзте вънъ, изложете гърба си известно време на слънце и следъ това продължете работата си. Отъ слънцето ще приемете това, което никаква философска мисль, никаква научна теория не може да ви даде. Знайте, че всѣка мисль, която възприемате непосредствено отъвънъ, има приложение въ живота ви; тя има своя форма и опредѣлено време за реализирането ѝ. Не я отблъсквайте,

но анализирайте я, да видите, отъ какви елементи е съставена.

Много отъ съвременнитъ хора мислятъ, че всичко знаятъ, че сж способни. Върно е това, но всѣки ще бжде поставенъ на изпитъ, да се види, какви дарби и способности носи въ себе си, какъвъ характеръ има. Затова е казано, че човѣкъ се изпитва въ трудни, въ усилни времена. При благоприятни условия всѣки е добъръ, но важно е, какъ ще се прояви при неблагоприятни условия.

Въ Варненско, въ село Николаевка имало единъ голѣмъ чифликчия. Дворътъ му билъ пъленъ съ кокошки, оборитъ му — съ говеда, хамбаритъ — съ жито. Жена му, на име Менекша, живѣла като царица въ голѣмитъ си кжщи, добре наредени и постлани, обиколена съ слуги и слугини, готови да изпълняватъ заповѣдитъ ѝ. Случило се, че мжжътъ ѝ загубилъ нѣщо въ предприятията си и почналъ постепенно да обеднява. Здравето му се разстроило, той заболѣлъ и единъ день умрѣлъ. Менекша, известна по своя мързелъ на цѣлото село, се видѣла въ чудо. Плакала, роптала противъ сждбата, сърдила се на слугитъ си, на съседитъ си, че я изоставили, но съ това не могла да си помогне. Понеже била умна, тя започнала да мисли, какво да прави, какъ да си помогне, за да излѣзе отъ новото си положение. Най-после съзнала, че единствена тя може да си помогне: скочила на кракъ и започнала сама да си гледа кж-

щата — да чисти, да мете, да готви. Най-после дошла и до стана, до който никога не се докосвала. Оттукъ-оттамъ, тя насновала прежда и започнала да тъче. Денъ следъ день тя ставала все по-опитна, докато се усъвършенствувала и започнала да тъче най-сложни нѣща и да учи даже съседкитѣ си. Какъ стана това нѣщо, че Менекша се преобрази? Труднитѣ условия въ живота ѝ събудиха скрититѣ сили и възможности въ нея. Тя се прояви и разбра смисъла на живота.

Следователно, радвайте се, когато дойдатъ трудни условия въ живота ви. Тѣ представятъ преса, която ще ви застави да пуснете маслото, което криете въ себе си. Не може ли всѣки отъ васъ да бжде новата Менекша, да даде ходъ на Божественото въ себе си, да прояви доброто и благородното, което е вложено въ душата му? Вѣрвамъ, че всѣки може да бжде нѣщо повече отъ Менекша. Нѣма да философствувате, защо това е така, а не иначе. Нѣма да подражавате на този, на онзи, но всѣки ще изнесе нѣщата идейно, както сж вложени въ душата му, както той ги разбира. Каквото кажете, каквото правите, да почива на истината, която не търпи нищо нечисто, нищо излишно.

Нови времена идатъ, нова култура се създава. Отъ старото споменъ нѣма да остане. Отъ него ще извадите само онова, което е добро, свѣтло и красиво. Останалото ще мине презъ огънь. Старитѣ мѣхове, т. е. старитѣ

форми и разбирания сж отживѣли времето си, нищо ново не могатъ да държатъ. Турете на- страна старото, приемере новото и вървете напредъ.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъ-дростъта води къмъ истината.

*

10. Лекция отъ Учителя, държана на
20 ноемврий, 1927 г. София.

Мѣрки въ живота

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Чете се резюме на темата: „Произходъ на рудокопачеството“.

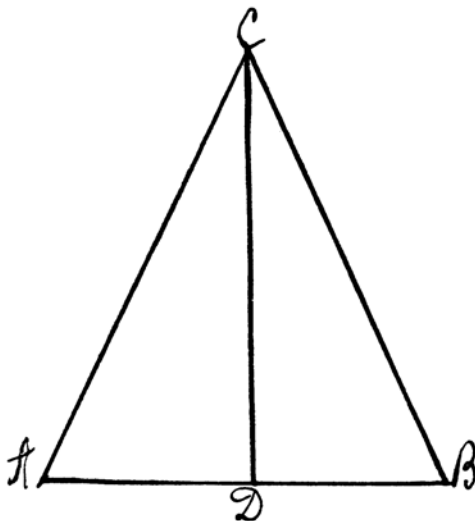
Чете се темата: „Разлика между функциитѣ на алгебрическитѣ числа и функциитѣ на органическитѣ сили.“

Каква е разликата между механическитѣ и органическитѣ действия? Изобщо, механическитѣ действия сж прости. Може ли да се прояви механическо действие безъ участието на разумна сила? Виждате, че единъ камѣкъ се тѣркаля отъ планината, или вода извира отнѣкъде. Механическо действие ли е падането на камѣка? Като изучавате механическитѣ и органическитѣ функции, виждате, че причинитѣ, за да се извършватъ пѣрвитѣ действия сж външни, а за вторитѣ — вътрешни; механическитѣ действия сж прости, органическитѣ — по-сложни, а психическитѣ — най-сложни.

Представете си, че имате единъ равнобедренъ тригѣлникъ, съ основа 5 см., а бедра — 30 см. (фиг. 1.) Ако основата АВ се уве-

личава, а бедрата оставатъ сжи, височината CD се намалява. Върхътъ C на тригълника представя мѣстото, отдето идатъ човѣшкитѣ

фиг. 1.

желания. Тогава казваме: колкото по-голѣма е устата на човѣка, т. е. правата AB , толкова по-близко до него идатъ желанията му; колкото по-малка е устата, толкова повече се отдалечаватъ желанията му, т. е. обектитѣ му сж далечъ. По устата на човѣка се познава още, много ли яде, или малко.

Сега ще ви дамъ работа за цѣла година. Раздѣлете се на групи, да изучавате всички удове на човѣка, както и вървежа, движенията му и т. н. Една група ще вземе да изучава очитѣ, друга — ушитѣ, трета — веждитѣ,

четвърта — носа, пета — устата, шеста — челото, седма — скулитъ на лицето, осма — брадата, девета — ржцетъ, десета — краката. Останалитъ групи ще изучаватъ движенията, вървежа на волеви, енергични хора, както и на слабоволни, пасивни. Ще наблюдаватъ хората откъмъ лицето, откъмъ гърба, за да изучите най-дребнитъ прояви на характера имъ. Безъ наблюдения нищо не можете да постигнете.

Когато наблюдаватъ хората, съ цель да ги изучаватъ, винаги взимайте два крайни типа — активенъ и пасивенъ типъ. Ако изучаватъ ушитъ имъ, запримъръ, ще наблюдаватъ ухото на активния, после на пасивния и ще направите разлика между тѣхъ. Щомъ научите двата вида уши, между тѣхъ ще поставите всички останали. Следъ това намѣрете други два типа — единиятъ интелигентенъ, а другиятъ неинтелигентенъ; изучете ушитъ имъ поотдѣлно и следъ това направете разлика. Най-после сравнете ушитъ на други два типа хора: добродетеленъ и недобродетеленъ. Сравнете ушитъ имъ и отбележете разликата помежду имъ. Като правите своитъ изследвания, ще дойдете до заключение, коя частъ отъ ухото отговаря на интелигентността, коя на добродетельта и коя на жизнеността въ човѣка. Всѣки трѣбва да си има тевтерче, да отбелязва наблюденията си, както и деня, часа и времето, презъ които ги е правилъ. Сжщо така ще рисуваме. Каквото наблюдаватъ — ухо,

око, уста, ще рисувате. Безъ рисунки нищо не можете да научите. Следъ една година съзнателна работа, всѣки ще има по една специалностъ. Както правите наблюденията върху уши-тъ, така ще правите и за останалитѣ удове. Който изследва челото на човѣка, ще спре вниманието си и върху кожата му. Кожата на интелигентния човѣкъ е нѣжна, мека. По черепа се познава интелигентния отъ неинтелигентния. Това ясно се вижда по дебелината на костта.

Изобщо, при изследванията, ще се стремите да не пресилвате нѣщата. Всѣко пресилване на фактитѣ ви отдалечава отъ истината. Ако челото на човѣка е вдлъбнато по срѣдата, той не може да бжде историкъ, паметта му е слабо развита. Като разглеждате челото на математика, на естественика и на историка, виждате разликата между тѣхъ. Като изучавате черепитѣ на хората, ще познаете тѣхнитѣ религиозни и политически убеждения, ще знаете, кой е православенъ, католикъ, евангелистъ, демократъ, социалистъ и т. н.

Като ученици, вие трѣбва да придобивате нови, положителни знания, за да можете съ тѣхъ да въздействувате на себе си и на окръжаващитѣ. Ако сте учители, ще знаете, какъ да въздействувате на децата, да имъ помагате. Едно докосване на учителя до нѣкой центъръ на главата на ученика може да трансформира енергията му и да го облекчи. Ако иска да накаже ученика си, учителятъ не трѣб-

ва да го дърпа за горната част на ухото му, но да го хване отдолу, за месестата част, и леко да я дръпне надолу. Ако детето е разгнѣвено, да пипне леко съ двата си пръста върха на носа му. Дразненето на човѣка не се дължи на нѣкаква вътрешна, органическа причина, а на външни причини — противодействия, мжнотии и др.

Една отъ опаснитѣ страни въ човѣка е, да вижда отрицателното въ живота, въ себе си и въ окръжаващитѣ. Понеже всѣки човѣкъ, всѣко нѣщо има две страни — добра и лоша, положителна и отрицателна, той трѣбва едновременно да вижда и дветѣ, да ги съпоставя, изследва, анализира, претегля и тогава да спре вниманието си на неизмѣнното, на доброто въ човѣка. Всѣки човѣкъ има нѣщо добро и възвишено. Следователно, бждете справедливи първо къмъ себе си, а после къмъ окръжаващитѣ. Първо мѣрете, претегляйте нѣщата, а после правете заключения.

Казано е въ Писанието: „Изпитвайте нѣщата, но доброто дръжете“. Сега и на васъ казвамъ: Изучавайте и доброто, и лошото, но доброто дръжете. Нека доброто бжде основа на живота ви, върху която да градите.

— Само свѣтлиятъ път на мждростѣта води къмъ истината.

*

11. Лекция отъ Учителя, държана на
27 ноемврий, 1927 г. София.

Лжчъ на пробуждане

— Само свѣтлиятъ пжть на мждростъта води къмъ истината.

Размишление

Чете се резюме на темата: „Разлика между функциитѣ на алгебрическитѣ числа и функциитѣ на органическитѣ сили“.

За следния пжть нѣкой да напише нѣщо върху темата: „Разлика между химия и алхимия“.

Напишете на черната дѣска изречението: „Изворитѣ на живота вече протичатъ и образуватъ малки поточета, които поливатъ цвѣтята“. За следния пжть внесете едно малко подобрение въ изречението, да го направите по-звучно, за да му намѣрите съответна мелодия. Къмъ кой астрологически знакъ спада даденото изречение? — Къмъ Водолѣй. Въ кои думи се крие силата на това изречение? — Въ изворитѣ и въ поточетата. Въ коя гама бихте наредили тази пѣсень? — По съдържание тя е мажорна. Но въ протичането има нѣщо миньорно, защото поточетата срѣщатъ препятствия на пжтя си. Значи, отъ мажорна тя минава въ миньорна гама.

Съвременната наука изучава предмети и тѣла отъ цѣлата природа: минерали, камъни,

метали отъ неорганическия свѣтъ; следъ това влиза въ органическия, като изучава растения, животни и най-после дохожда до човѣка. Сжщевременно тя изучава различнитѣ микроби, които причиняватъ болести. Какво придобива човѣкъ, запримѣръ, ако изучи свойствата на холернитѣ бацили? Като ги изучава, той търси начинъ да се предпази отъ тѣхъ и, ако е заболѣлъ, да знае, какъ да се лѣкува. Една опасностъ има при това изучаване: въ ума на човѣка се задържатъ различни впечатления отъ опаснитѣ бацили и трѣбва да мине известно време, докато се освободи отъ тѣхъ. Сжщото става, когато човѣкъ храни отрицателни чувства: завистъ, омраза, злоба, ненавистъ, съмнение и т. н. Кога се озлобява човѣкъ? — Когато срѣща известни противодействия. При това, той се озлобява на предмета или на човѣка, който се изпрѣчва на пътя му като препятствие. Когато нѣкой се изпрѣчва на пътя ти на време и безъ време, най-после той ти омръзва. Понѣкога и хубавитѣ нѣща омръзватъ на човѣка и започватъ да му се втрѣсватъ. Той се отвращава отъ храни, които не му хармониратъ, сжщо отъ мисли и чувства, които не може да възприеме въ себе си. Последното отвращение наричаме „морално отвращение“.

Като изучавате злобата и омразата, виждате, че тѣ взиматъ участие и въ биологическитѣ процеси на живота. Къде, именно? — Въ коренитѣ. Коренитѣ на растенията отдѣ-

лятъ киселини, които разтварятъ твърдитъ вещества на почвата и ги използватъ като хранителни сокове. Такова нѣщо представятъ злобата и омразата за коренитъ на живота. Клонетъ и цвѣтоветъ на живота се хранятъ съ положителни мисли и чувства, съ добродетели. Ето защо, като се натъквате на отрицателни чувства и мисли, не се борете съ тѣхъ, но ги отправяйте къмъ коренитъ на живота, дето вършатъ добра работа. Не дръжте злобата и омразата въ клонетъ и цвѣтоветъ на вашия животъ, да не ви тровятъ. Въ коренитъ е мѣстото имъ, а не въ клонетъ и цвѣтоветъ. Който не разбира това, той страда, мъчи се и боледува. Хората страдатъ отъ размѣстване на нѣщата. Като поставятъ всѣко нѣщо на своето мѣсто, страданията сами по себе си изчезватъ.

Мнозина говорятъ за личностъ и индивидуалностъ, но ги объркватъ. Това сж две различни нѣща, съ строго опредѣлени мѣста и свойства. Личността представя външната страна на човѣка, неговитъ листа и цвѣтове, съ които всѣка пролѣтъ се облича и следъ време се освобождава отъ тѣхъ. Индивидуалността е вътрешната страна на човѣка, която остава съ него. Тази страна наричаме духовно, Божествено начало въ човѣка. Въ личността влизатъ страсти, желания, унии, щеславие, стремежъ къмъ богатство, къмъ ядене, пиене и т. н. Значи, личността се стреми къмъ външни, преходни нѣща, а ин-

дивидуалността — къмъ вѣчни, трайни нѣща.

Съвременната култура се дължи отчасти на стремежитѣ на личността, а духовниятъ животъ — на стремежитѣ на индивидуалността въ човѣка, която се стреми къмъ благородното и възвишеното. При това положение човѣкъ е готовъ на жертви за великото въ свѣта, но никога не се жертвува за личното въ себе си. Личността може да се жертвува за индивидуалността, но никога не става обратното. Личността се безпокои, смущава се да не пропадне, да не изгуби нѣщо, а индивидуалното въ човѣка се проявява тихо, спокойно, съ вѣра, че всички работи ще се наредятъ добре. Личността умира, а индивидуалното въ човѣка страда. То служи като съединителна връзка между човѣка и душата. Личното прави човѣка недоволенъ, затова казваме, че, докато живѣе въ своята личностъ, човѣкъ никога не може да се задоволи; като проявява индивидуалното въ себе си, човѣкъ е доволенъ отъ всичко, защото знае, че изворитѣ на живота постоянно текатъ. Животътъ на личността е изигралъ своята роля. Време е вече да отстъпи мѣстото си и да отиде на заденъ планъ, да слугува. Досега личността е била господарка, отсега нататъкъ тя ще слугува. Когато се казва въ Писанието, че човѣкъ трѣбва да даде отчетъ за своя животъ, това се отнася до личността. Тя трѣбва да отговаря за всичко, което е направила, и да отстъпи назадъ.

Като влѣзатъ въ новия животъ, хората искатъ веднага да ликвидиратъ съ личния животъ. Това е криво разбиране. Невъзможно е човѣкъ да се откаже отъ личния си животъ, като особенъ родъ енергии, отъ които организъмътъ естествено се нуждае. Енергиитѣ на личния животъ трѣбва да се трансформиратъ, а не да се унищожатъ. Казано е, че плътъ и кръвъ нѣма да наследятъ Царството Божие, но безъ плътъ и кръвъ, като облѣкло на душата, последната не може да се развива, не може да се прояви. Когато висшиятъ животъ се облѣче въ плътта, последната, по благодатъ, се ползува отъ богатата на живота. Тази е причината, която заставя обикновения човѣкъ да се стреми къмъ висшето, Божественото Начало, което работи чрезъ човѣка и въ по-долнитѣ сръди. Ако душата се изложи направо върху действието на Божия Духъ, тя не може да издържи. Тя ще повѣхне, както повѣхва нѣжниятъ цвѣтецъ подъ силнитѣ слънчеви лъчи. Той се нуждае отъ мека, приятна свѣтлина. И душата се нуждае отъ плътта, като покривка, която я пази отъ силнитѣ лъчи на Духа. Който не разбира този законъ, плаши се отъ плътта, отъ личността си, иска да убие тѣхния животъ. Той мисли, че тѣ сж спънка за неговото духовно развитие. Да убиешъ живота на плътта и на личността въ себе си, това значи, да премахнешъ условията за проява на Божественото, на своята душа. Тѣ сж инструментътъ, на

който душата свири. Какво ще прави цигуларътъ безъ цигулка? Какъ ще изрази музиката, която носи въ себе си? Следователно, не се страхувайте отъ плътта и отъ личността си, но работете усилено съ мисълта си, да се справяте съ всички отрицателни, нисши и кошмарни състояния. Да усилва мисълта си и да работи съ нея, това е първата задача на ученика.

Помнете: каквато мисъл носи човѣкъ въ подсъзнанието, това става. Ако въ подсъзнанието си държи песимистични мисли, песимистъ става. Песимизмътъ не е само философска система, за която нѣкои философи говорятъ, но състояние, въ което изпадатъ и хората, и животнитѣ. И кучето изпада въ песимизмъ. Но достатъчно е да дойде нѣкое кученце при него, да си поиграе, да му донесе една костъ, за да се освободи отъ песимизма. Като види, че нѣкой го обича, грижи се за него, кучето се освобождава отъ песимистичното настроение. Кога изпада човѣкъ въ песимизмъ? — Когато мисли, че хората не го оценяватъ, не му мислятъ доброто и търсятъ начинъ да го изиграятъ. Песимистичното състояние въ човѣка се дължи на влиянието на Сатурна. Сатурнъ е материалистъ, паднало величие. Той е детрониранъ Богъ. Каквото и да му говорите, той казва: Азъ съмъ билъ между боговетъ, какво ли не съмъ видѣлъ и опиталъ. Много нѣща е видѣлъ Сатурнъ, много нѣща е опи-

талъ, но любовта не е опиталъ. Къмъ всички е недовърчивъ, но като види Луната, особено Венера, веднага измѣня възгледитѣ си.

Кога измѣня човѣкъ възгледитѣ и настроенията си? — Когато срещне своя любимъ приятелъ, когото не е виждалъ десетки години. Любовта му къмъ неговия приятелъ става причина да се пробуди Божественото, висшето съзнание въ него. Това значи, да изложи душата си на мекитѣ, приятни лжи на свѣтлината, които галятъ и повдигатъ човѣка. Отваряйте сърдцето и ума си за тѣзи лжи, да растете и да давате плодъ. Не запушвайте прозорцитѣ на душата си за тѣхъ. Тѣ идатъ и заминаватъ, не имъ поставяйте изкуствени прегради. Трѣбва ли да чакате външна помощъ, да дойдатъ разумни същества отъ високъ свѣтъ, тѣ да отварятъ прозорцитѣ ви и да ви освобождаватъ отъ товара ви? И тѣ могатъ да дойдатъ, но по-добре е човѣкъ да разчита на себе си. Щомъ стане отъ сънь, веднага да отвори прозорцитѣ на ума и на сърдцето си, да възприема мекитѣ и топли лжи на свѣтлината.

И тѣй, дойдете ли до нѣкаква мжнотия, изпитание или препятствие, кажете си: Азъ съмъ по-уменъ отъ животното, по-уменъ съмъ и отъ кучето, което лесно се справя съ мжнотиитѣ си. Вържете едно куче и единъ конь съ вжже и вижте, какво ще правятъ. Кучето не чака да дойде господарьтъ му, да го освободи. То прегризва вжжето и се освобождава.

Коньтъ ще умре вързанъ, но нѣма да прегризе вжжето. Ако скорпионътъ се види заграденъ съ огънь, той вади жилото си и самъ се пробожда, не чака да дойде нѣкой да го освободи, нито се оставя живъ да изгори. Това сж отрицателни, специфични прояви на сжществата, не сж общи прояви на живота. Отрицателнитѣ прояви и злото не представятъ смисъла на живота. Затова, стремете се къмъ доброто, а понѣкога, като нѣма какво да работите, спрете вниманието си и върху злото.

Сега, нека всѣки се опита да създаде мелодия на дадения текстъ. Това се изисква главно отъ музикантитѣ. Добре е човѣкъ да привикне да пѣе, да трансформира състоянията си, да издържа, да подобрява здравето си. Чрезъ пѣние и свирене човѣкъ става по-здравъ, калява волята си. Волевитѣ хора могат да пѣятъ. Новата култура изисква пѣвци и музиканти. Който не може да пѣе и да свири, не може да влѣзе въ новата култура. Човѣкъ трѣбва да пази гласа си, да не огрубѣе. Грубиятъ гласъ се отразява вредно върху мислитѣ и чувствата на човѣка. Затова е казано въ Писанието: „Пѣйте и веселете се въ Господа“. Който пѣе, не огрубява и не остарява. Той носи изкуството въ себе си. Стремете се да придобиете нѣкакво изкуство. Живописъта, музиката, поезията сж изкуства, които облагородяватъ човѣка. Изкуство, наука и занаятъ сж условия за развиване и обработване на човѣшкия умъ, на човѣшкото сърдце и тѣло.

Да се върнемъ къмъ изречението: „Изворитѣ на живота протичатъ, и малкитѣ поточета цвѣтята поливатъ“. Цвѣтята представятъ човѣшкитѣ мисли и чувства, които се поливатъ отъ извори и поточета. Наредете думитѣ въ стройна, поетична форма, която да задоволи първо вашето вътрешно чувство, а следъ това ѝ дайте съответна мелодия.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

12. Лекция отъ Учителя, държана на
4 декемврий, 1927 г. София.

Химия и алхимия

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината

Р а м и ш л е я и е .

Чете се темата: „Разлика между химия и алхимия.“

Може ли да се говори за нѣща, които не съществуватъ? Може ли да се говори за алхимически процеси въ природата? Ако не съществуваха, нѣмаше да се говори. Въ природата се извършватъ и химически, и алхимически процеси, затова се говори за тѣхъ. Тѣзи процеси вървятъ успоредно. Какви имена ще имъ турите, не е важно. Еднитѣ процеси започватъ съ сричката „хи“, а другитѣ съ сричката „ал“. Това сж два обратни пропеса, каквито сж силитѣ, които излизатъ отъ лѣвия и отъ дѣсния палецъ, показалецъ на човѣка. Тѣзи сили ще се срещнатъ нѣкога въ вѣчността.

Явява се другъ въпросъ: могатъ ли правитѣ линии да се пресичатъ? — Могатъ. Като се пресичатъ, тѣ образуватъ плоскости. Значи, правата линия се явява като възможностъ на точката. Като се движи, точката образува плоскостъ. И плоскостъта се движи и

образува тѣло. Като намѣри пѣтя на правата линия, човѣкъ намира пѣтя на плоскостѣта. Отъ плоскостѣта пѣкъ той намира пѣтя на тѣлото.

Защо сѣществуватъ химията и алхимията?—Защото сѣществуватъ хора на земята. Ако нѣмаше хора, нѣмаше да сѣществуватъ нито химия, нито алхимия. Химията изучава външната страна на свѣтлината, алхимията изучава цвѣтоветъ на свѣтлината, начина, по който се боядисва. Значи, алхимията изучава вътрешната страна на нѣщата. Че е боядисана свѣтлината, познаваме, когато се прекара презъ нѣкоя призма. Какво ви интересуватъ частицитѣ „ал“ и „хи“? Тѣ иматъ смисълъ за васъ дотолкова, доколкото сѣ свързани съ живота.

Следователно, човѣкъ може да проникне въ науката дотолкова, доколкото има представа за живота. Казватъ, че, за да станатъ нѣщата, човѣкъ трѣбва да мисли. Не е така. Нѣщата ставатъ само тогава, когато мисълта е носителка на живота. Христосъ казва: „Азъ съмъ пѣтътъ, истината и животътъ“. Подъ думата „пѣтъ“ Христосъ разбира всички науки, събрани въ едно цѣло; подъ думата „истина“ Той разбира целитѣ, които наукитѣ преследватъ; подъ думата „животъ“ Той разбира онова начало, което използва наукитѣ и тѣхнитѣ цели. Докато не разбира живота, човѣкъ не може да се нарече дете на природата. Щомъ започне да разбира живота, той постепенно се оформява, и отъ каша се превръща въ

твърдо тѣло, което може да издържа на външните условия. Животът трѣбва да се внесе въ науката, т. е. така да се оформятъ нѣщата, че да излѣзе отъ тѣхъ вода. Ще кажете, че това сж фантазии на мисълта. Не сж фантазии, а реалностъ. Водата символизира живота. Значи, всѣко нѣщо трѣбва да носи животътъ въ себе си. Нѣма ли животътъ въ нѣщата, тѣ нищо не струватъ. Всички хора се нуждаятъ отъ животътъ. Каквото хванатъ, да потече отъ него вода.

Кжде е силата на живота? — Въ слънцето. Алхимицитѣ взиматъ златото като символъ на живота. Тѣ свързватъ златото съ слънцето. За да разбере, какви сили се криятъ въ слънцето, първо човѣкъ трѣбва да изучава благородните метали, свойствата имъ и законитѣ, на които тѣ се подчиняватъ. Старитѣ алхимици сж търсили начинъ да превръщатъ неблагородните метали въ благородни. Тѣ сж търсили още и жизнения елексиръ — нѣкои сж го намѣрили, а нѣкои продължаватъ да го търсятъ. Които сж го намѣрили, наричаме „посветени, светии, гении на човѣчеството“.

Съвременната наука трѣбва да служи на живота. Затова и на васъ казвамъ: Изучавайте всичко онова, въ което можете да вложите животътъ. Дръжте идеята за живота, като свещена идея въ ума си. Мислите ли за живота, каквато тъмнина и да имате въ съзнанието си, ще се разпрѣсне. Любовта ражда живота. Стремете се тогава къмъ любовта,

за да придобиете живота, който осмисля нѣщата. Вложите ли животъ въ науката, всички нейни отрасли придобиватъ смисълъ. Нека всѣки отъ васъ почне да изучава по единъ предметъ — математика, естествена история, химия, физика, философия, но съ ново разбиране, съ нова свѣтлина. При това положение, времето, което посветите на науката, ще се възнагради. Възнаграждението се заключава въ развиване на скрититѣ сили въ човѣка, чрезъ които той се свързва съ разумната природа, както и съ сжществата отъ разумния свѣтъ.

Като ученици, стремете се къмъ положителното, къмъ неизмѣнното, къмъ вѣчното. Това е съзнателниятъ, разумниятъ животъ. Човѣкъ се стреми къмъ вѣчния животъ, т. е. къмъ безсмъртието. Това е крайната целъ на алхимията. Да бждешъ истински алхимикъ, това значи, да придобиешъ безсмъртието. Всѣки ученъ се стреми къмъ безсмъртието. И, като не може още по естественъ пѣтъ да го придобие, той пише, изобретява нѣща, съ целъ да обезсмърти името си. Да обезсмърти човѣкъ името си, това значи, той самъ да живѣе въ бждещитѣ поколѣния. Въ сжщность, и като умре, човѣкъ продължава да живѣе въ необятната природа. Дали съзнава или несъзнава това, той живѣе. За предпочитане е да съзнава нѣщата, но, и като не съзнава, фактитѣ си оставатъ вѣрни и неизмѣнни.

Желая ви да бъдете истински алхимици,
да придобиете безсмъртието.

— Само свѣтлиятъ пжть на мъ-
дростъта води къмъ истината.

*

13. Лекция отъ Учителя, държана на
11 декемврий, 1927 г. София.

Естествена срѣда

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Тема: „Причини за ограничения“.

Всички хора говорятъ за свобода, но, въпрѣки това, се ограничаватъ едни други, и всѣки самъ се ограничава. Видни хора, професори, учители, проповѣдници, като излѣзатъ да говорятъ, стѣсняватъ се, чувствуватъ се ограничени. Трѣбва да мине известно време, докато се освободятъ. Една отъ причинитѣ за ограниченията и стѣснението на хората е страхътъ. Всѣки се страхува да не изгуби ценното, което носи въ себе си.

Генералъ и полковникъ обикалятъ позицитѣ въ време на сражение. Неприятелътъ ги обстрелва, гранати и куршуми се сипятъ около тѣхъ. — Какъ сте, господинъ генералъ? — запитва полковникътъ. — Много добре. — Ами вие? — И азъ съмъ много добре. И двамата сж много добре, но зжбитѣ имъ тракатъ. Не е лесно да вървишъ подъ дѣждъ отъ куршуми и гранати. Всѣки моментъ животътъ ти е изложенъ на опасностъ. Какво по-ценно има човѣкъ отъ живота? Не е лес-

но да обикаляшъ позициитѣ въ време на бой и да не мислишъ за живота си.

Представете си, че въ този моментъ накарамъ нѣкой отъ васъ да изпѣе една пѣсень. Той веднага ще почувствува едно стѣснение, едно ограничение. Не е лесно, гранати хвърчатъ изъ въздуха. Отъ нѣкоя позиция ще профучи една граната, ще ви уплаши. Страшни гранати сж критицитѣ. Започвашъ да пѣешъ, но взимашъ невѣренъ тонъ — веднага една граната ще профучи къмъ тебе. Какъ ще пѣете при това положение? Другъ е въпросътъ, ако излѣзете да пѣете въ приятелска срѣда, дето нѣма куршуми и гранати.

Нека всѣки отъ васъ прочете първа глава отъ Евангелието на Иоана и да спре вниманието си върху стиховетѣ отъ 6—14, които сж наредени музикално. Шестиятъ стихъ е: „Имаше чловѣкъ проведенъ отъ Бога, името му Иоанъ.“ Както виждате, Словото е предадено въ музикална форма. Това показва, че всѣка речъ може да се изрази музикално. Въ бъдеще хората ще могатъ да си говорятъ музикално; вмѣсто да говорятъ, ще пѣятъ. Това е новъ начинъ на отношения между хората. Операта не е ли музикално говорене? На каква гама ще се разговарятъ хората, не е важно — може и на мажорна, може и на миньорна гама. Мажорната гама е по-ограничена, а миньорната по-богата на изрази. Като пѣе, човѣкъ прави движения, както въ операта.

Изпфйте първата фраза „Имаше чловѣкъ провoденъ отъ Бога, името му Иоанъ“ съ движения. При това, трѣбва да знаете, коя дума е най-силна, нея да поставите на първо мѣсто или да ѝ дадете нуждното ударение. Думитѣ могатъ да се степенуватъ, както и числата. Степенуванитѣ числа представятъ стѣпалата на човѣшкото развитие. Запримѣръ, числата 2, 2², 2³ показватъ фазитѣ, презъ които човѣкъ е минавалъ. Първоначално човѣкъ се е хранилъ съ вода, понеже се е движилъ въ водна срѣда, подобно на рибитѣ. Постепенно той сгжствявалъ храната си, докато дошълъ до твърдата храна. Каквата храна употребява човѣкъ, такъвъ е и характерътъ му. Както външната срѣда указва влияние върху характера и развитието на организмитѣ, така сжщо и храната имъ влияе. Рибата, запримѣръ, живѣе въ водата, но нѣма вътрешна топлина. Тя е студенокръвна, защото има повече електричество въ организма, отколкото магнетизъмъ. Тя има малко вода въ себе си. Нѣкои хора приличатъ на рибата. Мисълта имъ е логическа, но студена, малко вода иматъ въ себе си. Когато чувствата преодоляватъ, мисълта на човѣка е топла, магнетична.

Въ пжтя на развитието си, човѣкъ минава отъ областта на чувствата къмъ мисълта, т. е. въ умствения свѣтъ. Онзи, за когото мисълта става необходимостъ, живѣе въ умствения свѣтъ. За него четенето, ученето е такава храна, както хлѣбътъ. Престане ли да

чете и да учи, той усъща голѣма загуба на енергия, каквато при лишението си отъ хлѣбъ. Да лишишъ единъ човѣкъ отъ умствена храна, това значи, да го подложишъ на гладъ и страдание. Не е такава положението на онзи, който не е дошълъ до умствения животъ. Като се нахрани, като задоволи жаждата си и като подиша чистъ въздухъ, той казва: Нищо повече не ми трѣбва. Достатъчно е да чуя отукъ-оттамъ, какво става по свѣта — повече не се интересувамъ. Който се интересува отъ развитието на човѣка, на всички живи същества, той чете не само писани книги, но и по камънитѣ, по изворитѣ, по листата, по дърветата. Много книги има въ живата природа, но човѣкъ трѣбва да се отвори за тѣхъ, да ги разбира. Въ бждеще, когато хората ще си служатъ съ шестото чувство, ще четатъ книгитѣ на природата, ще ги разбиратъ и ще се ползватъ отъ тѣхъ.

За да се домогнатъ до живота на нисшитѣ същества, каквито сж микробитѣ, ученитѣ си служатъ съ микроскопи, увеличаватъ ги нѣколко хиляди пѣти и така ги изучаватъ. Обаче, това увеличение е временно. Не можете да увеличите нѣщата изкуствено, да измѣните естествениѣ мѣрки, които имъ сж дадени. Запримѣръ, ако човѣшкото лице се увеличи, човѣкъ погрознява. Много естествено. Съ увеличаване размѣритѣ на човѣшкото лице трѣбва да се увеличатъ размѣритѣ на всичкитѣ окръжаващи тѣла, даже и на земята. Не стане

ли това, явява се вече известна дисхармония, която нарушава красотата въ природата. Значи, размъритъ на човѣшкото лице отговарятъ на първичния планъ на Битието. Ако ги увеличите или намалите, вие дохождате до илюзиитъ на живота.

Голѣмината и тежестъта на земята определятъ голѣмината и тежестъта на всички същества, които живѣятъ на нея. Чрезъ мисълта си човѣкъ може да увеличи и намали теглото си. Достатъчно е да мисли само за земни работи, за да увеличи теглото си; като мисли за възвишени работи, за небето, теглото му се намалява. Той става лекъ, подвиженъ, едва стѣпва на земята. Като изучавате хода, вървежа на човѣка, ще познаете, дали е материалистъ, или идеалистъ. Материалистътъ стѣпва тежко, грубо, а идеалистътъ — леко, едва се докосва до земята. Обаче, докато е на земята, човѣкъ не трѣбва да се вдига много високо. Ще кажете, че, който лети високо, е безстрашенъ човѣкъ. На земята нѣма абсолютно безстрашни хора. Даже и авиаторитъ, които минаватъ за безстрашни, като се намърятъ на голѣма височина въ пространството, изпитватъ страхъ, чувство на самота, на отдалечаване отъ земята. Щомъ се почувствуватъ сами, тѣ искатъ да се върнатъ назадъ. Това сж изпитвали много писатели и поети. Чрезъ мисълта си тѣ се издигатъ високо въ пространството и дохождатъ до такава височина, която не могатъ да издър-

жатъ повече и веднага слизатъ на земята. Чрезъ мисълта си тѣ сж стигали и до слънцето, но и тамъ не сж останали.

Не е лесно да живѣе човѣкъ въ срѣда, за която не е приготвенъ. Мнозина мечтаятъ да влѣзатъ въ общество на благородни, учени, възвишени хора, но, като попаднатъ между тѣхъ, чувствуватъ се самотни, никой не имъ обръща внимание, поради което искатъ да се върнатъ въ домоветѣ си. Тази атмосфера за тѣхъ е непоносима. Ще напуснатъ обществото на ученитѣ, но нѣма да се върнатъ праздни. Ще имъ напълнятъ торбитѣ и ще кажатъ: Идете си съ здраве и кажете на близкитѣ си, какво сте чули и видѣли между насъ. Когато влиза въ известна срѣда, човѣкъ трѣбва да бжде готовъ за нея. Иначе, и между учени и възвишени сжщества да влѣзе, пакъ ще се почувствува незадоволенъ. За да не се отегчава, човѣкъ трѣбва да намѣри своята естествена срѣда, която помага за развитието му. Голѣмото разнообразие въ природата е причина за сжществуването на различни срѣди.

Колко време може да живѣе човѣкъ между ученитѣ? Колко време светията може да живѣе въ пустинята? Когато светията прекара известно време въ пустинята, той изпитва голѣмо напрежение и търси начинъ да се освободи отъ събралата се въ него умствена енергия. Той слиза между хората, разговаря се съ тѣхъ, сподѣля придобитото

си знание и отново се връща въ пустинята, доволенъ и облекченъ. Никой светия не е останалъ докрая на живота си въ пустинята. Той трѣбва да влѣзе между хората, да имъ предаде знанието си, да се обмѣни съ тѣхъ. Какъ получава той своитѣ знания? — Чрезъ съзерцание, размишление и наблюдение. Той наблюдава растенията и камѣнитѣ, отъ тѣхъ взима примѣръ на търпение и издържливостъ.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате срѣдата, въ която живѣете, да знаете, естествена ли е тя, или изкуствена, Божествена, или човѣшка. При това, като минавате отъ една срѣда въ друга, трѣбва да правите разумни връзки съ сѣществата, да се обмѣняте правилно: да давате и да взимате. Само по този начинъ човѣкъ може да бѣде доволенъ между своитѣ, да имъ даде съ любовъ и разположение отъ богатството, което носи въ себе си. Каква по-голѣма радостъ търсите отъ тази, да бѣдете между близкитѣ си, да се разговорите съ тѣхъ, да си хапнете заедно и следъ това да си легнете. Следъ работа иде почивка. Затова природата е създала съня, да даде почивка на своитѣ деца. Докато спятъ, като грижлива майка, тя изчиства кѣщитѣ имъ, обновява ги и ги събужда, да продължатъ работата си.

И тъй, който иска да се развива правилно, да създава характеръ въ себе си, трѣбва да намѣри своята естествена срѣда, своята

естествена посока на движение. Налѣво или надѣсно е тази посока? — На всички страни. Вѣтрѣтъ духа отъ всички посоки, и ти трѣбва да знаешъ, какъ да се справишъ съ него. Акробатѣтъ, който ходи по вѣжето, е изложенъ на вѣншни мѣнотии, но силата е въ самия него. Ако има вѣтрешно равновесие, той може да се справи съ всички вѣншни мѣнотии. Това сж неприятелитѣ, които нападатъ човѣка отъ всички страни. Ако се справи съ мѣнотиитѣ си, той ще се качи и ще слѣзе отъ вѣжето безпрепятствено; ако не се справи съ тѣхъ, ще падне отъ вѣжето, и всички присѣдстващи ще го осмѣятъ. Ще дойдатъ противодействащи сили отлѣво и отдѣсно, ще дойдатъ противоречия въ ума и въ сърдцето ти, но никой нѣма да ти помогне. Ще влѣзешъ въ душата си, ще вземешъ прѣта и съ него ще пазишъ равновесие.

Когато се намѣрите въ голѣми противоречия, които ви атакуватъ отъ всички страни, ще знаете, че се намирате въ естествената срѣда на живота си. Понеже сте силни въ естествената си срѣда, затова, именно, ви атакуватъ. И, ако издържите, ще ви рѣкоплѣскаатъ. Кога и да е, всѣки човѣкъ ще мине по вѣжето. Нѣкои се готвятъ да вѣрватъ по вѣжето, други се качили вече, а трети сж на края. Това е неизбѣженъ пѣтъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който може да го избѣгне. Това е въпросъ само на време, по-рано или по-късно. Следователно, като дойдете до най-голѣ-

митъ противоречия, ще знаете, че е дошълъ моментътъ да се върнете при своитъ. Дошло е време и за светията, да напусне светилището си, да се върне въ свѣта, да покаже на хората, какъ да живѣятъ. Хората сѣкатъ дърветата въ горитъ, трошатъ камънитъ, и светията се вижда принуденъ да напусне гората. Той казва: По-добре между хората, отколкото между дърветата.

Хората се оплакватъ отъ страданията и искатъ да ги избѣгнатъ. Това е невъзможно. Каквото и да правите, ще минете по тънкото вжже. Ще пазите равновесие съ върлината на ума и сърдцето си и ще уповавате на душата си. Може да дойде у васъ съмнението, страхътъ, омразата, завистъта; ще се наклоните налѣво, но пакъ ще се изправите. Ще дойде у васъ гордостъта, ще се наклоните надѣсно, но пакъ ще се изправите. Ще гледате само напредъ, ще вървите само по законитъ на душата си. Нѣма да се отклонявате налѣво или надѣсно, по законитъ на сърдцето или на ума. Тѣй щото, не питайте, защо идатъ противоречията, но върнете се въ естествената срѣда, въ която Богъ ви е поставилъ, тамъ ще намѣрите себе си, висшето азъ. Намѣри ли себе си, човѣкъ е придобилъ своя вжтрешенъ миръ, става господарь на себе си.

Помнете: всѣки човѣкъ е акробатъ въ живота си. Дали е безвѣрникъ, или вѣрващъ, това не е важно. Има нѣщо по-високо отъ безвѣрието и вѣрата, това е любовта, която

регулира живота. Надеждата и вѣрата сж степени, фази въ живота, които водятъ къмъ любовта. Подъ думата „любовъ“ разбираме Божественото начало въ човѣка. Влѣзешъ ли въ този кжтъ, ти си вече у дома си. Докато не си дошълъ до любовта, ти си още между камънитѣ, между изворитѣ, между хората — поети, философи, учени и т. н. Каквато поезия да четешъ, каквато музика да слушашъ, каквато картина да гледашъ, нищо не се ползувашъ. Ти трѣбва да влѣзешъ въ Божествения свѣтъ, да четешъ живата поезия, да слушашъ живата музика, да гледашъ живитѣ картини. Това сж разрешенитѣ задачи на човѣшката душа.

Желая на всички да вървите напредъ, безъ никакво отклонение налѣво или надѣсно; да се върнете у дома си — въ отечеството на вашата душа.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мъдростта води къмъ истината.

14. Лекция отъ Учителя, държана на
18 декемврий, 1927 г. София.

Човѣшки и природни енергии

— Само свѣтлиятъ пжть на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Сега ще ви дамъ следната задача: онѣзи отъ васъ, които сж свободни, да извадятъ отъ лекциитѣ на общия и специалния класъ всички практически правила, упражнения и формули. Разпредѣлете се на групи и опредѣлете, коя група коя годишнина отъ лекциитѣ ще вземе. Така ще улесните работата си.

На филолозитѣ пжкъ ще дамъ следната задача: да сравнятъ буквитѣ на българската азбука съ латинската и да потърсятъ причинитѣ, защо българското „р“ е на латински „п“, защо буквата „п“ е на латински „н“ и българското „у“ е латинското „и“? Интересно е да се знае защо известни букви иматъ едно значение въ единъ езикъ, а друго значение въ другъ езикъ. Буквата „а“ означава бременность, сжщевременно символизира ума. Това показва, че умътъ въ бѣлата раса е бремененъ съ нѣкаква идея.

Онѣзи отъ васъ, които сж музикални, ще заучатъ добре пѣсенѣта: „Имаше чловѣкъ, проведенъ отъ Бога“. Следния пжтъ ще я изпѣете.

Изобщо, отъ всѣки човѣкъ, като ученикъ въ живота, се иска работа, както въ областта на ума, така и въ областта на сърдцето. Човѣкъ трѣбва да развива творческитѣ си енергии. Какво ще стане съ него, ако не работи? Какво ще стане съ млѣкото, ако не се свари и стои дълго време неизползувано? Какво ще стане съ житото, ако стои съ години въ хамбара? Всѣко нѣщо, създадено отъ природата, има приложение. Ако не се приложи, то се разваля.

Една отъ задачитѣ на съвременното възпитание е да научи човѣка да работи, да влага своитѣ енергии и да ги разработва. Като младъ, човѣкъ се проявява на физическия свѣтъ. Докато е дете, той расте, развива своята мускулна и дихателна система. Като юноша, той работи повече съ сърдцето си и проявява идеализъмъ. Като възрастенъ и старъ, човѣкъ живѣе повече въ умствения свѣтъ. Въз основа на придобититѣ опитности и знания, той започва да мисли. Често слушате старитѣ да казватъ: Не си струва да бжде човѣкъ идеалистъ. Нито стариятъ е правъ въ заключенията си, нито младиятъ.

Стариятъ отрича идеализма, защото се е разочаровалъ въ него. Младиятъ приема идеализма, защото не го е опиталъ. Той се възхищава отъ различни идеи, приема ги, но скоро се разочарова въ тѣхъ. Той мечтае да работи за отечеството си, да го защитава и се хвърля въ боя съ голѣмъ ентузиазъмъ.

Щомъ влѣзе въ боя и го ранятъ, идеализмътъ му изчезва, и той казва: Не си струва да бжде човѣкъ идеалистъ. Подъ думата „бой“ не разбираме буквалното значение, да отидешъ на война. И въ обикновения животъ човѣкъ може да се сражава и, като го ранятъ, да търси начинъ да се скрие. Ако е писателъ, поетъ, който излизалъ направо съ името си, сега започва да се крие, излиза съ псевдонимъ, да не го познаватъ хората. Псевдонимътъ показва, че има позиция и опозиция, но неприятелътъ е силенъ. Когато писателятъ, поетътъ, учениятъ излизатъ съ името си, това показва, че сж станали силни, не се страхуватъ отъ неприятеля си. Имената на всички хора сж псевдоними. Никой досега не е излѣзълъ още съ истинското си име. Въ бждеще, когато човѣкъ придобие истината и разбере, какво въ сжщностъ представя той, ще излѣзе съ истинското си име. Тогава той ще бжде готовъ да отговаря за всичко, което е и което знае.

Съвременнитъ геолози изучаватъ земята, различнитъ огъвания и пертурбации, презъ които е минала тя, безъ да знаятъ дълбокитъ причини, които сж предизвикали тѣзи промѣни. Ученитъ казватъ, че нѣкакви естествени, природни причини сж предизвикали промѣнитъ въ земнитъ пластове, но тѣзи промѣни не сж случайни. Задъ всѣка промѣна се крие разумно сжщество, разумна сила. Геолозитъ изучаватъ фактитъ, но дали има нѣкаква ра-

зумностъ въ промѣнитѣ, които ставатъ съ земята, това не ги интересува. Защо едни планински върхове сж по-високи, а други — по-низки, това е цѣла философия. Фактътъ, че планинитѣ се различаватъ отъ полскитѣ хора по характеръ, по интелигентностъ, това говори за различнитѣ сили, които действуватъ по високитѣ и низки мѣста. Високитѣ върхове сж динамични центрове. Тѣ представятъ резервуаръ на сили, които ще се използватъ въ бждеще. Планинскитѣ върхове сж свързани съ центъра на земята и на слънцето. Сжщевременно тѣ сж помпи, които изтеглятъ нечистотиитѣ. Запримѣрь, ако сте неразположени и се изкачвате на нѣкой планински връхъ, неразположението ви ще изчезне, и вие ще се върнете освеженъ, обновенъ. Въ долината човѣкъ се чувствува неразположенъ, угнетенъ, напрегнатъ. Щомъ се качи на планината, неразположението изчезва. Ако изкачите лъвъ, тигъръ или друго хищно животно на планина, висока четири — петъ хиляди метра, то коренно ще се измѣни, ще се укроти, ще стане безопасно.

Както въ природата сжществуватъ планински върхове и долини, така има хора съ характери на планински върхове и на долини. Запримѣрь, когато е неразположенъ, гнѣвенъ и напрегнатъ, човѣкъ трѣбва да търси приятель, който представя планински връхъ, да му отнеме неразположението, да смѣни енергиитѣ му. Когато сте пасивенъ, нѣмате енергия за

работа, потърсете приятел, който живее във долината и обработва чернозема. Свържете ли се с него, той ще ви импулсира, ще ви предаде част от енергията си, и вие ще станете активен. Ето защо, трябва да дружите с хора, които са противоположни по характер на вас: активни с пасивни, идеалисти с материалисти. Изобщо, животът се проявява между полюси. Както две окръжности с различни радиуси могат да имат общ център, така и хора, с различни идеи и убеждения, могат да имат общ център. Някои мислят, че материализмът е зло. Това е криво разбиране. Материализмът и идеализмът са полюси на живота.

Какво, в сжщност, представя злото? — Произволния живот. Значи, злото се крие в произволит на живота, в еднообразието, в повтарянето на нещата. Представете си един човек, който заема положението на цар, и създава строги закони. Всъщност, който не изпълнява законите, строго се наказва. Случва се, че в следното прераждане този цар се явява като прост войник и се намира под ударите на тези закони, които сам е създал. Щом го засегнат сжщителни закони, той ги счита за зло. Много естествено. Тези закони се повтарят, те са зло за онзи, на когото се налагат. Адът е създаден от неща, които се повтарят, а раят — от нови неща. Ако искате да повторите миналия си живот, да се върнете към ста-

ритѣ си разбираия, това значи, да си създадете най-голъмото зло. Следователно, за да избѣгнете злото, не се борете съ него, но всѣки день внасяйте нѣщо ново въ разбираията си. Не оставайте дълго време въ старитѣ си разбираия. Новото прави човѣка силенъ, младъ, жизнерадостенъ.

Въ какво се заключава силата на човѣка? — Въ неговата разумна воля. Колкото по-силна и разумна е волята на човѣка, толкова по-силенъ е той. За да не отслабва волята ви, винаги дръжете палеца си отвѣнъ, а не свитѣ подъ прѣститѣ. Когато искатъ да накажатъ човѣка, да го обезсилятъ, отрѣзватъ му палеца. Палецътъ трѣбва да се движи. Забележете ли, че волята ви отслабва, започнете да движите палеца си нагоре — надолу, налъво — надѣсно, да правите упражнения. Правете упражнения и съ другитѣ прѣсти. Като отдѣлите палеца настрана, приближете останалитѣ прѣсти, два по два, и правете различни упражнения съ тѣхъ. Колкото по-подвижни сж прѣститѣ ви, толкова по-здрави ще бждете. Горната частъ на ржката е положителна — волева, а долната — отрицателна. Добре е, отъ време на време да търкате дланитѣ си една въ друга, да махнете неразположението си.

За да се справи съ своитѣ състояния, човѣкъ трѣбва да наблюдава вървежа си, да изучава стѣпката си. Ако удря силно съ токоветѣ си, това показва твърдъ характеръ.

Силното удряне на токовете въ земята разтърсва нервната система. Ако токовете се изяждат навън, това показва, че човѣкъ е несправедливъ къмъ външния свѣтъ; ако се изтриватъ отвътре, той е несправедливъ къмъ себе си. Здравословно е, когато ходите, да стѣпвате на прѣститѣ си тихо, спокойно, да не внасяте разстройство въ нервната система. Гледайте на човѣшките прояви, като на задачи за разрешаване. Важно е да ги разрешите правилно и да научите нѣщо отъ тѣхъ. Като изучавате различните науки, вие развивате специални центрове, чрезъ които решавате задачите си. За да възприема и да предава правилно своите енергии и тия на природата, човѣкъ трѣбва да държи всички свои удове въ изправност. Даже и космитѣ, които мнозина считатъ за маловажно нѣщо, трѣбва да се държатъ въ изправност, да не капятъ. Ако главата на човѣка е гола, той прилича на голи планински чукари, които нищо не произвеждатъ. Обаче, и крайното обрасване съ косми не е за препоръчване. Много косматъ човѣкъ е повече животно, отколкото човѣкъ. Това показва, че животинското естество въ него е силно развито. Исаакъ имаше двама синове: Исавъ, който бѣше много косматъ, и Яковъ. Кой отъ двамата спечели повече въ живота си? — Яковъ. Той не бѣше косматъ. Сжщевременно той бѣше любимецъ на майка си.

Като ученици на великия животъ, стремете се къмъ разнообразие. Това се постига чрезъ изучаване на различни науки — астрология, физиогномия, хиромантия, френология и т. н. Отъ друга страна, изучавайте математика, естественитѣ науки, философия и др. Каквото научите, прилагайте. Запримѣръ, какъвъ смисълъ има да познавате хиромантията теоретически, а не знаете, съ какви хора да се свързвате и кои да избѣгвате. Казватъ, че е нещастенъ човѣкъ този, на когото тритѣ основни линии — на ума, на сърдцето и на живота сж слѣти въ едно. Страшно е положението на човѣка, ако това сливане на линиитѣ е и въ дветѣ рѣце. Ако е само въ едната рѣка, другата може да спаси положението. Обаче, и за това се иска силна воля. Ако този човѣкъ е нещастенъ за себе си, какво може да даде на другитѣ? Трѣбва ли да правите връзка или съдружие съ него? Срещнете ли такъвъ човѣкъ, бѣгайте съ километри отъ него. Изобщо, гледайте на рѣцетѣ си като на проводници и възприематели на енергии. Колкото по-добре е развита рѣката, колкото по-добре сж развити прѣститѣ и фалангитѣ имъ, толкова по-богати условия има човѣкъ за развитието си. Да бждатъ добре развити прѣститѣ, не значи да бждатъ чрезмѣрно развити, но да отговарятъ на онѣзи нормални мѣрки, които природата е поставила. Това значи да има равновесие между силитѣ на човѣшкия организъмъ. Каза-

но е: „Познай себе си!“ За да се познае, човѣкъ трѣбва да се изучава. Само при това положение той уважава и почита себе си, т. е. Божественото, което е вложено въ него. Като почита себе си, ще почита и своитѣ ближни. Божественото въ човѣка, проявено като дарба, способностъ или чувство, е планинско изворче, което непрестанно тече, увеличава се и напоява околността. Кой жаденъ пжтникъ не се радва на това изворче? Кой пжтникъ, обѣркалъ пжтя си въ гората, не се радва на малкото овчарче, което знае пжтя и му го посочва? Радвайте се и на най-малкото знание, което ви посочва правия пжть въ живота. Радвайте се на малкитѣ дарби, които ви избавятъ отъ мжчнотиитѣ въ живота. Въ малкото е скрито Божественото, което расте и се развива.

Т. м.

15. Лекция отъ Учителя, държана на
25 декемврий, 1927 г. София.

Реалното въ човѣка

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Чете се кратъкъ рефератъ върху Достоевски.

Коя е причината за различието между хората? Всички души сж излѣзли отъ Бога съ еднакви потенциални възможности, но по време и пространство всички не сж излѣзли изведнѣжъ. Тази е една отъ причинитѣ за различието, което сжществува между хората.

Като четете съчиненията на Достоевски, виждате, че неговитѣ герои преживяватъ голѣми борби. Тѣ всѣкога се борятъ между две чувства, поради което преживяватъ голѣми страдания.

Явява се въпросътъ: Въ сжщностъ, иматъ ли хората страдания и радости? Отъ философско гледище, ако страданието и радостѣта сж нѣщо реално, защо така лесно се загубватъ и заличаватъ? Запримѣръ, единъ търговецъ милионеръ има красива жена, красиви дѣщери и синове. Всички му се радватъ, посрѣщатъ го и го изпращатъ любовно, и той се радва на щастливъ семеенъ животъ.

По едно време той изгубва богатството си и дохожда до положението на краенъ сиромахъ. Жената не му се радва вече, децата — сжщо. Той преживява голѣмо страдание, чувствува се изоставенъ отъ всички. Кое отъ дветѣ положения е било реално: когато билъ богатъ и се радвалъ на щастливъ животъ, или когато изгубилъ богатството си отъ една страна, жена си, синоветѣ и дъщеритѣ си — отъ друга, които започнали да роптаятъ противъ него и да го изоставятъ. Ако придобие отново богатството си, съ него заедно ще се върне любовта на жена му и на децата му. Сега и вие, като млади, гледайте да не изгубите милионитѣ. Ако ги изгубите, стремете се по нѣкакъвъ начинъ да ги придобиете пакъ, но въ по-голѣмъ размѣръ, съ нѣколко милиона повече. Какъ може да спечели човѣкъ нѣколко милиона повече, не е важно. Това не може сега да се обясни. То си остава необясненъ, затворенъ въпросъ.

Помнете: красотата въ живота се заключава въ неразбранитѣ нѣща. Кои нѣща сж неразбрани? — Великитѣ. Запримѣръ, има велики радости и скърби, които сж неразбрани. Тѣ произвеждатъ обратни резултати. Голѣмата радостъ причинява голѣма скръбъ; голѣмата скръбъ причинява радостъ. Ако на земята слѣзе единъ ангелъ, въ своята красота и величие, много хора ще се влюбятъ въ него и ще страдатъ, че не сж красиви като него. Ако срещнатъ грозенъ човѣкъ, ще се

зарадватъ. Грозниятъ страда, че не е красивъ, а красивиятъ се радва, че му се дава възможностъ да изпъкне съ красотата си. Това сж прояви, свойствени на човѣшката личностъ, а не на човѣшката душа. Когато душата се проявява, човѣкъ се радва на красивото и скърби заедно съ страдащия. Оттукъ вадимъ заключението: злото действа въ личността, а доброто — въ душата. Съ други думи казано: злото се ражда, когато човѣкъ се отдѣля отъ Бога. Щомъ иска да бжде свободенъ, да прави, каквото иска, безъ да бжде отговоренъ за дѣлата си, човѣкъ се отдѣля отъ Първата Причина и веднага започва да грѣши. Понеже човѣкъ носи законитъ на злото въ себе си, той трѣбва да бжде буденъ, да не му се подава. Това се постига само чрезъ съзнателна и разумна връзка съ Бога. Само така човѣкъ е въ състояние да изправи погрѣшкитъ си и да оживѣе. Докато грѣши, човѣкъ е мъртавъ. Щомъ изправи погрѣшкитъ си, той оживява и възкрѣсва. Това значи придобиване на вѣчния животъ. Ако животътъ не е въ състояние да изправи погрѣшкитъ на хората, да превърне злото въ добро и вжглена въ диамантъ, самъ по себе си, той нѣма смисълъ. Вѣчниятъ животъ носи свѣтлина, топлина и сила за човѣшкитъ души. Като знаете това, стремете се къмъ онзи животъ, който внася свѣтлина въ ума, топлина въ сърдцето и сила въ тѣлото. Само при това положение кармата ще се пре-

върне въ дихарма, вжгленътъ — въ диамантъ, злото — въ добро. При това положение човѣкъ нѣма да остане въ ада. Вратата на ада ще се отвори, и той ще излѣзе вънъ, на свобода и просторъ. Само така човѣкъ съзнава, че е дошълъ на земята да изпълни Божията воля, въ кръга на своитѣ възможности и знания.

Много хора четатъ Достоевски, възхищаватъ се отъ него, искатъ да бждатъ като него. Това е невъзможно. Единъ е Достоевски, единъ е Толстой, единъ е Христосъ. Нѣщата не се повтарятъ. Следователно, ако великитѣ хора сж носители на свѣтлина за човѣшкитѣ умове, стремете се всѣки отъ васъ да бжде поне малка свѣщъ, да освѣтява своя пжть. Щомъ можете да освѣтявате своя пжть, ще помогнете и на ближния си. Радвайте се, че сте малка свѣщъ, която носи свѣтлина въ свѣта. Малкитѣ свѣщи, събрани на едно мѣсто, даватъ силна свѣтлина, която разпрѣсва голѣмия мракъ. Да бждешъ великъ, това значи, да минавашъ презъ голѣми страдания и да се учишъ отъ тѣхъ. Великитѣ писатели описватъ своя животъ, своитѣ борби и страдания. Вие плачете надъ тѣхнитѣ герои, искате да станете велики, но забравяте, че трѣбва да минете презъ голѣми страдания, да създадете своитѣ герои. Иначе, нищо не можете да напишете. Бждете доволни на всичко, което ви е дадено. Ролята ви може да е малка, но,

ако я изиграете добре, вие ще се прочуете като добър актьоръ.

Ще кажете, че искате да играете първата, най-важната роля. Кжде ще я играете? Ако играете вашата собствена драма, имате право да играете първата роля, но ако играете чужда драма, може да вземете и последната роля. Ето защо, дръжте въ ума си мисълта, че въ своята драма ще играете първата роля. Като запазвате първото мѣсто за себе си, ще отдавате правото и на другитѣ. Въ своята драма всѣки ще заеме първо мѣсто.

Следователно, докато не сте влѣзли въ новия животъ, не питайте, защо нѣщата не ставатъ, както трѣбва. Ще дойде день, когато тъмнината ще отстъпи мѣстото си на свѣтлината, и тогава всички ще виждатъ ясно. За това време апостолъ Павелъ казва: „Сега виждаме мракаво, а тогава ще виждаме лице съ лице“.

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростѣта води къмъ истината.

*

16. Лекция отъ Учителя, държана на
1 януарий, 1928 г. София.

Разумно ограничение

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Чете се темата: „Причини на ограничението“.

Отде произлиза думата ограничение? — Отъ граница. Въ сжщностъ, не всѣка граница е ограничение. Рѣката има два брѣга, които опредѣлятъ посоката на нейното движение. Значи, брѣговетъ сж граници, безъ да ограничаватъ. И обратно: не всѣка свобода е истинска. Да мисли, да чувствува и да постѣпва човѣкъ, както иска, както намира за добре, това не подразбира свобода. Свободата е разуменъ, съзнателенъ актъ. Отъ гледище на свободата, всѣка мисълъ, всѣко чувство, всѣка постѣпка трѣбва да има опредѣлена граница, т. е. опредѣлена форма. Като говоримъ за ограниченията, добре е човѣкъ да се наблюдава, да види, на какви външни и вътрешни ограничения се натѣква. Когато мислитъ на човѣка иматъ земенъ характеръ, той навежда главата си повече надолу, къмъ земята. Колкото по-тежки ставатъ мислитъ му, толкова повече натеж-

нява главата. Тази е причината, дето понѣкога човѣкъ подпира главата си съ рѣце. Когато главата натежнѣе, това показва, че човѣкъ се движи въ гѣста материя. Направлението на човѣшката мисль къмъ центъра на земята или къмъ центъра на слънцето дава свобода на човѣшкитѣ действия, или ги ограничава.

Като говоримъ за ограниченията, имаме предъ видъ разумния човѣкъ, който лесно се справя съ тѣхъ. Той разбира смисъла и важността на нѣщата и знае, кога трѣбва самъ да се ограничава и кога не. Запримѣръ, единъ разуменъ студентъ се нуждае отъ учебникъ и получава отъ баща си пари, колкото му трѣбватъ, за излишни работи нѣма. Отива да купи книгата, но вижда по магазинитѣ хубава баница, Очитѣ, стомахътъ му силно желаятъ баницата. Ако си хапне баница, частъ отъ паритѣ за учебника ще отиде. Като разуменъ, той веднага съобразява, че учебникътъ е по-необходимъ и доброволно ограничава желанието си да яде баница. Законъ е: първо посѣй житото, а после яжъ баница. Астрологически погледнато, този студентъ е работилъ върху себе си, справилъ се е съ свѣта на временнитѣ желания и различава сжщественото отъ несжщественото.

Който не разбира астрологията, ще се чуди, какво влияние може да окаже тя върху човѣшкия животъ. Преди всичко, човѣкъ трѣбва да знае, че астрологическитѣ знаци не сж само вънъ отъ него, тѣ се намиратъ и въ

човѣшкия мозъкъ. Въ мозъка на човѣка има едно слънце, около което се движатъ всички планети. Значи, каквото виждаме на небето, сжщото го има и въ мозъка. Това, което наричаме движение на сили, на силови центрове въ мозъка, не е нищо друго, освенъ влиянието на външнитѣ планети върху човѣшкия мозъкъ. Значи, човѣкъ носи астрологичскитѣ знаци въ мозъка си. Защо се интересува човѣкъ отъ слънцето? Защото е въ неговата глава. Ако слънцето въ човѣка изгасне, той е загубенъ. Ако една отъ планетитѣ въ неговата глава се разруши, той преживява голѣмъ катаклизъмъ.

За да не ставатъ катаклизми и пертурбации въ човѣшкия животъ, на всички хора се препоръчва съзнателна, разумна работа върху себе си. Въпрѣки това, човѣкъ се гнѣви, не може да се владѣе и току грабне ножа, иска да си отмъсти на нѣкого. Какво е станало съ него? Коя е причината за гнѣва му? Марсъ е дошълъ близо до него, влияе му. Но въ този моментъ други планети се намѣсватъ, той хвърля ножа и бѣга — уплашилъ се. Значи, Сатурнъ е въздействувалъ на Марсъ. Отъ голѣмъ страхъ човѣкъ може да се разболѣе. Като утихне гнѣва, като мине страха и болестъта, човѣкъ започва да мисли, да търси причината на своето състояние и по този начинъ самъ си въздействува. При вторъ случай той не се подава на влиянието на Марсъ, справя се ле-

сно съ гнѣва си. Това наричаме работа върху себе си. Ето защо, когато се натѣква на известни състояние, на известни мисли и чувства, човѣкъ трѣбва да търси причинитѣ имѣ, защо идатѣ, отде идатѣ и т. н. Така той придобива знания и опитности, отѣ които се ползува въ живота си. Когато планетитѣ дохождатѣ близо до слѣнцето, тѣ указватѣ благотворно влияние върху човѣка. Съ това се обяснява, защо човѣкъ мисли върху нѣкои нѣща, а тѣ не се сбждватѣ, докато не ги почувствува въ слѣнчевия вжзелѣ. Щомъ нѣщо трепне подѣ лѣжичката му, т. е. въ слѣнчевия вжзелѣ, това, което мисли, ще се реализира. Не трепне ли, мислитѣ му не се реализиратѣ. Колкото по-далечъ сж планетитѣ отѣ слѣнцето на човѣшкия мозѣкъ, толкова по-мѣчно се реализиратѣ неговитѣ мисли. Години ще минатѣ, докато се реализиратѣ. Крайниятѣ предѣлѣ за реализиране на една човѣшка мисѣль на физическия свѣтъ е 22 години. Ако презъ този периодѣ не се реализира, тя остава нереализирана.

И тѣй, всѣки трѣбва да работи върху себе си, да развива интуицията си, т. е. Божественото чувство. Чрезъ интуицията той ще знае, какъ ще свѣрши гимназия или университетѣ, дали ще успѣе въ предприятията си и т. н. Интуицията е вжтрешниятѣ пжтеводителѣ. Тя води човѣка въ правия пжтъ, посочва му, какво да работи, какви врѣзки да прави съ хората и т. н. Чрезъ интуицията човѣкъ

изучава вътрешната астрология, т. е. астрологията на своя мозъкъ. Щомъ научи нея, той може да изучава и външната, обширна, козмическа астрология. Ако разбере вътрешната, ще разбере и външната. Безъ познаване на вътрешната астрология, външната не може много да ви ползува. Като изучава себе си, човѣкъ може да си даде отчетъ за всички свои движения, да разбере, произволни ли сж тѣ, или не сж произволни. Той ще разбере, че много отъ неговитѣ движения сж подъ влиянието на нисши сжщества и ще прави опити да се владѣе. Човѣкъ не трѣбва да се подава на чужди влияния и внушения, на хипнотични състояния. Чрезъ възпитанието и самовъзпитанието вие можете да си помагате, да не се подавате на външни влияния, или поне да ги разбирате и да знаете, какъ да си въздействувате. И най-силниятъ, и най-учениятъ човѣкъ не може да се освободи отъ влияния. Малко или много, всѣки човѣкъ се намира подъ чужди влияния и внушения. Опасно е, когато влиянието иде отъ нисши сжщества и свѣтове. Ако влиянието е отъ възвишения свѣтъ, човѣкъ се ползува. Ще възразите: Защо Богъ е допусналъ влиянието? Много подобни въпроси могатъ да се зададатъ. Запримѣръ, може да се запита, защо паякътъ лови мухитѣ, защо соколътъ граби малкитѣ птички, защо сомътъ гълта малкитѣ риби, защо змията гълта жабитѣ, защо жабата гълта мухитѣ? Какъвто отговоръ и да дадете на тѣзи въпроси, не мо-

жете да ги разрешите. Едно трѣбва да знаете: всичко, което става въ природата, въ вѣншия свѣтъ, сжщото става и въ човѣка. Въ животинското царство сжществува велика борба, която не може да се избѣгне. Тя се дължи на различието, което сжществува въ съзнанията. Всѣко сжщество живѣе така, както съзнанието му го ржководи. Не е въпросъ, да се постави хармония въ съзнанието на другитѣ сжщества, но всѣки да помисли за своето съзнание. Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да не нарушава хармонията на съзнанието си? Първо, човѣкъ трѣбва да се ограда отъ влиянието на дисхармоничнитѣ съзнания вѣнъ стъ себе си. Това значи, да ограничи, да затвори съзнанието си за вѣншни, нисши влияния. Въ този смисълъ, ограничението е не само на мѣсто, но даже е благо. Представете си, че кесията ви е пълна съ златни монети, и вие трѣбва да минете презъ гората, дето ви очакватъ разбойници. Горскиятъ стражаръ ви срѣща и казва: Дайте кесията си! — Не я давамъ. — Върнете се тогава у дома си да я изпразните. Вие се възмушавате отъ ограничението, което ви прави стражарьтъ. Не се възмушавайте, послушайте го: върнете се у дома си, да изпразните кесията, или я оставете при него. Като се върнете, той ще ви я даде. Не се ли ограничите, ще платите съ живота си.

Ще кажете, че не е морално да ви ограничаватъ, или да взиматъ богатството ви. Тукъ

не става въпросъ за моралъ, но за спасяване на живота. Ако вълкътъ попадне въ капанъ, той предпочита да прегризе задния си кракъ, за който е хванатъ, отколкото да остане въ капана и да одератъ кожата му. За предпочитане е да живѣе, макаръ и съ три крака, отколкото да разчита на случайността. Щомъ се е хваналъ въ капана, нѣма спасение. Другъ е въпросътъ, ако е попадналъ въ капана съ предния кракъ. За нищо въ свѣта той не може да прегризе предния си кракъ. Въ този случай, той е готовъ да се моли на онзи, който го е хваналъ, но крака си нѣма да прегризе. Тѣй щото, ако кесията ви представя задния кракъ, съ който сте попаднали въ капана, прегризете го, т. е. оставете кесията на стражара, откажете се отъ нея. Обаче, ако кесията ви е предниятъ кракъ, ще разчитате на Провидението. Значи, ако е хванатъ задниятъ ти кракъ, ти самъ ще разрешишъ въпроса; ако е хванатъ предниятъ кракъ, Богъ ще разреши въпроса. Ако краката ти сж хванати, ржцетѣ могатъ да те освободятъ; ако ржцетѣ ти сж хванати, краката не могатъ да те освободятъ. Въ случая, ржцетѣ представятъ човѣшкия умъ, а краката — човѣшкото сърдце. Ето защо, като се намѣрите предъ известно ограничение, стремете се да разбирате не само себе си, своя личенъ животъ, но и силитѣ, които действуватъ въ самата природа. За това се изисква непрестанна работа. Никога не оставайте

праздни, безъ работа. Каквиго състояния да минавате, положителни или отрицателни, изучавайте ги, за да се ползвате отъ тѣхъ.

Разправятъ за английския държавникъ Гладстонъ, че никога не оставалъ безъ работа, поради което се справялъ съ мжнотиитѣ си. Когато се натъквалъ на трудни въпроси, на тежки състояния, той отивалъ да рѣже дърва. По този начинъ трансформиралъ състоянията си и отново пристѣпвалъ къмъ разрешаване на мжчните задачи.

Какво представятъ лошитѣ и мрачни състояния? Тѣ сж мисли на живи сжщества отъ низка култура. Щомъ ви нападне такова сжщество, впрегнете го на работа. Дайте му единъ добъръ урокъ, втори пѣтъ да не ви посещава. Ще кажете, че причината се крие въ васъ, че вие сте лошъ човѣкъ, затова имате лоши състояния. И това е възможно, но питамъ: Какъ така, единъ и сжщъ човѣкъ, днесъ е добъръ, на другия день лошъ? Човѣкъ е или добъръ, или лошъ; въ сжщностъ, човѣкъ не е нито добъръ, нито лошъ. Като дойде доброто при васъ, приемоте го, то работи въ ваша полза; като дойде злото, впрегнете го на работа. Не го ли заставите на сила да работи за васъ, то ще ви застави да работите за него. Нѣкои мислятъ, че Богъ и природата ще оправятъ работитѣ имъ, ще помогнатъ да се освободятъ отъ мжнотиитѣ си. И това е вѣрно, но първо вие ще работите, да трансформирате състоянията си. Богъ помага на

онѣзи, които работятъ, които проявяватъ доброто.

Представете си, че намѣрите на пжтя кесия съ 500 златни монети. Виждате, че единъ човѣкъ се навежда, търси нѣщо по земята. Кесията е негова. Той отивалъ при нѣкои бедни, да имъ помогне. Щомъ разберете, че кесията е негова, вие му я давате. Доволенъ отъ постѣпката ви, той взима вашия адресъ, иска да ви посети. Вие разправяте за случката на вашия приятелъ, но той ви нарича будала, глупецъ. Защо сте будала? — Защото не сте задържали кесията съ паритѣ за себе си. Трѣбва ли да се обиждате отъ приятеля си? Какво лошо има въ постѣпката ви? Богатиятъ човѣкъ дохожда въ къщата ви, разговаря се съ васъ и ви обещава, че ще ви подържа да свършите унинерситетъ. За вашата честностъ, разумниятъ свѣтъ ви отпуща кредитъ чрезъ богатия човѣкъ, да свършите образованието си. Следъ всѣко добро, което правите, разумниятъ свѣтъ увеличава кредита ви. Които ви обичатъ, сж готови на всѣкакви жертви за васъ, защото вървите въ правия пжтъ. Добре е, отъ време на време, да получава човѣкъ нѣкакъвъ подаръкъ отъ онѣзи, които го обичатъ.

Като знаете това, стремете се да проявявате доброто, справедливостта, любовта, да се свързвате съ разумнитѣ и напреднали сжщества, които сж завършили развитието си на земята. За най-малкото добро,

което виждатъ въ човѣка, тѣ сж готови да го възнаградятъ материално и морално. Това не е подкупъ, а поощрение. За да върви напредъ, човѣкъ се нуждае отъ одобряването на нѣкое възвишено същество. Човѣкъ иска да знае, какъ е издържалъ изпита си. Приятно е да чуешъ мнението на разумния и ученъ човѣкъ. Какво ще каже за васъ онзи, който не разбира нѣщата, това да не ви смущава, нито да ви обижда.

Започнете съ малки опити и упражнения да калите волята си. Запримѣръ, ржцетѣ трѣбва да иматъ приятна топлина, да не бждатъ нито горещи, нито студени. Челото трѣбва да бжде хладно, а не топло или горещо. Ако ржцетѣ сж горещи или студени, а челото и предната, горна частъ на главата — топли, трѣбва да приложите волята си, да урегулирате кръвообръщението си. Въ предната частъ на мозъка действува електричество, а въ задната — магнетизъмъ. Така, именно, се уравновесяватъ силитѣ въ човѣшкия организъмъ, и той мисли право, радва се на добро здраве. Организъмътъ, съ който човѣкъ разполага, е неговиятъ инструментъ. За да си служи съ него, той трѣбва да го държи въ исправностъ. Който не разбира нѣщата, бърза, иска по-скоро да свърши работата си. Бързането не помага. Разумниятъ човѣкъ прави всѣко нѣщо на време. Той не губи времето си, затова работитѣ му се нареждатъ добре. Като бърза, човѣкъ самъ се спѣва: тукъ се изгорилъ, тамъ се

ударилъ и т. н. Ще кажете, че трѣбва да се мжчите, да се трудите, за да свършите работитѣ си на време. Защо ще се мжчите? Мжчението е за ада, трудътъ — за земята, а работата, творчеството — за рая. Следователно, щомъ се намѣрите предъ мжнотии, не се мжчете, но излѣзте отъ лошитѣ условия на живота и започнете да мислите. Чрезъ мисълта си човѣкъ се повдига въ по-високъ свѣтъ, дето лесно решава задачитѣ си.

И тъй, трѣбва да работите върху характера си, да развивате самообладание. Чрезъ самообладанието си вие можете да владѣете силитѣ на своя организъмъ, да владѣете своитѣ нисши желания. Това не значи, да ги подпушвате, да се борите съ тѣхъ, но да ги изучавате и възпитавате. Като влѣзе едно нисше желание въ сърдцето ви, или една нисша мисълъ въ ума ви, започнете да се разговаряте съ тѣхъ. Като имъ обърнете внимание, тѣ се смекчаватъ и постепенно утихватъ, докато излѣзатъ вънъ отъ васъ. Опасността не е въ сърдцето, нито въ предната и горна частъ на главата, но въ задния мозъкъ. Дойдатъ ли желанията тамъ, човѣкъ мжно може да си помогне. Затова казватъ, че човѣкъ се спъва отъ задния си умъ. Когато силата му е въ задния умъ, той минава презъ голѣми мжнотии и страдания, но, въ края на краищата, ще се освободи, ще излѣзе отъ този умъ и ще влѣзе въ предната и горна частъ на своя мозъкъ.

Желая ви да бъдете силни въ предния си умъ, а не въ задния. Последниятъ нека бжде въ запасъ; ако потрѣбва нѣкога, ще се обърнете къмъ него за услуга.

— Само свѣтлиятъ пжть на мждростъта води къмъ истината.

*

17. Лекция отъ Учителя, държана на
8 януарий, 1928 г. София.

Творецъ на сждбата си

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Кжде се проявява най-голѣма дейность на човѣка? — Въ устата и въ носа. Устата е свързана съ стомаха и съ дробоветѣ. Значи, най-голѣма дейность проявяватъ стомахътъ и дробоветѣ. Устата е врата, връзка между природата и човѣка. Стомахътъ пѣкъ е свързанъ съ слѣпоочнитѣ области на човѣка, а оттамъ и съ творческия му умъ. Нуждата отъ храна е направила човѣка изобретателенъ. Съ други думи казано: стомахътъ е направилъ човѣка изобретателенъ. Гладътъ е накаралъ хората да мислятъ, да откриватъ различни нѣща. Който гладува, може да стане гениаленъ въ областѣта на изобретенията.

И тъй, всѣки органъ, всѣко сѣтливо помага за развиване на известни способности въ човѣка. Запримѣръ, дробоветѣ помагатъ за развиване на обективния, т. е. наблюдателния умъ на човѣка. Понеже и носътъ има отношение къмъ дробоветѣ, и той помага за развиване на обективния умъ; очитѣ и уши-тъ взиматъ участие при развиване на висши-

тъ способности. Като изучавате анатомията и физиология, вие се свързвате съ физическата и психическата служба на органитѣ. Всѣки органъ има двойна служба: външна и вътрешна, т. е. материална и духовна. Като изучавате службата на своитѣ органи, дохождате и до отвлѣчени въпроси, запримѣръ, какво представя изкуството, красотата и т. н. Добре е да изучавате тѣзи въпроси, както сж ги разглеждали ученитѣ и философитѣ въ миналото, както ги разглеждатъ и днесъ. Добре е да познавате културата на миналото, както и съвременната култура. Въ далечното минало хората сж живѣли въ плоскостъ, днесъ живѣятъ въ куба, въ третото измѣрение, а въ бждеще ще живѣятъ въ тесеракта — въ четвъртото измѣрение.

Много отъ сегашнитѣ хора се стремятъ къмъ идеенъ животъ, т. е. къмъ плоскостъта, но този животъ носи изненади. Стжпишъ ли на една плоскостъ, лесно можешъ да се подхлъзнешъ. Не е така, обаче, съ тѣлата. Влѣзешъ ли въ едно тѣло, опасноститѣ сж по-малко. Тамъ има много ржбове въ противоположни посоки, които задържатъ човѣка, препятствуватъ на падането. Ако на едно мѣсто се подхлъзне, отъ друго ще се задържи. Като геометрическо тѣло, човѣкъ представя кубъ въ движение. Той се движи напредъ, ту съ едната страна на куба, ту съ другата. Тази е причината, поради която човѣкъ не трѣгва всѣки день съ единъ и сжщъ кракъ

отъ дома си: нѣкога съ дѣсния си кракъ, нѣкога съ лѣвия. На васъ не ви остава нищо руго, освенъ да следите, какъ се нареж-
атъ работитѣ ви презъ деня, съ какви хора ще се срѣщате, въ какви отношения ще бждете съ тѣхъ, въ зависимостъ отъ това, съ кой кракъ сте тръгнали. Двата крака не съдържатъ еднакви енергии, тъй щото, отъ значение е, съ кой кракъ човѣкъ тръгва отъ дома си, колко обръщания правилъ презъ деня и въ колко часа се връща и т. н. Съ това се обясняватъ различнитѣ отношения на хората къмъ училището и къмъ окръжаващитѣ. Нѣкой ученикъ или студентъ тръгва отъ дома си за училище и отива направо тамъ; другъ не отива направо, а се отбива на нѣколко мѣста — въ една, въ друга лавка, да си хапне и пийне, докато изгуби времето за училище.

Ученикъ или студентъ, който не отива направо въ училището, прилича на онзи турски бей, който се напилъ и започналъ да пѣе, да играе и забравилъ, каква работа трѣбвало да свърши. Той отишълъ въ дома на единъ български чорбаджия да поговорятъ по една важна работа. Чорбаджията го поканилъ да седне и следъ това му донесълъ да опита новото вино, което едва започнало да кипи. Беятъ пилъ повече, отколкото трѣбва, и се напилъ. По едно време той казалъ на чорбаджията: Чорбаджи, иска ми се да поиграя. — Поиграй! — Иска ми се да ви-

камъ, да пѣя. — Викай, пѣй, колкото искашъ. Беятъ игралъ, викалъ и пѣлъ, но работата си не свършилъ.

Дойдете ли до живота на съзнателния човѣкъ, нужно е будно съзнание. Той не трѣбва да се ограничава, но да се ръководи отъ правилата на разумния животъ. Като отива на работа или на училище, човѣкъ трѣбва да знае, съ кой кракъ да трѣгне — съ дѣсния, или съ лѣвия. За да дойдете до това знание, трѣбва да правите опити. По този начинъ вие се свързвате съ органическитѣ сили въ природата и ще знаете, какъ да се справяте съ тѣхъ. Знанието трѣбва да се прилага. Ако не го прилагате, не можете да се ползвате отъ него. Човѣкъ може да черпи знанията си направо отъ природата: отъ вѣтъра, отъ облацитѣ, отъ небесната джга, отъ камънитѣ, отъ цвѣтията, отъ дърветата, отъ животнитѣ. Затова е нужно наблюдение, размишление, съпоставяне.

Изучавайте вѣтроветѣ и вижте, кой вѣтръ обичате — тихия или силния, западния или източния, южния или северния. Разглеждайте облацитѣ, вижте, кои отъ тѣхъ сж дъждовни, кои не сж. После спрете вниманието си върху цвѣтията и тѣхнитѣ краски, да научите, какво влияние оказватъ тѣ върху нервната ви система. Постепенно ще дойдете до птицитѣ, млѣкопитаещитѣ. Интересно е, всѣки самъ да провѣри, кое животно обича най-много и защо го обича. Всѣко животно има спе-

цифични прояви, които заслужаватъ изучаване. Колкото по-съзнателно изучавате природата, толкова повече се свързвате съ нея и дохождате до такива знания, които ви правятъ самостоятелни и сигурни въ живота. Казано е: „Съ какъвто дружишъ, такъвъ ставашъ“. Дружете съ природата, черпете отъ нея сила и знание, за да се развивате правилно. Само онзи може да се ползува отъ знанието на природата, който, като дете, съ довъррие възприема и се учи. За него природата отваря вратата си и го въвежда въ своитъ скривалища. Покаже ли му пштищата, които трѣбва да следва, тя го пуца въ живота да изучава себе си и окръжаващитъ.

Следователно, човѣкъ не може да дойде до познаване на себе си, ако не е позналъ природата. Като четете съчиненията на нѣкой философъ, или ученъ, вие виждате, какво е работилъ, но сжщевременно прониквате въ неговата мисль. Нѣкой изучава нравкитъ, прави заключения за тѣхъ, но силата на неговия умъ се проявява, именно, въ тълкуванията, които той дава. Така отъ една страна изучавате животнитъ, растенията и минералитъ, а отъ друга — ума, който ви довежда до тѣзи познания. И най-последно, като изучите и човѣка — самия себе, вие сте готови да влѣзете въ Божествения свѣтъ. Това не значи още, че сте решили напълно задачитъ на живота, но поне отчасти. Докато не влѣзе въ Божествения свѣтъ, човѣкъ се намира въ бурното мо-

ре, изложенъ на бури и вѣтрове, на земетресения и катаклизми, на тревоги, смущения, лишения и т. н. Ще дойде день, когато ще излѣзе отъ вълнитѣ на бурното море и ще стане творецъ на собствената си сждба: каквото помисли, ще стане; каквото пожелае, ще има.

Работете съзнателно, да станете творци на сждбата си. Това подразбира, да бжде човѣкъ господаръ на своитѣ сили, да разполага съ знанието си въ всѣки даденъ моментъ. Той познава законитѣ на Битието и се ползува отъ тѣхъ. Когато дойде нѣкаква идея въ главата му, той не се мжи да я организира, но я посѣва въ добра почва и я оставя сама да се организира. Взе ли човѣшкиятъ умъ участие въ организиране на идеитѣ, нищо не се постига. Това е механически процесъ, а естественото организиране на идеитѣ е разуменъ, съзнателенъ процесъ. Да пренасяте съ кофа вода отъ далечно разстояние, за да измиете единъ голѣмъ салонъ, това е губене на време. Много време, много енергия ще изразходвате, а резултатътъ ще бжде малъкъ. Какво трѣбва да направите? Ще вземете една каучукова трѣба, ще я турите на чешмата и ще поливате. Едно е нужно само: малъкъ наклонъ, по който нечистата вода да изтича навънъ. Въ разумния животъ е допуснатъ малъкъ наклонъ, по който нечистотиитѣ да изтичатъ навънъ. Като знаете това, дайте малъкъ наклонъ на плоскостта, на която

живѣете, да стане едно изтичане навънъ. Само при това положение може да стане въпросъ за смѣна на състоянията. Колко голѣмъ трѣбва да бѣде наклонътъ на вашата плоскостъ? Не по-голѣмъ отъ два градуса. При този наклонъ човѣкъ се чувствува доволенъ, радостенъ и обновенъ.

Това, което говоря днесъ, се отнася за напредналитѣ ученици, които сж дошли до границата на Божествения свѣтъ. Тѣ трѣбва да работятъ за себе си, но и да помагатъ на по-слабитѣ. Силни и слаби, всички хора трѣбва да работятъ, никой да не очаква наготово. И като очаква наготово, нѣщата пакъ ще станатъ но не така, както искате. Запримѣрь, нѣкой влѣзе въ лодка безъ гребла, безъ кормило и очаква на условията. Ще дойде приливъ на вълнитѣ, ще го отнесе на брѣга. Тукъ той ще чака известно време да дойде по-голѣмъ приливъ, да го поеме. Отново ще влѣзе въ водата, но вѣтъръ нѣма да го подкара. Ще чака день-два да дойде вѣтъръ. Ще го подеме вѣтърътъ, но въ посока, която той не желае. Следъ много блѣскане, ще го остави на нѣкой брѣгъ, но не на този, който човѣкътъ е желалъ. Разумниятъ човѣкъ не очаква на приливитѣ и на отливитѣ. Той върви съ тѣхъ, но прилага греблата и кормилото. Той знае посоката на движението си и не се подава на случайности и произволи.

За да спазва разумнитѣ правила на живота, човѣкъ трѣбва да изучава окултнитѣ

науки. Въ широкъ смисълъ на думата „окултна наука“ разбираме науката, която изучава сжщината на живота, т. е. неговитѣ дълбоки прояви. Дали ще изучава хиромантия, френология, физиогномия, астрология, това сж все окултни науки. Всѣка отъ тѣхъ изучава специални прояви на живота, които се отразяватъ на ржката, на лицето, на главата, на цѣлия организъмъ. Останалитѣ науки — физика, химия, математика, естествена история, философия, сж достъпни за по-голъма частъ хора и се явяватъ като съставна частъ на окултната наука. Който познава тѣзи науки, по-лесно ще изучава окултната. Като изучава окултнитѣ науки, човѣкъ вижда, че външнитѣ условия оказватъ влияние върху организма и характера му. Запримѣръ, ако космитѣ на човѣка сж дебели, това показва, че той е живѣлъ въ груба срѣда, която му е противодействувала; ако космитѣ му сж меки, той е живѣлъ въ мека срѣда, благоприятна за развитието му. Колкото по-отворени сж очитѣ на човѣка, толкова по-малка е била окръжаващата свѣтлина. Очитѣ се хранятъ отъ свѣтлината, но тя не трѣбва да бжде нито много силна, нито много слаба. Силната свѣтлина, както и голѣмата тъмнина произвеждатъ единъ и сжщъ резултатъ — ослѣпяване. Прилепитѣ, които живѣятъ въ тъмни пещери, иматъ съвършено слабо зрение. Обонянието и осезанието въ тѣхъ е добре развито, за смѣтка на зрението. Хора, на които очитѣ сж широко отворени,

иматъ интензивни желания. Тѣ сж весели, обичатъ разнообразието. Ако очитѣ сж крайно изпъкнали, това означава алчностъ. Малкитѣ очи приематъ малко впечатления отъ външния свѣтъ, но и тѣхъ всѣкога не обработватъ добре. Това се отнася до нормалнитѣ очи. При анормалнитѣ очи дохождаме до други белези.

Човѣкъ трѣбва да пази зрението си: да не гледа направо силна свѣтлина, като слънчевата, електрическата и др. Силната свѣтлина действува върху ретината и притпява зрението. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да тонира зрението си, да се нагажда на различнитѣ свѣтлини, безъ да поврежда очитѣ си. За да усилите зрението си, излизайте вънка следъ полунощъ, отъ 12 — 1 ч., когато небето е звездно, да наблюдавате звездитѣ. Добре е да излизате и въ мрачна, бурна нощъ. Следъ това сравнявайте, какъ се отразяватъ на очитѣ ясната и мрачната нощъ. Тѣзи опити сж добри, както за усиление на зрението, така и за каляване на нервната система. Излизайте вечеръ и при добро, и при лошо разположение на духа. Въ втория случай ще трансформирате състоянието си и ще се върнете бодри и съ добро разположение. Едно се иска при опититѣ — спокойствие. Никакъвъ страхъ, никакво смущение! Най-малкиятъ страхъ или най-малкото смущение прѣчи на опита. Който е страхливъ и не се решава самъ да излиза вечеръ, нека извика своя прия-

тель и заедно да излѣзатъ. Щомъ сж двама, тѣ могатъ да излѣзатъ вѣнъ отъ града. Значи, първото условие, което помага за добритѣ резултати при опититѣ, е спокойствието.

Всѣки трѣбва да работи върху себе си, да се лѣкува, да трансформира състоянията си. Това се постига чрезъ опити и упражнения. Малки опити ще правите, не започвайте съ голѣми. Малкитѣ опити даватъ добри резултати, не изведнѣжъ, но постепенно. Ако отлагате и не работите доброволно, природата ще ви застави насила. Ще ви даде нѣкаква болестъ, ще ви тури на легло, ще боледувате петъ-шестъ месеца, докато платите задълженията си. Ще кажете, че не сте разположени да правите упражнения. Разположението или неразположението не трѣбва да прѣчатъ на работата ви. Тѣ сж резултати на миналото. Дали се радвате, или скърбите, това сж послѣдствия отъ миналия ви животъ. За да създадете нѣщо хубаво въ себе си, трѣбва да работите при всички условия: при разположение или неразположение, при радостъ или скръбъ. Само по този начинъ ще влѣзете въ красивия животъ.

Мнозина се оплакватъ отъ отслабване на паметта и отдаватъ това на възрастта си. Тѣ мислятъ, че сж остарѣли. Паметта отслабва отъ натрупване на стари идеи въ ума. Запримѣръ, хората се страхуватъ за бъдещето си и постоянно мислятъ, какво ще стане съ тѣхъ следъ 10 — 20 години. Това сж идеи

на вашитѣ дѣди и прадѣди. Нѣма защо да се страхувате за утрешния день. Бждещето ви зависи отъ васъ. Изхвърлете старитѣ идеи отъ ума си, и вие ще се подмладите, ще усилите паметъта си. Ако вложите вашитѣ стари идеи въ ума на едно дете, и то ще изгуби паметъта си. Защо трѣбва да се страхувате за бждещето си, когато животътъ ви е поставенъ предъ васъ на изучване? Отворете книгата на вашия животъ и четете. Само онзи се страхува, който нѣма очи да вижда и глава, да разбира. Дето погледнете — на ржката, на лицето, на главата — навсѣкжде е писано, какъ ще живѣете и презъ какви мжнотии и страдания ще минете. Отворете книгата на вашата астрология, да видите, кои планети ви влияятъ и какъ можете да се справите съ добритѣ и лошитѣ имъ влияния. Четете това, което сте писали сами върху себе си и бждете внимателни въ това, което пишете днесъ. Ако въ хороскопа ви преобладава числото едно, т. е. единицата, ще знаете, че мжжкиятъ принципъ — бащата, е оказалъ влияние върху васъ; ако преобладава двойката, майката е упражнявала влияние; ако преобладава тройката, братята и сестритѣ сж упражнявали влияние. Тройката е число на равновесие. Следъ това, отново иде влиянието на бащата — четворката, на майката — петорката, на децата — шесторката. Това е втората фаза на влияние. Най-после влизаме въ третата фаза — седморката

— влияние на бащата, осморката — на майката и деветорката — на децата.

Това сж кратки обяснения. Искате ли да знаете повече, всъщи самъ ще изучава астрологията, но, при условие, да не се страхува. Дойде ли до затворенитъ числа, да не бута тамъ. Тъ ще се откриватъ постепенно, споредъ подготовката на човъка — това зависи отъ степенъта на неговото развитие. Богъ работи върху човъка съ доброто и съ злото, съ положителнитъ и съ отрицателнитъ сили. Отъ човъка зависи, какъ ще се ползува отъ тия сили.

Представете си, че сте беденъ момъкъ, следвате въ университетъ, но едва се справяте съ сръдствата си. Въ сщия университетъ следва единъ синъ на милионеръ, който има на разположение хиляди. Какво трѣбва да направите, за да подобрите положението си? Свържете се съ богатския синъ чрезъ услуги. Гледайте всъщи день да му направите услуга, която той да оцени. Това значи: свържете своето нещастие съ щастieto на другитъ хора и къмъ васъ ще потекатъ струи на изобилие, на новъ животъ. Ще кажете, че това е унизително за васъ. Чудно нѣщо! Човъкъ се е унижилъ предъ Бога и предъ разумнитъ сщества, като е загубилъ благо, което му е дадено, а не иска да се изложи предъ ближния си.

Въ живота има много начини, чрезъ които човъкъ може да подобри сждбата си.

Представете си, че вашиятъ приятелъ, който има лоша сждба, падне въ дълбокъ кладенецъ. Тръбва ли да се спуснете следъ него да му помогнете? Ще го оставите да чака известно време, докато намърите здраво вжже, съ което да го извадите отъ кладенеца. Дебелото вжже е условието, съ което подобряват сждбата му. Вие давате частъ отъ своитъ блага на приятеля си и му помагате да подобри живота си. Тръбва ли да стоите въ кладенеца и да плачете, че никой не ви чува, никой не се отзовава на вашия викъ? Достатъчно е да мине само единъ часъ, за да дойдатъ вашитъ добри приятели.

Благодарете на добритъ си приятели, видими и невидими, които се притичатъ на вашия разуменъ зовъ. Дето е разумността, тамъ сж вашитъ приятели. Нѣма човѣкъ на земята, който да е лишенъ отъ добри и разумни приятели. Тѣ му се притичатъ на помощъ и подобряватъ неговата сждба. Отъ правилната връзка съ вашитъ приятели зависи вашето бждеще. Затова казваме, че човѣкъ е творецъ на своята сждба.

— Вѣренъ, истиненъ, чистъ и благъ всѣкога бжди, и Господъ на мира ще изпълни сърдцето ти съ всички добрини.

*

18. Лекция отъ Учителя, държана на 15 януарий, 1928 г. София.

Животътъ въ формитъ

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

Размишление.

Отъ следната седмица влизаме въ съзвездието Водолѣй, което продължава до девети мартъ. Сжществуватъ два водолѣя: малъкъ и голѣмъ. Презъ това време ще изучавате лекциитъ, ще размишлявате върху тѣхъ и ще прилагате това, което може още сега да се приложи. Мисленето, като процесъ, не е нищо друго, освенъ тъкачество. Досега вие сте прели, отсега нататкъ ще тъчете, да изработите нѣщо. За тази целъ ви сж нуждни станъ, бърдо; после, ще насновете преждата и ще започнете да тъчете. По какъвъ начинъ ще тъчете? — По методитъ на природата. Търсите ли философски системи при тъкането, нищо нѣма да постигнете. Защо? — Много философи тъкатъ, но само въ своята областъ. Излѣзатъ ли вѣнъ отъ нея, философията имъ пропада. Тя е нагодена само за една срѣда, както рибитъ — за водата, птицитъ — за въздуха. Истинскиятъ ученъ, философъ живѣе въ всички срѣди. Той лесно трансформира състоянията си и минава отъ

въздухообразна срѣда въ течна, отъ течна въ твърда и обратно: отъ твърда въ течна и въздухообразна.

Като се говори за постиженията на човѣшкия умъ и на човѣшкото сърдце, дохождаме до гениитѣ, светиитѣ и адепитѣ. Щомъ сжществуватъ такива постижения, и обикновениятъ човѣкъ може да върви по пътя на съвършенитѣ, да постигне съвършенство. Това не се постига изведнѣжъ, но постепенно. Важно е още днесъ човѣкъ да постави добра основа на живота си и да гради върху нея. Приемете ли една Божествена идея, не я чоплете. Посѣйте я, тя сама ще се организира. Ще кажете, че трѣбва много да мислите върху нея. Многого мислене не помага — нужна ви е свѣтлина. За обикновения човѣкъ е достатъчна свѣтлината на философския умъ, но за онзи, на когото умътъ е организиранъ вече, друга свѣтлина е нужна — мека, бѣла свѣтлина, наречена духовна. Тази свѣтлина се отнася къмъ втората гама на джгата. Въ сжщность, джгата се състои не отъ седемъ, а отъ десетъ краски: първитѣ три сж основни, четиритѣ — производни, а останалитѣ три — принципални. Който попадне въ последнитѣ три краски на джгата, ще възприеме въ ума си меката, бѣла свѣтлина, която ще внесе мекота и разположение въ сърдцето. Безъ тази свѣтлина сърдцето остава кораво и сухо.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да понася мжнотиитѣ въ живота? — Да прилага

любовта. Безъ любовъ задачитѣ не се разрешаватъ. За да запази равновесието си, човѣкъ трѣбва да обича и лошитѣ хора, съ които е поставенъ на везнитѣ. Може ли да обичашъ лошитѣ хора? — Ако обичашъ себе си, ще обичашъ и лошитѣ хора. Представете си, че вие сте поставени на едното блюдо на везнитѣ, а на другото — единъ лошъ човѣкъ, къмъ когото нѣмате разположение. Лошъ човѣкъ е, наистина, но само съ него се уравновесяватъ везнитѣ. Пожелаете ли той да слѣзе долу, да се освободите отъ него, равновесието се нарушава, и вие падате на земята. Докато сте на везнитѣ, и вие ще го обичате, и той ще ви обича. Безъ него вие ще се намѣрите на земята; безъ васъ и той ще падне на земята. Обикновено Провидението поставя въ блюда-та на житейскитѣ везни единъ добъръ и единъ лошъ човѣкъ, взаимно да се уравновесяватъ. Въ рѣдки случаи поставятъ на дветѣ блюда добри хора.

Ще кажете, че хората се теглятъ. Теглятъ се, безъ да знаятъ това. И на земята ги теглятъ, и въ онзи свѣтъ ги теглятъ. Тегленето има за целъ да уравновесява величинитѣ, съ които природата си служи. Това подразбира стиха отъ Евангелието: „Не противи се на злото“. Ние казваме: „Не се бори съ злото“. Българитѣ пѣкъ казватъ: „Ела зло, че безъ тебе по-зло“. Не може да се изхвърли злото отъ живота, нито отъ природата. То е велика, козмическа сила, която работи заедно съ до-

брото. Злото и доброто съществуватъ и въ самия човѣкъ. Каквито усилия и да прави, човѣкъ не може да се освободи отъ злото. Да се освободишъ отъ него, това значи, да напуснешъ земята. Изкуство е не да бѣга човѣкъ отъ лошото си естество, но да го уравниши съ доброто. Щомъ постигне това, тѣ ставатъ приятели. Най-малкото нарушаване на равновесието внася противоречия въ човѣка. Той се чуди, какво е станало съ него, че е толкова лошъ. Самъ се пита: Азъ ли съмъ това, или не съмъ? За да не нарушава равновесието си, човѣкъ трѣбва да знае, отъ какво може да се освободи и отъ какво не може. Освобождавайте се отъ всичко човѣшко, но не и отъ Божественото. На Божественото ще се подчинявате, а човѣшкото ще възпитавате. Дойдете ли до желанията си, правете наблюдения, изучавания, да различавате човѣшкитѣ отъ Божественитѣ. Не е въпросъ да се самоосжждате, но да анализирате нѣщата. Критиката е опасна, но и безъ критика е опасно. Човѣкъ трѣбва да бѣде разуменъ, да знае, кога и какъ да критикува.

Защо не трѣбва човѣкъ да критикува? — Защото всѣко нѣщо е въ процесъ на развитие. Какъ ще критикувашъ пшпката, че не е цѣвнала? Тя чака момента на своето разпукване. Какъ ще критикувашъ плода, че не е узрѣлъ? Той не е достатъчно огрѣванъ отъ слънцето. Когато слънцето го грѣе определено време, плодътъ узрѣва. Следователно,

не критикувайте художника, че не рисува добре. Той не е завършилъ още учението си. Не критикувайте музиканта, че не свири добре. Той не е завършилъ още развитието си. Радвайте се и на слабите, незавършили още поети, писатели, музиканти и художници, защото предъ тяхъ се открива велико бъдеще. Важно е човѣкъ да работи, единъ день ще излѣзе нѣщо отъ него. Свѣтътъ, въ който живѣете, е велико училище, отъ което ще научите много уроци. Дали сте материалистъ, или идеалистъ, не е важно. И материалистътъ се учи, както и идеалистътъ. Разликата е въ това, че идеалистътъ е веселъ, съ добро разположение на духа и върва въ успѣха на работата, която започва.

Човѣкъ трѣбва да се изучава, да знае, какви линии носи въ себе си. Ако линията на раменетъ е права и широка, човѣкъ е пригоденъ за физическия свѣтъ. Той върви по мъжка линия. Правитъ линии, съ които природата си служи, показватъ енергия. Когато линията на раменетъ е крива, заоблена надолу, човѣкъ върви по женска линия. Кривитъ линии показватъ пластичностъ. Такъвъ човѣкъ работи повече съ мисълта си. Като наблюдавате човѣшкото лице, виждате, че то представя два трижгълника, съ обща основа и съ върхове въ противоположни посоки. Колкото повече се засилва долниятъ трижгълникъ, т. е. колкото повече енергия се складира въ брадата, човѣкъ става по-голямъ материа-

листъ. Колкото повече се засилва горниятъ трижгълникъ, челото и горната частъ на главата, човѣкъ става по-голѣмъ идеалистъ. Той се интересува отъ възвишени работи и дава условия за проявяване на Божественото въ него. За да развива ума или сърдцето си, човѣкъ трѣбва да си създава красиви образи за нѣщата. Запримѣръ, ако искате да имате високо чело, ще мислите за хора съ високи чела, ще изучавате пѣтя, по който тѣ сж изработили своето чело. Ако искате да развиете нѣкоя добродетель, мислете за хора, които носятъ тази добродетель въ себе си. Ако искате да станете атлетъ, мислете за хора, които сж развили голѣма физическа сила. Затова е казано: За каквото мисли човѣкъ, това става. Или, съ какъвто дружишъ, такъвъ ставашъ. Невъзможно е външната обстановка да не повлияе на човѣка. Като знае това, той трѣбва да се движи въ срѣда, която да му влияе благотворно. Както благоуханието на двѣтята се разнася надалечъ и влияе на хората, така добритѣ и лошитѣ хора оказватъ влияние на окръжаващитѣ. Свѣтътъ е пълненъ съ красиви и изопачени форми на мисълта, но човѣкъ трѣбва да бжде господаръ на себе си, да знае, кои да възприеме и кои да отхвърли. Затова е казано въ Писанието, че духоветѣ трѣбва да се подчиняватъ на праведния и на пророка, а не пророкътъ на духоветѣ. Подъ думата „духове“ разбираме онѣзи сжщества, които помагатъ

на човѣшкия умъ и на човѣшкото сърдце. Обаче, заедно съ човѣка тѣ трѣбва да се подчиняватъ на неговата разумна воля, т. е. на неговата разумна природа. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това, да бжде господарь на своитѣ мисли и чувства, да ги различава и да знае, кои да приеме, кои да остави вънъ отъ себе си. Учете се да си избирате добри приятели и приятелки, добри книги и добри занятия. Има занаяти, професии, които развиватъ долната частъ на лицето — брадата, челюститѣ, скулитѣ на лицето и правятъ човѣка материалистъ. Има и такива занаяти и професии, които развиватъ горната частъ на лицето и правятъ човѣка идеалистъ.

Работете върху себе си съзнателно, да подобрите своитѣ форми и чърти на лицето, на главата, на ржцетѣ, да извадете красивъ образъ, т. е. да се усъвършенствувате. Правете различни опити и наблюдения върху себе си, да знаете по какъвъ начинъ да възприемате свѣтлината и да се ползвате отъ нея, както за лѣкуване, така и за повдигане и растене на ума. Като излизате вънъ, да се печете на слънце, не е безразлично, подъ какъвъ жгълъ ще възприемете слънчевитѣ лъчи. Обръщайте ту дѣсната, ту лѣвата страна или гърба си къмъ слънцето, и следете, какъ ви се отразяватъ слънчевитѣ лъчи. При различно положение ще имате различни резултати. Ако сте на планината, и тамъ правете сжщитѣ опити, но обръщайте внимание на

мѣстото, дето седите. Въ природата има тъй наречени „живи мѣста, живи фокуси,“ които предаватъ на човѣка живи, разумни енергии. Едно такова мѣсто може да предаде на човѣка една свѣтла, възвишена мисль, която да го подтикне къмъ нѣщо добро и красиво. Въ това отношение, земята е складъ на енергии, които трѣбва да се използватъ за доброто на цѣлото човѣчество.

Който иска да се развива правилно, трѣбва да бжде внимателенъ, да използва нѣщата разумно. Ако четешъ презъ деня или вечеръ, първо ще се нагодишъ така, че свѣтлината да пада добре върху книгата, да не разваляшъ очитѣ си. Заемешъ ли добро положение, и състоянието ти ще бжде добро. Който не внимава и бърза, всѣкога ще страда. Затова е казано: „Покритото млѣко котка го не лочи.“ Покривайте сѣда, въ който сте турили ценно съдържание, за да не страдате. Какво по-ценно може да има човѣкъ отъ живота си?

Работете съ цвѣтоветѣ, съ различнитѣ краски, като методи за лѣкуване и за набавяне на онѣзи енергии, които липсватъ въ организма ви. Всички хора не се нуждаятъ отъ единъ и сжщъ родъ енергии, затова, именно, всички не обичатъ единъ и сжщъ цвѣтъ. Ако нѣмате предмети, които да ви свързватъ съ различнитѣ цвѣтове, работете мислено, като изговаряте такива думи, които ще събудятъ у васъ съответни цвѣтове. Запримѣръ,

ако кажете думата „синь“, веднага си представяте или тъмно синь, или ясно синь цвѣтъ. Първиятъ е цвѣтъ на долина, затова ви сваля ниско, въ долината на живота. Ясно-синиятъ цвѣтъ ви напомня небе, височина, затова издига мисълта ви високо, на нѣкой планински връхъ. Сжщо така и другитѣ цвѣтове произвеждатъ различни състояния въ човѣшката мисль.

Отъ днесъ, до 9 мартъ оставатъ още осемъ седмици. Презъ това време ще избере-те осемъ лекции отъ по-важнитѣ, и всѣки ще вземе една отъ тѣхъ, да я проучи добре. Ще извадите основната мисль, както и тѣзи мисли, които иматъ практическо приложение. Ще видите, какво може да направите за себе си. Всѣки ще работи за себе си, безъ никакво възнаграждение — даромъ. Кога работи човѣкъ даромъ? — Когато работи за душата си. Този законъ наричаме „благиятъ законъ.“ Старитѣ българи, които живѣли на Балканския полуостровъ, служили на благия Богъ, затова се нарекли „българи.“ Това е духовното тълкуване на думата „българинъ.“ Нѣкои казватъ, че българитѣ носятъ името си отъ рѣката „Волга“, отдето дошли, преминали Дунава и се заселили на Балканския полуостровъ, дето имало вече българи. Старитѣ българи се различаватъ отъ новитѣ, които преминали Дунава. Първитѣ сж благи, служатъ на благия Богъ, а вторитѣ се отклонили малко отъ пжтя си, заради което

изгубили религиозното си чувство. Обаче, и единтъ, и другитъ сж на везнитъ, взаимно си помагатъ.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростъта води къмъ истината.

*

19. Лекция отъ Учителя, държана на
22 януарий, 1928 г. София.

По пжтя на природата

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мъдростъта води къмъ истината.

Размишление.

Тема за следния пжтъ: „Отношението на сложно тройно правило къмъ живота.“

Сегашнитѣ хора гледатъ повече мрачно на живота. Малко хора сж жизнерадостни. За да бжде жизнерадостенъ, човѣкъ трѣбва да е развилъ три основни центрове. Единиятъ центъръ се намира задъ ушитѣ — издадената костъ. Колкото по-издадена е тази костъ, толкова по-голѣма жизненостъ има човѣкъ, толкова по-издържливъ е той. Има голѣмъ запасъ отъ енергия, поради което не пада духомъ. Второто условие, да бжде човѣкъ жизнерадостенъ, е силно въображение. Когато горната частъ на челото е широка, човѣкъ има силно въображение. Съзнанието действува въ предната частъ на мозъка. Третото условие, за да бжде човѣкъ жизнерадостенъ, е духовниятъ елементъ въ него. Духовниятъ човѣкъ е жизнерадостенъ. Който естествено не е жизнерадостенъ, трѣбва да работи върху себе си, изкуствено да си създава образи, които да будятъ нужднитѣ центрове. Всички знаете

поговорката: „Съ какъвто дружишъ, такъвъ ставашъ.“ Значи, човѣкъ е изложенъ на постоянно влияние, както отъ хората, така и отъ мислитѣ на окръжаващитѣ. Той се влияе сжщо и отъ своитѣ мисли. Законъ е: човѣкъ не може да се освободи отъ влиянието на масата.

Какво се разбира подъ думата маса? — Сборъ отъ интелигентни сжщества. Маса сжществува само въ разумния животъ. Запримѣръ, въ океанитѣ има острови, образувани отъ малки животинки — кораловитѣ острови. Тѣ се дължатъ на тѣхния колективенъ животъ. Тѣзи животни могатъ да образуватъ не само острови, но и цѣли континенти. Единъ день, когато тѣ престанатъ да работятъ, земята ще бжде мъртва. Сжщо така и човѣкъ расте и се развива благодарение на малкитѣ разумни сжщества въ себе си. Престанатъ ли тѣ да работятъ, и неговиятъ животъ престава. Докато живѣе, човѣкъ трѣбва да работи върху своя мозъкъ, да го развива. Когато мозъкътъ се развива правилно, животътъ на всички малки сжщества въ човѣка върви добре. Наруши ли се равновесието въ мозъка, нарушава се и въ цѣлия организъмъ.

Човѣшкиятъ мозъкъ има две страни: материална или физическа и духовна или силова. Когато човѣкъ напусне земята, материалниятъ мозъкъ изгнива и се разлага, а духовниятъ, т. е. силовиятъ, въ който е написанъ цѣлиятъ животъ, той взима съ себе си. Значи

човѣкъ взима сжщественото съ себе си, а не-сжщественото оставя на земята. Материалният мозъкъ е организиранъ споредъ силовия. Докато материалниятъ и силовиятъ мозъкъ сж свързани помежду си, докато сж въ хармония, човѣкъ учи, възприема знания и помни. Щомъ се наруши връзката между тѣхъ, той забравя всичко: чете, учи, но нищо не запомня.

Изследванията на нѣкои учени сж потвърдили това. Обаче, има учени, крайни материалисти, които не вѣрватъ въ духовната страна на мозъка и отдаватъ всички способности на голѣмината и теглото на мозъка. Тѣ приематъ, че човѣкъ работи съ цѣлия си мозъкъ. Въ сжщностъ, съвременнитѣ хора работятъ само съ известни мозъчни центрове—съ тия, които иматъ отношение къмъ тѣхната работа. Запримѣръ, математикътъ, който има отношение повече къмъ числата, работи главно съ центъра на числата; когато разглежда математическитѣ истини отъ гледището на философията, той работи повече съ центъра на разсжждението; поетътъ работи повече съ въображението. Изобщо, човѣкъ работи най-много съ десетина мозъчни центрове. Той не е дошълъ още до положението да работи съ цѣлия си мозъкъ, съ всички мозъчни центрове. Даже да развие всичкитѣ си центрове, той не може да работи едновременно съ тѣхъ.

Умствениитѣ способности, както и интелигентността на човѣка не се опредѣлятъ отъ

тежестъта на мозъка, както нѣкои погрѣшно мислятъ, но отъ развитието на предния мозъкъ, отъ челото. Всѣки мозъченъ центъръ има специфична служба. Запримѣръ, горната частъ на мозъка опредѣля моралността и религиозността на човѣка. Слѣпоочната областъ опредѣля полуинтелектуалнитѣ или творческитѣ способности на човѣка. Количеството на мозъка се опредѣля отъ броя на мозъчните клетки, отъ броя и дължината на мозъчните нишки. Единъ день ще се достигне и до тѣзи измѣрвания. Сжщо така, отъ кожата на човѣка може да се опредѣли, коя частъ на мозъка е развита: предната, слѣпоочната, горната или задната частъ.

Днесъ не може да се говори на хората за тѣзи работи, защото още не сж готови. Ако имъ се откриятъ нѣкои признаци въ връзка съ френологията или друга окултна наука, тѣ ще се уплашатъ. Ето защо, начинаещитѣ въ тѣзи науки трѣбва да изучаватъ първо положителнитѣ страни на живота, както и на човѣшкото естество, а следъ това отрицателнитѣ. Отрицателнитѣ страни на живота и на човѣка сж предметъ на паталогията. Обаче, ученикътъ изучава първо здравословнитѣ, нормални прояви на човѣка, а после — ненормалнитѣ и болезненитѣ. Задача на човѣка е да работи върху себе си, да развива правилно своитѣ мозъчни центрове. Особено трѣбва да се работи върху центъра на веселието, за да понася човѣкъ лесно мъжнотиитѣ

въ живота. По естество човѣкъ е веселъ, но трѣбва да прилага веселието си при мъчно-тиитѣ, а не дето не трѣбва. Животнитѣ, въ сравнение съ човѣка, не сж весели, тѣ сж повече тѣжни, сериозни. Обаче, въ присѣствие на човѣка и тѣ ставатъ весели, въз-приематъ неговата веселостъ. Като се изучава, човѣкъ по естественъ пѣтъ се запознава съ влиянието на планетитѣ върху себе си. Той забелязва, че влиянието на Марсъ се проявява при всички случаи, когато става състезание за права. Той се проявява въ твърдитѣ и упорити хора. Влиянието на Меркури се проявява силно, когато човѣкъ се стреми къмъ придобивки, материални или духовни. Добре е да изучавате влиянието на планетитѣ въ различнитѣ възрасти на човѣка, отъ 1—7 години, отъ 7—14, отъ 14—21, отъ 21—28 и т. н.

Въ стремежа си да се домогне до положителното знание, човѣкъ трѣбва да бжде спокоенъ, да не се тревожи. Колкото повече се вълнува, умътъ му не е свободенъ да въз-приема нѣщата правилно. При това положение, той изпада въ обезсърдчение, което прекъсва хода на правилното развитие на процеситѣ. При изучаване на човѣка, добре е да правите мислено опити. Представете си напиримѣръ, че ви се пада голѣмо наследство, отъ нѣколко милиона лева, и започнете да мечтаете, какъ да ги използвате. Въ този процесъ, именно, въ разпредѣляне на паритѣ,

ще познаете, какви желания и стремежи иматъ надмощие въ васъ. Ако започнете да мечтаете за книги, за списания, за пътуване въ чужбина, за учене на езици, вие имате умствени стремежи; ако започнете да раздавате паритъ на бедни, страдащи хора, да помагате за издържката на бедни и способни ученици, сърдцето е силно развито у васъ. Вие туряте своитъ лични интереси на заденъ планъ. Ако пъкъ започнете да мислите за строежъ на къщи, за купуване на имоти, вие живѣте повече на физическия свѣтъ, съ желание да се осигурите на земята. Освенъ това, можете да си представите, че заемате високо обществено положение и отъ висотата на своя постъ да се наблюдавате, какъ постѣпвате съ хората. Човѣкъ трѣбва да се изпитва при всички положения, да знае, какво носи въ себе си, какви центрове трѣбва да развива. Има естествени положения въ живота на човѣка, на които самата природа го поставя, но има и изкуствени, които той самъ си създава. Има даровити хора, които естествено заематъ положението си като актьори, музиканти, учители, професори, проповѣдници и т. н. Има и такива, които само заематъ тѣзи мѣста. Първитъ сж естествени, чисти диаманти или скъпоценни камъни, а вторитъ сж изкуствени. На каквото мѣсто да турите първитъ, свойствата имъ веднага ще блеснатъ; изкуствениятъ камъни, обаче, въ първо време блѣсватъ, но на края показватъ есте-

ството си. Природата признава само онова, което тя е създала. Всичко изкуствено остава на последенъ планъ. Едно нѣщо е да бждешъ гениаленъ, признатъ отъ природата; друго нѣщо е ти самъ да станешъ гениаленъ, съ неестествени усилия и трудъ. Въ края на краищата, ти самъ ще си кажешъ, че не заслужва по изкуственъ начинъ човѣкъ да става гениаленъ. Изразходваната за тази цель енергия струва повече, отколкото придобивкитѣ, получени чрезъ нея. За предпочитане е, човѣкъ да бжде признатъ отъ природата за гениаленъ, отколкото отъ хората.

Помнете: работитѣ на природата се различаватъ отъ човѣшкитѣ работи. Когато човѣкъ работи едновременно съ природата, инициативата излиза отъ природата, а човѣкъ е изпълнителъ на нейната инициатива. Тогава природата върви напредъ, а човѣкъ следъ нея. Има случаи, когато инициативата взима човѣкъ, а природата му помага. Въ този случай, човѣкъ върви напредъ, а природата следъ него. Дали човѣкъ ще работи по първия, или по втория начинъ, не е важно; важно е само, да бжде въ съгласие съ природата. Който е въ съгласие съ природата и работи по нейнитѣ методи, всѣкога дохожда до ценни резултати. При това, природата прилага за всѣки човѣкъ различни методи. Следватъ ли методи, които не сж за васъ, вие може да пострадате. Въ такъвъ случай, нѣма да имате добри резултати. Това е забелязано въ за-

падноевропейскитѣ окултни школи. При дишането, напримѣръ, тѣ си служатъ съ методитѣ на индускитѣ йоги, но не получаватъ добри резултати. Много естествено, тѣ не сж нагодени за тѣхнитѣ условия. Вървете по естествения пѣтъ на природата и не се страхувайте. Ако се отклоните отъ нейния пѣтъ, вие ще си създадете изкуствени мжноти, съ които не можете да се справите. Ще кажете, че сами не можете да свършите известна работа. „Може“ и „не може“ сж относителни понятия. Това, което днесъ, при дадени условия не можешъ да свършишъ, при други условия ще можешъ да свършишъ.

Представете си, че искате да отидете за дърва въ гората. Впрѣгате колата си и тръгвате на пѣтъ. Колкото и да сте силни, ако пѣтътъ е много каленъ, колата ще стигне до едно мѣсто и ще се върне назадъ — невъзможно е да прегази голѣмата калъ. Следъ нѣколко деня, времето се поправя, калъта изсъхва, и вие можете да донесете една-две коли дърва отъ гората. Значи, това, което вчера не можахте да направите, сега го направихте. Защо? — Условията се подобриха. Ако направите единъ опитъ и не успѣете, ще направите още два опита. За да има успѣхъ въ работата си, човѣкъ прави поне три опита. Ако още при първия опитъ има успѣхъ, нѣма защо да прави други опити. Изобщо, разумниятъ прави по три опита, обик-

новениятъ човѣкъ — десетъ опита, а глупавиятъ — 99.

Допуснете си, че сте свършили университетъ съ отличенъ успѣхъ въ странство, и искате да се настаните за учителъ въ една отъ софийскитѣ гимназии, но не успѣвате. Ще направите втори опитъ, да се назначите въ нѣкой голѣмъ градъ въ България. Ако не успѣете и този пътъ, ще оставите на министѣра, той да ви назначи, кждето намѣри за добре. Този пътъ успѣвате. Ще кажете, че искате да живѣете въ София. Това е вашето желание, но не е желание на природата. Ще се подчините на желанието на природата, която е предвидила вашето бждеще. Тя иска да ви изпрати на работа тамъ, дето ще бждете най-полезенъ. Ако речете да изнасилите природата, тя ще ви даде, каквото искате, но, въ края на краищата, виждате, че това, което сте желали, не дава никакви придобивки. Ще разберете, че сте сгрѣшили. Ако се остави на плана на природата, човѣкъ се радва на голѣми придобивки. Съ малко енергия той постига голѣми резултати. Отъ Божествено гледище, човѣкъ трѣбва да запази силата и трезвостта на мисълта си, за да има какво да предаде на бждещето поколѣние. Когато нѣкой поеме длѣжността библиотекаръ, той трѣбва да пази книгитѣ, да ги държи въ изправностъ, за да има какво да предаде на следния библиотекаръ. Следователно, като на-

пуска земята, човѣкъ трѣбва да остави добро наследство следъ себе си. Не остави ли такова наследство, природата отваря книгата си и пише: Ето единъ човѣкъ, който не е изпълнилъ задълженията си, както трѣбва. Тя пише името му и се подписва, като туря печата си. Дойде ли втори пътъ на земята, този човѣкъ носи вече печата, който природата му е сложила — печатъ на лошъ, изопаченъ животъ. — Докажи това. — Всѣко ново поколение носи печата на предишното. Приближете се до него и четете. Ще се убедите сами, че нѣма нищо скрито-покрито въ природата.

Отворете книгата на Стария Заветъ, и тамъ ще провѣрите сѣщия законъ. Аврамъ бѣше на 90 години, а Сарра на 80, когато имъ се роди синъ — Исакъ. Тѣ трѣбваше да се приготвятъ, да се очистятъ отъ отрицателнитѣ мисли и желания, за да има какво да оставятъ въ наследство на своето поколение. Аврамъ не бѣше простъ човѣкъ, той бѣше адептъ. Отличаваше се съ голѣмо послушание: каквото Богъ му кажеше, всичко изпълняваше, безъ никакво разсуждение. Аврамъ ходи и въ Египетъ, да се запознае съ законитѣ на Бѣлото Братство и следъ това се върна въ Ханаанъ, дето го приеха съ почести. Каквото знаеше отъ учението на Бѣлитѣ Братя, всичко прилагаше, затова се ползуваше съ почитъ и уважение между своитѣ.

Сега и на васъ казвамъ: Идете въ природата да се учите и се върнете обратно

при своитѣ, да видите, какъ ще ви посрещнатъ. Ако прилагате наученото добре, ще ви посрещнатъ съ почести и уважение; ако нищо не прилагате, не сте научили нищо отъ природата. Ще се върнете отново въ природата, да учите. Докато между теорията и практиката не настане пълна хармония, вие ще отивате въ природата и пакъ ще се връщате. Щомъ тя ви даде дипломъ за свършенъ курсъ на учението, вие ще влѣзете и въ външния свѣтъ, да помагате на цѣлото, като частъ отъ него.

Ще кажете, че животътъ е тежъкъ, че имате голѣми мъчности. На кого животътъ е тежъкъ? — На когото бащата и майката сж умрѣли, и той е принуденъ да работи на чужди хора, само да има възможность да учи. Много студенти въ странство сж минали презъ тази опитность. За да изкаратъ прехраната си, тѣ работятъ по нѣколко часа на день чужда работа, а презъ останалото време учатъ. И при тѣзи условия тѣ свършватъ университета съ успѣхъ. Англосаксонецътъ казва, че времето е пари и го използва добре. Славянинътъ пилѣе времето си и, за да учи, той търси удобства. Англосаксонцитѣ сж весели, жизнерадостни. Следъ като работили цѣла седмица, въ празникъ тѣ се обличатъ добре, почиватъ си и се радватъ на придобивките си. Кой е беденъ, кой — слуга и кой — господарь, не познавате, всички живѣятъ като аристократи. Славянитѣ сж повече песимисти,

отколкото оптимисти. Тъ сж възприели тази чърта отъ гръцката култура. Песимизъмътъ и недоволството на българитъ сжщо носи началото си отъ византийцитъ, съ които българитъ сж били дълго време въ контактъ. Младото поколѣние трѣбва да работи, за да се освободи отъ старото и чуждо византийско влияние.

— Само свѣтлиятъ пжть на мъдростъта води къмъ истината.

*

20. Лекция отъ Учителя, държана на
25 мартъ, 1928 г. София.

Практически правила

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростѣта води къмъ истината.

Размишление.

Каква е ползата отъ изучаване на математика? Математиката има голѣмо приложение въ живота, но какво се ползува самиятъ човѣкъ отъ нея? Центроветѣ на математическитѣ способности въ човѣка се намиратъ отъ дветѣ страни на челото, горе, при обективния умъ. Тѣ трѣбва да се пренесатъ въ горната частъ на мозѣка, при висшитѣ способности. Тогава човѣкъ ще работи не само съ неодушевени, мъртви величини, но и съ живи величини. И тогава, като каже „единъ камѣкъ“, той ще дойде не само до понятието камѣкъ, но ще се свърже и съ силитѣ, които единицата камѣкъ съдържа; като каже единъ килограмъ вода, той ще се свърже съ енергиитѣ на водата въ единицата вода. И най-после, като каже единъ е Богъ въ свѣта, той ще се свърже съ силитѣ, които Богъ съдържа въ себе си. За да се оформятъ въ човѣка понятията единица, двойка, тройка, той трѣбва да прекара презъ ума си всички одушевени и неодушевени предмети за даденото число. Следъ

това той може да каже, че въ него се е оформило понятието за дадено число. Ако иска да си състави понятие за числото две, презъ ума му трѣбва да минатъ два диаманта, две струни, две житни зърна, две амеби, два славея, две овце, два човѣка и т. н. Въ училищата се изучава външната страна на математиката а въ живота — вътрешната. Колкото повече напредва човѣкъ, толкова повече прониква той въ съдържанието и смисъла на числата и толкова по-сложни ставатъ задачитѣ му.

За да се развива правилно, човѣкъ трѣбва да отдѣля всѣки день по петъ минути, да мисли върху всички предмети, т. е. върху всички науки. Всѣка наука събужда съответния мозъченъ центъръ и дава възможность на човѣшкия черепъ да се оформи добре, да стане правиленъ. Тази е причината, дето въ училищата сж застъпени всички предмети. Еднородната и еднообразна работа събужда еднородни центрове. Затова се препоръчва на човѣка да разнообразява работата си. Човѣкъ има около 50 центра на главата, които трѣбва да се развиватъ. Има методи, чрезъ които човѣкъ може да отправя повече или по-малко кръвъ къмъ едни или други центрове, за да ги храни споредъ нуждата и изискванията имъ. Напримѣръ, ако иска да развива милосърдието си, човѣкъ трѣбва да се срѣща съ слаби, нуждаещи се хора. Като влиза въ положението имъ, той изпраща повече кръвъ къмъ центъра на милосърдието и го храни. Човѣкъ може

да е милосърденъ къмъ слабия, но къмъ силния той има уважение.

Работете върху себе си, безъ да се пресилвате. Всѣко пресилване на мѣхура ще го пукне. Ако искате да развивате въображението си, никога не си представяйте отрицателни положения: че падате въ нѣкоя яма, или че ви гонятъ да ви убиятъ, или че пропадате на изпитъ. Носите ли отрицателни образи въ себе си, нѣкога тѣ ще се реализиратъ въ умствения или въ физическия свѣтъ. Щомъ си представите, че падате въ яма, веднага си представете, че нѣкой ви подава ржката си или вжже, и веднага излизате оттамъ; ако нѣкой ви гони, пакъ си представете, че ви идатъ на помощъ; ако отивате на изпитъ, дръжте въ ума си мисълта, че професорътъ ви е разбранъ човѣкъ, влиза въ положението ви и ви помага свободно да си кажете, каквото знаете. Каквото мисли човѣкъ, това става. Съ каквито форми и образи се свързва, това става. Природата си служи съ здрави и красиви форми, а не съ пукнати и грозни. Процеситѣ въ природата ставатъ непрерывно, последователно.

Явява се въпросъ: Защо хората не успѣватъ въ живота си? — Защото си служатъ повече съ отрицателни и счупени форми и образи, отколкото съ положителни и здрави. По този начинъ тѣ кжсатъ връзката между ума и сърдцето, между ума и духа, между сърдцето и душата си. Единствената връзка, която не могатъ да скжсатъ, е връзката между

душата и духа, но тя е много високо, почти недостъпна за физическия свѣтъ. За да не кжса естественитѣ си връзки, човѣкъ трѣбва да бжде доволенъ отъ всичко, което въ дадения моментъ има. Дойде ли недоволството, той трѣбва да се справи съ него, да го изучи и да извади нѣкаква поука. Въ всѣка мжнотия, въ всѣко изпитание се крие нѣщо добро, което единъ день ще даде резултати. — Не може ли безъ мжнотии и страдания? — Не може. Ако можеше безъ страдания, пръвъ Христосъ щѣше да мине безъ тѣхъ. Цѣлото небе щѣше да Му дойде на помощъ. Мжно се носятъ страданията, но когато човѣкъ знае крайнитѣ резултати, когато знае, че задъ всѣка физическа мжнотия се крие нѣкакво благо, той става силенъ и издържа съ радостъ и любовъ. Търговецътъ може да изгуби една малка сдѣлка, но задъ нея се криятъ голѣми блага и печалби.

Работете върху себе си съзнателно, всѣки день да придобивате по нѣщо. Ако имате известно качество, по-силно развито отъ другитѣ качества, приложете първо него, като го разпредѣлите навсѣкжде. Нѣкой казва, че любовта му е много развита, че има много любовъ. Тогава нека разпредѣли любовта си на вадички, да полива цѣлата си градина. Не се страхувайте отъ любовта. Напротивъ, ако имате много любовъ, благодарете. Ако любовта ви е изворъ, съ нея можете да поите вашата градина, както и градинитѣ на

вашитѣ съседи. Страшно е, ако любовта ви е локва, въ която се вждятъ микроби и се развиватъ миризливи газове. Никой не е пострадалъ отъ любовъ, на която водитѣ сж чисти, кристални. Тази любовъ носи изобилие въ живота, прави хората радостни и весели. Опасно е, когато човѣкъ скача, играе, и по невнимвние, може да падне, да си счупи крака. Това не се дължи на любовта, но на неумението на човѣка да се справя съ нейнитѣ енергии. Свещено нѣщо е любовта. Дойде ли при васъ, ще се отнесете къмъ нея съ всичкото си почитание и благоговение. Богъ е Любовъ. Следователно, каквото мислите за Бога, такова ще мислите и за любовта.

Задачата на човѣка е да опредѣли отношенията си къмъ любовта. Който е постигналъ това, знае, какво може да иска отъ нея и какъ да благодари за всичко, което тя му дава. Тукъ, именно, се прилага законътъ: каквото желае човѣкъ, може да го постигне. Безъ любовъ нищо не се постига; съ любовъ всичко се постига. Въпросътъ е само до времето. Човѣкъ трѣбва силно да желае нѣщо, за да го постигне. Не го ли постигне изведнѣжъ, ще чака. Нѣкой изисква отъ природата веднага да се реализиратъ желанията му и, ако не бжде задоволенъ, гнѣви се. Гнѣвътъ е резултатъ на човѣшкото честолюбие. Може ли детето да се сърди на майка си? Природата е майка на човѣка. Като види, че се гнѣви, тя го приспива. Щомъ се събуди, на-

храни го, помилва го и пакъ го приспива. Не мислете, че ще постигнете нѣщо съ гнѣвене. Не само че нищо нѣма да постигнете, но даже ще си напакостите. Следователно, щомъ дойдете до природата, вашата майка, ще бждете разумни, ще знаете, какъ да искате и какво да искате.

Какво може да иска човѣкъ отъ природата и колко да иска? — Най-необходимото, но въ количество, което да го задоволи, безъ да го претовари. Ако искашъ ядене, ще искашъ само единъ обѣдъ, но да бжде царски, т. е. първокачественъ; ако искашъ богатство, ще искашъ толкова, колкото е нужно за единъ день; ако искашъ знание — колкото да разрешишъ една мжчнотия; ако искашъ сила — колкото да вдигнешъ едно препятствие отъ пътя си. Ако желаете да бждете ученикъ, ще искате отъ природата благоприятни условия за учене. Само онзи може да бжде ученикъ, който обича да учи. После той трѣбва да обича учителя си и своитѣ съученици. Така ученикътъ си създава външни и вътрешни благоприятни условия. Щомъ вече е готовъ да бжде ученикъ, природата му доставя всичко, което му липсва. Първото условие е любовта, като връзка между ученика и учителя, между ученика и неговитѣ другари. Той може вече правилно да възприема и да дава. За да прояви любовта си, отъ него се иска само едно: да намѣри въ учителя и въ другаритѣ си онази основна чѣрта въ характера имъ, на която

всѣкога да разчита. Безъ тази чѣрта никаква връзка не може да се създаде между хората.

Първото правило, което трѣбва да прилагате въ отношенията си съ хората, е да намирате въ всѣки човѣкъ по една добра чѣрта, най-силна, която да го отличава отъ всички хора. Той самъ трѣбва да познава тази чѣрта въ себе си. Мжчно е за човѣка да намѣри най-силната чѣрта въ себе си; мжчно е и другитѣ да я намѣрятъ, но трѣбва да се наблюдаватъ и изучаватъ. Не търсете силната отрицателна чѣрта въ човѣка, но положителната, която го издига като човѣкъ, като разумно същество. Ако срещнете на пѣтя си неразуменъ човѣкъ, не му отговаряйте споредъ безумието му. Ако срещнете глупавъ, не му говорете нищо. На глупавия и на безумния можете да говорите мислено, да не знае, отде иде съвета.

Търсете доброто въ човѣка и не се страхувайте. Щомъ намѣрите добрата чѣрта и заради нея го държите въ съзнанието си, той ще бжде винаги добре разположенъ къмъ васъ и ще ви стане приятель. Свържете ли се съ лошата чѣрта на човѣка, вие го настройвате противъ себе си и го правите вашъ неприятель. Казано е въ Писанието: „Създавайте си приятели отъ неправдата.“ Прилагайте този стихъ въ живота си, да си създадете добри условия, да можете правилно да се развивате.

Кога може човѣкъ да постигне желанията си? — Когато се приготви за онова знание, което е въ ржцетѣ на разумнитѣ същества. Обикновеното знание лесно се постига, но истинското знание — мжчно. То се пази съ мечъ и се дава само на онзи, който е отворилъ ума, сърдцето и волята си за него. Той е миналъ презъ процеса на чистенето. Съ други думи казано: той е миналъ презъ огънь и вода.

Казано е въ Битието, че въ райската градина имало много плодни дървета. Всѣко дърво представляло известно знание. То било достъпно за първитѣ човѣци, но преди да сгрѣшатъ. Следъ грѣхопадането то се пазѣло отъ ангели, съ мечъ въ ржка. Тѣ и до днесъ още стоятъ предъ райската врата съ мечъ въ ржка и пазятъ, да не влѣзе нѣкой, който не е готовъ за него.

Желая ви, да се пригответе за това знание, че, като дойдете до райската врата, мечътъ да падне отъ ржцетѣ на ангелитѣ, и вие свободно да влѣзете вътре, да започнете да се учите.

— Само свѣтлиятъ пѣть на мъдростъта води къмъ истината.

*

21. Лекция отъ Учителя, държана на
1 априлъ, 1928 г. София.

Будниятъ день

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

Размишление.

Казано е въ Писанието: „Разумнитѣ ще разбератъ.“ Ние желаемъ всички хора да бждатъ разумни, да разбератъ великата истина, за която сж дошли на земята. Всѣки човѣкъ трѣбва да има правилно разбиране за своя животъ. Не разбира ли живота си правилно, той всѣки день ще се натѣква на разочарования.

Сега ние говоримъ на онѣзи хора, на които съзнанието е пробудено. — Защо? — Защото истински човѣкъ е онзи, на когото съзнанието е пробудено. Той е излѣзълъ отъ животинското си състояние, т. е. отъ онова състояние, когато е живѣлъ безъ закони и правила, когато не е разбиралъ живота. Разумниятъ, истинскиятъ човѣкъ се отличава по това, че живѣе по вътрешни, Божествени закони и правила, чрезъ които съзнателно се ограничава. Понѣкога човѣкъ самъ себе си не разбира и се чуди, защо се натѣква на недоразумения и противоречия. Много естествено. Той иска да бжде господарь, да бжде

щастливъ, безъ да се подчинява на вътрешнитѣ закони. Какъвъ господарь е този, който при най-малкото изпитание бѣга? Къде остава неговата сила и мощь, неговото господарство? Започне ли земята да се тресе, всички живи същества бѣгатъ: и хора, и животни, и бубулечици. И щурецътъ бѣга отъ дупката си. Всичко живо излиза отъ скривалището си и бѣга.

Коя е причината за страха отъ земетресенията? Въ време на земетресение се отдѣля голѣмо количество електричество. Животнитѣ, както и хората, възприематъ това електричество и, за да се освободятъ отъ него, като отъ голѣмъ товаръ, тѣ бѣгатъ. При движението си отъ едно мѣсто на друго, тѣ се освобождаватъ отъ излишното електричество. Природата е вложила страха въ животнитѣ, за да ги освободи отъ нещастieto, което би ги сполетѣло при великата работа, която тя върши. Въ този случай, страхътъ е на мѣсто. Отъ гледището на цѣлокупния животъ, земетресението, като промѣна въ природата, е велико дѣло. Всички велики работи въ природата започватъ съ земетресения. Ние живѣемъ въ началото на великитѣ работи, отдалечъ чуваме чуковетѣ на майсторитѣ, които работятъ.

Хората се страхуватъ отъ земетресенията, но има нѣщо по-страшно отъ външнитѣ земетресения. Представете си една млада мома, едва влѣзла въ живота, се влюби въ единъ

момъкъ и следъ година - две тя преживѣе нѣкакъвъ крахъ въ чувствата си: животътъ ѝ се обезсмисля, надеждитъ ѝ пропадатъ, мечтитъ — рухватъ. Тя чувствува, че сърдцето ѝ е разкъсано, намира се предъ развалинитъ на своя животъ и желае да умре, отколкото да живѣе съ разрушения въ себе си. Какво е станало съ момата? — Земетресение въ чувствата ѝ. Външно погледнато, всичко е въ редъ и порядъкъ, разрушението е станало вътре нѣкъде. Момата мисли, че въ нея е станало голѣмо, непоправимо разрушение, но то не е видимо, не е реално за другитъ хора. То може лесно да се поправи.

Страшни сж земетресенията въ чувствата на човѣка, но и тукъ природата работи разумно и целосъобразно. Тя има предъ видъ да научи човѣка, кои желанія сж законни и сжществени и кои — не сж. Всѣко чувство и желание, които не вървятъ по законитъ на великата природа, сж незаконни и несжществени и сж осждени на разрушаване. Който има такива желанія, той е осжденъ на страдания. Като страда известно време, той ще разбере, че се намира на кривъ пжтъ и ще се оправи. Знайте, че за васъ се интересуватъ множество разумни и възвишени сжщества и всѣки моментъ ви помагатъ. Вие не ги виждате, но трѣбва да знаете, че успѣхътъ ви въ живота се дължи на любовта и грижитъ имъ къмъ васъ. Отношението имъ къмъ васъ е сжщото, каквото е отношението на родителитъ, на

братята и на сестритѣ къмъ добрия синъ и братъ. Той отива въ странство да се учи, но е подкрепенъ отъ любовта на своитѣ любими родители, братя и сестри, приятели. Като чувствува тѣхната любовъ, той учи повече за тѣхъ, отколкото за себе си. Като се върне отъ чужбина, всички му се радватъ. Ако подържате сѣщото отношение и къмъ сѣществата отъ разумния свѣтъ, които ви обичатъ, животътъ ви коренно ще се измѣни.

Понѣкога човѣкъ се чувствува самотенъ, изоставенъ. Това е общо чувство, което изпитватъ всички хора, не само нѣкои лица. Това чувство изпитва и малкото дете, когато майка му го отдѣля отъ гърдитѣ си и го туря въ люлката. Това изпитва и детето, което прохода. Щомъ стѣпи на краката си, майката не го носи вече на рѣце. Тя прави това съзнателно, привиква детето си къмъ самостоятеленъ животъ. Ако цѣлъ животъ го държи на рѣце, то ще стане инвалидъ. Ако майката постѣпва разумно съ детето си, какъ трѣбва да постѣпва великата, жива природа съ насъ ?

Следователно, който се стреми къмъ новитѣ идеи, трѣбва да съзнае положението си, като дете на разумната природа, която има любовъ и грижи къмъ него, по-голъми отъ тѣзи на майката. Щомъ съзнава това, той трѣбва да бжде въ съгласие съ нея и да се подчинява на нейнитѣ закони. Свърже ли се съ природата, човѣкъ отваря сърдцето си за всички живи сѣщества. Той гледа на тѣхъ

като на ценни книги. Въ всѣко живо същество, малко или голѣмо, природата е вложила известно съдържание, което заслужва да се пази, за да могатъ всички сегашни и бъдещи поколения да четатъ по него и да се поучаватъ. Отъ правилното разбиране и отношение къмъ природата, човѣкъ постепенно отива къмъ Бога. Той започва да Го разбира по новъ начинъ.

Днесъ повечето хора гледатъ на Бога като на външна необходимостъ, като на същество, което наказва и преследва, поради което иматъ повече страхъ отъ Него, отколкото любовъ. За тѣхъ Богъ е въ бурята, въ земетресенията, въ страданията. Тѣ не Го търсятъ въ себе си, но само отвънъ. Докато гледатъ така на Бога, тѣ всѣкога оставатъ далечъ отъ Него. Приемете Бога първо въ себе си, въ своята душа, въ своя умъ и въ своето сърдце, като изразъ на велики мисли и чувства, като потикъ на добри и възвишени дѣла. Оттамъ, погледнете вънъ, на окръжаващата природа, и ще Го видите въ всичко чисто и красиво: въ небето, осѣяно съ безброй звезди и слънца, въ чиститѣ планински извори, въ красивитѣ цвѣта, въ долини и планини. Вслушвайте се въ гласа на пойнитѣ птички, въ шумоленето на цвѣтията, въ тихия вѣтрецъ — навсѣкжде е Богъ. Ще Го видите и вънъ, и вжтре въ васъ, горе и долу, надѣсно и налѣво. Нѣма кжтъ въ свѣта, дето Богъ да не присжтствува. Ставатъ ли отъ сънъ или лѣгате да спите, знайте,

че животътъ има смисълъ, защото всичко е изпълнено съ Божието присъствие. Само при това разбиране можете да четете 91 Псаломъ и да вървате въ истинността на думитѣ, вложени въ него. Тамъ е казано: „Тисяща ще падатъ отъ страната ти и десетъ тисящи отдѣсно ти, но при тебе нѣма да се приближатъ. (— 7 ст.). — Когато е писалъ този Псаломъ, Псалмопѣвецътъ е минавалъ презъ голѣми противоречия, въ които опиталъ и позналъ силата на Бога. Щомъ дойде до това познаване, човѣкъ ще бжде свободенъ отъ тисъщитѣ, т. е. отъ хилядитѣ мъчности, въ които се намира. Когато се свърже съ Бога и живѣе въ единство съ Него, той решава лесно мъчнотиитѣ си.

„Който живѣе подъ покрива на Всевишного, ще пребивае подъ сѣнката на Всемогъщаго“. (— 1 ст.). Защо е казано подъ покрива, а не въ дома? Сжщата идея българинътъ би изразилъ съ думитѣ: „Който живѣе подъ сѣнката на Всевишного“. Подъ думата „сѣнка“ разбираме, да имашъ пари въ нѣкоя банка, или приятели, на които да разчиташъ. Подъ думата „покривъ“ се разбира, да имашъ нѣкой да ти помага, да те защитава, да се подслонишъ подъ неговото крило. Псалмопѣвецътъ искалъ да предаде идеята, че човѣкъ трѣбва да уповава на Бога, като на вѣченъ, неизмѣненъ принципъ и да Го пази свето въ душата си, да не Го излага на поругание.

Представете си, че имате една тетрадка съ чисти, бѣли листа, подвързана съ скъпа, здрава подвързия. Вие пазите тетрадката си въ голѣма чистота и я давате само на приятелитѣ си, всѣки отъ тѣхъ да напише нѣщо хубаво въ нея. Отъ време на време четете написаното и го сподѣляте само съ онѣзи близки, които могатъ да го разбератъ и оценятъ. Можете ли да оставите тетрадката си на разположение на децата? Ако намѣрятъ тетрадката ви, тѣ ще започнатъ да драскатъ, да пишатъ кукички и лулички и въ скоро време ще я изцапатъ. Като знаете това, казвамъ: Не отваряйте ума и сърдцето си предъ онѣзи, които не разбиратъ и не ценятъ това, което вашитѣ разумни и напреднали братя сж писали въ тѣхъ. Пъкъ и вие, ако трѣбва да проникнете въ тѣхнитѣ умове и сърдца, четете само онова, което може да ви ползува и което разбирате. Напримѣръ, вие четете книгата на нѣкой философъ и се спирате предъ неговитѣ разсѣждения за Бога. Той казва, че Богъ не сжществува. Ако приемете тази мисль буквално, ще се спънете. Обаче, ако я преведете, ще намѣрите истинския ѝ смисль. Философътъ иска да каже, че този Богъ, на когото хората днесъ служатъ, не сжществува. Какъвъ Богъ, наистина, е този, когото хората призоваватъ въ своя личенъ и материаленъ животъ? Тѣ искатъ отъ Него пари, кжщи, имоти, да имъ помага въ борбитѣ и въ раздоритѣ, да побеждава неприятелитѣ имъ. При това, подъ не-

приятелъ тѣ разбиратъ всѣки, който се изпрѣчи на пътя на тѣхнитѣ интереси. Стремете се къмъ онзи Богъ, Който ръководи цѣлокупния животъ, Който има предъ видъ нуждитѣ и интереситѣ на всички сжщества, отъ най-малки до най-голѣми. Въ името на този Богъ пишете, както въ своята книга, така и въ книгитѣ на своитѣ приятели само онова, което Той ви диктува. Всичко друго, написано вънъ отъ Неговата намѣса, е писано отъ деца, които въ скоро време ще изцапатъ и скжсатъ книгата.

Дръжте въ ума си свещената идея за Бога, че Той е неизмѣненъ, вѣченъ, необятенъ и бди за живота на всички сжщества. Бждете герои като онзи войникъ на фронта, който е изложенъ на дѣждъ отъ куршуми и гранати, но уповава на Бога, мускулъ не трепва на лицето му. Много гранати ще се сипятъ върху васъ, но не се страхувайте! Пазете връзката си съ Бога. Ще дойдатъ отвѣнъ хора да ви казватъ да се откажете отъ убежденията си, да напуснете този пътъ, но вие трѣбва да устоявате. Да се откаже човѣкъ отъ убеждението си, да напусне правия пътъ, това значи, да се откаже отъ живота, отъ богатството, отъ знанието, отъ силата си. Ако се откажешъ отъ живота си, ще намѣришъ смъртъта; ако се откажешъ отъ богатството си, ще намѣришъ сиромашията; ако се откажешъ отъ знанието, ще намѣришъ не-

вежеството; ако се откажешъ отъ силата, ще намѣришъ безсилието.

Изобщо, откажешъ ли се отъ това, съ което въ даденъ моментъ разполагашъ, ти се натъквашъ на страдания. И сиромашъ да си, не се отказвай отъ сиромашията. Откажешъ ли се преждевременно отъ нея, ти никога не можешъ да бждешъ богатъ. Който не е билъ сиромашъ, не може да бжде богатъ; който не е билъ богатъ, не може да бжде сиромашъ. Това сж две състояния, презъ които човѣкъ неизбежно минава. Разумниятъ лесно се справя съ състоянията си. И като богатъ, и като беденъ, той еднакво се учи. Когато говоримъ за богатство и за сиромашия, разбираме не само материалното състояние на човѣка, но и неговото умствено и сърдечно положение. Човѣкъ може да бжде богатъ съ идеи и желания, но може да бжде и беденъ. И въ единия, и въ другия случай разумниятъ знае, какъ да се справя. Многото желания, напримѣръ, могатъ да удавятъ човѣка, но ако е разуменъ, той ще намаже кожата си съ масъ, както прави патицата, и тѣ нѣма да го докоснатъ. Патицата влиза въ водата, но тя не се докосва до кожата ѝ, не прѣчи на плаването ѝ. Ако водата достигаше до кожата на патицата, щѣше да отнима топлината на тѣлото и да ѝ противодействува. Тѣй щото, когато много желания нахлуватъ въ сърдцето ви, намажете тѣлото си съ масъ, която да имъ се противопоставя.

Който иска да бжде ученикъ, да решава задачитъ си правилно, трѣбва да бжде разуменъ и добъръ. Това сж две качества, които се изискватъ отъ всѣки човѣкъ и специално отъ ученика. Казано е за Бога, че е всеблагъ, всемждъръ, вселюбещъ. На сжщото основание и за човѣка казваме, че трѣбва да бжде всеразуменъ и вседобъръ, т. е. да проявява своята разумность и доброта при всички условия на живота си. Значи, отъ човѣка се изисква доброта и разумность, но какво представя той самъ по себе си? — Квадратъ и кръгъ. Квадратътъ е физическия човѣкъ, който разрешава отношенията си на физическия свѣтъ; кръгътъ е духовния човѣкъ, който разрешава отношенията си въ духовния, въ идейния, въ Божествения свѣтъ. Ако разглеждаме човѣка геометрически, казваме, че главата представя кръга, а тѣлото — квадрата, т. е. четирижгълника. Главата мисли, съзерцава, решава въпроситъ въ умствения свѣтъ, а тѣлото изпълнява нейнитъ решения. Главата на човѣка представя кълбо, сфера, а тѣлото му — кубъ. Значи, отъ една страна човѣкъ представя кръгъ и квадратъ, а отъ друга — сфера и кубъ. Сферата крие въ себе си множество възможности и условия, които човѣкъ проявява на земята като безброй отношения и съотношения.

Думитъ квадратъ и кубъ, кръгъ и сфера сж мощни, понеже криятъ въ себе си всички възможности и условия. Като кажешъ

квадратъ и кубъ, разбирашъ всички възможности за реализиране на разумнитѣ нѣща на физическия свѣтъ. Като кажешъ кръгъ и сфера, разбирашъ всички възможности за реализиране на разумнитѣ идеи въ Божествения свѣтъ. Както виждате, човѣкъ е създаденъ по правилата на великата геометрия. За да не наруши тѣзи правила, той трѣбва да мисли и чувствува право. Като чувствува, човѣкъ опитва нѣщата. Като ги опита, той пристѣпва къмъ реализирането имъ. Въ реализиране на нѣщата, волята играе важна роля. Това показва, че дейността на ума, на сърдцето и на волята сж тѣсно свързани.

Ще прочета нѣколко стиха отъ 58 глава на Исаия. Пророкътъ казва, че, за да придобие любовта и да я запази, човѣкъ трѣбва да живѣе въ свѣтлина.

„Тогазъ твоята свѣтлина ще изгрѣе като зората, и здравето ти скоро ще прозябне, и правдата ти ще предиде предъ тебе, и славата Господня ще ти е задна стража.“ (— 8 ст.).

„Тогазъ ще зовешъ, и Господъ ще отговаря; ще викнешъ, и Той ще рече: „Ето, азъ.“

„Ако извадишъ изсрѣдъ си хомота, посочването съ прѣстъ, и суетнитѣ думи, и отваряшъ душата си на гладния, и наситишъ утѣсената душа, тогазъ свѣтлина ще ти изгрѣва въ тъмнината, и мракътъ ти ще бжде като пладне.“ (— 9 и 10 ст.).

„И Господъ ще те води всѣкога, и ще насищава душата ти въ бездъждие, и ще даде сила на коститѣ ти; и ще бждешъ като градина напояваема и като воденъ източникъ, на който водитѣ не пресекнуватъ.“ (— 11 ст.).

„И отъ тебе роденитѣ ще съградятъ ветхитѣ запустения: ще възстановишъ основанията на много родове; и ще се наречешъ зидателъ на развалинитѣ, поправителъ на пжтища за население.“ (— 12 ст.).

„Тогазъ ще се наслаждавашъ въ Господа; и азъ ще те направя да ездилъ по високитѣ земни мѣста, и ще те нахраня съ наследieto на отца ти Якова; защото устата Господни казаха това.“ (— 14 ст.).

Когато четете тази глава, виждате, че думитѣ на пророка и до днесъ не сж изгубили значението си. Ако живѣете така, както пророкътъ пише, всичко, което душата ви желае, ще се сбъдне. Душата желае само едно нѣщо: да се прояви. Може ли да се прояви, вие ще бждете всѣкога разумни и добри. Това сж качества на човѣшката душа. Следователно, като казвамъ, че човѣкъ трѣбва да бжде добъръ и разуменъ, това не значи, че отсега нататкъ ще придобива тѣзи качества. По естество човѣкъ е добъръ и разуменъ, но трѣбва само да се прояви. Видите ли, че детето ви иска да прояви милосърдието си, да раздѣли хлѣба си съ бедното си другарче, не му забранявайте. Обикновено майката, бащата или по-голѣмитѣ братя и сестри забра-

няватъ на детето да дѣли хлѣба си съ беднитѣ деца. Всѣки човѣкъ има по едно малко дете въ себе си — неговото милосърдие. Не препятствувайте на милосърдието ви да се проявява. Днесъ препятствувате, утре препятствувате на милосърдието, докато най-после сърдцето ви се втвърди и се превърне въ красива форма безъ съдържание. Дайте пжтъ на всѣка свещена идея въ себе си, да се прояви. Колкото и да е малка, не я спѣвайте. Човѣкъ работи върху себе си, докато е младъ. Щомъ остарѣе, мжно може да си въздействува.

Младъ човѣкъ е онзи, който прави добро и мисли правилно. Щомъ престане да мисли и да прави добро, той преждевременно остарява. Кажете ли, че искате да бждете млади, да се подмладите, трѣбва да правите добро и да мислите. Нѣкой се оплаква, че не може да учи. Щомъ прави добро и мисли, той може да учи. — Голѣма сиромашия ме е налегнала. — Сиромашията е училище. За да научишъ уроцитѣ, които се преподаватъ въ това училище, ще проявишъ доброто въ себе си и ще мислишъ. Да мисли човѣкъ, да прави добро и да учи, това сж магически сили, които той крие въ себе си. Прилагайте тѣзи сили въ живота си и не се страхувайте отъ нищо. Съ тѣхъ можете да постигнете каквото желаете. Ще мислите върху доброто и разумността и ще ги проявявате. Ако мислите само, че сте добъръ и разуменъ, безъ да проявявате доброто и разумността си, тѣ-

зи качества губятъ своята магическа сила. Доброта безъ разумность губи силата си. Ако проявява само разумността си безъ доброта, човѣкъ става горделивъ; ако проявява добротата си безъ разумность, той става фанатикъ. Обаче, ако проявява и добротата, и разумността си заедно, човѣкъ се разширява, проявява душата си. Само любещиятъ и разумниятъ е съ широка душа, благородно сърдце и просвѣтенъ умъ.

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ изключителни времена. Възкресението, за което се говори въ Писанието, става и сега. Днесъ свѣтътъ се сжди, и мъртвитѣ ще възкрѣснатъ, ще се явятъ на сждъ предъ Господа. Сждбата се налага по различни начини: чрезъ земетресения, чрезъ войни, чрезъ болести, чрезъ страдания. Богъ казва на Израила: „Търсете ме, докато съмъ близо“. Това значи, търсете Бога, докато още не е закоравѣло сърдцето ви, докато съзнанието ви не се е помрачило. Стане ли това, ще дойдатъ катаклизми и катастрофи въ свѣта. Това е начало на изпитанията, които нѣма да преминатъ скоро. Земята ще се тресе, ще се огъва, докато се създаде новото. Новъ свѣтъ се твори сега. Не се страхувайте, но уповавайте на Бога и кажете като Псалмопѣвеца: „Тисящи ще падатъ отъ страната ти, и десетъ тисящи отдѣсно ти, но при тебе нѣма да се приближи“. Работете върху ума и сърдцето си съзнателно, да бждете отъ онѣзи праведни, добри

и разумни хора, за които възвишенитѣ и напреднали братя сж готови всѣкога да воюватѣ. Вие ще работите за доброто на своята душа, както и за доброто на своитѣ ближни, а други ще воюватѣ за васѣ.

Когато дойдоха ангелитѣ въ Содомъ и Гоморъ, да погубятѣ тѣзи градове, Аврамъ ги запита: „Ако има поне десетѣ праведни между жителитѣ на Содомъ и Гоморъ, ще погубите ли градоветѣ?“ Ангелитѣ имъ отговори: Нѣма да ги погубимъ. Обаче, между жителитѣ на Содомъ и Гоморъ нѣмаше даже десетѣ души праведни, затова се приложи наказанието върху тѣхъ.

Желая и между васѣ да има поне десетѣ души праведни, да не се приложи наказанието на свѣта. Ако не може да се избѣгне напълно наказанието, поне да се смекчи. Числото десетѣ е едно отъ добритѣ числа за човѣчеството. Човѣкъ е дошълъ на земята да донесе Божието благословение. Това го отличава като Синъ Божи, като Божи служителъ. Казано е въ Писанието: „Вие сте чада Божии“. Следователно, който иска да бжде Синъ Божи, трѣбва да служи на Бога отъ сърдце и съ любовъ. По това, именно, се отличава синътъ отъ слугата. Синътъ служи на баща си съ любовъ, а слугата — съ пари. Само онзи може да служи на баща си безъ пари, който има синовни отношения къмъ него. Следователно, докато сте въ бащиния си домъ, служете безъ пари; благодарете

че живѣете подъ покрива на баща си. Чистъ трѣбва да бжде човѣкъ по умъ и по сърдце. Освободете сърдцата си отъ горчивинитѣ и умоветѣ — отъ недоразуменията помежду си, защото сж настанали усилни времена. Пространството е пълно съ Божии войни. Ако погледнете нагоре, ще видите войни, съ извадени ножове, съ вдигнати знамена, съ бойни колесници. Тамъ всички точатъ ножоветѣ си и поглеждатъ къмъ земята, търсятъ праведни и добри хора въ свѣта. Ако не намѣрятъ, колкото трѣбва, тѣ ще тръгнатъ напредъ, ще се пуснатъ въ бой и ще извикатъ: Край на всички неправди! Редъ и порядъкъ е нуженъ въ свѣта. Че нѣкой ималъ едни убеждения, другъ — други убеждения — предъ нищо не се спиратъ. Една свещена идея трѣбва да изпълва умоветѣ и сърдцата на всички хора: Да се въдвори редъ и порядъкъ въ свѣта, да се приложи Божията Любовъ, да се пригърнатъ всички хора, като братя, като синове на единъ Баща. Ако доброволно не стане това, насила ще ви заставятъ. Дошло е време да се въведе Божиятъ редъ и порядъкъ въ свѣта.

Какво виждате следъ земетресението, което стана преди нѣколко деня? Всички хора, бедни и богати, напуснаха кжщитѣ си, излѣзоха вѣнъ, на палатки или на открито. Богати, красиви кжщи, съ всички удобства, станаха необитаеми. Въ това отношение и бедни, и богати се приравниха. Всички хора

пазятъ живота си. Тѣ разбиратъ, че най-ценното нѣщо, което имъ е дадено, е животътъ. Обаче, той може да се запази само съ доброто и правдата. Праведни хора се търсятъ днесъ, и то не десетъ, но стотици и хиляди. Праведнитѣ, добритѣ и разумнитѣ ще спасятъ свѣта отъ ударитѣ на земетресенията и отъ ударитѣ на сѣдбата. Бждете готови всѣки моментъ да посрещнете Бога, вашия Баща, съ любовъ. Христосъ казва: „Блаженъ е онзи робъ, когото господарьтъ намѣри, че прави това, което му е заповѣдалъ.“ Това значи: бждете будни да посрещнете новия день, новия животъ, който иде въ свѣта.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

22. Лекция отъ Учителя, държана на 20 априлъ, 1928 г. София. — Изгрѣвъ.

Смирението

— Само свѣтлиятъ пѣтъ на мъдростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Ще прочета 55 глава отъ Исаия, която разглеждамъ като литературно произведение.

„О, вие, които сте жадни, елате всички при водитѣ“. (— 1 ст.).

„Вмѣсто драка, ще възлѣзе елха; вмѣсто коприва, ще възлѣзе мирсина; и това ще бже Господу за име, за вѣчно знамение, което нѣма да изчезне.“ (— 13 ст.).

Време е вече ученикътъ не само да носи името ученикъ; не да бже пѣленъ съ знание, както касата на банкера е пѣлна съ пари; не само да бже нагорещена пещъ, въ която да се пече хлѣбъ; не само да бже фурна, да продава хлѣбъ, нито зеленчукова градина, която да изкарва лукъ и чесънъ. Ако е пѣлна каса, ще се изпраздни: ако е нагорещена пещъ, ще изгасне; ако е фурна, ще продаде хлѣба си и ще се изпраздни; ако е зеленчукова градина, ще дава временно продуктитѣ си. Ученикътъ не трѣбва да бже и цвѣтъ, който прецѣвтява. Какво трѣбва да бже ученикътъ? — Изворъ, който постоянно блика.

Той трѣбва да разбира отношенията между неговата душа и различнитѣ роли, които трѣбва да играе. Напримѣръ, какво е отношението на човѣшката душа къмъ пълната каса съ богатство и знание, къмъ нагорещената пещъ, къмъ фурната, къмъ зеленчуковата градина и т. н.? Като разглежда и изучава тѣзи отношения, човѣкъ трѣбва да се самовъзпитава, а не да се дресира, както дресиратъ коткитѣ и кучетата.

Единъ човѣкъ се занимавалъ съ дресиране на котки. Той събралъ 40—50 котки и дълго време работилъ за дресирането имъ. Най-после той дошълъ до убеждението, че коткитѣ сж вече дресирани и може да прави съ тѣхъ различни опити.

Веднѣжъ дошълъ при него единъ приятель, да види, докжде е стигналъ съ възпитанието на коткитѣ. Той наредилъ коткитѣ по групи и почналъ демонстрации съ тѣхъ. Въ това време приятельтъ му пусналъ една мишка. Всички котки хукнали веднага подиръ мишката и дресировката пропаднала. Достатъчно било да се яви една мишка, и трудътъ на възпитателя пропадналъ.

Какво представя мишката? — Стариятъ, наследенъ навикъ. Каквото е мишката за котката, такова нѣщо сж старитѣ навици за човѣка. Колкото дресираната котка може да издържа предъ мишката, толкова и човѣкъ може да издържа съ своето знание предъ старитѣ навици. Тѣ сж сила, предъ която човѣкъ

мжно устоява. На какво се дължатъ старитѣ навици и какъ може да се справи човѣкъ съ лошитѣ навици? Навицитѣ сж резултатѣ на честото повтаряне на нѣщата. Това не значи, че човѣкъ не може да се откаже отъ навицитѣ си. Достатъчно е да се намѣри предъ нѣщо силно, за да забрави навицитѣ си и да отстѣпи отъ тѣхъ. Какво ще прави онзи, който има навикъ всѣка сутринъ да се кже, но кжщата, въ която живѣе, се запали? Той ще гледа часъ по-скоро да излѣзе вѣнъ и ще забрави, че е навикналъ сутринъ да се кже. Страхътъ отъ изгаряне е по-силенъ отъ навика. Той казва: Днесъ направихъ изключение, не се окжпахъ, както правя всѣки день. Значи, изключенията сж резултатѣ на силни подбуди, силни преживявания въ човѣшкия животъ. Предъ пожара всѣкакъвъ навикъ отстѣпва. Смѣшно е да видите, че нѣкой се кже, когато кжщата му гори.

Пророкъ Исаия казва, че Божиитѣ мисли не приличатъ на човѣшкитѣ. Съ други думи казано: идейниятъ животъ не прилича на обикновения. Противоречията на хората се дължатъ, именно, на това, че искатъ да влѣзатъ въ идейния животъ съ обикновенитѣ си разбирания. Нѣкой мисли, че може да влѣзе въ идейния свѣтъ съ своитѣ стари навици и разбирания. Това е невъзможно. Новитѣ времена изискватъ нови разбирания. Запримѣръ, ако ви представятъ две положения — богатство и дарби, кое бихте предпо-

чели? Едни ще пожелаятъ да бждатъ богати, а други — даровити. Ще се явятъ различни мнения по въпроса. Нѣкои ще кажатъ, че богатиятъ може да стане даровитъ. Като има добри външни условия, той ще работи върху себе си и ще развива дарбитъ си. Други ще кажатъ, че даровитиятъ, т. е. вътрешно богатиятъ има условия да стане и външно богатъ. Ние пъкъ казваме, че човѣкъ трѣбва да бжде и богатъ, и даровитъ, защото всѣко нѣщо има своето специфично мѣсто. Богатството има отношение къмъ физическия свѣтъ, знанието и способноститъ — къмъ умствения свѣтъ, а добротата — къмъ духовния. Следователно, човѣкъ не може да бжде духовенъ, докато не е добъръ; той не може да бжде уменъ, докато нѣма знания и не може да бжде здравъ, докато не е богатъ. Златото има отношение къмъ здравето. Колкото повече злато има човѣкъ въ кръвта си, толкова е по-благороденъ, по-устойчивъ и по-здравъ. Нѣкой ще възрази, че има богати хора, които сж болни. Това не е истинско богатство. Ако натоварите едно магаре съ скъпоценности, богато ли е то? Магарето носи чуждо богатство, а не свое. То не съзнава богатството си. И да го съзнава, не може да се ползува отъ него. Тѣй щото, за да бжде здравъ, човѣкъ трѣбва да бжде богатъ; за да бжде уменъ, трѣбва да има знания; за да бжде духовенъ, трѣбва да е добъръ. Богатство, знание и доброта сж качества на истинския

човѣкъ. Ако отнемете едно отъ тия качества, вие нарушавате неговата цѣлостъ.

Представете си, че ви дадатъ следната задача: да извадите една частъ отъ цѣлото, или цѣлото отъ неговитѣ части, безъ да нарушите цѣлокупността на цѣлото. Можете ли да решите тази задача? — Не можете. Ако извадите една частъ отъ цѣлото, непременно ще нарушите цѣлостта му; да извадите цѣлото отъ частитѣ му, и това е невъзможно. Цѣлото може да се дѣли на своитѣ части, но то вече не е цѣло. На сжщото основание, казваме: Като цѣло, човѣкъ е недѣлимъ. Не можете да извадите отъ него една частъ, и той да остане цѣлъ. Какъвъ човѣкъ е този, отъ когото сте извадили доброто? Но и доброто, като частъ отъ човѣка, самѸ не сжществува. Доброто, като абстрактна величина, не сжществува. Затова казваме, че има голѣма разлика между проявеното и непроявеното добро. За да схванете тази разлика, мислете върху житото, брашното и хлѣба. Житото се мели и се превръща въ брашно. Тѣ се различаватъ по обемъ, но не по качество и по съставъ. Житото заема по-малкъ обемъ отъ брашното. Като се смѣси съ вода, брашното отново намалява обема си и се превръща въ тесто, което се пече и става на хлѣбъ. Тукъ имаме два процеса: на разширяване — смилане на житото въ брашно и смаляване — превръщане на брашното въ хлѣбъ.

Разширяването и смаяването сж процеси, презъ които минаватъ и човѣшкитѣ идеи. Явява се въпросъ: при кое отъ дветѣ състояния идеитѣ сж най-устойчиви? Кое е най-устойчиво: житото, брашното или хлѣбътъ?— Житото. Защо? — То е първичната идея, която слиза направо отъ идейния свѣтъ. Щомъ слѣзе на земята, то минава презъ различни фази, които сж временни, преходни. И тѣ иматъ приложение, но само за известно време и при известни случаи. Оттукъ вадимъ заключението: възприемайте идеитѣ направо отъ идейния свѣтъ, въ първичното имъ състояние, а не въ видоизмѣненіята имъ. Идеитѣ само се посаждатъ, но нито се мелятъ, нито на хлѣбъ се правятъ. Ако нѣма условия веднага да ги посѣтите, тогава имате право да ги смелите на брашно, да ги омесите и да направите хлѣбъ, отъ който да се ползуватъ окръжаващитѣ. Не прекарвате ли идеитѣ си презъ тѣзи процеси, тѣ ще се развалятъ и ще губятъ своя смисълъ. Дойдатъ ли добри условия за сѣене, веднага ще ги посѣтите. Така постѣпва добриятъ и богатиятъ човѣкъ.

Сега азъ изнасямъ тѣзи процеси за способнитѣ и талантливи ученици, за да извлѣкатъ отъ тѣхъ нѣкакъвъ методъ за самовъзпитание.

Да се върнемъ къмъ основната мисълъ на лекцията, а именно: човѣкъ трѣбва да бжде въ съгласие съ Божественото. Между чо-

вѣшкитѣ и Божественитѣ мисли трѣбва да има пълно съгласие. Когато казваме, че въ живота всичко е постижимо, разбираме, че между човѣшкото и духовното, между духовното и Божественото съществува известно отношение, известенъ паралелъ. Дойдемъ ли до непостижими нѣща, това показва, че паралелътъ е нарушенъ, т. е. между човѣшкото и Божественото е настанала нѣкаква дисхармония. Нѣкой има амбиция да стане ученъ човѣкъ и мисли, че това е Божествено качество. Амбицията е потикъ въ човѣка да постигне нѣщо, но не е резултатъ на Божествения паралелъ, който включва основнитѣ правила на живота. Само смирениятъ човѣкъ спазва тѣзи правила. Въ духовния свѣтъ смирението е мѣрка, която опредѣля разстоянието между успореднитѣ линии. Смирението е качество, но същевременно е мѣрка за опредѣляне разстоянието между успореднитѣ линии. Отъ това разстояние зависи хармонията, която съществува между мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на човѣка. Между мислитѣ на смирения и Божественитѣ мисли има известенъ паралелъ, благодарение на което смирениятъ се ползува отъ знанията на Бога естествено, безъ никакви усилия. Горделивиятъ прави усилия да постигне Божественото знание, но не успѣва. Той придобива известно знание, но не става ученъ. Той не може да стане истински ученъ, понеже е нарушилъ паралела между Божественото и човѣшкото въ себе си. Гор-

достъта представя сушата въ живота. Какво може да расте на суша? — Нищо. Каква идея може да расте на суша? За да растатъ и да се развиватъ, идеитъ се нуждаятъ отъ слънце, влага и хранителни елементи. Гордостъта е причина за пропадането на нѣкои религиозни системи; тя е причина и за пропадането на религиозни и на свѣтски хора. Когато религиозниятъ започне да мисли, че е достигналъ до откровението на живота, и когато свѣтскиятъ мисли, че е дошълъ до крайния предѣлъ на науката, и двамата се провалятъ. Тъ достигатъ до точката на замръзването. Кога остарява човѣкъ? — Когато мисли, че е постигналъ всичко. Като стане на 21 годишна възраст, той си въобразява, че е придобилъ голѣми знания, че нѣма какво повече да учи, дошълъ е вече до своето пълнолѣтие и желае да стане като баща си — съ брада и съ мустаци. И това е добро, но брадата и мустацитъ не разрешаватъ въпроситъ на живота. Какво ще каже жената, която нѣма брада и мустаци? И тя има задачи за разрешаване. Като нѣма брада и мустаци, трѣбва ли да се мисли, че животътъ ѝ е лекъ и я освобождава отъ мъчности и страдания? Мжжътъ има брада и мустаци, защото живѣе въ гористи мѣста; жената нѣма брада и мустаци, защото живѣе въ полета. Въ това отношение, мжжътъ е дърварь, а жената — земеделецъ, който произвежда жито. Стремежътъ на жената къмъ мъжа и на мъжа къмъ жената се

дължи на необходимостта отъ материалитъ, които тѣ произвеждатъ. Жената взима горивенъ материалъ отъ мъжа, а той взима жито отъ жената.

Като говоримъ за мъжа и за жената, имаме предъ видъ отношенията между гората и полето, а не външнитѣ отношения между формитѣ мъжъ и жена. Гората и планината даватъ едни блага, а полето и долината — други. Тѣ взаимно се допълватъ. Който не разбира предназначението си въ живота, той е недоволенъ отъ всичко. Дърварьтъ, напримеръ, всѣки день сѣче дърва въ гората, товари ги на магарето си и слиза въ града да ги продава. Като се отегчи отъ работата си, той става недоволенъ, не знае, какъ да излѣзе отъ положението си. Щомъ се отегчишъ въ гората и въ планината, слѣзъ въ долината; като се отегчишъ отъ долината, възлѣзъ пакъ на планината. Важно е, и при еднитѣ, и при другитѣ условия човѣкъ да намѣри нѣщо красиво и възвишено. Красивиятъ и възвишенъ животъ ще намѣрите на слънцето. Стремете се къмъ слънцето, за да не се отегчавате отъ условията на земята. Слънцето представя човѣшката глава, а земята — неговиятъ стомахъ. Като се отегчите отъ земята, т. е. отъ живота на стомаха си, качете се въ главата си и започнете да мислите. Тамъ е вашето слънце, оттамъ иде вашата радостъ и вашето веселие. Следователно, когато сте радостни и доволни, вие сте на слънцето;

когато сте скръбни и недоволни, вие сте на земята. Отъ васъ зависи да бъдете радостни и доволни. Качвайте се на слънцето, да придобивате животъ и енергия, да се справяте съ мъжнотиитѣ и страданията си. Ще кажете, че условията на сегашния ви животъ сж тежки. Знайте, че сегашниятъ животъ е само частъ отъ цѣлокупния, а частитѣ не представятъ правила. Общиятъ, цѣлокупниятъ животъ включва правилата, а частитѣ му представятъ методи, чрезъ които човѣкъ може да прилага своето богатство, знание и доброта при дадени условия.

Каквото и да се случва въ живота на ученика, отъ него се иска смирение. Смирението не е външно качество, но вътрешно. То е мѣрка, която опредѣля разстоянието между успореднитѣ линии. Смирението е мѣрка, която опредѣля правилнитѣ отношения между човѣшкитѣ и Божественитѣ отношения. Следователно, докато не се смири, човѣкъ не може да има правилни отношения къмъ Първата Причина на нѣщата. Казано е въ Писанието: „Богъ къмъ смиренитѣ благоволи, а на горделивитѣ се противи“. — Докато човѣкъ върви успоредно съ Божествения свѣтъ, смирението има смисълъ. Щомъ се наруши паралела на неговия животъ, смирението губи своя смисълъ. Който не разбира дълбокия смисълъ на смирението, не иска да бжде смиренъ. Защо? — Той мисли, че, като смиренъ, трѣбва да се подчинява на всички, и кой какъ

мине край него, ще го тълче. Това е неразбиране на живота. Във същност, истински смиреният е брониранъ, никой не може да го тълче.

Какъвъ паралелъ можемъ да поставимъ между стомаха и главата? Задачата на стомаха не е само да поглъща, но да превръща хранителнитъ елементи и съединения, да ги обработва и като сокове да ги изпраща къмъ мозъка. Въ този смисълъ, стомахътъ всъки денъ пренася жертви, за да изкупва грѣхове-тъ си. Ако не прави жертвоприношения, стомахътъ не може да има правилни отношения съ Първата Причина на нѣщата, т. е. съ своя мозъкъ, съ главата си, която мисли и направлява цѣлия животъ на човѣка.

Внесете тази идея въ ума си, за да приемете новитъ идеи, да приложите новитъ методи за тѣхното реализиране. Само по този начинъ ще се освободите отъ старитъ разбирания и навици, които досега сж ви спъвали. Старото трѣбва да отстъпи, да направи пътъ на новото. Желая ви да възприемете новитъ идеи и да ги приложите въ живота си.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

23. Лекция отъ Учителя, държана на 27 априлъ, 1927 г. София.—Изгрѣвъ.

Дветъ посоки

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление.

Кой е крайниятъ предѣлъ, до който една болестъ може да се развива? — Смъртъта. По-далечъ отъ смъртъта, болестѣта не може да се развива. И обратно: крайниятъ предѣлъ, до който здравето може да се развива, е придобиване на живота. Значи, най-ниската граница, до която болниятъ може да стигне, е смъртъта; най-високата граница, до която здравиятъ може да стигне, е животътъ. Въ смъртъта тѣлата се разлагатъ, а въ живота тѣ се обновяватъ, подмладяватъ, растатъ. Въ смъртъта човѣкъ се разлага и вмирисва; въ живота той започва да цвѣти и благоухае. Благоуханието е признакъ на права мисълъ. Съвършено здравиятъ човѣкъ мисли право. Започне ли да боледува, мисълѣта му се изопачава. Който върви въ посоката на смъртъта, се различава коренно отъ този, който върви въ посоката на живота. Това сж две диаметрално противоположни посоки, които внасятъ

две различни разбирания въ човѣка за Битието и за живота.

Задачата на съвременнитѣ учени и философи е да дойдатъ до разрешаване смисъла на живота и на науката. Споредъ крайнитѣ материалисти, животътъ нѣма смисълъ, а предназначението на науката е да подобри живота на хората. Споредъ идеалиститѣ, смисълътъ на живота се заключава въ усъвършенствуването на човѣшката душа, а на науката — въ познаването на Бога. Обаче, само онзи, който е дошълъ до крайния предѣлъ на живота, може да говори за неговия абсолютенъ смисълъ. Той започва да цѣвти и се радва на първия плодъ, който придобива. Кой е първиятъ плодъ? — Любовта. Казано е, че първиятъ плодъ на Духа е любовта. Значи, първитѣ плодове на здравето сж любовта, доброто и животътъ; първитѣ плодове на болестта сж омразата, злото и смъртта.

Това знание се отнася до онѣзи отъ васъ, които искатъ да се развиватъ правилно. Ако не дойдете до положителното знание, всички ще започвате добре, а ще свършвате зле. Ще започвате съ идеализъмъ, ще свършвате съ разочарование. Докато сте млади, ще казвате, че животътъ има смисълъ, че хората сж добри и благородни. Като остарѣете, ще подържате обратното, че животътъ нѣма смисълъ, че хората сж лоши. Това е субективно схващане за живота, което се придобива по отрицателенъ пжтъ. Това показва, че болез-

неното състояние въ човѣка е достигнало до крайния си предѣлъ. Има една болестъ въ човѣка, наречена грѣхъ. Затова и Давидъ казва: „Въ грѣхъ ме зачна майка ми“. Болестъта и болезненитѣ състояния въ науката, въ живота и въ самия човѣкъ трѣбва да се изключатъ. Въ това се заключава смисълътъ на живота въ физическия свѣтъ. Остане ли болестъта да царува на физическия свѣтъ, тя ще разруши всичко. Докато болестъта сѣществува, животътъ, богатството, знанието, силата сѣ безпредметни. — Защо? — Защото отъ една страна човѣкъ ще придобива, отъ друга страна болестъта всичко ще изяде и руши.

Сегашнитѣ хора, млади и стари, вървятъ по единъ пжтъ, който не имъ е наложенъ отъ природата, а отъ самитѣ тѣхъ, отъ тѣхнитѣ криви разбирания, поради което има толкова лоши послѣствия. Това е пжтътъ на болестъта. Трѣбва по наученъ, естественъ пжтъ да влѣзатъ въ пжтя на здравето. Всички искатъ да бждатъ здрави, но, като рекатъ да се мръднатъ отъ мѣстата си, тѣ се страхуватъ. Наистина, има опасни мѣста въ новия пжтъ, но човѣкъ трѣбва да бжде безстрашенъ; той трѣбва да бжде герой. Като дойдатъ до тѣзи мѣста, и най-голѣмитѣ герои се разколебаватъ. Вѣра е нужна на човѣка. Не е лесно да минете пропастьта по една тънка, огъваема дъска. Като стѣпите съ единия си кракъ, дъската веднага се огъва, и всѣки моментъ може да се счупи и вие да паднете въ пропастьта. Какъ ще минете по та-

зи дъска, особено ако сте боленъ? Никой не може да накара болния, самъ да мине по дъската. Тръбва да дойдатъ двама силни, здрави юнаци, да го вдигнатъ на ржце и така да го пренесатъ отъ единия бръгъ на другия. Вѣра и безстрашие се иска отъ човѣка, за да премине пропастьта, която раздѣля пѣтя на болестъта отъ пѣтя на здравето.

Културата на съвременнитѣ хора се отличава по това, че по отношение на земята, всѣки човѣкъ е въ хоризонтално положение и двама души го носятъ. Той не уповава на себе си, т. е. на Божественото начало въ себе си. При това положение човѣкъ не е нито културенъ, нито духовенъ. Въ него трѣбва да се яви желание да постави грѣбнака си перпендикулярно на плоскостъта, върху която стѣпва. Щомъ се изправи на краката си, човѣкъ изправя и съзнанието си и взима права посока на движение. Ако не е въ състояние да вземе това положение, той не може да постигне своитѣ идеали. Като влѣзе въ живота, човѣкъ трѣбва да стѣпи на краката си, да вземе правата посока на движение и да знае, какво го очаква. Той не трѣбва да бжде новобранецъ, когото посрѣщатъ съ музика и пѣсни, и да мисли, че животътъ му въ казармата е забава. Влѣзе ли въ казармата, той трѣбва да знае, че, рано или късно, го чака фронтъ, на който ще приложи пушката и топоветѣ. Като чуе гърмежитѣ, този голѣмъ герой ще започне да трепери, да ви-

ка майка си и Бога на помощъ. Той вика и пита, защо никой не му е казалъ, какво го очаква и какво трѣбва да прави.

Който е дошълъ на земята, той е войникъ, доброволно, или насила, ще участвува въ войната. Веднѣжъ си влѣзълъ въ войната, ще я свършишъ и ще излѣзешъ победителъ, но нѣма да унищожилъ неприятеля си, а ще му дадешъ права, като на себе си. Ще му вземешъ оржието и ще внесешъ новото, както въ своя животъ, така и въ неговия. Ако мислишъ, че, като победишъ неприятеля си, трѣбва да го унищожилъ, ти си на кривъ пѣтъ, не си разрешилъ задачата си правилно. Ще победишъ неприятеля си, и ще го повдигнешъ. Това значи, да вземешъ правата посока на живота. На физическия свѣтъ войната е неизбѣжна. Човѣкъ трѣбва да воюва съ злото въ себе си, което се проявява въ видъ на слабости, недѣзи, отрицателни чувства и мисли. Ще се борите съ тѣхъ, да ги победите, безъ да ги унищожите. Ще воювате съ отрицателнитѣ сили въ себе си, докато ги превърнете въ положителни. Отъ низходяща посока ще ги насочите къмъ възходяща. Това е задачата на сегашния ви животъ.

Всички хора иматъ нѣкакво знание, но не могатъ да го приложатъ. Защо? — Нѣматъ методи. Знанието безъ приложение е товаръ. За да се освободи отъ товара си, човѣкъ трѣбва да го приложи, да го тури на работа. Войникъ е той, не може и не трѣбва да но-

си голѣмъ товаръ. Той трѣбва да воюва съ неприятеля си и да го победи. Болниятъ ще дойде до границата на смъртѣта, здравиятъ — до границата на живота и трѣбва да преминатъ тѣзи граници. Не минатъ ли отвѣждъ границитѣ, ще паднатъ въ пропастьта, а всѣко падане подразбира връщане назадъ. Дръжте тѣзи идеи въ ума си, да се ползвате отъ тѣхъ. За тази целъ, вие трѣбва да учите като малкитѣ деца, които постѣпватъ въ първо отдѣление. Учителитъ започва съ тѣхъ отъ най-елементарни работи и върви напредъ. Той ги запознава съ буквитѣ и съ аритметическитѣ действия, като започва съ събирането. И вие ще започнете съ събирането: да знаете, какъ се събиратъ две идеи, две противоречия, две мжноти и т. н. Какъ ще съберете мжнотиитѣ си? Докато не ги отдѣлите отъ себе си, не можете да ги съберете. Колкото мжноти и имате въ ума, въ сърдцето и въ волята си, ще ги приведете къмъ общъ знаменател и ще ги съберете. Тѣ се движатъ въ една посока.

Сега, да се върнемъ къмъ въпроса за болния и за здравия. Когато болниятъ дойде до крайния предѣлъ на своята болестъ, иде смъртѣта. Лесно се казва това, но мжно се умира, т. е. мжно се влиза въ предѣлитѣ на смъртѣта. На границата сж поставени десетъ врати за минаване. Човѣкъ трѣбва да знае, презъ коя врата да мине, т. е. по кой начинъ да слѣзе въ предѣлитѣ на смъртѣта. На уми-

рация се дава свобода на изборъ, самъ да опредѣли начина на заминаването си за онзи свѣтъ. Всѣки се стреми да избере най-лекия начинъ на умирање. Първата врата представя най-лекия начинъ, а десетата — най-мжчния. Сжщото става и съ здразия. Когато дойде до крайния предѣлъ на живота, здравиятъ се намира на границата на възкресението, дето му се представятъ десетъ врати, т. е. десетъ начина за възкресение. Той самъ може да си избере единъ отъ десеттѣ начини. Чуєте ли нѣкой да казва, че животътъ му е дотегналъ, и иска да се освободи отъ него, ще знаете, че той е боленъ човѣкъ. И като боленъ, той не може да стигне до границата на смъртъта, докато не изплати дълговетъ си — тѣ го мжчатъ. Ще работи дни, месеци и години, докато ги изплати. При това, човѣкъ не може непрекъснато да бжде боленъ. Състоянията му се мѣнятъ, той е ту здравъ, ту боленъ. Като ученикъ на живота, той ще събира моментитѣ, да знае, колко пжти презъ деня е билъ боленъ и колко пжти — здравъ, за да има представа за своето състояние.

Това сж отвлѣчени задачи, които човѣкъ самъ трѣбва да реши. Решаването имъ е въ зависимостъ отъ правилното разбиране на нѣщата. Ще знаете, че човѣкъ може да реши задачитѣ си, когато постави болестъта и здравето вънъ отъ себе си, само като възможности. Човѣкъ не е роденъ да бжде боленъ, не е роденъ и да бжде здравъ — това сж

възможности въ живота. Въпрѣки това, той не може да избѣгне нито болестъта, нито здравето. Човѣкъ не се е родилъ нито за болести, нито за здраве. Той се е родилъ да живѣе. Животътъ му се осмисля, само когато цѣвне и даде плодъ — любовта. Като говоримъ за живота, ние го схващаме като цвѣтъ и плодъ на любовта, затова казваме, че любовта ражда живота. При сегашнитѣ условия, животътъ има възможность само да цѣвне, но не и да върже, да даде плодъ.

Като слиза на земята, човѣкъ има предъ видъ учението. Той се учи, придобива знания, а животътъ му се опредѣля отъ посоката на неговото движение. Човѣкъ трѣбва да научи две нѣща: да намѣри посоката на своето движение и начинъ, по който да смѣня състоянията си. Научи ли тѣзи нѣща, той получава дипломъ, съ който може да продължи учението си въ по-висока школа. Докато завърши образованието си на земята, човѣкъ минава презъ много школи. Колкото по-съзнателно е работилъ, толкова повече знания и опитности има. Той може, като химикъ, да различава свойствата на първото състояние — на болестъта, и на второто — на здравето, и да опредѣля посоката на тѣхното движение, още докато сж въ зародишъ. Правете и вие опити, да изучавате дветѣ посоки на вашето движение. За следния пжтъ, нека всѣки отъ васъ да намѣри въ себе си две състояния на болестъта и две — на здравето и да си

ги отбележи. Изкуство е да можете да ги различите още въ зародишното имъ състояние. Какъ ще различите по външенъ пжтъ змийското яйце отъ това на славея? Външно мжно се различаватъ, но ако ги поставите при условия да се измжгятъ, отъ змийското яйце ще излѣзе змийче, а отъ яйцето на славея — славейче. Тѣ се различаватъ и по форма, и по съдържание. Змийчето ще започне да пълзи по земята — пжтътъ на болестъта и смъртъта, а славейчето ще литне нагоре — по пжтя на здравето. За да не изпадате въ заблуждения, вие трѣбва да оставите идеитѣ си, които сж въ зародишно състояние, при условия да се измжгятъ. Едва тогава ще знаете, въ каква посока се движатъ тѣ. Оттамъ ще определите тѣхния вжтрешенъ характеръ и тѣхния произходъ.

Като не разбира вжтрешния смисълъ на нѣщата, човѣкъ изпада въ противоречия и недоволство, и самъ не може да си помогне. Той е недоволенъ, че е сиромасъ, че нѣма пари, че не е ученъ, че не може да свири, да пѣе и т. н. Наистина, не е лесно да се справи човѣкъ съ тѣзи нѣща, но и богатиятъ не е всѣкога доволенъ отъ положението си. Той е богатъ, има пари, но е боленъ и не може да намѣри лѣкаръ да му помогне. Човѣкъ не подозира, че лѣкарътъ е въ самия него. Той самъ може да си помогне при всички мжнотии. Какъ? — Чрезъ мисълъта си. Достатъчно е да държи въ ума си поло-

жителни мисли, за да се справи лесно и със сиромашията, и със невежеството, и със болестите. Защо не си представи, че е богат, че има на разположение къща, скъпи дрехи, слуги? Защо не си представи, че е учен, че е професор във някой университет? Защо не си представи, че е млад, здрав и весел? Чрез мисълта си временно поне човек може да смени състоянието си. Всеки човек може да бъде богат — от него зависи. Три елемента са необходими, за да бъде човек богат: да прояви доброто, разумността и здравето си. Само добрият, разумният и здравият човек може да бъде богат. Той може да бъде и учен — и това зависи от него. Ще каже някой за себе си, че не е учен, защото не е написал нито една научна книга. Това нищо не значи. Всички хора не могат да бъдат писатели: едни ще пишат, други ще четат. Често писателите не са доволни от произведенията си, намират, че нещо им липсва. Обаче, четците са доволни, намират, че произведенията им са гениални. И обратното се случва: писателят е доволен от произведенията си, а четците не са доволни. Следователно, и който пише, и който чете трябва да бъде учен, да разбира смисъла на нещата. Казано е във Писанието: „Не чрез сила, нито чрез крепост, но чрез духа ми“. Това значи: човек може да постигне всичко не чрез сила, нито чрез крепост, но чрез

своя мощенъ духъ. Какво крие духътъ въ себе си? — Животъ, разумность, доброта и здраве. Това сж четири важни елемента, чрезъ които човѣкъ може да разреши социалнитѣ въпроси.

— Само свѣтлиятъ пжть на мъдростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

24. Лекция отъ Учителя, държана
на 4 май, 1928 г. София.

Методи за хранене

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Вѣ истината е скритъ животътъ.

Размишление.

Тема за следния пжтъ: „Предназначение и задача на храносмилателната система“.

Мислете върху въпроситъ: Кога се е създадала храносмилателната система, при какви условия и защо се е създадала? Какви системи има въ човѣка? — Нервна, кръвоносна, мускулна, костна, дихателна и храносмилателна. Може да се даде и друго дѣление на системитъ: нервна или мозъчна, дихателна и стомашна. Или, нервна или мозъчна, дихателна и симпатична нервна система. Мозъчната система е динамична, понеже произвежда електричество, а симпатичната нервна система произвежда магнетизма. Стомахътъ спада къмъ симпатичната нервна система, затова е магнетиченъ. Като знаете това, използвайте магнетичнитъ сили на стомаха за смѣна на човѣшкитъ състояния. Ако видите, че нѣкой човѣкъ е неразположенъ, дайте му нѣщо за ядене. Колкото и да е неразположенъ, щомъ се нахрани, неразположението

му изчезва, и той придобива енергия, импулс за работа. Оставите ли човѣка гладенъ, той ще изгуби своята енергия и вдѣхновението си. Стомахътъ е министъръ на вътрешнитѣ работи, но не и на полицията. Всичко, което се отнася до благоустройството на организма, до неговото здраве, е предоставено на грижитѣ на стомаха. Значи, стомахътъ има предъ видъ вътрешната уредба и благосъстояние на организма. Въ помощъ на стомаха идатъ още много органи: жбитѣ езикътъ, устата, хранопровода и червата.

Човѣкъ трѣбва да се изучава, да познава своитѣ външни и вътрешни прояви, да разбира физическитѣ и психически функции на своитѣ органи. До известно време човѣкъ расте, развива се, придобива знания. Следъ това иде смъртъта, която ние наричаме ликвидирание съ дадена фирма. Когато човѣкъ ликвидира съ живота си, веднага дохожда ликвидационната комисия, да прегледа смѣткитѣ му. Така постѣпватъ при ликвидацията на всѣко дружество. Онѣзи, които погребватъ човѣка, сж първитѣ членове на ликвидационната комисия. Следъ тѣхъ идатъ и други, които правятъ равносмѣтка, колко приходи и разходи има дружеството. Чиститѣ печалби се разпредѣлятъ между членоветѣ. Сжщо така се разпредѣлятъ и дълговетѣ. При образуване на дружеството сж нуждни поне двама души: председателъ и подпредседателъ. Тѣ изработватъ устава на дружеството. Следъ то-

ва се записватъ членове, отъ които избиратъ останалия съставъ на управителния съветъ: секретаръ, подсекретаръ и касиеръ.

Това сж положения, върху които трѣбва да мислите, защото развитието, растенето на човѣка зависи отъ състоянието на храносмилателната система. Една трета отъ енергията на човѣка се изразходва отъ стомаха. Следователно, не е безразлично, какъ се изразходва тази енергия и какви резултати се получаватъ. Ако енергиитѣ, които храносмилателната система произвежда, се използватъ разумно, състоянието на човѣшкия организъмъ се подобрява. Като говоримъ за значението на храненето при организма, нѣмамъ предъ видъ повдигането му въ култъ. Храненето има отношение и къмъ вкуса. Безъ вкусъ човѣкъ би билъ апатиченъ. Тѣй щото, колкото по-добре е развитъ вкусътъ въ човѣка, толкова по-сладко яде той, и толкова по-активно работи стомахътъ. Това не значи, че вкусътъ трѣбва да управлява дейността на стомаха. Той само събужда известни енергии, безъ да направлява работата на стомаха. Ето защо, вкусътъ не трѣбва да се изопачава, нито да се претяпява. Дойде ли до това положение, човѣкъ трѣбва да работи върху себе си, да възстанови своя нормаленъ вкусъ. Нѣкои майки, безъ да познаватъ научно въпроса за храненето, като видятъ, че децата имъ сж неразположени, даватъ имъ такива храни, които да повдигнатъ духа имъ, да ги разполо-

жатъ. Това лесно се постига съ плодоветъ. Децата обичатъ плодоветъ, затова съ тѣхъ лесно се трансформиратъ състоянията имъ. Всѣка форма, всѣки плодъ има специфично предназначение. Чрезъ плодоветъ природата дава възможностъ на хората да трансформиратъ състоянията си. На малкитъ деца, бозайничетата, природата трансформира състоянията чрезъ майчиното млѣко; на онѣзи, които лазятъ — чрезъ играчки, чрезъ плодове и бонбони, а на онѣзи, които сж проходили вече — чрезъ плодоветъ. Последната категория деца най-много обичатъ плодоветъ. Къмъ тази категория се отнасятъ повечето хора на земята. Тѣ сж стѣпили вече на краката си и трѣбва да се отнасятъ съзнателно къмъ живота си.

Като се изучавате, добре е да знаете, въ всѣки даденъ моментъ, къмъ коя категория деца принадлежите: къмъ бозайничетата, къмъ онѣзи, които пълзятъ, или къмъ тѣзи, които ходятъ самостоятелно. Времето, презъ което майката носи детето си на рѣце, наричаме „златно време“. Презъ този периодъ детето е божество, всички му се радватъ, носятъ го на рѣце. Дойде ли началото на втората година, царството на детето се свършва. То постепенно пристѣпва, изправя се и единъ день започва само да ходи. Отъ този моментъ детето става по-самостоятелно.

Това сж фази, презъ които детето неизбежно минава, докато дойде до състоянието

на възрастенъ човѣкъ, който започва да решава задачите на своя животъ. За да реши задачите си, човѣкъ трѣбва да има буденъ умъ и интересъ къмъ тѣхъ. Интересътъ се диктува отъ развитието на човѣшките дарби и способности. Колкото по-повдигнатъ е човѣкъ въ умствено и въ духовно отношение, толкова по-голъми и високи интереси има. Не можете да заставите насила да се интересува отъ музиката онзи, който не е музикално развитъ. Обаче, има интереси, които сж присжци на всички хора: на учени и прости, на бедни и богати, на красиви и грозни. Такъвъ интересъ е, напримѣръ, интересътъ къмъ яденето. Каквито умствени интереси и да има човѣкъ, щомъ му замирише на ядене, веднага вкусътъ му се събужда. Защо? — Интересува се човѣкътъ отъ яденето. Ако на различни категории хора предложите нѣкаква чорба, всички решаватъ задачата си по единъ и сжщъ начинъ — съ лъжицата. Ако имъ предложите хлѣбъ, всички ще постжпнатъ по единъ и сжщъ начинъ: всѣки ще отчупи едно парченце, ще го тури въ устата си и ще почне да го дѣвче. Разликата се заключава само въ начина на дѣвченето: професорътъ дѣвче по единъ начинъ, простиятъ — по другъ начинъ, проповѣдникътъ — по трети начинъ и т. н. По начина на дѣвченето може да се познае, какъвъ е човѣкъ. Наблюдавайте, какъ дѣвче човѣкъ, и си правете научни изводи

Сега, да се върнемъ пакъ къмъ храносмилателната система, като елементъ, нуженъ за създаване на човѣшкия характеръ. За да създаде добъръ характеръ въ себе си, човѣкъ трѣбва да държи храносмилателната си система въ исправностъ. Какво разбирате подъ думитѣ „исправностъ на храносмилателната система“? Това подразбира нейната нормална дейностъ. Тя зависи, първо, отъ външнитѣ условия и обстановка, а после — отъ вътрешнитѣ условия. Запримѣръ, не е безразлично, какъ ще започнешъ да ядешъ, изведнѣжъ ли ще се нахвърлишъ върху яденето, или ще се спрешъ предъ трапезата, ще благодаришъ за това, което ти е дадено, ще си направишъ молитвата и следъ това ще започнешъ да ядешъ. Не е безразлично, дали ще ядешъ бързо, или бавно; дали ще дѣвчешъ добре, за да се всмукватъ хранителнитѣ сокове не само отъ стомаха, но и отъ езика. Не е безразлично, дали трапезата е чиста, добре наредена, или е нечиста и въ безпорядкъ. Това сж условия, които оказватъ влияние върху изправното или нередовно състояние на храносмилателната система. Не е безразлично още, дали човѣкъ е разположенъ, или неразположенъ, когато яде. При добро разположение на духа стомахътъ свършва работата си добре, а при неразположение, той не функционира правилно. Ето защо, не е добре да яде човѣкъ, когато е гнѣвенъ, или пъкъ да се гнѣви въ време на ядене. Забелязано е, че като яде, човѣкъ трансформира състояние-

то си, и неразположението му изчезва. За предпочитане е, обаче, като яде, да бъде разположенъ.

Храненето е процесъ за трансформиране на известни енергии, които се събрали въ излишъкъ. Като яде, човѣкъ решава една задача, която му е дадена. Дали съзнава това, или не, не е важно. Опитътъ е доказалъ вече това. Преди да се е нахранилъ, понѣкога човѣкъ се мъчи, страда, не може да реши нѣкакъвъ въпросъ. Въ това време сж събудени известенъ родъ енергии, съ които той не може да се справи. Щомъ се нахрани, излишнитѣ енергии въ организма му се поглъщатъ отъ стомаха, той се успокоява и започва да мисли правилно. Не се минава много време, въ ума му проблесне нѣкаква идея, и той решава въпроса, който го е измъчвалъ.

Като се храни правилно, човѣкъ изучава закона на жертвата. Тогава той не жали съществуването, което се пожертвувало за него, но го обиква и му благодари за направената жертва. Христосъ казва: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нѣмате животъ въ себе си.“ Това подразбира съзнателно, разумно хранене. Който се храни съ любовъ и благодарностъ, той има животъ въ себе си.

Различаваме три категории хранене: механическо или физическо, органическо и умствено. Механическото хранене е присъщо на животнитѣ, които гледатъ на храненето

като на процесъ, чрезъ който задоволяватъ своитѣ нужди. Тѣ нѣматъ съзнателно отношение къмъ храненето. Колкото на по-низко стъпало се намира животното, толкова по-несъзнателенъ е процесътъ на храненето за него. Като се качваме по стълбата на живитѣ сщества, дохождаме до обикновения човѣкъ, у когото храненето минава въ втората фаза, като органически процесъ. Човѣкъ се храни съзнателно, изпитва приятностъ и вкусъ при яденето. При този процесъ взиматъ живо участие чувствата. Най-после дохождаме до третия процесъ на храненето, който е присъщъ на хора съ висока умствена и духовна култура. Тукъ мисълта взима живо участие. Който се храни механически, лесно заболява. Значи, една отъ причинитѣ за заболяването на хората се дължи на механическото хранене. Нѣкой започва да яде, но самъ не знае, гладенъ ли е, или не. При това положение, за него е безразлично, какво ще яде. Ако пъкъ е гладенъ, стреми се да напълни стомаха си, да не го безпокои, а какво е ялъ и какъ е ялъ, не иска да знае.

Като говоримъ за храненето, имаме предъ видъ следното правило: яжъ, когато си гладенъ. Не си ли гладенъ, не яжъ. Гладътъ е първиятъ импулсъ, който свързва човѣка съ физическия свѣтъ. Той е най-добриятъ приятелъ на човѣка, но и най-голѣмиятъ му неприятелъ — отъ човѣка зависи, какъ ще го приеме и какъ ще се справи съ него. Отъ

значение е още, каква храна се употребява. Природата е опредѣлила за всѣко сѣщество специална храна. Следователно, и за човѣка е опредѣлена специфична храна. Попадне ли на нея, той ще бѣде здравъ и ще се развива правилно. Тази е храната, която той обича. Тя отговаря на силитѣ, които действуватъ въ неговия организъмъ, на неговитѣ мисли и желания. Тя представя основния тонъ на физическия му животъ. Като намѣри основния тонъ на физическия, на сърдечния и на умствения си животъ, човѣкъ влиза въ онази хармония, която представя идеалъ на неговия животъ.

Споредъ храната, която употребяватъ, хората се дѣлятъ на вегетарианци и месоядци. Има вегетарианци отъ рождение, но има вегетарианци, които употребяватъ растителна храна отъ 10-20 години насамъ. Тѣй щото, когато говоримъ за вегетарианци и ги сравняваме съ месоядци, имаме предъ видъ първата категория. Главата на вегетарианцитѣ, въ сравнение съ тази на месоядцитѣ, е по-дълга и потѣсна, когато на месоядцитѣ е по-широка и покжса. Изобщо, главата на месоядцитѣ е по-широка около ушитѣ. Това показва, че разрушителнитѣ способности сж силно развити у тѣхъ. Изобщо, храната оказва влияние, както върху физическия, така и върху духовния и умствения животъ на човѣка. Отъ произведенията на поетитѣ и писателитѣ можете да опредѣлите, съ малки изключения, кой е вегетарианецъ, и кой — месоядецъ.

Изучавайте влиянието на храната по отношение на тѣлото, на сърдцето и на мозъка. Ако сте се хранили правилно, ще имате добри резултати, както върху здравето, така и върху мислитѣ и чувствата. Ето защо, пазете следното правило при храненето: преди да започнете да ядете, съсредоточете мисълта си към храната, която природата ви дава, като велико благо за живота. Като мислите върху храната, вие се свързвате съ разумната природа и внасяте спокойствие въ мислитѣ и въ чувствата си. Така успокоени, пристѣпете къмъ яденето. Каквото и да е сложено на трапезата, приемоте го съ благодарностъ. Може да имате само хлѣбъ и соль, благодарете и за това. Хлѣбътъ е най-важниятъ елементъ за организма. Посолете си хлѣба, турете малко червенъ пиперъ и яжте съ благодарностъ. Ако имате нѣщо готвено и плодове, по-добре ще бжде, но учете се да благодарите за всичко. Като ядете, стремете се да дѣвчете храната добре. Никакво бързане не се позволява. Докато ядете, мислете си, че сте богатъ човекъ, че имате на разположение слуги, за да можете да се нахраните спокойно. Не мислете за никаква друга работа, освенъ за яденето. Когато се храните, по-важна работа отъ яденето нѣма. Постигнете ли това, вие ще използвате храната разумно, а това ще се отрази благотворно върху организма ви. Щомъ физическото ви състояние е добро,

щомъ сте физически здрави, и психически ще бъдете добре. При това, не трѣбва да преяждате. Ще ядете дотогава, докато дойдете до най-сладката хапка, и тамъ ще спрете. Усѣтите ли, че можете още да ядете, спрете вече. Ако продължавате още да ядете, стомахътъ ще погълне всичката енергия и нѣма да остане нищо за мозъка. Ето защо, който яде много, не дава храна на мозъчната система. Физическото му тѣло се развива за смѣтка на мозъка.

Задача. Въ продължение на десетъ деня направете опитъ да се храните по новъ начинъ, да видите, какви резултати ще имате. Преди да ядете, ще се успокоите напълно, никакво смущение или безпокойство да не остане въ ума и въ сърдцето ви. Следъ това ще си отчупите 20 хапки отъ хлѣба; по-малко може, но не повече отъ 20 хапки и не по-малко отъ петъ. Ще ядете съ благодарностъ и съзнание, че вършите велика работа. Който успѣе да приложи тѣзи правила при храненето, непременно ще има добри резултати. Отбелязвайте състоянието, въ което се намирате презъ време на опита. И най-малкиятъ резултатъ трѣбва да ви радва. Голѣма придобивка е за човѣка, ако може да превърне храненето отъ механически въ умственъ процесъ. Това не се постига изведнѣжъ. Много опити трѣбва да прави човѣкъ, докато приложи на-

пълно новитѣ правила при храненето. Тѣ трѣбва да станатѣ за него втора природа.

Презъ времето, когато правите задачата за храненето, проучете въпроса за храносмилането, както и устройството на храносмилателната система. Като изучавате процеса на храненето, ще видите, че водата е единъ отъ елементитѣ, който присъствува въ всички храни: твърди, течни и въздухообразни. Ако изучавате начина на храненето у различнитѣ същества, ще забележите, че колкото по-напреднали сж тѣ въ умствено и въ духовно отношение, толкова по-фина храна употребяватъ. Има същества, които се хранятъ съ въздухъ, свѣтлина и топлина. Тѣ сж високо организирани, поради което могатъ да използватъ елементитѣ на въздуха, на свѣтлината и на топлината. Природата е предвидила условията за подържане живота на съществата, поради което е устроила тѣхнитѣ организми разумно и целесъобразно. Това виждаме ясно въ висшитѣ организми, специално у човѣка. Щомъ храната влѣзе въ устата, веднага жлезитѣ проявяватъ своята дейность. Тѣ отдѣлятъ специални сокове и вода, съ което помагатъ за омекването и смилането на храната.

И тъй, задачата на човѣка е да осмисли процеса на храненето, да знае, че той е сложенъ. Човѣкъ се храни не само физически, но и сърдечно, и умствено. Отъ съзнанието на готвача и отъ умѣнето му да готви, за-

виси доброто физическо, сърдечно и умствено състояние на човъка. За да държи въ исправност тѣлото, ума и сърдцето си, човѣкъ трѣбва да готви добре и съ любовъ. Най-добриятъ готвачъ е човѣкъ самъ за себе си. Щомъ нахрани тѣлото си, той изпраща храна на сърдцето и мозъка. Отъ енергиитѣ на приетата храна той създава красивитѣ форми на тѣлото и на удоветѣ си. Който се храни правилно, той има красивъ строежъ на тѣлото си, красиви очи, уши, носъ, уста и т. н. Човѣкъ може да бжде красивъ, ако енергиитѣ му се разпредѣлятъ правилно по всички удове. Не става ли това, едни органи ще приематъ повече енергия, отколкото други. На това се дължи остротата на човѣшкия характеръ. Всѣка дисхармония въ организма прави човѣка сприхавъ, грубъ, остъръ. Изкуство е да се знае, какъ да се отправя енергията отъ стомаха въ сърдцето и отъ сърдцето въ мозъка.

Задачата на съвременнитѣ хора е да работятъ съзнателно върху самовъзпитанието. За тази цель, тѣ трѣбва да започнатъ съ храненето, да изправятъ погрѣшкитѣ на миналитѣ поколѣния. Като изучаватъ изкуството за правилното хранене, едновременно ще работятъ и върху правилното и дълбоко дишане. Като работятъ върху храненето и дишането, естествено ще изправятъ мислитѣ и чувствата си и ще се домогнатъ до по-ви-

сокъ животъ. Този животъ наричаме Божественъ. Той има отношение къмъ разумнитъ хора, а не къмъ обикновенитъ. Божествениятъ свѣтъ не е нѣкъде далечъ, не е отвлѣченъ. Той се ръководи отъ разумни и високо напреднали същества. Тѣхната мисль е силна. Чрезъ мисълта си тѣ организиратъ свѣта. Като знаете, че мисълта е мощна, творческа сила, развивайте я, за да постигнете това, което желаете. Малко хора успѣватъ въ живота си, понеже мислятъ за обикновени работи. Тѣ се интересуватъ отъ въпроса, какъ ще прекаратъ живота си. Ако мислите за обикновени работи, ще прекарате живота си като дѣдо си и баба си. Какъ сж прекарвали тѣ живота си? Живѣли сж като обикновени хора, докато най-после сж ликвидирали съ живота си, т. е. дружеството имъ ликвидирало. Ликвидацията на дружеството свършва съ това, че комитетътъ дава отчетъ за своята дейность. Преди последния си отчетъ, всѣка година дружеството дава отчетъ за дейността си и, ако се окаже, че загубитѣ сж по-голѣми отъ приходитѣ, то решава да ликвидира окончателно. Невъзможно е да съществува едно дружество, следъ като е изразходвало всичкия си капиталъ. То е осъдено на окончателно ликвидиране или фалиментъ. Дружество, което всѣкога печели, не ликвидира. Това дружество съществува вѣчно. Защо? — Комитетътъ и членоветъ му живѣятъ ра-

зумно, прилагатъ правилно методитъ за хранене и дишане. Тъ се радватъ на добро здраве и щастливъ животъ.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

25. Лекция отъ Учителя, държана на
11 май, 1928 г. София. — Изгрѣвъ.

Растене и развитие

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление.

Кои нѣща сж реални и кои отвлѣчени? Гладътъ, напримѣръ, реално нѣщо ли е? — Реално. Гладниятъ усѣща особено състояние, липсва му нѣщо, затова търси начинъ да се освободи отъ това състояние. За да се справи съ глада, човѣкъ прибѣгва до кесията си, или до хлѣба. И кесията съ паритѣ, както и хлѣбътъ сж реални величини, които задоволяватъ глада. — Защо сжществува гладътъ? — Това е другъ въпросъ. Ще кажете, че сжществуването на глада е противоречие. Дали е противоречие, или не, това не е важно — той трѣбва да се задоволи. И музикантътъ се оплаква отъ лошитѣ струни на цигулката си, но трѣбва да ги смѣни съ нови, хубави струни. Лошитѣ струни сж противоречие за него, но той трѣбва да се справи съ противоречието си. Задача на човѣка е да се справя съ противоречията си. Ако не може да се справи съ тѣхъ на физическия свѣтъ, той не расте;

ако не може да се справи съ противоречията си въ духовния свѣтъ, той не се развива. Който не расте, не може да се развива.

Растенето е процесъ, свързанъ съ формитѣ. Само формитѣ могатъ да растатъ и да се развиватъ. Формата е свързана съ растенето, а развитието — съ движение. Развитието има отношение къмъ духовния свѣтъ, а растенето — къмъ физическия. Това сж две величини, които играятъ роля въ човѣшкия животъ. Ако не расте и не се развива въ най-слаба степенъ, човѣкъ всѣкога ще бжде недоволенъ, ще чувствува празнина въ живота си. Тукъ иматъ смисълъ поговоркитѣ: „Камъкъ, който се търкаля, не може да послужи за основа на зданието“. „Падналиятъ отъ дървото листъ не носи животъ въ себе си“.

Всички говорятъ за живота, искатъ да живѣятъ. Това желание е естествено, но добре е, сжщевременно, да изучавате живота, проявенъ въ всички форми, даже и въ елементитѣ, дето се проявява въ видъ на сродство или стремежъ. Като изучавате живота на формитѣ, естествено дохождате до тѣхното растение. Растенето подразбира увеличаване на формитѣ. Обратниятъ процесъ на увеличаването е намаляването. Значи, формитѣ се намаляватъ и увеличаватъ. Това сж два закона, които иматъ приложение въ цѣлокупния животъ: въ економическия, обществения, семейния и индивидуалния. Запримѣръ, когато държавата иска да закрепи фи-

нансовото си положение, тя намалява разходите на бюджета. Бедният, въ желанието си да задоволи своя гладъ, е доволенъ на малкото. Той иска малко хлѣбъ. Ситиятъ, обаче, иска много. Гладниятъ изучава закона на смаляването, а ситиятъ — закона на увеличаването. Ако първиятъ се оплаква отъ условията и не прилага закона на смаляването, природата ще го ограничи още повече. И при благоприятнитѣ, и при неблагоприятнитѣ условия на живота, човѣкъ еднакво се учи. При неблагоприятнитѣ условия той изучава закона на смаляването, а при благоприятнитѣ — закона на увеличаването. И при еднитѣ, и при другитѣ условия има противоречия, но тѣ не трѣбва да се примиряватъ. Справяйте се съ противоречията, изучавайте ги, но никога не ги примирявайте. Могатъ ли брѣговетѣ на рѣката да се примирятъ? Ако се примирятъ, водата ще излѣзе отъ коритото си и ще залѣе околността. Природата не позволява да се примиряватъ противоречията. Рѣката ще върви въ птя си, а вие ще я изучавате.

Представете си, че ви назначаватъ на служба въ една голѣма градина. Работата ви се състои въ това, цѣлъ день да вдигате и слагате една голѣма дрѣжка. Вие веднага изпадате въ противоречие и се запитвате недоволно: Какво ще направя съ тази дрѣжка? Само време ще губя. Не бързай, имай търпение, ще видишъ, какво ще излѣзе отъ вдигането и слагането на дрѣжката. Тя е свѣр-

зана чрезъ тръби съ единъ дълбокъ подземенъ изворъ. Като вдигашъ и слагашъ дръжката, ще потече вода. Нѣколко дни наредъ водата ще тече и ще полѣе цѣлата градина. Следъ това ще оставишъ дръжката и ще вземешъ мотиката, да разкопаешъ градината. Като свършишъ и тази работа, ще видишъ плода отъ своето усилие. Плоднитѣ дървета ще дадатъ добри плодове, зеленчуцитѣ — сѣщо и, въ края на краищата, господарьтъ ще опредѣли заплатата ти. Трудътъ, който си положилъ, опредѣля благосъстоянието на плоднитѣ дръвчета, на господаря ти, а най-после и твоего. Както виждате, едно противоречие, разумно използвано, дава добри резултати за всички. Следователно, когато се оплаквате отъ противоречията си, казвамъ: Движете дръжката бавно, спокойно и съзнателно. Ще потече вода, ще полѣете дърветата и скоро ще видите плода на своя трудъ.

Какво представя дръжката въ човѣшкия животъ? — Волята. Докато човѣкъ прилага волята си разумно, планомѣрно, съзнателно и съ търпение, животътъ ще тече правилно и хармонично. Хармонични трѣбва да бждатъ движенията на ръката! Ако волята на човѣка не е свързана съ буталото, ако съзнанието му не е будно и ако не разбира основния законъ на живота, той нѣма да получи никакъвъ резултатъ. Той ще вдига и слага дръжката механически, безъ да потече вода, т. е. безъ да се прояви животътъ.

Ако не потече водата, откажете се отъ дрѣжката. Ако храната, която употребявате, не дава добри резултати, откажете се отъ нея. Сжщиятъ законъ се отнася до чувствата и до мислитѣ на човѣка. Следователно, ако постоянно се натѣквате на едни и сжщи чувства, безъ да имате нѣкакъвъ резултатъ, откажете се отъ тѣхъ. Да се откажете отъ едно чувство, това значи, да го пожертвувате, както жертвувате нисшето за висшето. При това, ако жертвоприношението ви не даде никакъвъ резултатъ, то не е разумно. Разумна жертва е тази, която се приема. Не се ли приеме, тя не е на мѣсто. Жертвата има отношение къмъ висшитѣ сжщества. Тя представя тѣхната храна.

Въ старо време жертвоприношението се изразявало въ различни форми. Клали сж животни, птици. Нѣкжде, за да омилоствятъ божествата, хората сами се ранявали. Така постѣпватъ днесъ и децата, и възрастнитѣ. Жертвоприношения, съ които човѣкъ пакости на себе си, сж неразумни. Нѣкой се обезсърдава, обезвѣрява, животътъ му се обезсмисля, и той не прави усилия да се освободи отъ тѣзи състояния. Съ това той мисли, че ще омилостави Бога и разумнитѣ сжщества, които ще му се притекатъ на помощъ. Не е позволено на човѣка самъ да си пакости. Той трѣбва да се примирява съ условията, да трансформира състоянията си. Човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ въ своитѣ постѣпки. Той не може да прави, каквото иска. Ако си поз-

воли да прави, каквото си иска, той ще носи последствията на своята неразумна свобода. Нѣкой иска да бжде поетъ, или философъ, за да се прочуе, да има уважението на всички хора. И това е възможно, но той трѣбва да е работилъ върху себе си, да му се дадатъ благоприятни условия. Поетътъ, философътъ, учениятъ, музикантътъ се проявяватъ при добри условия. Подъ добри условия разбираме тѣзи, при които човѣкъ може да расте и да се развива. Това значи, да се прояви човѣкъ и да бжде признатъ отъ хората.

Когато говоримъ за добри и лоши условия, не разбираме само външнитѣ условия, но и вътрешнитѣ. Външнитѣ и вътрешнитѣ противодействия не подразбиратъ лоши условия. Великитѣ хора сж имали голѣми спѣнки и противодействия, но чрезъ тѣхъ тѣ сж расли и сж се развивали. Безъ мъчности и страдания нѣма растене, нѣма условия за развитие. Лошитѣ условия и препятствия въ живота помагатъ за развиване на благородното и възвишеното въ човѣка. Тѣ ставатъ причина да напуснете стария животъ и да влѣзете въ новия.

— Само свѣтлиятъ пътъ на мъдростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

26. Лекция отъ Учителя, държана на
18 май, 1928 г. София. — Изгрѣвъ.

Правилно дѣвчене

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ придобиване на знания. Това желание е естествено, но, за да придобиятъ знания, тѣ трѣбва да разглеждатъ нѣщата въ естественитѣ имъ прояви. Запримѣръ, за да дойде до понятието число, човѣкъ се е запознавалъ съ числата постепенно, както вървятъ въ естествения си редъ, отъ 1 — 10 и т. н. Така наредени числата, между тѣхъ има едно механическо отношение, каквото виждаме и между организми на човѣшкото тѣло. Ако искате да наредите организми въ такъвъ редъ, както нареждате числата, това е невъзможно. Вие не знаете, кой органъ се е явилъ пръвъ, кой — втори, трети и т. н. Освенъ механическото нареждане на числата, можемъ да ги наредимъ и по съдържание, но трѣбва да знаемъ, какво е тѣхното съдържание. Какво разбирате, ако наредите числата въ следния редъ: 1+2, 2+3, 3+4, 4+5, 5+6, 6+7, 7+8, 8+9, 9+10. Ще кажете, че тукъ имате действието

събиране и знаете, че $1 + 2 = 3$, или $2 + 3 = 5$ и т. н. Обаче, какво представя събирането, като съдържание на даденъ процесъ? Ако подъ единицата разбирате активна сила, каквато е кибритената клечка, а подъ двойката — дървата, поставени на огнището, като цъкнете клечката, дървата се запалватъ и горятъ. Тѣ ставатъ активни, благодарение на клечката, отъ нея сж приели енергия. Колко време гори една кибритена клечка? — Нѣколко секунди. Ако запалите една свѣщъ, тя гори повече. Важно е да разбирате числата, като механически величини, като съдържание и като смисълъ. Следъ това трѣбва да разбирате отношенията между числата, напримѣръ, отношението 1:2. Единицата е активно число, което предава активността си на числото две.

Миналия пжтъ говорихъ за храненето. Сега ще ви запитамъ, кой дѣвче правилно: професорътъ, или работникътъ? Като ученъ, който знае значението на дѣвченето, професорътъ би трѣбвало да дѣвче храната си по-правилно отъ работника, но понеже умътъ му е заетъ съ важни задачи, той не обръща голѣмо внимание на яденето. Въ това отношение работникътъ го превъзхожда. Той мисли за работата си, докато работи. Щомъ свърши работата си и започне да яде, мисли само за яденето и дѣвче правилно. Професорътъ мисли върху важни въпроси, напримѣръ, върху явяването на една комета въ пространството и прави изчисления за бързината на

движението ѝ и т. н. Какво ще яде, колко ще яде, той не мисли за това. Какво допринася професорът на човѣчеството съ своитѣ изчисления за бързината на една комета? — Нищо особено. Какво допринася на човѣчеството съ това, че дѣвчелъ храната си правилно, или неправилно? — Пакъ нищо особено. Който го види, какъ дѣвче, ще каже: Професорска работа! Дѣвче, както си иска.

Едно трѣбва да имате предъ видъ: Когато се отнася за научни въпроси, мислете като професора; когато дойдете до яденето, яжте и дѣвчете като работника, който е гладенъ и мисли само за хлѣба. Следователно, всѣко нѣщо, което вършите въ даденъ моментъ, е най-важно. Като ядете, ще мислите за храненето и за дѣвченето. Правилното дѣвчене оказва влияние върху човѣшкитѣ мисли, чувства и постѣпки. Съ други думи казано: Правилното дѣвчене оказва влияние върху човѣшкия характеръ. Ако човѣкъ се отнася небрежно къмъ дѣвченето на храната, какво отношение ще има къмъ другитѣ си задължения? Важенъ процесъ е дѣвченето — отъ него зависи бъдещето на човѣка.

Като наблюдавате младия и стария професоръ, ще видите, че тѣ се различаватъ въ дѣвченето: младиятъ дѣвче бързо, а стариятъ — бавно. Той дѣвче храната си и мисли, защо Господъ е създалъ свѣта така, самъ човѣкъ да си търси храната и да я дѣвче. При това, защо Богъ не е направилъ разлика меж-

ду учения и простия? Учениятъ, който се занимава съ важни въпроси, трѣбва да дѣвче, както обикновения и простъ работникъ, който по цѣлъ день вдига и слага чука или мотиката. Дѣвченето на храната е маловажна работа, не е за професоръ. Не е така. Да сдѣвчешъ една хапка хлѣбъ правилно и да я приемешъ въ организма си, това е велика работа. Като знаешъ това, ще дѣвчешъ бавно, съзнателно и съ любовъ. Никакво бързане не се позволява при дѣвченето, никакво излизане отъ релситъ. Защо си служимъ съ сравнението, да не излиза човѣкъ отъ релситъ? — Защото живѣемъ въ 20. вѣкъ, когато хората си служатъ съ превозни сръдства, които се движатъ по релси. Въ миналото, преди две хиляди години, хората не сж познавали релситъ и сж казвали: Внимавай, да не се отклонишъ отъ пътя си. Рибитъ, за които не сжествува никаква суша, нѣматъ понятие нито отъ релси, нито отъ пътъ. Релситъ, пжтищата по суша и по вода сж установени положения, споредъ времето и епохата, но, въпрѣки това, тѣ съграждатъ вътрешния мирогледъ или вътрешния животъ на човѣка.

Важността на нѣщата се опредѣля отъ разбиранията на човѣка и отъ духа на времето. Представете си, че ви предложатъ единъ билетъ за театъръ или концертъ, но ви го донасятъ половинъ часъ преди започване на представлението. Какво ще направите? Ще се облѣчете набързо и още по-набързо ще се

нахраните. Въ дадения случай, вие считате концерта за по-важно нѣщо отъ яденето. Тукъ не сте прави. Но представете си, че ви поканятъ на обѣдъ, дето присѣдствувва комисия отъ нѣколко лица, която отъ начина на храненето ви, отъ държането на вилицата, на ножа и на хлѣба опредѣля дали да ви назначатъ на нѣкоя висока служба, или не. Какъ ще се храните, какъ ще дѣвчете? Въ този случай, по-важна работа за васъ отъ яденето и дѣвченето нѣма. Отъ нея зависи бждещето ви. Ако пъкъ сте войникъ и трѣбва да присѣдствувате на парадъ, по случай пристигането на виденъ гостъ, князь или царь, трѣбва да се явите въ пълна изправностъ: съ чистъ шинелъ, съ лѣснати копчета, лѣснати обуца, съ добре поставена фуражка и т. н. Ако само едно отъ копчетата ви не е лѣснато, вие пропадате. Въ този случай по-важно нѣщо отъ лѣснатитѣ копчета нѣма. Много подобни примѣри се явяватъ въ живота ви, които опредѣлятъ важността на нѣщата. Значи, важността на нѣщата бива относителна и абсолютна. Ние спираме вниманието ви върху абсолютната важностъ на нѣщата, която остава една и сѣща за всички хора, за всички времена и епохи.

Какво ще каже природата, ако види човѣка съ едно нелѣснато копче? — Нищо нѣма да му каже. Тя ще мине край него, ще му се усмихне и ще продължи пътя си. Обаче, ако види, че той не дѣвче добре храната си, а направо я гълта, тя ще го спре и ще го запита: Какъ

смѣешъ да гълташъ цѣли хапки, безъ да ги дѣвчешъ? За нарушаване на този законъ, ще бждешъ наказанъ. Това, отъ което хората се интересуватъ, природата не се интересува. Методитѣ, съ които хората си служатъ, не сж методи и на природата. Добре е човѣкъ да знае методитѣ на природата и да ги различава отъ човѣшкитѣ. Сжщото можемъ да кажемъ и за реда на човѣшкитѣ мисли и чувства. Този редъ се различава коренно отъ реда на мислитѣ въ природата. Ето защо, който има отношение къмъ природата, трѣбва да се съобразява съ хода на нейнитѣ мисли. Каже ли нѣкой, че иска да бжде свободенъ, да мисли, както намира за добре, той влиза въ стѣлкновение съ природата. Зданието гори, ти не можешъ да бждешъ на особено мнение. Всички бѣгатъ, и ти ще бѣгашъ. — Имамъ да разреши единъ важенъ въпросъ. — Ще го отложишъ за другъ пжтъ, а сега ще бѣгашъ. — Срамота е човѣкъ да бѣга! — Когато животъ се спасява, ще бѣгашъ, нищо срамно нѣма въ това. Кое е по-добро: да бѣгашъ, или да останешъ въ кжщата и да изгоришъ? Другъ е въпросътъ, ако можешъ да изгасишъ пожара — тогава ще минешъ за герой. Но, ако не можешъ да го изгасишъ, бѣгай вѣнъ. — Какво ще кажа на хората? Защо бѣгамъ? — Ще кажешъ, че кжщата, въ която живѣешъ, гори; температурата е много висока и при тѣзи условия не можешъ да се занимавашъ. Кажешъ ли така,

всички ще те разбератъ и ще влѣзатъ въ положението ти. — Какъ да излѣза отъ кѣщата: да бѣгамъ, или да вървя бавно? — Ще бѣгаашъ, колкото можешъ повече. Даже и стариятъ ученъ, който дѣвче бавно, като види огъня, ще ускори движението си.

И тъй, когато описвате нѣщо, ще се стремите да бждете по-възможностъ точни. Дали предавате чувствата, или мислитѣ си, ще бждете точни, ще ги предадете въ тѣхната действителностъ, безъ преувеличаване или намаляване. Всѣко преувеличаване или намаляване на нѣщата внася неточностъ, неискреностъ въ човѣшкия характеръ. Нѣкой казва, напримѣръ, че не се интересува отъ вестниците, не ги чете, а въ сжщностъ по цѣли часове чете вестници; другъ казва, че обича науката, въ сжщностъ нищо не учи; трети казва, че обича висшата математика, но не се интересува отъ елементарната математика, която работи съ действията на проститѣ числа, но въ сжщностъ не познава даже и проститѣ действия съ числата. Така не се говори. Всички процеси въ математиката сж важни, отъ най-проститѣ до най-сложнитѣ. Изобщо, всѣки процесъ е важенъ за времето и за случая, въ който се извършва. Важно е това, което въ дадения моментъ занимава ума и сърдцето ви. По това се сжди, докжде сте стигнали. Следователно, не подценявайте и не надценявайте нѣщата. Природата си служи съ строго опредѣлени мѣрки, съ които оценява

нѣщата. Всѣко нѣщо е ценно, каквото си е. Високиятъ човѣкъ е цененъ по своята височина, широкиятъ — по своята ширина, низкиятъ — по своя низкъ рѣстъ и т. н. Тия величини сж още по-ценни, ако сж въ правилно отношение съ други такива. Запримѣръ, на известна височина отговаря опредѣлена широчина. Ако нѣкой е много високъ и тѣсенъ, той прилича на ось; ако е низкъ и широкъ при раменетѣ, той минава за човѣкъ, който причинява голѣми пакости. Отъ друга страна, той е работливъ. Каквато работа му дадете, ще я свърши добре и на време.

Който иска да бжде ученъ, трѣбва да върши работитѣ си добре; ходѣтъ на неговитѣ мисли да бжде въ съгласие съ тѣзи на живата природа или съ Божественитѣ мисли. Истинскиятъ ученъ, музикантъ или художникъ върви въ съгласие съ законитѣ на разумната природа. Учениятъ се отличава отъ обикновенитѣ учени по своята мисль, музикантътъ — по своя тонъ, художникътъ — по своя замахъ. Мисльта на истинския ученъ, тонътъ на истинския музикантъ и четката или замахътъ на истинския художникъ се отличаватъ отъ проявитѣ на обикновенитѣ хора. Тѣ служатъ като мѣрка на нѣщата и корегиратъ неправилноститѣ въ живота. Всѣко нѣщо въ тѣхъ е естествено, защото тѣ иматъ ясна представа за себе си и за окржаващитѣ. Тѣ не се самозаблуждаватъ, но и другитѣ не заблуждаватъ. Отъ сѣнь да ги събу-

дите и да ги питате за часа, ще ви кажатъ точно, едва ли ще има разлика отъ две-три минути. Каквото знаятъ, точно го знаятъ. Който може да опредѣля точно времето, и като музикантъ ще бжде точенъ, ще има вѣренъ, сигуренъ тактъ. И безъ тази точностъ хората свирятъ, но имъ липсва нѣщо. Много моми и момци играятъ на хорото, но като свършатъ играта, нѣкои се оплакватъ, че краката ги болятъ, а други нищо не сж усѣтили. Последнитъ сж истинскитъ играчи. За да се умори човѣкъ, това зависи и отъ музикантитъ, които свирятъ на хорото. Нѣкои свирятъ така, че играчитъ се уморяватъ. Други музиканти не само не причиняватъ никаква умора, но и болнитъ вдигатъ отъ легло.

Какво показва това? — Че въ природата сжествува правиленъ ритъмъ, който се възприема и предава чрезъ хората. Музикантъ го предава чрезъ свиренето; художникътъ — чрезъ четката; учениятъ — чрезъ мисълта; любещиятъ — чрезъ сърдцето си. Ако мислитъ, чувствата и постѣпкитъ на човѣка се подчиняватъ на този ритъмъ въ природата, той може да предаде своя основенъ тонъ на мислитъ, на чувствата и на постѣпкитъ си и на другитъ хора. Нѣма ли този ритъмъ, никакъвъ тонъ не може да предаде. И тогава, ако е ученъ, ще говори на хората, но тѣ нѣма да го разбиратъ; ако е музикантъ, ще имъ свири, безъ да ги въодушевява.

Стремете се къмъ положителнитѣ методи, за да знаете, какъ да развивате своитѣ дарби и способности. Нѣкои сж намѣрили начинъ за развиване на дарбитѣ си и лесно се справятъ съ мжчнотиитѣ си. Други не сж намѣрили съответенъ начинъ и повече страдатъ и се мжчатъ. А всѣки трѣбва да намѣри специфиченъ методъ за себе си. Иначе, даже и способни да сте, дарбитѣ ви ще останатъ неизползувани. Запримѣръ, малко хора работятъ върху центъра на причини и последствия, поради което само констатируютъ нѣщата. Запалила се кжщата на нѣкого, и той разправя на всички, че го сполетѣло нещастие. Защо се запалила кжщата му, той не мисли, не търси причината на това нещастие. Който търси причинитѣ и последствията на нѣщата, той работи съ мисълта си, прави анализъ и синтезъ на своитѣ мисли. Това наричаме ние „дѣвчене въ умствения свѣтъ“. Значи, има два вида дѣвчене: дѣвчене на физическия свѣтъ и дѣвчене въ умствения свѣтъ. Истински учениятъ дѣвче добре мислитѣ си, смила ги и така ги изпраща въ умствения свѣтъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да преработва мислитѣ си, т. е. да ги дѣвче, да намѣри начинъ за развиване на своитѣ дарби и способности. Колкото по-съзнателно работи човѣкъ въ това направление, толкова по-голямъ е интересътъ на разумния свѣтъ къмъ него. Разумнитѣ сжщества се интересуватъ отъ способния, разумния, добрия, здравия и

справедливия човѣкъ. Тѣ се интересуватъ и отъ болния, лошия, несправедливия и неразумния човѣкъ дотолкова, доколкото могатъ да му помогнатъ.

Това сж контрасти въ живота, които трѣбва да се изучаватъ, не съ цель да се измѣни естествения редъ на нѣщата, но като условия за човѣка, да познае равноценноститѣ въ природата. Върху тѣхъ, именно, е построенъ красивиятъ, истинскиятъ животъ; върху равноценноститѣ се крепи човѣшкиятъ идеалъ. Ако не може да се домогне до равноценното на морала, на религията, на науката, на красотата, на доброто, човѣкъ нищо не може да постигне. Който не може да се домогне до равноценното, той остава въ стария животъ, дето нѣма напредѣкъ. Стариятъ животъ е пѣленъ съ противоречия, отъ които човѣкъ трѣбва да се освободи. Ако кажете на пияницата, който живѣе въ стария порядѣкъ, че не трѣбва да пие, той ще се намѣри въ противоречие и ще каже: Човѣкъ не може да не пие. — Не може да не пие, но какво? Безъ вода не може, а не безъ вино. — Нѣмамъ ли право да мисля? — Имашъ право, но какво трѣбва да мислишъ? Ако и ти, по цѣли часове държишъ отрицателни мисли въ ума си, не приличашъ ли на пияницата? Какво печели пияницата? Не само че нищо не печели, но губи силитѣ и здравето си. Има мисли, които действуватъ върху

човѣка, както виното. Не внасяй въ ума си мисли, които опетняватъ и понижаватъ. Дойде ли такава мисълъ при тебе, веднага я изхвърли навънъ. Допущай въ ума си само такива мисли, които идатъ отъ Божествения източникъ. Тѣ сж подобни на чисти, планински води.

И тъй, стремете се да нареждате нѣщата въ естествения имъ редъ. Ако напишете нѣколко глагола, за да ги наредите въ естествения имъ редъ, трѣбва да имате предъ видъ граматическото и логическо нареждане. За примѣръ, глаголитъ пиша, работя, искамъ, живѣя, проектирамъ, виждамъ, уча, дишамъ, чувствавамъ, ямъ сж въ безпорядъкъ, не представятъ нѣщо цѣло. Обаче, тѣ могатъ да се поставятъ въ такъвъ редъ, да изкажатъ нѣщо цѣло. Първиятъ глаголъ е живѣя. Като се роди детето, първиятъ звукъ, който издава, е звукътъ „в-ва-а.“ Буквата „в“ означава противоречие. Значи, съ раждането си, детето разрешава едно противоречие. Вториятъ глаголъ е дишамъ. Като издаде първия звукъ и заплаче, детето започва да диша. Следъ това вече му се дава малко млѣко, и то започва да се храни. Нареждането на глаголитъ въ този редъ, именно, наричаме естествено или логично: живѣя, дишамъ, ямъ и т. н. За да върви въ естествения пътъ на живота, човѣкъ трѣбва да има будно съзнание, да реализира желанията, които Богъ е вложилъ въ него.

— Само свѣтлиятъ пжть на мж-
дростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ живо-
тътъ.

*

27. Лекция отъ Учителя, държана
на 25 май, 1928 г. София. — Изгрѣвъ.

Втичане и изтичане

— Само свѣтлиятъ пжть на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление.

Тема за следния пжть: „Причини за притягване на вкуса“. Ще пишете едновременно за физическото и за духовното притягване на вкуса.

Сжществуватъ два вида отношения: съзнателни, които сж въ връзка съ съзнанието, и несъзнателни или механически. Бомбата, която експлодира, има несъзнателно отношение къмъ човѣка; колата, която скърца, мишката, която гризе, сжщо иматъ несъзнателно отношение. И човѣкъ има съзнателно или несъзнателно отношение къмъ по-високостоещитъ надъ себе си сжщества. Отношенията му къмъ тия сжщества опредѣлятъ неговата свобода. Колкото по-съзнателни сж отношенията му, толкова е по-свободенъ той. Несъзнателниятъ човѣкъ се подава лесно на чуждо влияние, на внушения. Достатъчно е да дойде при него нѣкой човѣкъ съ по-силна мисль, за да го постави въ магнетиченъ или хипнотиченъ сънъ и да му предаде своето желание. Като

се събуди отъ сънъ, той не помни нищо, но чуждата мисль е проникнала въ подсъзнанието му и работи тамъ до деня, въ който трѣбва да реализира чуждото желание. Той чувствува въ себе си силенъ импулсъ да направи нѣщо и пристѣпва камъ реализирането точно така, както му е внушено. Защо върши това, самъ не знае, но се подава на своя вътрешенъ потикъ. Човѣкъ не подозира, че мислитъ и чувствата му сж преплетени съ мислитъ и чувствата на други същества, и при известни условия той върши това, което нѣкога му е било внушено. Следъ всичко това, човѣкъ казва, че е свободенъ да прави, каквото иска, т. е. има свободна воля. Докато не се свърже съ Първата Причина и не реши да изпълнява нейната воля, човѣкъ не може да говори за свобода.

Внушението, на което човѣкъ се подава, иде отъ две страни: отъ тъмнитъ сили на природата и отъ свѣтлитъ сили. При първото внушение човѣкъ е ограниченъ, действува като сомнабулъ. За такъвъ човѣкъ казватъ, че е хипнотизиранъ. При второто внушение човѣкъ е свободенъ и постѣпва съзнателно, разумно. За да не попадате подъ влиянието на тъмнитъ сили въ природата, вие трѣбва да правите опити, да съсредоточавате мисълта си, да бъдете господарь на мислитъ и чувствата си. Докато не постигнете това, вие всѣкога ще бъдете жертва на чужди мисли и желания. Самъ ще се чудите, отде идатъ изрестни влия-

ния, но, въпреки това, ще изпълните всичко, което ви се внушава

Упражнение. За 20 деня ще бъдете будни, да наблюдавате мислитъ, чувствата, постъпките и движенията си. Каквато мисъл мине презъ ума ви, ще се спрете известно време, да изпитате, отде иде тази мисъл и трѣбва ли да я реализирате. Дойде едно чувство въ сърдцето ви, също така ще го анализирате. Ако трѣбва да направите нѣщо, преди да се проявите, ще обмислите добре, каква е целта на вашата постъпка и, ако не е нужно, ще я отложите за другъ път. Ако направите нѣкакво движение, веднага ще си отговорите, защо правите това движение, какво целите съ него и т. н.

Има разумни и неразумни движения. Разумнитѣ движения сж красиви, а неразумнитѣ не сж красиви. Да изучавате движенията си, това значи, да изучавате органическата или вътрешна динамика. Който се е домогналъ до тази наука, той е господаръ на движенията си. Затова всѣко негово движение е красиво и пластично. Той познава, отде иде налѣгането върху човѣка и лесно се справя съ него. Има два вида налѣгане: външно — върху цѣлото тѣло и специфично върху мозъка и сърдцето; вътрешно — върху всички органи. Чрезъ разумнитѣ и съзнателни движения човѣкъ може да въздействува върху налѣгането и, ако е силно, да го намали, да го разпредѣли по цѣлото тѣло. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва

да се тренира. Тренирането е механически процесъ. Разумната природа си служи съ съзнателни упражнения, съ гимнастика, а не съ тренировка. Вѣтърътъ, напимѣръ, е гимнастика, въ която взиматъ участие и хората, и животнитѣ, и растенията. Нѣма живо същество, което да не взима участие въ природнитѣ гимнастики. Изучавайте законитѣ и методитѣ, съ които природата си служи, за да ги прилагате при възпитанието и самовъзпитанието. Природата разполага съ методи за хранене, за дишане, за концентриране на мисълта и т. н. Като си служите съ методитѣ на природата, вие дохождате до истинското познаване на нѣщата, до положителната наука.

Ще прочета десета глава отъ Притчитѣ, въ която се съдържатъ мисли, които иматъ отношение, както къмъ физическия, така и къмъ духовния свѣтъ. Като четете тия мисли, човѣкъ може да изправи живота си. Значи, изправянето на човѣка става преди да е сгрѣшилъ. Като сгрѣши веднѣжъ, изправянето е по-мжчно. Същото нѣщо виждаме и въ училищата. Запимѣръ, ученикътъ има класна работа по математика. Докато тетрадката е въ негови ръце, той може да прави, колкото иска корекции. Предаде ли тетрадката си на учителя, ученикътъ не може вече да прави корекции. Като знаете това, изправяйте мисълта си, докато още не е излѣзла навънъ, т. е. докато не се е реализирала. Щомъ се реализира, изправянето ѝ е невъзможно. Трѣбва

да минатъ месеци и години, когато мисълта отново ще се върне при сжщия човѣкъ и, ако има нѣщо за изправяне, да я изправи. Но при връщането си, мисълта носи нѣщо ново въ себе си.

Кое е новото, което носи мисълта въ себе си? Колкото повече време е изложенъ на слънце, толкова по-зрѣлъ и сладъкъ е плодътъ. Следователно, колкото по-дълъгъ пътъ е изминала една мисълъ, толкова по-зрѣла е тя. Ние не говоримъ за плодове, които узрѣватъ и изгниватъ, но за онѣзи, които вѣчно зрѣятъ. Ето защо, ученикътъ трѣбва да се стреми къмъ вѣчните процеси, които иматъ начало, но нѣматъ край. Такъвъ процесъ е ученето. Като свърши първоначалното училище, ученикътъ трѣбва да мисли за гимназия; като свърши гимназията, ще мисли за университетъ; като свърши университетъ, той ще мисли за училището на живота, което е безъ край. Страшно е, когато ученикътъ бърза да свърши учението си. Щомъ престане да учи, той не може вече да живѣе. Съ ученето се свършва и човѣшкиятъ животъ. При ученето, като вѣченъ процесъ, човѣкъ се запознава съ процеситъ приливъ и отливъ, или съ процеситъ вливане на космическата енергия — приливъ и изливане — отливъ, втичане и изтичане на енергия.

Човѣкъ извършва два процеса въ природата: работа и почивка. При работата коз-

мическата енергия постоянно излиза навънъ, а при почивката се влива. Радвайте се, когато козмическата енергия постоянно изтича навънъ и се втича навътре. Докато детето играе, работи и скача, то е здраво. Щомъ престане да играе, то е болно. Сжщото се отнася и до човъка. Вмъсто да играе, той работи. Следъ като работи известно време, човъкъ се нуждае отъ почивка. Колко време тръбва да почива? — Петъ минути. Повече отъ петъ минути не се позволява. Човъкъ тръбва да знае, колко време да работи и колко да почива. Ако работи или почива повече, отколкото тръбва, той губи разположението на духа си и започва да боледува.

Стремете се къмъ красиви, съзнателни и пластични движения, за да се свържете разумно съ приливитъ и отливитъ на козмическата енергия, т. е. съ изтичащата и втичаща се козмична енергия. Излизането и влизането на козмическата енергия опредъля здравословното състояние на човъка, а сжщо така и неговитъ мисли и чувства.

Който иска да се развива правилно, тръбва да знае, че, преди всичко, той има отношение къмъ Първата Причина и къмъ разумната природа. Всичко останало въ живота на човъка е второстепенно. Съ други думи казано: върнете се къмъ онова състояние, при което козмичнитъ енергии хармонично се втичатъ и изтичатъ отъ човъшкия организъмъ.

— Само свѣтлиятъ пжть на мж-
дростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ жи-
вотътъ.

*

28. Лекция отъ Учителя, държана на
1 юний, 1928 г. София. — Изгрѣвъ.

Тънкиятъ конецъ и дебелото вжже

— Само свѣтлиятъ пжть на мждростъта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Размишление.

Тема за следния пжть: „Отличителнитѣ чърти на ученика“.

Представете си, че нѣкой човѣкъ влиза въ свѣта на свѣтлината, но нищо не вижда. Защо? — Слѣпъ е, зрението му липсва. Останалитѣ сѣтива сж добре развити въ него, но зрение нѣма. Съ него заедно влиза другъ човѣкъ, на когото всичкитѣ сѣтива сж добре развити. Ще познаете ли, кой отъ двамата е слѣпъ? Ако този свѣтъ има форма на билиардна топка, не можете да познаете, кой е слѣпъ и кой — не. И двамата ще се хлзгатъ безпрепятствено. Какъ ще познаете, кой отъ двамата не вижда? — Като поставите на пжтя имъ едно физическо препятствие. Колкото и да е малко препятствието, онзи, който не вижда, веднага ще се спъне, ще забави движението си; който вижда, ще прескочи препятствието и свободно ще се движи. Следователно, всѣка спън-

ка въ живота ви показва, че очитѣ ви сж затворени. Докато не се натѣквалѣ на препятствия, слѣпиятъ си мислилѣ, че всичко ще му върви наредѣ. Той мисли, че е като всички хора. Наистина, и той е човѣкъ, но му липсва нѣщо — зрение нѣма. Тѣй щото, не питайте, защо се спѣвате, но благодарете, че ви даватѣ възможность да видите своя недостатѣкъ. Може би, той е единствениятъ ви недостатѣкъ, но трѣбва да го видите, да не живѣете съ заблуждението, че сте съвършенѣ. На всички хора липсва нѣщо; всички хора иматѣ нѣкакѣвъ недостатѣкъ, който носятѣ отъ далечното минало. Неджитѣ на хората показватѣ, че въ известно отношение тѣ сж слѣпи. Запримѣръ, нѣкой се съмнява въ хората, въ Бога. Щомѣ се усъмни, иде безвѣрието. Съмнението е препятствие въ неговия животѣ. Ако не може да прескочи препятствието, което разумнитѣ същества сж поставили на пътя му, той се обезвѣрява. Първитѣ човѣци, създадени отъ Бога, били безгрѣшни. Тѣ живѣели въ свѣта на свѣтлината, безѣ никакви препятствия. Обаче, още при първото препятствие тѣ се спѣнали. Тогава видѣли своята голота, своя мораленѣ неджгѣ. Докато се движели на билиардната топка, и двамата били съ отворени очи; щомѣ поставили на пътя имѣ дървото за познаване на доброто и на злото, и двамата се спѣнали и разбрали, че нѣматѣ зрение, не виждатѣ ясно.

Често хората се запитватъ, защо не могатъ да се обичатъ. Много просто — неджизитъ не имъ позволяватъ. Най-малкиятъ недостатъкъ е въ състояние да лиши човѣка отъ едно велико благо. Единъ младъ, беденъ момъкъ се оженилъ за една княжеска дъщеря. Тѣ се обичали и си живѣли добре. Младоженикътъ ималъ голѣма слабостъ къмъ чесъна, но възлюбената му органически не могла да го понася. Обикновено той ялъ чесънъ скришомъ отъ нея. Случило се, единъ день тя го помирисала и толкова се ужасила отъ миризмата на чесъна, че изпаднала въ изстъпление: започнала да го бие, ругае и го изпждила вънъ отъ къщата си. И така, за една своя слабостъ младиятъ човѣкъ се лишилъ отъ едно велико благо—отъ своята възлюбена.

Да се върнемъ къмъ въпроса за отличителнитѣ качества на ученика. Най-важното качество на ученика е стремежътъ му да учи, да придобива знания, да открива тайнитѣ на природата, за да може, като Архимеда, да извика: „Еврика!“ За кои хора Архимедъ извика „еврика“: за сегашнитѣ, или за хората на миналото? Великитѣ хора работятъ, създаватъ, откриватъ, но не за своитѣ съвременници. Тѣ се раждатъ по-рано, отколкото трѣбва. Въ това отношение, тѣ сж предшественици, представители на бждещата епоха. Нѣкои се раждатъ сто, двеста години по-рано, а нѣкои — хиляда, даже две хиляди години. Тѣ първи се качватъ на върха на планината, дето слѣн-

цето ги огръбва и разкрива красотата на живота.

Кое е отличителното качество на красотата и кое — на грозотата? Красотата работи съ кжситѣ вълни или съ бързитѣ трептения, а грозотата — съ дългитѣ вълни или съ бавнитѣ трептения. Значи, красивиятъ човѣкъ предизвиква съкращаване на мускулитѣ, а грозниятъ — удължаване. Какво ще кажете за музиканта, който свири само съ цѣли ноти? Колкото и да е добъръ музикантъ, нищо хубаво не може да изсвири. Изкуството на свиренето се заключава въ съкращаването и удължаването на времето. За да се произведе музикаленъ тонъ, непременно трѣбва да срещнете нѣкакво препятствие. Ако удряте съ камертонъ въ празно пространство, никакъвъ звукъ не може да се произведе. Като знаете това, благодарете за препятствията въ живота си, чрезъ които можете да произвеждате музикални тонове. Препятствията биватъ физически, духовни и препятствия отъ причинния свѣтъ. Отъ който свѣтъ и да идатъ, тѣ сж временни. Щомъ се постигне известенъ резултатъ, тѣ се вдигатъ. Това показва, че препятствията се поставятъ отъ разумни същества, които следятъ за действието, което произвеждатъ тѣ.

Едно отъ качествата на ученика е изразено въ желанието му, по-скоро да завърши учението си. Той трѣбва да знае, че учението нѣма край. Ще свърши едно училище, ще влѣзе въ друго; ще издържи едни изпити, ще дойдатъ дру-

ги. Каквото и да правите, ще знаете, че има неразрешими въпроси. Запримѣръ, какъ ще разрешите въпроса за глада? Никое сѣщество, на земята или на другъ нѣкой свѣтъ, колкото и да е учено, не може да разреши този въпросъ. Въпросътъ за глада е неразрешимъ. Като знаеялъ това, единъ старъ, опитенъ адвокатъ, приложилъ разбиранията си на практика. Той водѣлъ едно дѣло цѣли 40 години и съ него изхранилъ семейството си. Въ деня на сватбата на дъщеря си, бащата предалъ това дѣло въ рѣцетъ на зета си, да му послужи като зестра. Младиятъ адвокатъ, зетътъ, проучилъ дѣлото и въ две години го разрешилъ. Дѣдото му казалъ: Синко, гладенъ ще ходишъ. Азъ цѣлъ животъ прехранвахъ себе си и семейството си съ това дѣло, а ти го разреши за две години. Щомъ разрешавахъ въпроситъ толкова бързо, ти не можешъ да бждешъ адвокатъ, ще вземешъ друга служба.

Искате ли да напредвате, работете за развиване на благоговение, на почитъ къмъ учителитъ си, къмъ другаритъ си и къмъ себе си. Безъ това чувство никой не може да бжде ученикъ. После иде вече стремежътъ къмъ учене. Отъ ученика се изисква първо любовъ и почитъ, а после стремежъ къмъ знание. Любовта ражда любовъ къмъ знанието. Почитътъ къмъ учителя подразбира любовъ и почитъ къмъ източника, отдето излиза знанието; почитътъ къмъ себе си подразбира любовъ и почитъ къмъ резервоара, въ който се

влива знанието; почитътъ къмъ ближния разбира умение на ученика да използва външнитѣ условия за прилагане на знанието. Може ли растението да се развива безъ почва? Може ли да расте, ако не е пуснало корени надолу и стѣбло и клончета нагоре? Може ли да расте, ако нѣма свѣтлина, топлина и влага?

Сега ще ви дамъ две важни правила въ живота: Никога не кжсайте тънкия конецъ. Никога не кжсайте и дебелото вжже. Що се отнася до останалитѣ конци и вжжета, между най-тънкия конецъ и най-дебелото вжже, можете да ги кжсате свободно. Който не разбира тѣзи правила, самъ си причинява пакости и нещастия. Който се осмѣли да скжса най-тънкия конецъ, той ще скжса и най-дебелото вжже. Това не е геройство. Истински герой е онзи, който не кжса нито тънкия конецъ, нито дебелото вжже.

Задача. Всѣки отъ васъ да изрѣже единъ картонъ съ елипсоидна форма, съ дължина 20 см. и широчина 15 см. На картоната ще напишете съ едъръ, красивъ почеркъ дветѣ правила: Не кжсай най-тънкия конецъ! Не кжсай най-дебелото вжже. Следъ това ще окачите картоната на източната стена на стаята си и ще го четете поне по три пѣти на день. Картонътъ ще остане въ стаята ви 20 дня, докато трае задачата. Следъ това можете да го свалите.

Прилагайте правилата първо къмъ себе си, после и къмъ окръжаващитѣ. Видите ли,

че двама души се каратъ, минете край тѣхъ и кажете: Не кжсайте най-тънкия конецъ! Не кжсайте най-дебелото вжже!

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мждростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

*

29. Лекция отъ Учителя, държана на 8 юний, 1928 г. София. — Изгрѣвъ.

Търпение и безстрашие

— Само свѣтлиятъ път на мъдростта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ животътъ.

Хората се оплакватъ отъ противоречията на живота, но лесно могатъ да се справятъ съ тѣхъ. Какъ? — Като научатъ законитъ на земния и небесенъ животъ. Подъ думата „небе“ разбираме нѣщо вътрешно, невидимо, отвлѣчено, недостъпно за обикновения човѣкъ.

Като изучава законитъ на земята и на небето, човѣкъ изучава себе си — отъ една страна организма си, а отъ друга — своитъ мисли и чувства. Така той се домогва до онова, което му липсва и върху което трѣбва да работи. Запримѣръ, човѣкъ трѣбва да работи върху безстрашието, търпението, милосърдието. Чувството на страхъ е силно развито въ човѣка, като остатъкъ отъ животинското му състояние. Не е лесно да живѣе човѣкъ подъ постояненъ страхъ, да не заболѣе, да не бѣде убитъ и т. н. Страхътъ се преодолява чрезъ любовта. Прилагайте любовта, за да се справите съ страха. Търпението пъкъ е въ връзка съ устойчивостта на чувствата.

И милосърдието, върху което трѣбва да се работи, сѣщо е свързано съ любовта. Само любещиятъ може да бѣде милосърденъ човѣкъ. Като се говори за тѣзи качества, човѣкъ дохожда до паметта и намира, че тя постепенно отслабва. За да усили паметта си, той трѣбва да укрепи нервната си система. Значи, отслабването на паметта е въ връзка съ отслабване на нервната система.

Страхътъ, отслабването на паметта, подозрението сѣ болезнени прояви на човѣка. Това показва, че почти всички хора сѣ болни въ известно отношение — физическо, сърдечно или умствено, поради което трѣбва да се лѣкуватъ. Човѣкъ не се познава, не знае, какви сили се криятъ въ него, затова казва, че е въ състояние да разруши свѣта. Той не може да вдигне единъ камѣкъ, а ще разруши свѣта. Богъ управлява свѣта. Той е изпратилъ човѣка на земята да учи, а не да разрушава. Който си въобразява, че може да направи много нѣща, той се намира подъ влиянието на сѣщества отъ низка култура, които искатъ да го изложатъ и спратъ въ развитието му, Затова е казано въ Писанието: „Опитвайте духоветъ“. Като изпитвате духоветъ, вие придобивате знание да ги различавате, да знаете положително, кой духъ ви говори, и дали казаното ще сѣ сбѣдне. По това, именно, ще познаете, кой духъ е изпратенъ отъ Бога, и кой не иде отъ Него. Нѣкой ви нашепва, че на еди-кое си мѣсто въ земята има заровени

пари — голѣмо богатство. Въ сщностъ, това не е вѣрно. Вие можете да направите опитъ, да се увѣрите въ истинността на това, което ви се нашепва. Като разкопаете земята на опредѣленото мѣсто, ще видите, че всичко е било лъжа, никакво богатство нѣма тамъ. Ако, вмѣсто да търсите пари, бихте разорали земята и засѣли съ жито, наистина, щѣхте да придобиете известно богатство. Ако Богъ ви каже да обърнете нѣкой човѣкъ къмъ Него и успѣете да направите това, вие се повдигате. Нѣма по-голѣмо благо за човѣшката душа отъ това, да покаже правия пѣтъ на човѣка и да го научи, какъ да живѣе. Който влѣзе въ правия пѣтъ, той е подобенъ на изворъ, който постоянно изтича навънъ. Ето защо, човѣкъ трѣбва да се свърже съ Бога, да се стреми къмъ великия идеалъ на живота.

Разумностъ се иска отъ човѣка, да знае, какъ да постѣпва, какво да говори, какъ да се отнася съ хората. Ако преувеличава или намалява фактитѣ, той не е разуменъ. Безъ да иска, той си служи съ лъжа. Видѣлъ една змия половинъ метъръ дълга и ще казва, че имала два метра дължина. Въ България нѣма такива змии. Отъ страхъ може да му се е видѣла много дълга, но страхътъ преувеличава нѣщата. За да не изпадате въ неестествени състояния, работете върху себе си, за да се справите съ страха. Вложете любовта въ сърдцето си, и страхътъ ще излѣзе вънъ. Тамъ той може да остане, като външна стража, но по

никой начинъ вжтре. Изучавайте Божествени-
тъ закони, които ще ви доведатъ до Божестве-
ното знание. Имате ли това знание, вие ще
бждете безстрашни, силни, търпеливи. Безъ
него вие никога не можете да бждете силни.
Христосъ казва: „Ако имате вѣра, колкото
синаповото семе, можете да кажете на плани-
ната да се премѣсти, и тя ще се премѣсти*.
Вѣрата въ Бога включва Божественото зна-
ние. Съ това знание, наистина, човѣкъ може
да мѣсти планини.

Желая ви, не да вдигате и мѣстите плани-
нитъ, но да се справяте съ голѣмитъ си мж-
чноти, които за васъ представятъ нѣщо по-
голѣмо отъ планина.

— Само свѣтлиятъ пжтъ на мж-
дростѣта води къмъ истината.

— Въ истината е скритъ живо-
тътъ.

*

30. Лекция отъ Учителя, държана на
15 юний, 1928 г. София. — Изгрѣвъ.

Съдържание

	стр.
1. Божествената мисъл	3
2. Великитъ хора	21
3. Качества и линии на красотата .	31
4. Линиитъ на ума и на сърдцето .	42
5. Значение на линиитъ	57
6. Научни изследвания	72
7. Съотношение на величинитъ . .	90
8. Психически анализъ	106
9. Целесъобразни срѣди	112
10. Скрититъ сили	121
11. Мърки въ живота	130
12. Лжчъ на пробуждане	135
13. Химия и алхимия	144
14. Естествена срѣда	149
15. Човѣшки и природни енергии .	159
16. Реалното въ човѣка	168
17. Разумно ограничение	173
18. Творецъ на сждбата си	185
19. Животътъ въ формитъ	198
20. По пжтя на природата	208
21. Практически правила	220
22. Будниятъ день	228
23. Смирението	245
24. Дветъ посоки	256
25. Методи за хранене	267
26. Растене и развитие	282
27. Правилно дѣвчене	288
28. Втичане и изтичане . , . . .	301
29. Тѣнкиятъ конецъ и дебелото вжже	308
30. Търпение и безстрашие . . .	315

